

ศึกษาวิเคราะห์ผลงานเพลงไทยลูกทุ่งประพันธ์โดย สลา คุณวุฒิ

ปริญญาานิพนธ์

ของ

นิพนธ์ สุวรรณรงค์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

พฤษภาคม 2549

ศึกษาวเคราะห์ผลงานเพลงไทยลูกทุ่งประพันธ์โดย สลา คุณวุฒิ

บทคัดย่อ

ของ

นิพนธ์ สุวรรณรงค์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

พฤษภาคม 2549

นิพนธ์ สุวรรณรงค์. (2549). *ศึกษาวิเคราะห์ผลงานเพลงไทยลูกทุ่งประพันธ์โดย สลา คุณวุฒิ*.

ปริญญาานิพนธ์ ศป.ม.(มานุษยดุริยางควิทยา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ.

ศึกษาวิเคราะห์ผลงานเพลงไทยลูกทุ่งประพันธ์โดย สลา คุณวุฒิ ผู้วิจัยกำหนดความหมาย ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาชีวประวัติ 2. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างทำนองเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ 3. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างคำร้องเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาชีวประวัติ มีดังนี้ สลา คุณวุฒิ เกิดเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ.2505 ที่บ้านนาหมอม้า ตำบลนาหมอม้า อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ เกิดในครอบครัวชาวนาเติบโตมากับวิถีชีวิตแบบชนบทอีสาน เริ่มต้นการศึกษาระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนประจำหมู่บ้าน ระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนป่าติ้ววิทยา อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร ระดับอุดมศึกษาจากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี สลา คุณวุฒิ มีความสนใจเรียนรู้งานประพันธ์เพลงมาตั้งแต่เด็ก ซึ่งได้วัตถุดิบหรือข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ได้เริ่มต้นการเขียนนวนิยายและงานประพันธ์เพลง ขณะที่ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครู โดยผลงานประพันธ์เพลงชุดแรกได้แก่ เพลงสาวชาวหอ และได้พัฒนาผลงานการประพันธ์เพลงจนได้รับความนิยมในยุคเศรษฐกิจตกต่ำ ผลงานที่ได้รับความนิยมได้แก่ เพลงกระถงหลงทาง ยาใจคนจน ต้องมีสักวัน และดอกหญ้าในป่าปูน ผลงานเกียรติยศสาขาผู้ประพันธ์คำร้องเพลงไทยลูกทุ่งชายยอดเยี่ยม รางวัลพระพิฆเนศ ของพระราชทานใน พ.ศ.2541 ผู้ประพันธ์ทำนองเพลงไทยลูกทุ่งชายยอดเยี่ยม รางวัลพระพิฆเนศ ของพระราชทานใน พ.ศ.2542 และพ.ศ.2545 ได้รับปริญญามหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปัจจุบัน สลา คุณวุฒิ มีผลงานเพลงจำนวนมากทั้งเพลงเพื่อชีวิต เพลงหมอลำ และเพลงไทยลูกทุ่ง จนได้รับฉายาว่า “นักประพันธ์มือทอง”

2. ผลการวิเคราะห์ทำนองเพลง พบว่า จัดอยู่ในรูปแบบทวิบาท(Binary Form) กลุ่มเสียงของทำนองที่พบมากที่สุด อยู่ในโหมดดอเรียน(Dorian Mode) และบันไดเสียงไดอาโทนิค(Diatonic Scale) ลักษณะของทำนองเพลงในแต่ละท่อนเพลงสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อยได้ตั้งแต่ 2 – 4 วลี ทำนองในวลีส่วนต้นมักจะถูกนำมาใช้อีกในรูปแบบเดิม หรืออาจมีการปรับปรุงและนำมาใช้ การเคลื่อนที่ของทำนอง พบว่า มีการเคลื่อนที่แบบช่วงแคบและบางครั้งเคลื่อนที่แบบช่วงกว้าง ซึ่งมี

เหตุมาจากวรรณยุกต์ของคำร้อง ส่วนโครงสร้างจังหวะ พบว่า เป็นเพลงที่มีจังหวะเร็วปานกลาง แบบอัตราธรรมดา ลักษณะของกระสวนจังหวะเรียบง่ายคล้ายกับเพลงลูกทุ่งทั่วไป

3. ผลการวิเคราะห์คำร้อง พบว่า ลักษณะคำร้องเป็นวรรณกรรมประเภทกลอนตลาด ซึ่งคล้ายกลอนสุภาพ มีคำไม่แน่นอนผันแปรไปตามความเหมาะสมของทำนองเพลง จุดเด่นในการประพันธ์คำร้อง พบว่า ผู้ประพันธ์มีความสามารถพิเศษในการเลือกใช้คำต่างๆ ซึ่งได้แก่คำอุปมา คำร่วมสมัย มีคำซ้อน ให้เกิดความหมายชัดเจน ไพเราะทำให้เกิดความสะเทือนใจ

A STUDY AND ANALYSIS ON THAI COUNTRY SONGS COMPOSED
BY SALA KHUNNAWUT

AN ABSTRACT
BY
NIPINT SUWANNARONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Fine Arts degree in Ethnomusicology
at Srinakharinwirot University
May 2006

Nipint Suwannarong.(2006). *A Study and Analysis on Thai Country Song Composed by Sala Khunnawut*. Master Thesis, M.F.A. (Ethnomusicology). Bangkok: Graduate School,Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr.Somsak Ketukaenchan, Assist.Prof.Dr.Chalermpon Ngamsutti.

The research titled, A Study and Analysis on Thai Country Song Composed by Sala Khunnawut, has purposes as follow, 1. to study Sala Khunavut's life, 2. to analyse the melody of Sala Khunavut's compositions, 3. to analyse the texts of Sala Khunavut's compositions.

The results are showed as below:

1. Sala Khunavut was born on April, 2nd , 1962, at Tumbon Morma, Amphoe Muang, Amnatcharoen Province. He was born with the northeastern family and he had grown up with country life. His primary education started in his town, and later He went to the secondary school in Yasotorn Province. He received his first degree at theTeacher Training College in Ubonrachathani Province. Writing songs and stories were his interests when he was young and he always made use of materials of the countryside which he had been familiar. His early works both storied and songs were written when he was studying at the Teacher Training College. The song "Sao Chaw Hor" was among the early works and later "Krathong Long Thang"," Ya Hai Kon Jon"," Thong Me Sak Wan" and "Dog Ya Nai Pa Poon" were among the most well known. In 1998, he received an award on the best melodic song writer; and later in 1999 ,he was offered the best text writer. He was offerd an honorary Master Degree from Ubonratchathani Rajabhat University In 2002. There are a large number of songs that he writes and many of them are well known. People know him as "A golden Hand Writer".

2. The out come of his melodic analysis is found to compose in the Binary Form. The majority of the melody is composed in Dorian Mode and with a few numbers in Diatonic scale. Each melodic section can be divided from 2 to 4 phases. The melody that appears on the early of the section is found to be used throughout the piece. The intervals are found mostly in small number, but there are some large numbers of

intervals being use accordingly to the pitches of the texts. The tempo is found with moderation and the timing reveals in simple time. The rhythmic patterns are found to be simple and have their similarity to other Thai Country Songs .

3. Text of the songs is found to be so call "Klon Talad" which consisting of irregular number of words at each phrase. The strongest points of his text are to use various types of words together with clear, beautiful meaning and deep emotion.

ศึกษาวิเคราะห์ผลงานเพลงไทยลูกทุ่งประพันธ์โดย สลา คุณวุฒิ

ปริญญานิพนธ์

ของ

นิพนธ์ สุวรรณรงค์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา

พฤษภาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาานิพนธ์
เรื่อง

ศึกษาวิเคราะห์ผลงานเพลงไทยลูกทุ่งประพันธ์ โดย สลา คุณวุฒิ

ของ
นิพนธ์ สุวรรณรงค์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)
วันที่ เดือน พฤษภาคม 2549

..... ประธานควบคุมปริญญาานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์)

..... กรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ธนินทร์ ศรีกลิ่นดี)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ดีด้วยความช่วยเหลือเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดจนการให้คำแนะนำ ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องที่เป็นประโยชน์อย่างมาก จากคณะกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ เกตุแก่นจันทร์ ประธานคณะกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณกรรมการสอบปริญญาานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์ และอาจารย์ณิสร ศรีกลิ่นดี ผู้เชี่ยวชาญทรงคุณวุฒิ ที่ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการสรรค์สร้างปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมที่ได้ให้คำแนะนำ เสนอแนะความถูกต้องของเนื้อหาสาระของงานวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ กาจัญญา อินทรสุนานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ในภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทยทุกท่าน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้วิจัยประสบความสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภักดิวิทย์ จันทร์ทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ กวี ครอบแก้ว ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือแนะนำในเรื่องต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ปรัศนนท์ อาทร อาจารย์ประกาศิต คำภูแสน ครูเสนาหา วงคะฮาด และ อาจารย์สรยุทธ อัมโร ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเป็นในการตรวจสอบเครื่องมีวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล ครู นักเรียนและกรรมการสถานศึกษา ที่ให้การสนับสนุนและอนุญาตให้ลาศึกษาต่อ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพร้อมมอบความสำเร็จและความภูมิใจให้กับคุณพ่อคุณแม่ และครอบครัวสุวรรณรงค์ ทุกคนที่ให้ทั้งกำลังกายและกำลังใจที่ดีที่ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ และสนับสนุนการศึกษาด้วยดีตลอดมาจนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นิพนธ์ สุวรรณรงค์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	9
ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า.....	9
ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 เอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง.....	12
เอกสารและตำราทางวิชาการงานที่เกี่ยวข้อง.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	24
การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล.....	24
ขั้นศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
ขั้นสรุป.....	25
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
ชีวประวัติและผลงานของสลา คุณวุฒิ.....	27
วิเคราะห์เพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ.....	49
เพลงกระทงหลงทาง.....	50
เพลงกระเป๋าสานแฟนทิ้ง.....	70
เพลงยาใจคนจน.....	90
เพลงรองเท้าน้ำห้อง.....	112
เพลงคนที่รอคอย.....	131
เพลงติด ร. วิชาลิ้ม.....	151
เพลงจดหมายผิดซอง.....	172

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4 (ต่อ)		
	เพลงปริญาใจ.....	195
	เพลงดอกหญ้าในป่าปูน.....	214
	เพลงต้องมีสักวัน.....	234
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	254
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	254
	สรุปผลการศึกษา.....	255
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	269
	บรรณานุกรม.....	270
	ภาคผนวก.....	274
	ประวัติย่อผู้วิจัย.....	287

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีทั้งความเจริญรุ่งเรือง ความเสื่อมถอยจากอุปสรรคปัญหาบ้างก็ถึงกับต้องดับสิ้นไป แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่ากระแสของวงการเพลงลูกทุ่งเมืองไทยมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ได้รับความนิยมมาทุกยุคสมัย ประวัติศาสตร์ของวงการเพลงลูกทุ่งที่ผ่านมาว่าครึ่งศตวรรษ ถือเป็นความภาคภูมิใจของคนไทยกับมรดกทางวัฒนธรรมที่งดงามนี้ ด้วยความที่เพลงลูกทุ่งได้ซึมซับเข้าสู่สายเลือดและวิญญาณของคนไทยในทุกระดับ ทุกชั้นวรรณะ เป็นเสมือนวิถีชีวิตของคนไทยที่ไม่อาจแยกขาดจากกันได้ แม้แต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้เป็นมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยก็ยังทรงโปรดเพลงลูกทุ่ง ซึ่งยืนยันได้จากทรงพระราชนิพนธ์เพลง“ส้มตำ” ให้กับวงการลูกทุ่งรวมถึงได้ ทรงพระราชนิพนธ์หนังสือเรื่อง “ลูกทุ่งกับเพลงไทย” ซึ่งได้แสดงข้อคิดเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งไว้หลากหลายประเด็น ดังบุคคลในวงการเพลงลูกทุ่งคงจะเชื่อได้ว่า เพลงลูกทุ่งจะอยู่คู่เพลงไทยได้อีกนาน

ดนตรีมีบทบาทต่อสังคมมนุษย์มาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์มาจนถึงปัจจุบัน ดังปรากฏเป็นหลักฐานจากภาพเขียนในถ้ำที่อารีเออา (Ariege) ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิธีการเล่นดนตรีด้วยธนู อันเป็นเครื่องมือที่หาได้ง่ายที่สุดในสมัยนั้น และไม่มี ความซับซ้อนเหมือนเครื่องดนตรีในปัจจุบัน ดังนั้นเครื่องดนตรีที่เราได้พบเห็นในปัจจุบัน จึงได้รับการตกแต่งและดัดแปลงมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งย่อมจะเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าดนตรีเป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงถึง วัฒนธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุคของแต่ละชาติได้ด้วย สิ่งที่สนับสนุนความคิดนี้คือ การที่ในแต่ละ ชาติมีดนตรี และการขับร้องเพลงพื้นเมืองที่มีลักษณะเฉพาะของตนเองสืบต่อกันมา โดยที่ดนตรี และเพลงพื้นเมืองเหล่านั้นมักจะเกิดขึ้นมาจากแรงบันดาลใจในการดำเนินชีวิตในสังคม แม้แต่ ชาติที่เกิดขึ้นภายหลังชาติอื่นๆ เช่น สหรัฐอเมริกา ก็มีเพลงที่เกิดขึ้นได้ด้วยแรงบันดาลใจจาก สังคม คือเพลงแจ๊ส (Jazz) ซึ่งมีกำเนิดมาจากการเล่าเรื่องของการทำงาน และเป็นเพลงสวดของ พวกทาสผิวดำในเมืองนิวออลีนส์ (New Orleans) ในปลายศตวรรษที่ 19 (ปรานี วงษ์เทศ. 2525 : 26 – 27)

เพลงที่เรียกกันว่า เพลงตะวันตก (Western Music) ซึ่งหมายถึง เพลงที่ขับร้องกันในภาค ตะวันออกของสหรัฐอเมริกา ผู้ขับร้องอาจเป็นกรรมกรรถไฟ พวกโคบาล พวกพเนจร พวกเจ้าของ ที่ถือครองการเกษตร หรือ อีกเพลงอีกชนิดหนึ่งที่ได้แพร่หลายไปทั่วโลกคือ เพลงบลูส์(Blues) ได้

แปลงมาจากเพลงพื้นเมือง ที่เรียกกันว่า คันทรีมิวสิก(Country Music) ของชาวพื้นเมืองทางภาคใต้ของสหรัฐอเมริกา โดยชาวผิวดำซึ่งถูกนำตัวมาเป็นทาส ได้นำมาดัดแปลงและผสมผสานกับเพลงที่ตัวเองแต่งขึ้น สะท้อนภาพการถูกกดขี่ การทำงานอย่างหนัก ครั้นต้นรัชกาลแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 โปรดให้ตั้งกองทหารเกณฑ์ฝึกหัดอย่างฝรั่งขึ้น และให้มีทหารแตรประจำการจ้างนายทหารอังกฤษสองคนที่ปฏิบัติงานอยู่ในอินเดียมาเป็นครูฝึก คือร้อยเอกอิมเปย์ ให้เป็นครูฝึกในวังหลวง และร้อยเอกนอกซ์ ให้เป็นครูฝึกในวังหน้า สมัยนั้นกรุงสยามยังไม่มีเพลงค่านับแบบฝรั่ง ครูฝึกชาวอังกฤษจึงเป่าแตรเพลงฝรั่งสำหรับนำทหารเดิน เมื่อตั้งแถว ค่านับก็เป่าเพลง God Save The Queen ตามแบบอังกฤษ (สาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เล่มที่ 23 คุรุสภา. 2526) จากการที่กรุงสยามไม่มีเพลงค่านับแบบฝรั่งเป็นของตนเอง แต่ใช้เพลงของอังกฤษแทน เป็นเหตุให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงมีพระราชดำริให้แต่งเพลงค่านับประจำกรุงสยามขึ้น ในที่สุดนักประพันธ์เพลงชาวรัสเซีย ชื่อ ปโยตร์ สชูโรฟสกี (Pyotr Shchurovsky) ได้แต่งทำนองขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเมื่อปีพ.ศ.2431 ซึ่งเมื่อได้ทรงรับฟังเป็นครั้งแรกก็ทรงพอพระราชฤทัย จนในปี พ.ศ.2435 ได้ทรงพระราชทานกลองยานัตถ์ทำด้วยเงินสลักพระปรมาภิไธยให้แก่ผู้ประพันธ์ และเพลงนี้ก็คือ เพลงสรรเสริญพระบารมี ที่บรรเลงสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และมีเค้ามูลว่า สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงจัดบรรเลงเพลงนี้เป็นครั้งแรก ด้วยวงมโหรีชนิดคอนเสิร์ตขึ้น ในงานเฉลิมพระชนมพรรษาที่หน้าศาลายุทธนาธิการ (กระทรวงกลาโหมปัจจุบัน) เมื่อปี พ.ศ.2431 (สุกรี เจริญสุข. 2530 : 8) ราชสำนักสยามยุคนั้นต้องการปรับปรุงประเทศให้ก้าวหน้าทัดเทียมตะวันตก เพื่อให้รอดพ้นจากอำนาจของฝรั่ง จึงสั่ง “แตรฝรั่ง” แบบต่างๆ เข้ามาหัดเป่า คุ่มกันขึ้นเป็นวงแล้วเรียกว่า “แตรวง” ในสมัยแรกๆ น่าจะฝึกกันเองในกรมกองทหาร โดยหัดเป่าเพลงของคนตรีไทยแบบง่ายๆ ประเภทสองชั้น เดินนำขบวนต่างๆ ต่อมาได้เรียกกันว่า “วงโยธวาทิต” แต่ยังไม่ได้มีการอ่านโน้ต และยังไม่ได้มีการแยกเสียงประสานเพราะยังไม่รู้เทคนิคของฝรั่ง วงโยธวาทิตเริ่มมีการบรรเลงด้วยการอ่านโน้ตด้วยระบบเสียงประสาน ฯลฯ อย่างฝรั่งได้เป็นครั้งแรกเมื่อ “ทูลกระหม่อมบริพัตร” หรือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต เสด็จกลับจากยุโรปมา ทรงบัญชาการทหารเรือ แล้วทรงพัฒนาการบรรเลงดนตรีอย่างมีระบบ และทรงเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับยกย่องว่าแต่งเพลงแบบฝรั่งแท้ๆ หรือเพลงสากลได้ดี (พูนพิศ อมาตยกุล 2524 : 49)

นอกจากดนตรีในแนวของชาวตะวันตกแล้ว ละครร์้องได้มีพัฒนาการขึ้นจากการประสมประสานระหว่างละครไทยอย่างเก่ากับอุปรากรฝรั่ง ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้ผลักดันให้เกิดการเพลงร้องแบบสากลขึ้น แต่ยังไม่มียุคที่ชัดเจน จนกระทั่งถึงยุคละครของ “พรานบุญ” (จวงจันทร์

จันทรศกนา) และ เพชรรัตน์ (สม รัตนะทัศนีย์) ที่ได้ตั้งคณะละครร้องขึ้นอย่างเป็นรูปแบบ และได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เพลงในยุคนั้นมีท่วงทำนองกรายๆ แบบทางไทยเดิมอยู่มาก (ประสพโชค เย็นแซ. 2510 : 37) จึงนับได้ว่าเป็นยุคของการร้องเพลงแบบใหม่ที่คลอด้วยเครื่องดนตรีสากล และดูเหมือนจะเพิ่งเริ่มใช้คำเรียกเพลงในแนวนี้ว่า “เพลงไทยสากล” เพลงไทยสากลในยุคต้น ๆ มีทั้งเพลงที่มีบรรยากาศ “ชนบท” กับบรรยากาศ “เมือง” และมีเพลงประเภท “การเมือง” รวมอยู่ด้วย ซึ่งในสมัยนั้นยังไม่มี การแบ่งประเภทของเพลงออกเป็นเพลงลูกทุ่ง และเพลงลูกกรุง เหมือนเช่นปัจจุบัน ซึ่งแม้ว่าจะมีนักร้องเพลงลูกทุ่ง เช่น แสงนภา บุญราศรี และคำรณ สัมปยุตตานนท์ ที่ร้องเพลงสะท้อนถึงชีวิตชาวนา สภาพชนบท ก็เรียกกันว่า “เพลงตลาด” เพลงไทยสากลได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เมื่อครั้งสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 เพลงที่ได้รับความนิยมส่วนใหญ่ มักจะเป็นเพลงประกอบของภาพยนตร์ไทย และการแสดงละคร นักแต่งเพลงที่มีชื่อเสียงที่สุดในยุคนั้น ได้แก่ พรานบุญณ์ ในราวปี พ.ศ.2479 จนถึงปี พ.ศ.2485 ได้เกิดมีเพลงปลุกใจให้รักชาติ และเพลงรัฐนิยม เพิ่มขึ้นมานักแต่งเพลงชุดนี้ได้แก่ หลวงวิจิตรวาทการ นางถาวรบุตร และเอื้อ สุนทรสนาน (ประสพโชค เย็นแซ. 2510: 37)

ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2507 ประกอบ ไชยพิพัฒน์ ได้นำวงดนตรีประเภทเพลงชีวิตคือ วงดนตรีจุฬารัตน์ ในความควบคุมของ มงคล อมาตยกุล ไปออกรายการโทรทัศน์ ซึ่งนักร้องในรุ่นนั้น ได้แก่ ชาย เมืองสิงห์ พนม นพพร สุชาติ เทียนทอง สังข์ทอง สีใส และสรวง สันติ ที่ทีมงานซึ่งนำโดย จำนง รังสิกุล ได้ร่วมกันตั้งชื่อรายการว่า “รายการเพลงลูกทุ่ง” รายการนี้ได้คัดเลือกเพลงที่ดีมีคุณภาพมาออกรายการอย่างต่อเนื่อง ทำให้คำว่า “เพลงลูกทุ่ง” ติดปากผู้ฟัง และเป็นที่ประทับใจของประชาชน ต่อมาได้เรียกบุคคลที่ร้องเพลงในรายการนี้ว่า “นักร้องเพลงลูกทุ่ง” จนติดปาก ในขณะที่เดียวกันได้มีภาพยนตร์เพลงอเมริกันเรื่อง “Your Cheating Heart” เข้ามาฉายในเมืองไทย ใช้ชื่อภาคภาษาไทยว่า “เพลงลูกทุ่ง” ซึ่งเป็นภาพยนตร์เกี่ยวกับประวัติของนักแต่งเพลงลูกทุ่งชาวอเมริกัน คือ Hang William เพลงที่บรรเลงและขับร้องในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นแนวเพลงในชนบท ที่ร้องกันง่ายๆ มีท่วงทำนองไม่ยากนัก ทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก (วราห์ วรเวช. 2530 : 35-36)

เพลงลูกทุ่ง เป็นเพลงที่ใช้ร้องเล่นกันโดยทั่วไปตามชนบทไทย เป็นเพลงที่ใช้ภาษาง่ายๆ ตรงไป ตรงมา ไม่สลับซับซ้อน เป็นที่นิยมของประชาชนโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชนบท ได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพลงลูกทุ่งหลายเพลงได้สะท้อนสภาพสังคม ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมไทย และมีหลายเพลงที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่งพอจะสืบค้นย้อนหลังไปได้ว่า เพลงที่มีแนวเป็นเพลงลูกทุ่งและมีบันทึกไว้เป็นหลักฐานคือเพลงไอ้สาวชาวไร่

ผลงานการประพันธ์ของ ครูเหม เวชกร และใช้เป็นเพลงร้องประกอบการแสดงละครวิทยุ เมื่อปี พ.ศ.2481 จนกระทั่ง จ้างง รังสิกุล เริ่มใช้คำว่า “เพลงลูกทุ่ง” เป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2507 สืบมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ซึ่งถือได้ว่าเพลงลูกทุ่งเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติ สมควรที่จะได้รับการอนุรักษ์และส่งเสริมให้แพร่หลายต่อไป ศิลปิน ผู้ผลิตและผู้สร้างสรรค์ผลงานเพลงลูกทุ่งทุกคนเหล่านี้ ควรได้รับการยกย่องและเชิดชูเกียรติ ตลอดจนให้กำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่า (เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2532 : คำนำ)

เพลงลูกทุ่งมีวิวัฒนาการมาจากเพลงพื้นเมือง หรือ เพลงพื้นบ้าน แม้ว่าจะใช้เครื่องดนตรีที่เป็นของชาวตะวันตกมาใช้ในการบรรเลงทำนองก็ตามแต่เนื้อหาหรือแก่นใจความของเพลงลูกทุ่งก็ยังคงสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของคนไทยสังคมไทยได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง ถ้าพิจารณาถึงเพลงพื้นเมืองของไทยอันเป็นต้นกำเนิดของเพลงลูกทุ่งก็จะพบว่า เพลงพื้นเมืองเป็นวรรณกรรมที่บรรจุเนื้อหาของสังคมและชีวิตจริงของคนไทยในท้องถิ่นไว้ภายใต้ความเรียบง่ายของท่วงทำนองดนตรี ทั้งนี้เพราะเพลงพื้นเมือง หรือ เพลงชาวบ้านมีต้นกำเนิดมาจากประเพณี ศาสนาหรือวัฒนธรรมของชุมชนในถิ่นหรือเขตนั่นๆ ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของไทยสามารถนำให้เราได้เห็นภาพสะท้อนของสังคมชนบทไทย นำให้เราได้รู้จักและเข้าใจค่านิยม พฤติกรรม รวมทั้งจารีตประเพณีที่สั่งสมต่อกันมา เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมไทยได้กระจ่างชัดยิ่งขึ้น เพลงลูกทุ่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นประจักษ์พยานที่แสดงให้เห็นถึงจุดแข็งของวัฒนธรรมไทย นับตั้งแต่วรรณยุกต์ ทำนอง และเครื่องดนตรีบางชิ้นที่นำมาประกอบการบรรเลงซึ่งมีความสนุกสนานแบบไทยๆ การใช้คำสองแง่สามง่ามแบบเพลงพื้นเมือง รวมทั้งการเกี่ยวพาราสีระหว่างชายกับหญิง (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช. 2531: 5)

เพลงลูกทุ่งจะมีลีลาการร้องที่เป็นธรรมชาติ เสียงดังฟังชัด เปล่งเสียงขับร้องออกมาอย่างเต็มที่ ไม่นิยมการตัดแปดเสแสร้ง น้ำเสียงมีเสน่ห์ดึงดูดให้ชวนฟัง มีลูกคอที่มีลักษณะเฉพาะตัว เพลงชีวิตในยุคแรกๆ นั้นมีอยู่มากมาย ได้แก่ เพลงค่าน้ำนม เพลงหนุ่มเหินแคว้น เพลงสวรรค์บ้านนา เพลงลูกสาวตาสี เพลงกลั่นโคนสาบควาย และมีเพลงที่ปลุกกระแสสังคมให้ตื่นตัวขึ้นเป็นอย่างมาก นั่นก็คือเพลงมนต์การเมือง ที่คำรณ สัมบุณยานนท์ เป็นผู้ขับร้อง ต่อมารัฐบาลของจอมพลแปลก พิบูลสงคราม ได้ออกประกาศห้ามนำเพลงชีวิตไปเผยแพร่ออกอากาศ ด้วยความเห็นว่า เป็นเพลงประเภทที่มีถ้อยคำเสียดสีสังคม จึงทำให้เพลงชีวิตในแนวนี้เกิดการซบเซาลงไป เพลงชีวิตในแนวหวานจึงเป็นทางเลือกใหม่ของนักประพันธ์เพลงในยุคนั้น บทเพลงได้ปรับเปลี่ยนแนวทางในการนำเสนอ โดยเน้นถึงเรื่องราวของความรัก การพร่ำเพ้อถึงคนรัก (สุกรี เจริญสุข. 2532: 25) เพลงชีวิตในแนวหวานได้รับความนิยมมากขึ้นเป็นลำดับ ส่งผลให้นัก

ประพันธ์เพลงทั้งหลายต่างก็คิดสร้างสรรค์งานเพลงเข้าสู่สังคมเพิ่มมากยิ่งขึ้นพร้อมๆ กับที่นักร้องและนักประพันธ์ เริ่มมีการเปิดตัวเข้ามาในวงการเพลงอย่างจริงจัง บางคนถึงกับยอมลาออกจากราชการ เพื่อแสวงหาโอกาสในการสร้างสรรค์งานที่ตนรัก เช่น ครูสุรพล สมบัติเจริญ ที่ได้ลาออกมาทำเพลงชีวิตร้องเพลงบันทึกแผ่นเสียงเป็นครั้งแรกในชีวิตเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2496 คือ เพลงน้ำตาดาวเวียง ซึ่งเป็นเพลงชีวิตในแนวหวาน ได้รับความนิยมแพร่กระจายไปในสังคมมากขึ้นเรื่อยๆ และในเวลาต่อมาก็ถูกเรียกขานกันว่า “เพลงลูกทุ่ง” (เจนภพ จบกระบวนวรรณ. 2530 : 32-35)

เพลงลูกทุ่งอาจจะเกิดขึ้นเพราะคนชนบทส่วนใหญ่นิยมที่จะร้องเพลงจะร้องกับเขาเหมือนกัน แต่คนบ้านนอกก็ร้องเพลงสากลเหล่านี้ มีสำเนียงในรูปแบบของตนเองที่ติดมาจากท้องถิ่น ติดมาจากพวกเพลงลำตัด หรือ ลิเกที่มีการเล่นลูกคอ ลูกเอื้อน หรือว่าอย่างลีลาของหมอลำ ก็มีแนวทางการร้องลูกคอของเขาพริ้วพรายไปอีกแบบหนึ่ง ไม่ร้องตรงๆ หือๆ เหมือนอย่างภาษาของสำเนียงลูกกรุง ดังนั้นก็เลยกลับได้รับความนิยมขึ้นมา แบบว่าการพูดเน่อๆ ของคนสุพรรณบุรี สุรพล สมบัติเจริญ ก็ร้องเพลงออกสำเนียงเน่อๆ แบบคนสุพรรณบุรี ก็ได้รับความนิยมเช่นกัน สุรพล สมบัติเจริญ ถือได้ว่าเป็นราชาเพลงลูกทุ่ง เพราะได้รับความนิยมอยู่นาน จนกระทั่งได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำในปี พ.ศ. 2507 สมยศ ทัศนพันธ์ ก็ได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำจากเพลงซอทิพย์รวงทอง (พยงค์ มุกดาพันธ์. 2532: 35 – 36)

สุรพล สมบัติเจริญ เป็นนักร้องและนักประพันธ์เพลงในแนวลูกทุ่ง เขาเริ่มการร้องเพลงจากกองดุริยางค์ทหารอากาศ เพลงแรกที่เขาเขียนและขับร้องเองคือเพลงซุซกสองกุมาร ผลงานเพลงส่วนใหญ่สุรพล สมบัติเจริญ มีลีลาสนุกสนานถูกรสนิยมผู้ฟังอย่างมากสุรพล สมบัติเจริญ ถูกลอบยิงเสียชีวิต เมื่อกลางดึกขณะเปิดการแสดงที่จังหวัดนครปฐม หลังจากการเสียชีวิตมีการเปิดเพลงของเขาอย่างแพร่หลาย ตลอดจนมีผู้แต่งเพลงไว้อาลัยให้เขาอีกหลายเพลง ผลงานของครูสุรพล สมบัติเจริญได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ทำให้เพลงลูกทุ่งอื่นๆ พลอยตื่นตัวไปด้วย ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2506 - 2513 มีผลงานเพลงลูกทุ่งออกมาเป็นจำนวนมาก นักแต่งเพลงรุ่นนี้มักเป็นผู้สืบทอดการแต่งเพลงมาจากครูเพลงในยุคต้น ตัวอย่างเช่น พีระ ตรีบุปผา เป็นศิษย์ของสมยศ ทัศนพันธ์ พร ภิรมย์ สุชาติ เทียนทอง และชาย เมืองสิงห์ เป็นศิษย์ของวงดนตรีจุฬารัตน์ นักแต่งเพลงที่มีชื่อเสียงในยุคนี้มีอีกหลายท่าน ได้แก่ เพลิน พรหมแดน จิว พิจิตร สำเนียง ม่วงทอง ฉลอง การะเกด ชะลอ ไตรตรง ชาญชัย บัวบังศรี เป็นต้น

ในช่วงเวลาที่เพลงลูกทุ่งตื่นตัวสูงมาก มีนักร้องเกิดขึ้นมาใหม่หลายคน นักร้องที่เด่นในยุคนี้ได้แก่ ไวพจน์ เพชรสุพรรณ เพลิน พรหมแดน พร ภิรมย์ ชาย เมืองสิงห์ ศรีคีรี ศรีประจวบ

เป็นต้น (เจนภพ จบกระบวนวรรณ.2530:13) ต่อมานักร้องเพลงลูกทุ่งชายที่ได้รับฉายาว่าเป็นขวัญใจเพลงลูกทุ่งคือ สายัญญ์ สัญญา และยังมีนักร้องลูกทุ่งอีกหลายคนที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงเช่นเดียวกันได้แก่ ยอดรัก สลักใจ พร ไพสนนท์ สุรชัย สมบัติเจริญ ศรชัย เมฆวิเชียร เกียงไกร กรุงสยาม ฯลฯ ส่วนนักร้องเพลงลูกทุ่งหญิงที่ได้รับการขนานนามว่าราชินีลูกทุ่งในยุคนี้คือ พุ่มพวง ดวงจันทร์ มีนักร้องหญิงอื่นๆ ที่ได้รับความนิยมสูงเช่นกัน ได้แก่ นันทิดา แก้วบัวสาย ดาวใต้ เมืองตรัง หงษ์ทอง ดาวอุดร สดศรี พรหมเสกสรร อ้อยทิพย์ ปัญญาธรรณ์ ฯลฯ บทเพลงลูกทุ่งเปรียบเสมือนเพลงแห่งชีวิต เป็นบทกวีแห่งชนบทไทย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตชาวนา ชาวไร่ของชนบทไทยในแง่มุมที่แตกต่างไปจากเนื้อหาของวรรณคดี (จินตนา ดำรงค์เลิศ. 2533 : 67-68)

เพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่ซึ่มลึกอยู่ในสายเลือดของคนไทยมาตั้งแต่อดีต และเป็นเพลงที่เป็นสัญลักษณ์ของคนไทย นั่นคือมีลักษณะตรงไปตรงมา จริงใจไม่อ้อมค้อม สนุกสนาน ละเมียดละไม ในการมองถึงธรรมชาติ อ่อนไหวกับเหตุการณ์รอบด้านที่เกิดขึ้น ยากที่จะหาเพลงชนิดใดเสมอเหมือน เนื้อหาสาระผูกติดกับความเป็นไทย (เจนภพ จบกระบวนวรรณ. 2539 : ปรากฏเลขหน้า) คีตกวีเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการสร้างสรรค์ประพันธ์งานดนตรี ผลงานของคีตกวีที่ถ่ายทอดออกมาต้องใช้ความอดทนวิริยะเป็นอย่างยิ่ง เพราะการประพันธ์ของคีตกวีในแต่ละบทเพลงนั้น ประกอบไปด้วยความซับซ้อน ความสวยงามของทำนองเพลง ความกลมกลืนของเสียงประสาน และจินตนาการต่างๆ ที่คีตกวีทั้งหลายได้บรรยายไว้ในการประพันธ์ดนตรี ผลงานการประพันธ์ของคีตกวี ต่างก็มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง (เฉลิมพล งามสุทธิ. 2526 : 1-6) เพลงลูกทุ่งเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติ สมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับการอนุรักษ์ส่งเสริม และให้มีการเผยแพร่ สืบไป ศิลปินผู้ผลิตและสร้างสรรค์ผลงานเพลงลูกทุ่งเหล่านี้ ควรได้รับการยกย่องและเชิดชูเกียรติ ตลอดจนให้กำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่า (เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2532 : คำนำ)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2533 : 36) ได้ทรงพระราชนิพนธ์เกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งไว้ว่า เพลงลูกทุ่งเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติซึ่งมีความสัมพันธ์กับสังคมไทยอยู่หลายประการคือ

1. เป็นหลักฐานข้อมูลทางประวัติศาสตร์สังคมของประเทศ
2. เป็นที่รวมของภูมิปัญญาและทรัพย์สินทางปัญญาของชาวบ้าน
3. เป็นเพลงที่เรียบง่าย คือ เข้าใจง่าย ร้องง่าย จำง่าย
4. สามารถเข้าถึงสังคมทุกชนชั้น กระจายได้กว้างไกลถึงชนบททุกแห่ง
5. มีความเป็นไทยทั้งในเรื่องของภาษา ทำนองและการขับร้อง

ในขณะที่เดียวกันเพลงลูกทุ่งก็มีปัญหาในเรื่องอายุ คือ มีอายุสั้น และบางครั้งแข่งขันกันผลิตออกมาจนเกินความต้องการ ทำให้ต้องแข่งขันในด้านธุรกิจการค้า จึงเกิดการขาดทุนเสียหายเป็นเรื่องน่าเสียดาย...”

จากการที่เพลงลูกทุ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ทำให้บุคคลในวงการเพลง ได้จัดให้มีการประกวดบทเพลงลูกทุ่งมาอย่างต่อเนื่อง บทเพลงที่ส่งเข้าประกวด มีความหลากหลายในด้านเนื้อหา และคงคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ ตามหลักการและเหตุผลของการจัดงาน เช่น ในการจัดงานครั้งที่ 1 เพลงมนต์รักลูกทุ่ง ซึ่งแต่งคำร้องและทำนองโดยไพบุลย์ บุตรชั้น ได้รับรางวัลชนะเลิศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นเพลงที่ใช้ถ้อยคำ ไพเราะ สละสลวย และก่อให้เกิดจินตภาพ ดังเนื้อเพลงบางตอนต่อไปนี้

“...หอมเอ๋ย.....หอมดอกกระถิน รวยระรินเกล้ากลิ่นกองฟาง เห็ดดับเต้าขึ้นอยู่ริมเถา
ย่านาง มองเห็นบัวสล้างลอยปริ่มริมบึง

อยากจะเด็ดมาดมหอมหน่อย ลองเอื้อมค่อย ๆ ก็เอื้อมไม่ถึง อยากจะแปลงร่างเป็น
แมลงภู่มึ่ง แปลงได้จะบินไปคลั่งเกล้าเจ้าบัวตูมบัวบาน...”

(มนต์รักลูกทุ่ง : ขับร้องโดยไพโรวัลย์ ลูกเพชร : ประพันธ์โดยไพบุลย์ บุตรชั้น)

จากสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ปัญหาทางเศรษฐกิจนับเป็นปัญหาใหญ่สำหรับประชาชนที่ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อทำมาหากินเลี้ยงชีพ จึงเกิดการอพยพหลังไหลของคนในชนบทเข้ามาทำงานในเมืองหลวงอย่างมาก ก่อให้เกิดปัญหานานัปการ อาทิ ปัญหาการว่างงาน การถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างโดยเฉพาะผู้ใช้แรงงานจากภาคอีสานที่หนีความแห้งแล้งจากสภาพภูมิประเทศที่ไม่เอื้ออำนวยในบ้านเกิด อพยพเข้ามาหางานทำในเมืองหลวง ต้องต่อสู้และเผชิญกับความยากลำบากจึงมีบทเพลงมากมายที่นักประพันธ์เพลงได้สะท้อนวิถีชีวิตของผู้คนเหล่านั้นที่เข้ามาทำงานในเมืองหลวง ในจำนวนนักประพันธ์เพลงทั้งหลาย สลา คุณวุฒิเป็นหนึ่งในนักประพันธ์เพลงที่ถ่ายทอดเรื่องราว ประสบการณ์และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชนบท โดยเฉพาะคนอีสานให้สังคมไทยได้รู้จัก ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้เกิดความภาคภูมิใจความเป็นคนอีสาน ดังตอนหนึ่งของบทสัมภาษณ์แรงบันดาลใจในการประพันธ์เพลงของสลา คุณวุฒิ

“...ผมพอใจที่จะเล่าเรื่องราววิถีชีวิตหมู่บ้านนอกเปรียบเทียบกับบรรยากาศธรรมชาติ โดยใช้ลีลาท่วงทำนองของวัฒนธรรมท้องถิ่น และผมมีจุดยืนภายในด้วย เพราะในสมัยหนึ่งเคยสงสัยว่าทำไมเขาจึงห้ามเปิดเพลงลูกทุ่งระบบเอฟเอ็ม หรือ แม้กระทั่งคนอีสานเอง ก็รู้สึกอายที่จะบอกว่าตนเองคือคนอีสาน ผมก็คิดว่าเราเป็นคนเขียนเพลงในนามลูกอีสานคนหนึ่ง ซึ่งน่าจะช่วยเหลือตรงนี้ได้บ้าง ทำอย่างไรให้คนอีสานภูมิใจใน

ตัวเอง จนถึงวันนี้เราตีใจที่เราได้เป็นอีกเรื่องแรงหนึ่งที่ทำให้คนไทยยอมรับเพลงอีสานมากขึ้น...” (สกุลไทย. 2547: 100 –107)

สลา คุณวุฒิ เป็นนักประพันธ์เพลงที่ประสบความสำเร็จมากแม้จะอายุยังน้อยมีผลงานในการประพันธ์เพลงในแนวเพื่อชีวิตประมาณ 30 เพลง เพลงลูกทุ่งประมาณ 500 เพลง และยังแต่งกลอนลำประมาณ 200 เพลง ลักษณะแนวการเขียนเพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวอีสาน รวมถึงการที่ต้องดิ้นรนต่อสู้หางานทำในเมืองหลวง ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผลงานเพลงของ สลา คุณวุฒิ ได้รับความนิยมน้อย่างแพร่หลายได้ใช้ระยะเวลาผลงานพิสูจน์ความสามารถของตนบนถนนสายดนตรีจนประสบความสำเร็จแม้จะลาออกจากการ “รับราชการครู” แต่ไม่ได้ลาออกจากความเป็น “ครูเพลง” ที่มีนักเรียนลูกศิษย์ถ่ายทอดบทเพลงด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครูอยู่เต็มเปี่ยม นักร้องหลายคนที่มีโอกาสได้ถ่ายทอดบทเพลงที่ สลา คุณวุฒิ แต่งขึ้นได้ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียง ได้แก่ ก๊อต จักรพรรณ์ อาบครบุรี ไมค์ ภริมย์พร มนต์สิทธิ์ คำสร้อย ไชยา มิตรชัย ต่าย อรทัย ศิริพร อำไพพงษ์ ฝน ธนสุนทร แอร์ สุชาวดี เป็นต้น

บทประพันธ์เพลงของ สลา คุณวุฒิ ได้สะท้อนสภาพการดิ้นรนของคนภาคอีสานที่เข้ามาทำงานในเมืองหลวง การถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้คน แต่ไม่เคยท้อแท้และหมดกำลังใจ ยังคงพร้อมที่จะต่อสู้ ต่อไป หลายบทเพลงได้บอกถึงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องจากบ้านเกิดเพื่อเข้ามาหางานทำในเมืองหลวง ดังบทเพลงดอกหญ้าในป่าปูน ที่มีบทเพลงตอนหนึ่งว่า

“...เขาแรงเป็นทุน สู้งานเงินเดือนต่ำ ๆ เก็บเงินเข้าเรียนภาคค่ำ ก่อความหวังบนทางเปื้อนฝุ่น
สังคมเมืองใหญ่ ขาดแคลนน้ำใจเจือจุน ใช้ความอดทนเต็มทุน ให้ยืมสู่วิวทิววัน
อยู่เมืองสวรรค์ แต่เป็นคนชั้นติดดิน เป็นผู้รับใช้จนชิน หูได้ยินแต่คำสั่งงาน
แต่ยังยิ้มได้เพราะใจเหมือนหญ้าบาน ถึงอยู่ในที่ต่ำชั้น แต่บานได้ทุกเวลา...”

(ดอกหญ้าในป่าปูน. ขับร้องโดยต่าย อรทัย. : ประพันธ์โดยสลา คุณวุฒิ)

ในปัจจุบัน สลา คุณวุฒิ เป็นนักประพันธ์เพลงลูกทุ่งที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด ทั้งในด้านรางวัลที่ได้รับพระพิชมเนศของพระราชทานของสมาคมดนตรีแห่งประเทศไทย หลายปีติดต่อกัน รวมทั้งรางวัลจากสมาคมต่าง ๆ ประสบความสำเร็จในด้านการตลาดและด้านความนิยมของประชาชนทั่วทั้งประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ผลงานการประพันธ์เพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาประวัติของ สลา คุณวุฒิ
2. เพื่อวิเคราะห์ทำนองเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ
3. เพื่อวิเคราะห์คำร้องเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลประวัติของ สลา คุณวุฒิ
2. ทำให้ทราบถึงข้อมูลการประพันธ์ทำนองเพลงลูกทุ่ง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิเคราะห์เพลงไทยลูกทุ่งในช่วง ปี พ.ศ.2540 ถึง พ.ศ. 2547 ของสลา คุณวุฒิ
3. ทำให้ทราบถึงข้อมูลเทคนิควิธี และแนวคิดการประพันธ์คำร้องเพลงไทยลูกทุ่งโดยสลา คุณวุฒิและเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจการประพันธ์เพลงไทยลูกทุ่ง

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

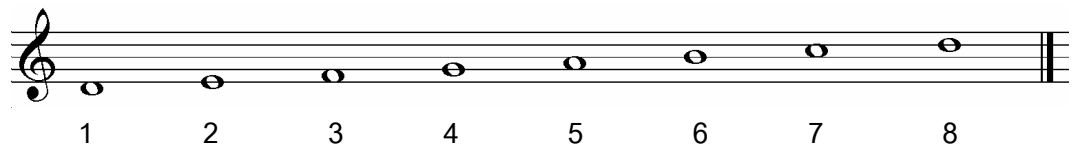
การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์เฉพาะผลงานเพลงที่ได้รับรางวัลชนะเลิศพระพิฆเนศทองพระราชทาน รางวัลมาลัยทอง และประสบความสำเร็จในด้านการตลาดในช่วงปี พ.ศ.2540 – 2547 โดยผลงานที่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าว มีจำนวน 10 เพลงดังนี้

1. กระทงหลงทาง
2. กระเป๋ามาแบนแพนทิง
3. ยายใจคนจน
4. รongเท้าหน้าห้อง
5. คนที่รอคอย
6. ติด ร. วิชาลืม
7. จดหมายผิดซอง
8. ปริณญาใจ
9. ดอกหญ้าในป่าปูน
10. ต้องมีสักวัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เพลงลูกทุ่ง** หมายถึงเพลงที่มีท่วงทำนอง ลีลา มีความเป็นพื้นบ้าน คำร้องใช้ภาษา และสำนวนโวหารง่าย ๆ มีเนื้อหาสาระสะท้อนวิถีชีวิต สภาพสังคมชนบท และวัฒนธรรมไทย
2. **เพลงไทยลูกกรุง** หมายถึงเพลงที่มาจากเพลงไทยสากล ซึ่งแต่งขึ้นตามโน้ตสากลที่แบ่ง โดยกลุ่มนักร้อง นักแต่งเพลง และนักดนตรีที่เรียกตัวเองว่า “ลูกกรุง”
3. **การประพันธ์ทำนอง** หมายถึงผู้ที่ประพันธ์ทำนองเพลงไทยลูกทุ่งมาดัดแปลง เพื่อให้ได้ทำนองเพลงใหม่
4. **การประพันธ์คำร้อง** หมายถึงผู้ประพันธ์ได้จินตนาการเรียบเรียงถ้อยคำต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความหมายและทำนองเพลง
5. **แตรวง** หมายถึงเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass) ที่ชาวไทยรับอิทธิพลมาจากชาวตะวันตกโดยนำมาใช้ในวงโยธวาทิต
6. **การประพันธ์ทำนอง** หมายถึงการแต่งทำนองเพลงลูกทุ่งขึ้นมาใหม่หรือนำทำนองเพลงใหม่มาดัดแปลงเพื่อให้ได้ทำนองใหม่
7. **พิสัย (Range)** หมายถึง ระยะเวลาเสียงสูงสุดและต่ำสุดที่ปรากฏในบทเพลงนั้น ๆ
8. **อินโทรอดักเชิน (Introduction)** หมายถึง ช่วงนำ ช่วงเตรียมเพื่อนำเข้าสู่ตอนแรกของบทเพลง
9. **โคดา (Coda)** หมายถึง ช่วงสุดท้ายของเพลง ที่เป็นเหมือนบทสรุป
10. **แบบทวิบท (Binary Form)** หมายถึง บทเพลงที่มี 2 ทำนองคือทำนองในท่อน A และทำนองในท่อน B บรรเลงหลายครั้ง และเนื้อร้องในแต่ละท่อนก็เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ
11. **ท่อนฮุค** หมายถึง ท่อนแยกหรือท่อน B ในรูปแบบทวิบท (Binary Form) ท่อนแยกมีความสำคัญก่อนส่งอารมณ์เพลงเพราะทำให้คนฟังติดหูง่ายกว่าท่อนอื่น ๆ
12. **พล็อตเรื่อง** หมายถึง คำโครงเรื่อง การวางแผนการเขียนบทเพลง
13. **โดนใจ** หมายถึง เกิดความประทับใจ สะดุดใจ ความสนใจ ผู้ฟังบทเพลงลูกทุ่ง

14. โหมดดอเรียน (Dorian Mode) หมายถึง บันไดเสียงโบราณ ซึ่งเป็นโหมดที่ 2 ต่อจาก โหมดไอโอเนียน เรียกว่าโหมดดอเรียน มีลักษณะส้อมเสียงขวณพียง โครงสร้างของโหมดดอเรียนจัดอยู่ใน กลุ่มไมเนอร์ โครงสร้างโน้ตที่ 2-3, 6 - 7 ห่างกันครึ่งเสียง โน้ตที่ 1-2, 3-4, 4-5 และ 5-6 ห่างกัน 1เสียงเต็ม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์บุคคล และได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพลงไทยลูกทุ่ง
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและตำราทางวิชาการงานที่เกี่ยวข้อง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2524 : 15) ได้ทรงพระราชดำรัสไว้ว่า “...ขอพูดในฐานะที่ได้แต่งทำนองเพลง ความรู้สึกของผู้ที่แต่งทำนองเพลง ทำไม่มีความพอใจนัก ก็เพราะว่าเพลงที่แต่งออกไปแล้ว เมื่อออกไปสู่ผู้ฟังแล้ว เขาจะชอบไม่ชอบก็แล้วแต่เขา แต่ถ้าเขาชอบก็นำไปเล่นนำไปปฏิบัติอย่างเพลงสายฝน เป็นต้น เพลงสายฝนนี้อายุ 35 ปี แล้วจวนจะ 36 แต่เดี๋ยวนี้นี้ตั้งแต่วันหรือว่าตั้งแต่คืนที่แต่งจนถึงเดี๋ยวนี้นี้ไม่ได้เปลืองอะไร หาเศษกระดาษมาขีดๆ แล้วเขียนไป เสร็จแล้วไปให้ทางครูเอื้อดู แล้วครูเอื้อก็ได้เรียบเรียงเสียงและออกแสดง จำได้ว่าเป็นเดือนพฤษภาคม แล้วคนก็ชอบคนเขาบอกว่าเพราะดีเขาก็รู้สึกว่ามี ความปลื้มใจตั้งแต่นั้นมา 35 ปี กว่า เพลงนั้นก็ยังคงอยู่ ไม่ต้องสึกหรอ ไม่ต้องขัดเกลา ไม่ต้องปัดฝุ่น ใครๆ ก็เอาไปเล่นได้ ถึงต่างประเทศเขาชอบก็เอาไปเล่น...”

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2528 : 95-105) ได้กล่าวถึงเพลงลูกทุ่งไว้ว่า เพลงลูกทุ่งได้รับความนิยมติดต่อกันมาหลายทศวรรษ จนกระทั่งเมื่อราวปี พ.ศ.2520 เพลงลูกทุ่งได้เสื่อมความนิยมลง ด้วยสาเหตุต่างๆ คือ

1. รูปแบบและเนื้อร้องที่ถูกปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย ทำให้เพลงลูกทุ่งมีความเป็นชนบทน้อยลง โดยดูจากนักร้องลูกทุ่งที่เด่นที่สุด เช่น ยอดรัก สลักใจ, สายัณห์ สัญญา และ พุ่มพวง ดวงจันทร์ เพลงของนักร้องดังกล่าวนี้มีความเป็นชนบทน้อยที่สุดในด้านเนื้อหา
2. ปัจจุบันเพลงลูกทุ่งกับเพลงสตริงกำลังจะผสมผสานกันมากขึ้น
3. เพลงลูกทุ่งเป็นเครื่องมือสื่อสารชนิดหนึ่งได้รับความนิยมลดลงเพราะมีเครื่องมือสื่อสารชนิดอื่นที่ให้ข่าวสารได้รวดเร็ว และสะดวกกว่า เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

พูนพิศ อมาตยกุล (2532 : 95-96) ได้สรุปเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งไว้ว่า เพลงลูกทุ่งคือ เพลงที่ได้จากการประสมประสานของเพลงแบบต่างๆ หลายประการรวมกัน ได้แก่ เพลงพื้นบ้าน เพลงไทยเดิม เพลงชีวิต และเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่งมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือ

1. ร้อยเนื้อหนึ่งทำนอง
2. บรรยายความอันเกี่ยวเนื่องชีวิตไทยในชนบท
3. ดนตรีไม่สนใจแยกเสียงประสาน สนใจเสียงร้อง และคำร้องมากกว่า
4. นักร้องเพลงลูกทุ่ง คือนักร้องเต็มเสียง ใช้เสียงแท้
5. ใช้สำนวนลีลาว่ากันตรงไปตรงมาอย่างชาวบ้าน จึงคล้ายเพลงพื้นบ้านมาก
6. ใช้วิธีการพูดอย่างซื่อๆ ทว่าใช้แสงสีเครื่องแต่งกาย และผู้ประกอบฉากจำนวนมาก

ก่อให้เกิดภาพที่ตระการตาตระการใจ

สง่า อารัมภีร์ (2531: 23-28). ได้เสนอจุดหมายฉบับหนึ่งของไพฑูริย์ บุตรชั้น สรุปความ ได้ว่าการแต่งเพลงนั้นไม่ใช่ของง่าย ๆ และทำลงไปตามอารมณ์หรือความถนัดจัดเจนแต่ด้านเดียว ดังที่บางท่านเข้าใจมาแต่เดิม การแต่งเพลงในยุคต่อๆ ไปจะต้องมีหลักเกณฑ์และอุปกรณ์ช่วย หลายๆ ด้าน นอกจากท่านจะซื่อๆ เขียนๆ กลอนใส่ทำนองลงไปแล้ว ท่านยังจะต้องสอดใส่ แนวความคิดอันเป็นวัฒนาการของกลุ่มก้าวหน้าลงไปด้วย และเมื่อท่านสมัครใจที่จะเป็นนักแต่ง เพลงโดยแท้จริงแล้ว ท่านจะต้องเป็นผู้มีใจหนักแน่นเยือกเย็นพอที่จะรับฟังคำวิจารณ์จากรอบด้าน ในการแต่งเพลงนั้นใช้เพียงอารมณ์แต่อย่างเดียวไม่ได้ จำต้องใช้ปัญญาเข้าสอดแทรกด้วย

อเนก นาวิกมูล(2527: 62 - 67) ได้กล่าวถึงลักษณะของเพลงลูกทุ่งไว้ว่า ความเป็นเพลง ลูกทุ่ง คือเพลงอย่างที่มีลักษณะเปิดเผย ร้องง่ายเข้าใจง่าย พูดได้ทุกแง่ทุกมุมไม่ปิดบังตัวเอง เนื้อหามีหลากหลาย นักร้องเพลงลูกทุ่งหลายคนที่เคยคลุกคลีอยู่กับเสียงเพลง ที่เป็นความบันเทิง อย่างชาวบ้านมาก่อน เช่น ลิเก ลำตัด เพลงเรือ เพลงฉ่อย เพลงแห่ ด้วยเหตุนี้เองเรารู้สึกได้ว่า เพลงลูกทุ่งกับเพลงพื้นบ้านพื้นเมืองมีรสที่คล้ายคลึงกัน และมีลักษณะร่วมปรากฏอยู่มากเป็นมิติ สัมพันธ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว เพลงลูกทุ่งจึงมีลีลาของเพลงพื้นบ้านพื้นเมืองอยู่เนื่องๆ ทั้งที่นำมา ขับร้องโดยตรงและนำมาปรับปรุงเสริมเติมแต่งตามแนวโน้มใหม่

เจนภพ จบกระบวนวรรณ (2530: 32-35) นักอนุรักษ์เพลงลูกทุ่งได้แสดงทรรศนะไว้ อย่างน่าสนใจสรุปความได้ว่า ความโดดเด่นของเพลงลูกทุ่งอยู่ที่คำร้องและลีลา คือการเล่นลูกคอ ลูกเอื้อน อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของนักร้องลูกทุ่งแต่ละคน เมื่อพูดถึงพื้นฐานของคนไทยนั้น ถึงอย่างไรก็คือคนชนบทและมีพื้นเพมาจากอาชีพเกษตรกร เพลงลูกทุ่งนั้นจะว่าไปแล้วก็เป็นเพลง

ไทยแท้ๆ ที่ผูกติดอยู่กับชีวิตของคนไทยมาแต่ก่อนแต่ออก เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วก็ไม่เห็นว่าจะต้องตั้งชื่อร้องเกี้ยวหรือดูถูกดูแคลนอะไรกันเลย

สุกรี เจริญสุข (2533 : 135-144) ได้กล่าวไว้ในการประชุมเชิงวิชาการ และสัมมนาเส้นทางเพลงลูกทุ่งไทย ในหัวข้อเรื่อง “แนววิเคราะห์เพลงพื้นบ้านกับเพลงลูกทุ่ง” ว่าเพลงลูกทุ่งเป็นเพลงของชาวบ้านสมัยพัฒนาแล้ว คำว่า ลูกทุ่ง นั้น เพิ่งนำมาใช้เมื่อ พ.ศ.2507 ในรายการวิทยุและโทรทัศน์ว่า “เพลงลูกทุ่ง” แต่ตัวเพลงลูกทุ่งจริงๆ นั้นเกิดมาก่อนชื่อเพลงลูกทุ่ง เป็นแนวเพลงที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานกัน ระหว่างหลายวัฒนธรรมด้วยกัน คือ วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมพื้นเมือง และวัฒนธรรมท้องถิ่นซึ่งมีลักษณะที่สำคัญๆ ดังนี้

1. เป็นเพลงที่มีลีลา และจังหวะแบบพื้นบ้าน เน้นความสนุกสนานครึกครื้นเป็นสำคัญ
2. ทำนองเพลงลูกทุ่งเป็นทำนองเพลงง่ายๆ สั้นๆ ซ้ำๆ แบบทำนองเพลงพื้นบ้าน
3. เนื้อร้อง เป็นเรื่องของชาวบ้านพูดกันอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีสำนวนวิจิตรพิศดาร

นิยมเขียนชมธรรมชาติ บรรยายชีวิต ความตลกขบขัน เสียดสีสังคม ฯลฯ

4. สำเนียงที่ใช้ในการขับร้อง ถ่ายทอดอารมณ์เป็นสำเนียงพื้นบ้าน มีลักษณะเฉพาะในการใช้ลูกคอ และการเอื้อนเสียง สำเนียง เป็นสำคัญ

5. เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการบรรเลงเพลงลูกทุ่ง แล้วแต่สะดวก แต่ที่สำคัญคือ เครื่องที่ประกอบจังหวะ เช่น กลองชุด กลองคองโก ฉิ่ง ฉาบ เป็นต้น

6. การเรียบเรียงเสียงประสาน จะสืบทอดออกมาจากเพลงพื้นบ้าน มีลักษณะคล้ายๆ เพลงแนวเดียว คือ อาศัยแนวทำนองของเนื้อร้องเป็นหลัก

7. การถ่ายทอดอารมณ์เพลง อาศัยเนื้อร้องที่เกี่ยวกับชีวิตจริงด้วยความซาบซึ้งกินใจ ไม่เสแสร้ง อารมณ์ซื่อๆ

ถนนอม งามสมทรัพย์ (2542: 210-211) ได้อธิบายถึงหลักในการแต่งเพลงไว้ว่า การแต่งเพลงมี 3 วิธีคือ

1. แต่งเนื้อเพลงก่อน โดยใช้เนื้อเพลงสื่อความหมาย และมีความเป็นไปได้ตามความประสงค์
2. แต่งทำนองก่อน โดยวิธีฮัมเสียง หรือ ใช้เครื่องดนตรีประกอบการเคาะจังหวะวิธีนี้จะได้ท่วงทำนองที่ไพเราะ
3. แต่งเนื้อร้องและทำนองไปพร้อมๆ กัน การแต่งวิธีนี้ ผู้ประพันธ์ต้องเป็นผู้ที่มีอารมณ์เพลง หรือไม่ก็ต้องเป็นนักดนตรีมาก่อน

ไพรัช มากกาญจนกุล. (2535: 46-53). ได้แบ่งฟอร์มของเพลงเป็น 2 ประเภทคือ

1. Non – Repetition คือเป็นเพลงที่ไม่มีการซ้ำ
2. Repetition คือบทเพลงที่แบ่งออกเป็น 2 ท่อน

2.1. Binary Form คือบทเพลงที่แบ่งออกเป็น 2 ท่อน ท่อนแรกเรียกว่าท่อน A
ท่อน 2 เรียกว่าท่อน B

2.2. Ternary Form คือบทเพลงที่แบ่งออกเป็น 3 ท่อน ท่อนที่ 1 เรียกว่าท่อน A
ท่อนที่ 2 เรียกว่าท่อน B ท่อนที่ 3 ท่อนซ้ำท่อนที่ 1 เรียกว่าท่อน A2

ไม่ว่าจะเป็นบทเพลงประเภทใดก็ตามบทเพลงจะต้องมีจุดพักของบทเพลง
(Cadence) อยู่ท้ายวรรค (Phrase) และประโยค (Sentence) ของบทเพลงซึ่งชนิดของ Cadence
มีดังนี้

1. Perfect Cadence
2. Imperfect Cadence
3. Pragon Cadence

นพพร ด้านสกุล (2541) ได้กล่าวไว้ดังนี้ เป็นตำราว่าด้วยเรื่องโหมด กล่าวว่
วิเคราะห์โครงสร้างบันไดเสียง จากความต่างของระบบการจัดช่วงเสียงบนบันไดเสียงต่างๆ
โดย อาศัย กลุ่มเสียง 4 ระดับ (Tetrachord) ซึ่งมีกลุ่มเสียง 4 ระดับ พื้นฐาน (Basic
Tetrachord) ซึ่งมีอยู่ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. กลุ่มเสียง 4 ระดับ แบบเมเจอร์ (Major tetrachord)
2. กลุ่มเสียง 4 ระดับ แบบไมเนอร์ (Minor Tetrachord)
3. กลุ่มเสียง 4 ระดับ แบบฟรีเจียน (Phrygian tetrachord)
4. กลุ่มเสียง 4 ระดับ แบบฮาร์โมนิค (Harmonic Tetrachord)

โมดไอโอเนียน หรือ บันไดเสียงไอโอเนียน เป็นบันไดเสียงแรกที่มีคนดนตรีส่วนใหญ่เรียนรู้
เข้าใจว่าคงจะมีความคุ้นชินมากที่สุด ในปัจจุบันเรียกว่า บันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scale) ซึ่ง
ส่วนใหญ่ก็มีความรู้สึกร่วมในทำนองเดียวกันว่ามีลักษณะสุมเสียงเข้มแข็งสดใสและสง่างามเป็น
ที่สุด

โมดคอเรียน คือโหมดที่ 2 ต่อจากโหมด ไอโอเนียนมีลักษณะสุมเสียงชวนฟังตามสมควรจึงมี
แนวทำนองเพลงที่ใช้บันไดเสียงนี้เป็นบันไดเสียงหลักอยู่จำนวนไม่น้อย ด้วยเหตุที่โครงสร้างของ
บันไดเสียงไมเนอร์กับบันไดเสียงคอเรียนคล้ายกันมาก จึงเป็นเหตุให้มีลักษณะสุมเสียงคล้ายคลึง

กันอย่างยิ่ง จุดต่างมีเพียงตำแหน่งของโน้ตในลำดับที่ 6 ทำให้เสียงที่เปล่งออกมานั้นสะดุดหูอย่างค่อนข้าง ชวนฟัง แสดงลักษณะเฉพาะในลุ่มเสียงแบบดอเรียนออกมาอย่างชัดเจน สามารถใช้บันไดเสียงดอเรียน ในการด้นดนตรีแบบแจ๊ส(Improvisation)ในกรณีต่างๆ ดังนี้

1. ช่วงตอนของเพลงที่ครอบคลุมด้วย คอร์ดโทนิค (Tonic Chord) ของบันไดเสียงไมเนอร์ ตัวอย่างเช่น ใช้บันไดเสียง C Dorian เพื่อด้นดนตรีแบบแจ๊สในช่วงที่ตอนี่ด้วย คอร์ด Cm Cm7 Cm6 และ Cm6-9 ในกรณีที่เพลงนั้นใช้บันไดเสียง C minor เป็นบันไดเสียงหลัก (Home Key)
2. ในช่วงตอนของเพลงที่ครอบคลุมด้วย คอร์ด ชั้นที่ 2 (super tonic function , iim7) ของบันไดเสียงเมเจอร์ ตัวอย่างเช่น ใช้บันไดเสียง D Dorian เพื่อด้นดนตรีแบบแจ๊สในช่วงตอนที่ครอบคลุมด้วย คอร์ด D Minor ในกรณีที่เพลงนั้นใช้บันไดเสียง C Major เป็นบันไดเสียงหลัก (Home Key)
3. บนคอร์ดพิเศษ (Special Chord) ที่ดัดแปลงเสียงขั้นที่ 3 (Altered Third) ซึ่งมีฐานเดิมเป็น คอร์ด ไมเนอร์ (Minor7th, sus4) เช่น ใช้บันไดเสียง D Dorian เพื่อด้นดนตรีแบบแจ๊สในช่วงตอนที่ครอบคลุมด้วยคอร์ด Dm7(sus4)

กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2519: 164 – 167). กล่าวถึงแง่ความงามของบทร้อยกรองไว้มีสาระสำคัญที่พอจะสรุปได้ว่า บทร้อยกรองที่ยกย่องกันว่าไพเราะย่อมประกอบด้วยคุณสมบัติที่ก่อให้เกิดความซาบซึ้งสะเทือนใจ องค์ประกอบเหล่านั้นได้แก่

1. คำที่เลือกสรรใช้ คำในบทร้อยกรองโดยทั่วไปมักจะไม่ใช่คำพื้น ๆ มักเลือกคำที่มีความหมายลึกซึ้ง สะเทือนอารมณ์ หรือสูงส่งมีสง่าด้วยรูปและเสียงเป็นพิเศษ
2. เสียงเสนาะ เป็นคุณสมบัติที่ทำให้ร้อยกรองนั้น ๆ ดงามในความรู้สึกของผู้อ่าน เสียงเสนาะมีขึ้นได้ด้วย

2.1 สัมผัส

2.2 ลีลาจังหวะ

2.3 การเลียนเสียงธรรมชาติ

2.4 การเล่นคำ

3. ความหมายอันไพเราะกินใจ อาจเกิดได้ด้วยกลวิธีต่าง ๆ เช่น

3.1 การใช้คำที่มีเสียงและความหมายที่ไพเราะเป็นพิเศษ

3.2 การใช้โวหารเน้นความรู้สึกด้านอารมณ์มากกว่าข้อเท็จจริง

พูนพิศ อมาตยกุล (2532: 95-103) ได้แสดงทรรศนะเกี่ยวเพลงลูกทุ่งไว้อย่างน่าสนใจ สรุปความได้ว่า เพลงลูกทุ่งได้ให้ปรัชญาชีวิตอย่างเป็นเลิศอยู่มากมายหลายบทเพลง ส่วนใหญ่จะ

รู้จักเฉพาะนักร้อง แต่ไม่ค่อยมีคนรู้จักผู้แต่งเนื้อร้องเพราะนักจัดรายการเพลงไม่ได้ช่วยประชาสัมพันธ์มากนักเพลงลูกทุ่งนั้นมีความดีอยู่ประการหนึ่งที่โดดเด่นและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ คือ การนำเอาเพลงไทยเดิมไปใช้ ในเพลงลูกทุ่ง ซึ่งช่วยให้เพลงไทยเดิมมีแนวทางการเผยแพร่ได้อีกทางหนึ่ง นับว่าเป็นการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมประจำชาติที่เป็นรูปธรรม

เต็มสิริ บุญยสิงห์ (2518 : 117-128) ให้ความเห็นไว้ว่า เพลงลูกทุ่งเป็นวรรณกรรมมวลชนเพราะแทรกซึมเข้าถึงจิตใจคนไทยได้ด้วยลักษณะของวัฒนธรรมพื้นบ้าน อันเป็นวัฒนธรรมของสังคมเกษตรกรรม เป็นสื่อมวลชนที่เข้าถึงคนไทยได้รวดเร็วที่สุด คำร้องเป็นสิ่งที่สำคัญที่ช่วยให้เพลงได้รับความนิยมสูง เพราะสามารถสะท้อนปัญหาและเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมได้อย่างทันสมัย และยังแฝงด้วยอารมณ์ขันที่เป็นเอกลักษณ์ไทยไว้ด้วย

กวีรัตน์ คุณาภักดิ์ (2532 : 82-86) ได้กล่าวถึงเพลงลูกทุ่งไว้ว่า มีเพลงลูกทุ่งส่วนหนึ่งที่มาจากเพลงพื้นบ้าน เพราะมีหลายลักษณะที่นำมาจากเพลงพื้นบ้าน เช่น ลีลาการขับร้องที่ขัดด้วยซ้ำคำ การเล่นลูกคอ การร้องที่มีเนื้อหาตรงไปตรงมาตลอดจนการหยิบยืมทำนองและฉันทลักษณ์มาดัดแปลงเป็นเพลงลูกทุ่ง

ประสิทธิ์ เสียวสิริพงศ์ (2530: 44-46) ได้กล่าวถึงศิลปะในการประพันธ์คำร้อง สรุปได้ว่า ถ้าใช้องค์ประกอบของดนตรีเป็นฐานในการพิจารณาจะพบว่าภาษากับดนตรีนั้นเป็นเสมือนญาติสนิทกันทีเดียวเนื่องจากเสียงของดนตรีทุกเสียง ก็คือองค์ประกอบของเสียงในภาษาด้วย ศิลปะแห่งการเรียบเรียงเสียง ดนตรีก็ดี ศิลปะแห่งการเรียบเรียงถ้อยคำก็ดี คือการใส่ความงามให้แก่ธรรมชาติและหน้าที่ของสองสิ่งนั้น และเราเรียกขานงานในลักษณะนี้ว่าการประพันธ์ ดังนั้นเพลงหรือดนตรีที่มีการขับร้อง(Vocal Music) จึงเป็นการรวมเอาบทประพันธ์ทางดนตรีและภาษาเข้าไว้ด้วยกัน ได้ผลงานที่เป็นการนำเสนอเรื่องราวความรู้สึก อารมณ์และบรรยากาศนั่นเอง เพลงที่ดีจึงควรเป็นเพลงที่มีความงามทั้งดนตรีและภาษา โดยความงามนั้นต้องมีความสอดคล้องกันด้วย

จินตนา ดำรงค์เลิศ (2532: 48) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของการแสดงดนตรีลูกทุ่งอย่างหนึ่งที่อยู่คู่กันนั้นคือ “หางเครื่อง” ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองนั้น นักร้องเพลงลูกทุ่งทั้งหญิงและชายแต่งตัวอย่างบ้านนอก บอกลักษณะลูกทุ่งแท้ ต่อมาจึงค่อยๆ เปลี่ยนมาแต่งกายแบบตะวันตก ด้านหลังนักร้องก็จะมีหญิงสาวมาเดินประกอบตามจังหวะเพลง ดุคคล้ายเต็นระบำ สมัยนั้นมีผู้เดินสองคนเท่านั้น คำว่า“หางเครื่อง” สันนิษฐานว่าแต่เดิมมาจากสำนวนว่า“เขย่าหางเครื่อง” กล่าวคือในขณะที่นักร้องออกมาร้องเพลงบนเวที จะมีคนออกมาตีฉิ่ง ฉาบ กรับ ไม้ตีอก และเคาะลูกแซกอยู่ด้านหลังของนักร้อง โกลั้กับพวกนักดนตรี ทำให้จังหวะเพลงเด่นชัด มีความไพเราะและ

สนุกสนานมากขึ้น ดังนั้นคำว่า “หางเครื่อง” ในที่นี้จึงหมายถึง เครื่องให้จังหวะดนตรี ผู้ที่ออกมาเขย่าหางเครื่องก็มีทั้งหญิงและชาย ไม่ได้เป็นคณะหรือมีรูปแบบตายตัว บางครั้งก็เป็นตัวตลกประจำวง บางครั้งก็เป็นนักร้องประจำวง ต่อมาจึงวิวัฒนาการขึ้นใช้ผู้หญิงสวย ๆ ออกมาเขย่าหางเครื่อง แต่ก็ยังไม่ออกลีลาเต้น เพียงเดินให้เข้ากับจังหวะเพลงเท่านั้น เพลงส่วนใหญ่จะใช้จังหวะปิกิน ซ่าซ่าซ่า โบลโร้ และรำวง การแต่งกายก็ไม่เหมือนกัน บางคนสวมกระโปรงยาว บางคนสวมชุดกระโปรงสั้น สดแล้วแต่เจ้าตัวจะซื้อหามาใส่กันเอง

ต่อมาในช่วงปี พ.ศ.2509 - 2510 ผู้ที่ออกมาเขย่าหางเครื่องประกอบจังหวะการร้องเพลง ลูกทุ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 4 - 7 คน มีทั้งคณะผู้หญิงและคณะผู้ชาย จะแต่งกายเหมือนกันทั้งคณะ บางครั้งก็แต่งกายเหมือนนักร้อง วงดนตรีที่มีการเต้นเขย่าหางเครื่องประกอบในยุคนั้น ได้แก่ วงของสุรพล สมบัติเจริญ และวงของสมานมิตร เกิดกำแพง ลีลาการเต้นและการแต่งกายของผู้เต้นประกอบจังหวะเพลงฟุ่ฟามากขึ้นทุกที โดยพัฒนามาจากการเต้นระบำฝรั่งเศสของฟอลลีแบร์แซ(Folies Bergeres) และการเต้นโมเดิร์นแดนซ์(Modern Dance) ผู้เต้นประกอบเพลงประมาณ 10 คน มีลีลาการเต้นเป็นแบบระบำฮาวายของชาวตะวันตก หางเครื่องมักแต่งกายด้วยผ้าสีสด เช่น สีแดงสด ฟ้ำ เขียว ชมพู เหลืองจำปา สีทอง สีดำ เนื้อผ้ามักเป็นผ้าเนื้อนุ่มพลิ้ว ปักเลื่อมประดับสายสร้อย กำไล ตุ้มหู และดอกไม้ ส่วนผู้ชายสวมรองเท้าบู๊ท

สมโรจน์ สวัสดิกุล (2518 : 19) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า เพลงลูกทุ่งเกิดขึ้นเพราะเพลงไทยสากล มีทำนองและเนื้อร้องที่เข้าใจยาก ตลอดจนประสบความสำเร็จลำบากในเรื่องภาษา นักแต่งเพลงจึงนำเอาเพลงพื้นเมืองมาดัดแปลงใส่เนื้อร้องง่าย ๆ กล่าวถึงชีวิต ธรรมชาติ ตลกขบขัน เยาะเย้ยสังคม พ้อรัก วรรณคดี ให้คติสอนใจ เพลงลูกทุ่งจึงน่าจะเป็นสื่อสัมพันธ์อันดีในการเข้าถึงประชาชน

กิติกร มีทรัพย์ (2518 : 68-76) ได้ใช้หลักจิตวิทยาวิเคราะห์เพลงลูกทุ่ง สรุปความว่า เพลงลูกทุ่งสามารถสะท้อนเอกลักษณ์ส่วนบุคคลของจิตใจ หรือ บุคลิกที่แท้จริงของผู้คนให้ปรากฏได้ เพลงลูกทุ่งนั้นนอกจากจะฟังเข้าใจง่ายแล้ว คำร้องของเพลงลูกทุ่งยังสามารถเข้าไปถึงส่วนลึกของจิตใจ เพื่อปลุกเร้าสัญชาตญาณ ทั้งมุ่งเป็นและมุ่งตายของผู้ฟังได้โดยตรงอีกด้วย โดยเฉพาะในวิชาจิตวิเคราะห์นั้น ถือว่าสัญชาตญาณเป็นหลัก หรือ มูลเหตุอาการของจิตใจที่ก่อให้เกิดอารมณ์อื่น ๆ ตามมา ดังนั้นหากจะจำแนกบทเพลงลูกทุ่งตามลักษณะเนื้อหาแล้ว ก็อาจจะจำแนกได้ 4 ประเภทดังนี้

1. บทเพลงลูกทุ่งแนวเสาวرنี หมายถึง เพลงลูกทุ่งที่มีความไพเราะนุ่มหวาน เป็นจุด

เด่น มีเนื้อหาบรรยายถึงความงดงามของธรรมชาติ พุดถึงความรักแท้ตามอุดมคติ หมายถึง สวดด้วยอุดมจินตนาการ เช่น เพลงมนต์เมืองเหนือ เพลงอุทยานดอกไม้ เพลงมนต์รักกาสะลอง เพลงมนต์รักลูกทุ่ง

2. บทเพลงลูกทุ่งในแนวนาฏปราโมทย์ หมายถึง เพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหามุ่งกล่าวถึงการ ชมโฉมโฉมนาง พร่ำพรอดเกี่ยวพาราดี เช่น เพลงนางฟ้ายังอาย เพลงกินอะไรถึงสวย เพลงสาว ผักให้ เพลงแม่เตยหนามเตย

3. บทเพลงลูกทุ่งในแนวพิโรธวาที หมายถึง เพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาเรื่องความโกรธ ต่อว่าต่อขาน เช่น เพลงไก่อานาตาฟาง เพลงเมียพี่มีขี้ เพลงแห่มปลาร้า เพลงคุณนายโรงแรม

4. บทเพลงลูกทุ่งในแนวสัลลาบังคพิสัย หมายถึง เพลงลูกทุ่งที่มีเนื้อหาโน้มเอียงไปใน ทางเศร้า ว่าเหว่ ตัดพ้อต่อว่า น้อยอกน้อยใจ เช่น เพลงอกหักซ้ำสองน้ำตาตกกันแก้วน้ำตาเมียหลวง

จึงพบว่า ในบทเพลงลูกทุ่งทั้ง 4 ประเภทนั้น จะสะท้อนอารมณ์ออกมา 2 ประการใหญ่ ๆ โดย 2 กลุ่มแรกจะสะท้อนอารมณ์แห่งความสดใส เบิกบาน เป็นสุข และใน 2 กลุ่มหลังจะ สะท้อนอารมณ์เศร้าหมองเป็นทุกข์ และเมื่อสำรวจอย่างกว้างๆ พบว่า เพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่มีกลุ่ม ลบค่อนข้างมาก ซึ่งเป็นข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงส่วนลึกของจิตใจ หรือ อาจจะพูดได้ว่า บุคลิกภาพของผู้บริโภคเพลงลูกทุ่งนั้นมีสัจชาติญาณมุ่งตายค่อนข้างสูง จะเห็นว่าอิทธิพลของ เพลงลูกทุ่งนั้น มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงไปถึงจิตใจผู้ฟังด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภักยา ภักดีบุรี (2535) ได้วิเคราะห์เรื่อง “วรรณกรรมเพลงของไพบุลย์ บุตรขัน” เพื่อศึกษาถึงชีวประวัติและผลงานเพลง สภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย ตลอดจนบุคลิกภาพผู้ แต่งที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลง ผลการศึกษา พบว่า ด้านชีวประวัติและผลงานเพลงของไพบุลย์ บุตรขัน ทำให้เรามองเห็นบุคลิกภาพของผู้แต่งในแง่ต่างๆ ลักษณะเด่นในการสร้างสรรค์ผลงาน เพลงคือ การนำทำนองเพลงพื้นบ้าน และ เพลงไทยเดิมมาสร้างสรรค์ นอกจากนี้ บทเพลงยัง สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของคนไทยในสังคมชนบท และสังคม เมือง

มาลินี ไชยชำนาญ (2535) ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่อง “วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของชลธิ ธารทอง” เพื่อศึกษาศิลปะการประพันธ์ สภาพสังคม วัฒนธรรม และทรรศนะของผู้ประพันธ์ ผลการศึกษา พบว่า ด้านศิลปะการประพันธ์ ชนิดกลอนที่ใช้จำนวนคำไม่แน่นอนมากที่สุด เขียนบทเพลงมีความยาว 4 ท่อนมากที่สุด ใช้สัมผัสในหลายแบบ นิยมใช้ถ้อยคำและสำนวน

ใหม่ๆ ด้านสภาพสังคมวัฒนธรรม ได้สะท้อนให้เห็นด้านสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของชาวไทยในสังคมชนบท และชาวไทยสังคมเมือง นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นทรรศนะของชลธีธารทองที่มีต่อสภาพสังคมอย่างกว้างขวาง

บุษกร ครุทวงศ์ (2533) ได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่อง “วรรณกรรมเพลงของ พยงค์ มุกดา” เพื่อศึกษาลักษณะเนื้อหา ศิลปะการประพันธ์แถบบทบาทของวรรณกรรมเพลงที่มีต่อสังคม ผลการศึกษาพบว่า พยงค์ มุกดา ได้สร้างผลงานเพลงไว้เป็นจำนวนมาก บทเพลงมีเนื้อหาที่หลากหลายกว้างขวาง เนื่องจากผู้ประพันธ์เป็นคนมองโลกในแง่ดี ทำให้ไม่มีโลกทัศน์ที่เป็นอคติต่อบุคคลหรือสิ่งใด ด้านศิลปะการประพันธ์นั้น ส่วนใหญ่มีรูปแบบคล้ายกลอนสุภาพ ส่วนการใช้ถ้อยคำโวหาร ใช้ได้อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดอรรถรสไปตามลีลาภาษาที่ถ่ายทอดออกมา จึงนับได้ว่ามีคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ และยังมีบทเพลงอีกเป็นจำนวนมากที่มีเนื้อหาสาระอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคล สังคม และประเทศชาติ ดังนั้นวรรณกรรมเพลงของพยงค์ มุกดา จึงมีคุณค่าทั้งทางด้านบันเทิงและการสร้างสรรค์สังคมไทย

ลักษณ์ สุขสุวรรณ (2521: 302-303) ได้สรุปผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง” ผลการศึกษาพบว่า

1. เพลงไทยได้คลี่คลายออกเป็นเพลงประเภทต่าง ๆ ด้วยเหตุผลทางวัฒนธรรมซึ่งเพลงไทยแยกประเภทเป็น
 - 1.1 เพลงพื้นเมือง เป็นเพลงที่ใช้ประกอบการละเล่นในเวลาทำงานอาชีพ หรือ ยามว่างของชาวไทยมาก่อน
 - 1.2 เพลงไทยเดิมเป็นเพลงที่ยอมรับกันว่าไพเราะเต็มไปด้วยศิลปะในการบรรเลงและขับร้อง ซึ่งเนื้อร้องมักจะตัดตอนมาจากวรรณคดีและบทละครต่างๆ เป็นส่วนใหญ่
 - 1.3 เพลงไทยสากล เกิดขึ้นเพราะรับเอาเครื่องดนตรีสากลเข้ามาบรรเลง
 - 1.4 เพลงไทยลูกทุ่ง เป็นเพลงที่แตกออกไปจากเพลงไทยสากลเรื่องลักษณะการร้องของนักร้องที่ผิดไปจากการร้องเพลงไทยสากล
 - 1.5 เพลงเพื่อชีวิตเป็นเพลงที่พยายามจะนำเอาลักษณะความเป็นพื้นบ้านมาแสดงออกโดยใช้เนื้อร้องเพลงกล่าวถึงการต่อสู้และอุดมการณ์ทางการเมือง
2. เพลงลูกทุ่งมีกำเนิดขึ้นมา เพราะการแสวงหาความอบอุ่นใจของชาวชนบทที่เข้ามาประกอบอาชีพในเมืองหลวง เพื่อให้คลายความคิดถึงบ้าน จึงมีลักษณะต่าง ๆ ที่แสดงความเป็นชนบท เช่น การขับร้อง เนื้อร้อง มีเครื่องดนตรีน้อยชิ้นที่มาประกอบ แต่ยังมีได้แบ่งแยกเป็นกลุ่มของตน

3. เพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่มีลักษณะผสมผสานกัน ระหว่างเพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้าน และเพลงอื่น ๆ เช่น เพลงตะวันตก เพลงของประเทศเพื่อนบ้านบ้าง เห็นได้จากทำนอง เนื้อร้อง และลักษณะเบ็ดเตล็ดอื่นๆ แต่เพลงลูกทุ่งก็มีลักษณะเฉพาะตัวบางประการที่น่าสนใจ เช่น การสร้างเนื้อร้องในลักษณะที่ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ขัน การแทรกบทเจรจาและเสียงหัวเราะ แต่งคำร้องที่มีเนื้อทันทเหตุการณ์ เป็นต้น

4. สาระของเพลงลูกทุ่งมีครบทุกประเภท คือ กล่าวถึงความรักทั้งที่เป็นความรักส่วนรวม คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และความรักส่วนตัวคือ ความรักระหว่าง พ่อ แม่ ลูก ความรักระหว่างหนุ่มสาว ซึ่งก่อให้เกิดความสุขและความทุกข์ การสอนจริยธรรมอย่างน่าสนใจ การกล่าวถึงชีวิตชนบทในแง่มุมต่าง ๆ ปัญหาสังคม เช่น ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพ เศรษฐกิจ การแบ่งชนชั้น เป็นต้น การบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งเหตุการณ์ปัจจุบันและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์บางตอน ตลอดจนอารมณ์ขัน ดังนั้น เพลงลูกทุ่ง จึงนับว่าเป็นวรรณกรรมที่ทำหน้าที่บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ได้ดี

5. การใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งมีลักษณะต่างๆ กันคือการใช้คำ มีการใช้คำง่าย ๆ สะใจ เลียนเสียงธรรมชาติและคำอุทาน การซ้ำคำ การเล่นคำ การใช้คำขยายแปลก ๆ การเลือกใช้คำที่ไพเราะ ทั้งที่ไพเราะด้วยฉันทลักษณ์ และการเลือกใช้ได้เหมาะสมกับอารมณ์เพลง การใช้คำที่มีนัยประวัติ ภาษาถิ่น ภาษาต่างประเทศ เอกลักษณ์บุคคล คำอิทธิฐาน คำพังเพยและสุภาษิต คำแสลง ซึ่งการใช้ภาษาไทยเพลงลูกทุ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เพลงลูกทุ่งแพร่หลาย เพราะการใช้ภาษาที่มีทั้งตรงไปตรงมาและตีความ ส่วนมากก็ใช้ภาษาง่ายๆ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจตรงกับความหมายที่ผู้ประพันธ์ต้องการ

6. สัมพันธ์กับเพลงลูกทุ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น เพราะเพลงลูกทุ่งได้รับอิทธิพลจากสังคมในฐานะที่ผู้ประพันธ์เพลงเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม จึงต้องมีปฏิกริยาต่อสังคมกลุ่มนั้นๆ และในขณะเดียวกันเพลงลูกทุ่งก็ช่วยแพร่ค่านิยมต่างๆ ไปสู่คนในสังคมอย่างกว้างขวางรวดเร็ว

7. เพลงลูกทุ่งที่ถูกรสนิยมของผู้ฟัง คือ เพลงที่มีเนื้อร้องเกี่ยวกับความรักเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมและอารมณ์ขัน ส่วนทำนองต้องง่าย ๆ เหมาะแก่การจำไปขับร้องต่อ มักนิยมทำนองเพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้านมาดัดแปลง

อภิรักษ์ พุกษะศรี (2532) ได้ศึกษาวิเคราะห์ เรื่อง “โลกทัศน์ชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งภายใต้ระหว่างปี พ.ศ.2519 – 2529” เพื่อศึกษาเนื้อหาเพลงลูกทุ่งภาคใต้ และโลกทัศน์ของชาวไทยภาคใต้ ผลการศึกษา พบว่า เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งภาคใต้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตชาวไทยภาคใต้ในหลายแง่มุม ซึ่งอาจมีการเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลงไปตาม

สภาพสังคม ส่วนโลกทรรศน์ของชาวไทยภาคใต้ปรากฏในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์พบว่าชาวไทยภาคใต้ ต้องการให้บุคคลรู้จักหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบวางตนให้เหมาะสม ให้ยกย่องผู้อาวุโส ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ผู้มีความรู้ ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี มีความจริงใจ ซื่อตรงและรักพวกพ้อง รวมถึงในแง่ของการพรรณนาถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือกฎเกณฑ์ธรรมชาติ

บุบผา เมฆศรีทองคำ (2534) ได้วิเคราะห์ “การศึกษาบทบาทของเพลงลูกทุ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต : วิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่ง ในช่วงปี พ.ศ.2532 – 2535” เพื่อศึกษาเนื้อหาเพลงลูกทุ่งที่สะท้อนถึงลักษณะสังคมชนบทไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีและค่านิยม ผลการศึกษา พบว่า เนื้อหาของเพลงลูกทุ่ง สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคมชนบทไทย และค่านิยมของคนไทยในสังคมชนบท ได้หลายด้าน ส่วนในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวชนบทนั้นสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พอสมควร

วินิจ คำแหง (2542) ได้ศึกษาวิเคราะห์ “เพลงลูกทุ่งควาบอยในชุดลูกทุ่งเสียงทอง จำนวน 12 เพลง ซึ่งขับร้องโดย เพชร พนมรุ้ง” ผลการศึกษาพบว่า

1. คำร้องส่วนใหญ่ประพันธ์ขึ้นอยู่ในรูปกลอนเพลงและกลอนสุภาพ หรือ กลอนแปด เนื้อหาของบทเพลงทุกเพลง จะมุ่งเน้นให้เกิดภาพลักษณ์ที่มีลักษณะเป็นเพลงลูกทุ่งแบบผสมระหว่างลูกทุ่งไทย และลูกทุ่งตะวันตก คือคำร้องที่เป็นภาษาไทยจะมีลักษณะสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตในชนบทของไทย ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ธรรมชาติ ความรัก ความสนุกสนาน และคติสอนใจ

วิธีการประพันธ์เพลงของศิลปินมีอยู่ 2 แบบ คือประพันธ์คำร้องและทำนองขึ้นมาพร้อม ๆ กัน ซึ่งวิธีการนี้จะได้บทเพลงที่มีคำร้องชัดเจน สามารถออกเสียงคำร้องได้ตรงกับสระ หรือวรรณยุกต์ที่บังคับอยู่ได้ และการนำทำนองของต่างประเทศมาใส่คำร้องใหม่เป็นภาษาไทยนั้น จะได้เพลงที่มีคำร้องส่วนใหญ่ออกเสียงไม่ชัดเจนเต็มที่เพราะถูกทำนองเดิมบังคับอยู่

เพลงในชุดลูกทุ่งเสียงทองทั้ง 12 เพลงนี้ ผู้ประพันธ์ได้พยายามเติมสีสรรต่าง ๆ ลงไป เพื่อให้ได้ลักษณะของดนตรีในแบบลูกทุ่งควาบอย เช่น ลักษณะของคำร้องที่เน้นความเป็นลูกทุ่งอย่างเต็มที่ และเครื่องดนตรีที่ให้สำเนียงแบบลูกทุ่งอเมริกัน อีกทั้งสร้างทำนองให้ขึ้นมาใหม่ แสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้ขับร้อง ตามแบบอย่างเพลงใหม่ของต่างประเทศ

ในการประพันธ์ทำนองเพลงขึ้นมาใหม่ของเพลงในชุดลูกทุ่งควาบอย ผู้ประพันธ์ได้ใช้โครงสร้างทำนองแบบเรียบง่ายและใช้โน้ตทำนองต่างๆ (Unessential Notes) เข้ามาตกแต่งให้บทเพลงมีความไพเราะน่าฟัง พร้อมทั้งมีวิธีการทำทำนองเพลง สร้างทำนองเชื่อมช่วงพัก และมีการสรุปจบทำนองให้เป็นไปตามเกณฑ์ทางทฤษฎีดนตรีสากล

2. การเรียบเรียงเสียงประสานของเพลงในชุดลูกทุ่งเสียงทอง จากการศึกษาวเคราะห์พบว่า มีการใช้คอร์ดง่ายๆ ในรูปของตรัยแฉัดมาประกอบในทำนองเพลง ยกเว้นในชั้นดอมมีแนทท์จะเพิ่มคู่ 7 เข้าไปด้วย เพื่อความกลมกลืนในการเคลื่อนเข้าหาคอร์ด 1 คอร์ดต่างๆ ที่นำมาใช้ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบพื้นต้นต้น ส่วนในรูปแบบพลิกกลับจะมีใช้น้อยมาก ในบทเพลงทั้งหมดได้ใช้การเคลื่อนที่ของคอร์ด การจัดวางรูปคอร์ด การจัดวางเครื่องดนตรีให้เหมาะกับหน้าที่ต่างๆ การพักประโยคเพลง และการสรุป จบบทเพลงเป็นไปตามทฤษฎีดนตรีสากลทั้งสิ้น และในส่วนที่มีการขับร้องประสานเสียงในบางเพลงพบว่า ผู้ประพันธ์จะให้แนวประสานอยู่เหมือนแนวทำนองหลักทุกเพลง

3. วิธีการประพันธ์เสียงให้ ผลจากการศึกษาวเคราะห์พบว่า ผู้ประพันธ์ได้ใช้คำต่างๆ ตามแบบอย่างเพลงใหม่ของชาติตะวันตก โดยนำมาดัดแปลงใหม่ให้เข้ากับบทเพลงแบบไทยๆ ที่ประพันธ์ขึ้นมาใหม่ และเสียงที่ใช้ในการให้เป็นเสียงธรรมชาติผสมกับเสียงนาสิกในบางคำ โดยใช้คู่เสียงประสานประเภท คู่ 6 คู่ 4 และคู่ 8 เป็นหลัก

รูปแบบของเพลง (Form) ผลจากการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่า เพลงในชุดลูกทุ่งเสียงทอง จัดอยู่ในรูปแบบไบนารีฟอร์ม 6 เพลง และจัดอยู่ในรูปแบบเทอร์นารีฟอร์ม 6 เพลงในแต่ละเพลงส่วนใหญ่จะมีการซ้ำท่อน A และบางเพลงจะไม่มีซ้ำใดๆ และรูปแบบในแต่ละท่อนเพลง จะใช้วิธีการในการปรุงแต่งทำนองไม่ซ้ำกันในแต่ละเพลง และจุดเด่นของการปรุงแต่งทำนอง ได้แก่ การอิมโพรไวเซชัน การผลัดกันบรรเลงเดี่ยว การสอดประสานหยอกล้อกัน การบรรเลงเดี่ยวสลับการให้ นอกจากนี้แล้วในบทเพลง บางเพลงยังใช้จังหวะที่นิยมใช้กันในดนตรีประเภทลูกทุ่ง ความบอยของตะวันตกมาประกอบด้วย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยอาศัยข้อมูลทางวิชาการจากเอกสารวิจัย หนังสือทางวิชาการ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทปบันทึกเสียง วีดิทัศน์และผู้ที่มิประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้การศึกษามีผลตามวัตถุประสงค์ จึงดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ นักดนตรี นักร้อง เพื่อนร่วมงานและญาติของ

1.1.1 สลา คุณวุฒิ

1.1.2 กลุ่มนักดนตรีและนักร้องสลา คุณวุฒิ

1.1.3 กลุ่มญาติและเพื่อนๆ และการสัมภาษณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องสลา คุณวุฒิ

1.2 รวบรวมข้อมูล เพลงจากเทปบันทึกเสียง แผ่นเสียง แผ่นซีดี (CD) โน้ตเพลงของ สลา คุณวุฒิจำนวน 10 เพลง

1.2.1. กระพวงหลงทาง

1.2.2. กระเป๋าสานแฟนทิ้ง

1.2.3. ยาใจคนจน

1.2.4. รongเท้าหน้าห้อง

1.2.5. คนที่รอคอย

1.2.6. ติด ร. วิชาลิ้ม

1.2.7. จดหมายผิดซอง

1.2.8. ปริญญาใจ

1.2.9. ดอกหญ้าในป่าปูน

1.2.10. ต้องมีสักวัน

1.3 รวบรวมข้อมูลจากสิ่งพิมพ์ต่างๆ ดังนี้

- 1.3.1 วิทยานิพนธ์และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงไทยลูกทุ่ง
- 1.3.2 ตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องกับหลักในการแต่งเพลงและการเรียบเรียงเสียงประสาน
- 1.3.3 บทความ บทวิเคราะห์
- 1.3.4 โน้ตเพลงไทยลูกทุ่งของสลา คุณวุฒิ

2. ชั้นศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ชีวิตประวัติของสลา คุณวุฒิ

2.1.1 ชาตภูมิ

2.1.1.1. ประวัติการศึกษา

2.1.1.2. ชีวิตครอบครัว

2.1.2 เกี่ยวดนตรี

2.1.2.1. แรงบันดาลใจที่เกี่ยวข้องผลงานการประพันธ์เพลง

2.1.2.2. เกียรติยศ และชื่อเสียง

2.2 วิเคราะห์ทำนองเพลงต่างๆ ที่กำหนดไว้ในขอบข่าย

2.2.1. โครงสร้างของทำนอง (Melodic Structure)

2.2.2. โครงสร้างของจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm)

2.3 วิเคราะห์คำร้อง ในขอบเขตที่กำหนดมาศึกษาลักษณะที่สำคัญคือ

2.3.1 ลักษณะคำร้อง

2.3.2 การเลือกคำเพื่อสร้างคำร้อง

2.3.2.1 การใช้คำเน้นเพื่อความหมาย

2.3.2.2 การใช้คำเน้นความรู้สึก

2.3.2.3 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

2.3.2.4 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ

3. ชั้นสรุป

นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเรียบเรียง และจัดทำบทสรุปผล

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ผลงานเพลงไทยลูกทุ่งประพันธ์โดย สลา คุณวุฒิ ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อในการศึกษาและวิเคราะห์ไว้ 3 หัวข้อดังนี้

1. ศึกษาชีวประวัติของสลา คุณวุฒิ
2. วิเคราะห์โครงสร้างทำนองเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ
3. วิเคราะห์คำร้องเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ

1. ศึกษาชีวประวัติของสลา คุณวุฒิ

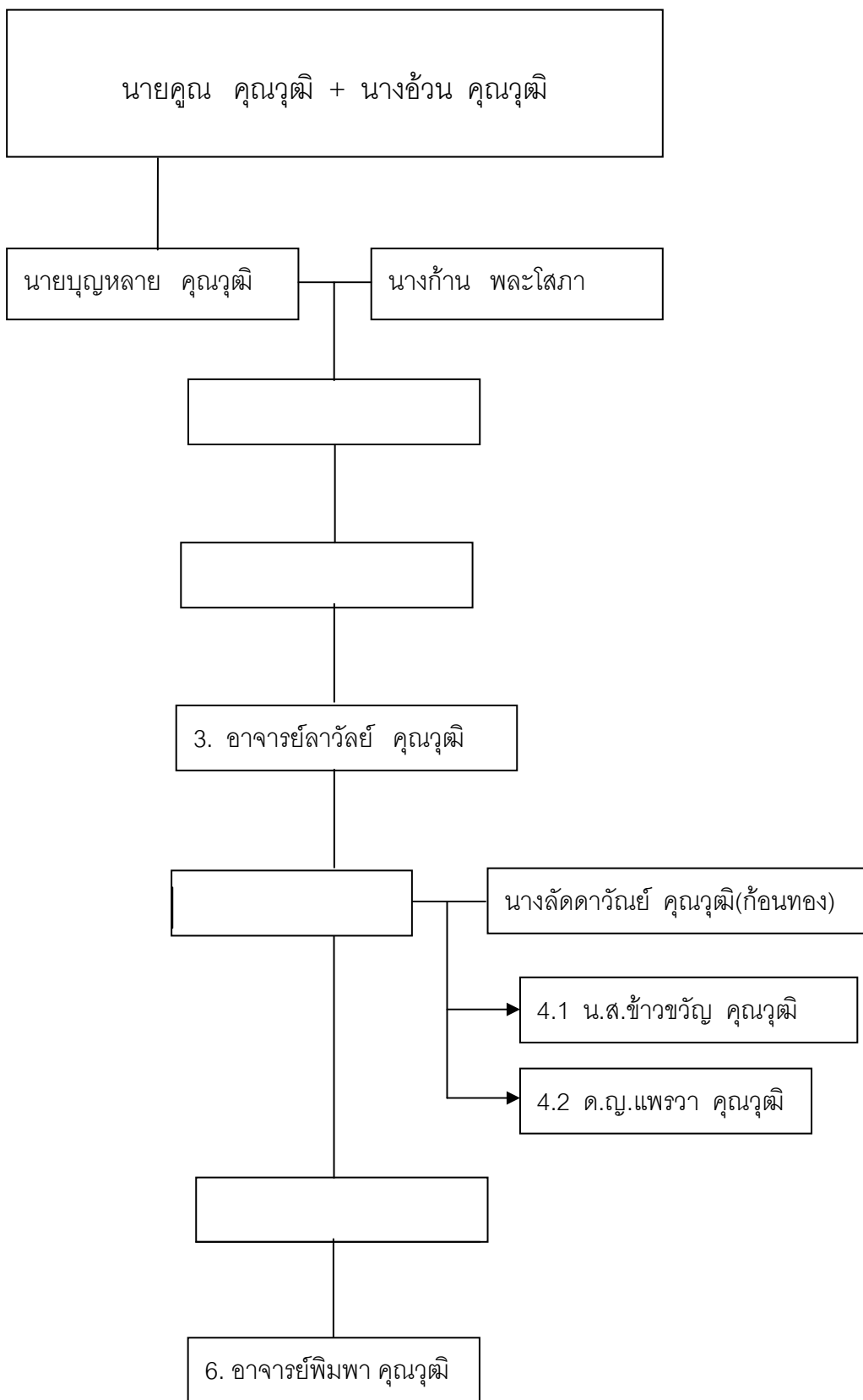
ในบทนี้ได้รวบรวมชีวประวัติของสลา คุณวุฒิ โดยรวบรวมเรียบเรียง ตามลำดับต่อไปนี้

1.1 ชาติภูมิ

สลา คุณวุฒิ เกิดเมื่อจันทร์วันที่ 2 เมษายน พ.ศ.2505 ปีชวด ที่บ้านนาหมอม้า ตำบลนาหมอม้า อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ (เดิมคืออำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานีก่อนแยกตัวออกมาเป็นจังหวัดอำนาจเจริญในปัจจุบัน)บิดาชื่อนายบุญหลาย คุณวุฒิ อาชีพชาวนา มารดาชื่อนางก้าน คุณวุฒิ มีบุตรคนที่ 4 ของทั้งหมด 6 คน

1. นางลม้าย คุณวุฒิ
2. ส.อ.อุทาน คุณวุฒิ
3. นางลาวัลย์ พูลศรี
4. นายสลา คุณวุฒิ
5. นายปัญญา คุณวุฒิ
6. นางทิพภา อนทน

โครงสร้างครอบครัวของสลา คุณวุฒิ

บุญหลาย คุณวุฒิ บิดาของ สลา คุณวุฒิ ได้กล่าวว่า “...ตั้งแต่บรรพบุรุษของพ่อนั้น คุณทวดชื่อว่าพญาพรมเสน คุณวุฒิ มียศเป็นพญา (พญาเปรียบเทียบกับในปัจจุบันคือเจ้าเมืองหรือผู้ว่าราชการ) จะมีตาบประจำตำแหน่งในสมัยนั้นยาวประมาณ 2 วา ส่วนปู่ชื่อว่า สุวรรณ คุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้มากในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการตั้งนามสกุล เลือกนามสกุลว่า คุณวุฒิ (เดิมอ่านว่า คุณ-นะ-วุค-ทิ ปัจจุบัน อ่านว่า คุณ-นะ-วุค) เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2505 มีหนังสือกลางแปลงขายยามาขายที่วัดบูรพา บ้านนาหม่อมมาในเรื่อง “สิงห์สลาดัน” เป็นหนังสือปูพื้น เนื้อเรื่องเกี่ยวกับลมพายุสลาดันที่มีกำลังลมแรงมากสามารถทำลายสิ่งต่างๆ ที่ขวางกั้นได้อย่างราบคาบ สลา คุณวุฒิเกิดได้ 2 วันแต่พ่อแม่ยังไม่ได้ตั้งชื่อเพราะสมัยนั้นต้องรอดูก่อนว่าจะเป็นหรือตาย (เดิมถ้าเกิดมาบางที่เกิดตายก็จะคิดว่าเป็นบาดทะยักหรือเรียกว่าพลายคุดเป็นความเชื่อโบราณ)ก่อนจะตั้งชื่อต้องไปแจ้งกับกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ประมาณ 7-15 วันและได้แจ้งกับผู้ช่วยกำนัน เขียนชื่อว่า เด็กชายสลาดัน คุณวุฒิ แต่เมื่อเขียนเจ้าหน้าที่เขียนเสร็จมีคำว่า เด็กชายสลา คุณวุฒิ ก็ไม่ว่าไรส่วนมากคนในหมู่บ้านจะเรียก สลา คุณวุฒิว่า “สลาดัน” หรือ “ตัน” เฉยๆ คนที่เกิดวันนี้เดือนนี้ควรตั้งชื่อว่าสลาดัน จะเหมือนกับหนังสือภาพยนตร์ เพราะสลาดันมันคือลมพายุที่มีอำนาจที่รุนแรง อย่างมากมาย และคิดว่าสักวันหนึ่งลูกคนนี้จะต้องโด่งดังเหมือนกับลมพายุสลาดันนี่แน่นอน...”(บุญหลาย คุณวุฒิ .2548 : สัมภาษณ์)

สลา คุณวุฒิเกิดในครอบครัวชาวนาในชนบทภาคอีสานโดยพื้นเพแล้วพ่อ แม่ ของสลา เป็นชาวนาแล้วยังประกอบอาชีพชาวนาและอาชีพอื่นๆ เช่น รับสีข้าว ขับรถโดยสารรับจ้าง ครอบครัวสลา คุณวุฒิ จึงมีฐานะไม่ลำบากมากนัก แต่นับว่าเป็นสิ่งประเสริฐยิ่งสิ่งหนึ่งก็คือ โดยเฉพาะคุณลุงแก้ว พลະไลภา มีความสามารถในด้านการแต่งเพลง แต่งกลอนลำเรื่องยาว ลำกลอนสั้น การสวดสรวัญญะ และการสวดทำขวัญ เป็นศิลปินพื้นบ้านที่มีฝีมือลายมือในการแต่งเพลงและการขับร้องที่มีชื่อเสียงของหมู่บ้านมาช้านาน ส่วนทางแม่กำนัน คุณวุฒิ ก็มีความเป็นศิลปินพื้นบ้านอยู่ในตัวตนและเป็นคลังเพลงกล่อมลูกที่มีบทเพลงไว้ถ่ายทอดให้ลูกๆ ได้หลับนอนอย่างมีความสุขอย่างมาก

สลา คุณวุฒิ ช่วงในวัยเด็กในชนบทที่แห่งแสงอาจเป็นความแล้งเข็ญที่แสนหดหู่สำหรับคนอื่น ๆ แต่สำหรับ สลา คุณวุฒิแล้วภาพดังกล่าวคือ ภาพประทับใจที่แสนดีและแสนงดงามในอีกมุมมองหนึ่งของชีวิต เพราะนั่นคือเนื้อหา สารและเป็นฉากสำคัญของชีวิตที่เชื่อว่าทุกคนจะมีโอกาสได้สัมผัส สลา คุณวุฒิมีความสนใจผลงานเพลงมาแต่เด็กๆ วิถีชีวิตการเรียนรู้จากลุง จากแม่ และยังมีลิบเอกอุทาน คุณวุฒิ ซึ่งเป็นพี่ชายที่มีความสามารถในการเขียนเพลงพื้นบ้าน

อีกอย่างในหมู่บ้านยังมี ครูบุญมา (ตาบอดทั้ง 2 ข้างตั้งแต่เด็ก) นักดนตรีสีซอ สายทำด้วยสายเบรคจักรยานส่วนกะโหลกซอทำด้วยกระป๋องภาชนะใส่ลูกอมยี่ห้อหนึ่ง คันซอทำด้วยไม้ไผ่สายได้มาจากหางม้า คอยขับกล่อมผู้คนในหมู่บ้านด้วยความไพเราะ ทุกคำคืนพี่ชายจะชักชวนน้องชายไปฟังกลอนลำและการสีซอ ของครูบุญมา ที่มีความสามารถมากในเรื่องการร้องเพลงและกลอนลำประเภทต่างๆ และความสามารถเลียนแบบเสียงร้องของใครๆ ได้เหมือนมาก...” (บุญหลาย คุณวุฒิ. 2548: สัมภาษณ์)

1.1.1 ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ.2519 จบชั้นประถมที่โรงเรียนบ้านนาหม่อมท่า ตำบลนาหม่อมท่า อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2522 มัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนป่าติ้ววิทยา อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร

ปี พ.ศ.2524 ระดับประกาศนียบัตรชั้นต้น(ป.กศ.) ที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ปี พ.ศ.2525 ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (ป.กศ.สูง) เอกวิทยาศาสตร์ ที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ปี พ.ศ.2527 ระดับปริญญาตรี สาขาบริหารการศึกษา (เกียรตินิยมอันดับ 1) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ปี พ.ศ.2545 ระดับมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

1.1.2 ประวัติการทำงาน

ปี พ.ศ.2525 สลา คุณวุฒิ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง(ป.กศ.สูง) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี ได้สอบบรรจุเข้ารับราชการครูในตำแหน่งครู 2 ที่โรงเรียนบ้านไร่สี อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2527 ได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งผู้ช่วยครูใหญ่ที่โรงเรียนบ้านไร่สี อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอุบลราชธานี

ปี พ.ศ.2530 ย้ายไปดำรงตำแหน่ง ครู 2 โรงเรียนบ้านหนองแสง อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2531 ได้รับบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ที่โรงเรียนบ้านน้ำซำบ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2536 ย้ายไปดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ ที่โรงเรียนบ้านนาดี อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2540 ย้ายไปดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ ที่โรงเรียนบ้านดอนชี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ปี พ.ศ.2543 ลาออกจากการบริหารราชการครู

1.1.3 ชีวิตครอบครัว

ในปีพ.ศ.2531 สลา คุณวุฒิ ได้สมรสกับลัดดาวัลย์ คุณวุฒิ(ก่อนทอง) อาชีพรับราชการ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ 7 โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ จังหวัดอุบลราชธานี มีบุตรด้วยกัน 2 คน คือ

1. นางสาวข้าวขวัญ คุณวุฒิ ปัจจุบันเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรีที่โรงเรียนอุบลวิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี

2. เด็กหญิงแพรวา คุณวุฒิ ศึกษาอยู่ที่เดียวกับพี่สาวปัจจุบันสลา คุณวุฒิ และครอบครัวพักอยู่ที่ บ้านเลขที่ 196 ซอยชยางกูร 21 ถนนชยางกูร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000

ปัจจุบัน สลา คุณวุฒิ เป็นนักประพันธ์เพลงที่มีชื่อเสียง ผลงานเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป มีความสามารถในการแต่งเพลงได้ทุกแนว เช่น เพลงเพื่อชีวิต เพลงลูกทุ่งและเพลงหมอลำ เป็นต้น ผลงานเพลงของสลา คุณวุฒิ มีเนื้อหาที่หลากหลายไม่จำเจ จากการศึกษาระดับปริญญาตรี ผลงานเพลงและการพูดคุยกับบุคคลใกล้ชิด ทุกคนเห็นตรงกันว่า สลา คุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีชื่นชอบในการแต่งกลอน ฟังเพลง ในด้านอุปนิสัย เป็นผู้ที่มีอัธยาศัยไมตรี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบสูง เอาจริงเอาจังกับการทำงาน มีความสุขุมรอบคอบ สุภาพอ่อนโยน โอบอ้อมอารี ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่ใกล้ชิดกับ สลา คุณวุฒิ ดังนี้

ลัดดาวัลย์ คุณวุฒิ ภรรยาของสลา คุณวุฒิ ได้กล่าวว่า ตลอดเวลาที่ได้รู้จักและใช้ชีวิตร่วมกันมา อาจารย์สลา คุณวุฒิ เป็นคนที่มีอุปนิสัยอ่อนโยน สุภาพนิ่มนวล สุขุมใจเย็น เป็นคนที่มีความมุมานะ ขยันอดทน มีความพยายามสูงเป็นเลิศ ชีวิตทุ่มเทให้กับการทำงานไม่รู้จักคำว่าเหน็ดเหนื่อย จนหลายคนเคยเรียกล้อๆ ว่า “สลามนุษย์เหล็ก” อาจารย์สลา เป็นคนมีความรับผิดชอบ ทั้งด้านหน้าที่การงาน ครอบครัว และสังคม เป็นคนใจกว้างโอบอ้อมอารี เป็นที่พึ่งพา

ของครอบครัว พ่อ แม่ พี่น้องเสมอมา ซึ่งโดยส่วนตัวแล้ว จะชอบฟังเพลง และซื้อเทปเพลง สะสมไว้หลากหลาย สไตล์ ทั้งเพลงไทยลูกทุ่ง หมอลำ สตริงและสากล ชอบอ่านหนังสือ ทั้งงานวิชาการ ความรู้ทั่วไปและหนังสือบันเทิง โดยจะสรุปประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ จดบันทึกไว้ในสมุดบันทึก ซึ่งถ้าสังเกตให้ดีจะพบว่า สลา คุณวุฒิ มีปากกาติดตัวอยู่เสมอ นอกจากนี้จะชอบดูกีฬาโดยเฉพาะฟุตบอล ชกมวย เทนนิส ชอบดูภาพยนตร์ทุกประเภททั้งแนวรัก แอ็คชั่น ความบอย เป็นผู้มีจิตใจอ่อนโยน โอบอ้อมอารี ซึ่งสังเกตได้จากการชอบเลี้ยงสัตว์ ชอบปลูกต้นไม้ มีความสุขกับการได้อยู่ท่ามกลางธรรมชาติ ส่วนลักษณะเฉพาะของการแต่งตัวนั้นชอบสวมใส่กางเกงยีนส์ เสื้อผ้าฝ้ายและมีผ้าคล้องคอ มองดูเรียบง่าย มีวิถีชีวิตแบบคนในชนบททั่วไป ชอบรับประทานอาหารอีสานพื้นบ้าน ชอบช่วยเหลือสังคม มีเพื่อนฝูงมาก เมื่ออยู่กับเพื่อนสนิทหรือ คนที่รู้จักจะคุยเก่ง สนุกสนาน มีอารมณ์ขัน ลูกๆ จะยกให้พ่อเป็นฮีโร่ประจำใจ ซึ่งเมื่อสรุปโดยภาพรวมแล้ว อาจารย์สลา เป็นบุคคลที่สมควรเอาเป็นเยี่ยงอย่างในการดำเนินชีวิตในสังคม (ลัดดาวัลย์ คุณวุฒิ. 2548 : สัมภาษณ์)

สลา คุณวุฒิสามารถคบหาอยู่กับผู้คนได้ในทุกชั้นวรรณะ แม้ว่าตนเองจะไม่ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ แต่สามารถร่วมวงพูดคุยกับเพื่อนๆ ในกลุ่มนี้ได้ทั้งวันทั้งคืน โดยไม่รู้สึกรำคาญ แต่กลับเห็นว่าเรื่องที่คนนำมาคุยกัน บางครั้งเขาไม่สามารถนำมาพูดคุยได้ในเวลาปกติ ถือว่าเป็นประสบการณ์ในการเรียนรู้คนได้อีกทางหนึ่ง จนบางครั้งก็ได้แรงบันดาลใจจนเกิดเป็นจินตนาการหรือได้ประเด็นสำคัญสำหรับการแต่งเพลง (สลา คุณวุฒิ . 2548 : สัมภาษณ์)

1.2 เกี่ยวกับดนตรี

1.2.1 แรงบันดาลใจที่เกี่ยวกับผลงานการประพันธ์เพลง

ในปี พ.ศ.2516 ได้เกิดเหตุการณ์เดินขบวนประท้วงรัฐบาลเผด็จการ โดยนิสิตนักศึกษา และประชาชน ส่งผลให้สลา คุณวุฒิ ซึ่งขณะนั้นกำลังศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนาหม่อมมา มีความสนใจในสถานการณ์บ้านเมือง หันมาสนใจอ่านหนังสือพิมพ์รายวันอย่างต่อเนื่อง และหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 พี่ชายของเขาได้นำหนังสือวารสารของประเทศลาว หนังสือเรื่องสั้น และการ์ตูนการเมืองมาให้อ่าน ทำให้สลา คุณวุฒิได้ศึกษาภาษาลาวจนสามารถอ่านได้รู้เรื่อง และสิ่งที่ประทับใจในการศึกษาวารสารลาว คือคำกลอนลาวในวารสารชื่อไผ่หนาม โดยเฉพาะบทกลอนชื่อปลาแดก (หนังสือเหล่านี้บิดาของ สลา คุณวุฒิ ได้นำไปเผาทำลายเมื่อเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 เพราะกลัวข้อหาเป็นคอมมิวนิสต์) เมื่อเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 สลา คุณวุฒิได้มีโอกาสอ่านหนังสือรวมเรื่องสั้นชุด “มือที่เปื้อนชอล์ก” ของ นิมิตร ภูมิถาวร ทำให้เกิดความรู้สึกประทับใจในวิธีการถ่ายทอดเรื่องราวของครูผู้สอน

โดยเฉพาะตอน “เด็กที่ครูไม่ต้องการ” เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบทำให้ สลา คุณวุฒิ วางอนาคตไว้ 2 แนวทาง อันดับแรกอยากเป็นครูเพราะเห็นว่าครูคือ ผู้ที่สามารถสอนคนให้เป็นคนดี โดยเฉพาะครูบ้านนอก อันดับที่สองอยากเป็นนักเขียนอย่างเช่น นิมิตร ภูมิดาวร เพราะเมื่อได้อ่านงานเขียนแล้วก่อให้เกิดความสุขและมีความรักในวิถีชีวิตชนบทเกิดความรักในธรรมชาตินับแต่นั้นเป็นต้นมา สลา คุณวุฒิ ก็พยายามฝึกเขียนเรื่องสั้นและนิยาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงที่เรียนระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนป่าติ้ววิทยา แต่ก็ยังไม่เคยเขียนสำเร็จสักครั้งเริ่มเขียนได้เพียง 9 - 10 บรรทัด ก็ไม่สามารถเขียนต่อไปได้อีก เนื่องด้วยยังขาดการวางแผนการเขียนงานอย่างเป็นระบบ

หลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สลา คุณวุฒิ ได้เข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี ได้เริ่มงานเขียนอย่างจริงจังตามแนวทางของตัวเองและในเวลาต่อมา สลา คุณวุฒิ มีโอกาสได้พบกับเพื่อนรุ่นพี่ ชื่อเยี่ยม ทองน้อย ซึ่งเป็นผู้ที่นำเขาไปรู้จักกับกลุ่มผู้ทำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ชื่อหนังสือพิมพ์ยุติธรรม โดยเขามีหน้าที่รับหนังสือพิมพ์ไปเดินขายตามที่ต่างๆ ในตัวจังหวัดอุบลราชธานี และเมื่อมีโอกาสก็เขียนเรื่องสั้นไปติดตามป้ายนิเทศของตึกเรียนคณะต่างๆ ซึ่งเพื่อนๆ คอยให้กำลังใจติดตามผลงานเรื่องสั้นของเขาอยู่ตลอด จึงส่งผลให้เขาเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองมาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเรื่องสั้น “ใต้ต้นตะโก” ได้ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเป็นเรื่องแรก

เมื่อสลา คุณวุฒิ ได้รู้จักกับ คม ทัพแสง อดีตนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ย้ายเข้ามาศึกษาในวิทยาลัยครูอุบลราชธานี สลา คุณวุฒิ มีโอกาสได้อ่านงานเขียนของ คม ทัพแสง และมีความชื่นชมในความสามารถ ทำให้ได้พิจารณาตนเองว่าผลงานของเขายังไม่ดีพอแต่ถึงอย่างไร สลา คุณวุฒิ ก็ยังไม่ได้ละความพยายาม ยังตั้งใจฝึกงานเขียนต่อไป เคยมีเพื่อนให้คำแนะนำว่า ควรอ่านหนังสือต่างประเทศหรือหนังสือแปล เพื่อที่จะทำให้โลกทัศน์กว้างไกลและมีลีลาในการเขียนดีขึ้นแต่สลา คุณวุฒิ ก็ไม่ยังสามารถปฏิบัติตามคำแนะนำได้ เพราะรู้ตัวเองดีว่ามี ความผูกพันในชีวิตชนบทและความเป็นไทยอย่างเหนียวแน่น

ผลงานของนักเขียนหลายๆ คน ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ สลา คุณวุฒิ เกิดแรงบันดาลใจอยากเป็นนักเขียนมืออาชีพ คือ คำพูน บุญทวี คำหมาน คนโคก ชาติ กอบจิตติ และคมทวน คันธนู ซึ่งหลังจากสำเร็จการศึกษาและสอบเข้ารับราชการครูได้ที่โรงเรียนบ้านไร่สี สลา คุณวุฒิ ได้ฝึกเขียนเรื่องสั้นอย่างจริงจัง พร้อมกับเขียนบทกวีและส่งผลงานไปตามนิตยสารต่างๆ แต่ก็ถูกส่งกลับคืนเป็นส่วนมาก ได้ลงพิมพ์เพียงไม่กี่เรื่องได้แก่ เรื่องสั้น “นางเอก” ได้ลงตีพิมพ์ในนิตยสารฟ้าเมืองทอง และบทกวีอีกประมาณ 4 บท ตีพิมพ์ในนิตยสารสกุลไทย นอกจากนี้ยังเขียนลงใน

จุดสารของโรงเรียน และวารสารของอำเภอ การเขียนเรื่องสั้นและบทกวีนั้น สลา คุณวุฒิ ใช้นามปากกาว่า "ศรีรัตดา"

ด้วยความใฝ่ฝันและความตั้งใจที่อยากเป็นนักเขียนมืออาชีพ สลา คุณวุฒิ ได้ตั้งความหวังไว้ว่าอยากคบหากับนักเขียนคนอื่นๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนทัศนะ ตลอดจนวิจารณ์ผลงานของกันและกัน ซึ่งในที่สุดก็ได้มีโอกาสรู้จักกับนักเขียนอีสานกลุ่มลำน้ำมูล โดยการแนะนำของ คม ทัทแสง เพื่อนร่วมสถาบันวิทยาลัยครูอุบลราชธานี สมาชิกของกลุ่มลำน้ำมูลที่มีผลงานโดดเด่นในขณะนั้นได้แก่ ฟอน ฟ้าฟาง วงเดือน ทองเจียว บุญมา ภูเม็ง ปราโมทย์ ในจิตสัญลักษณ์ ดอนศรี เป็นต้น

ในปีพ.ศ.2528 และพ.ศ.2529 กลุ่มวรรณกรรมลำน้ำมูลจัดโครงการวรรณกรรมตามโรงเรียนต่างๆ ในเขตภาคอีสาน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนในชนบท เข้าร่วมประกวดการเขียนกลอน เรื่องสั้น ซึ่งการจัดกิจกรรมตามโครงการดังกล่าว มีการแสดงบนเวทีทั้งงานละครและดนตรี ผู้ที่รับผิดชอบด้านดนตรีคือ บุญมา ภูเม็ง และคม ทัทแสง ในครั้งนั้น สลา คุณวุฒิ ได้มีโอกาสช่วยงานที่จังหวัดร้อยเอ็ดและที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยรับหน้าที่เป็นนักร้องประจำวงกิจกรรมครั้งนี้ ทำให้เขาได้พบกับนักเขียนหลายคนส่วนใหญ่เป็นนักเขียนเลือดอีสาน ได้แก่ เสรีทัศนศิลป์ ไพรวรินทร์ ขาวงาม และพงษ์สิทธิ์ คัมภีร์ ซึ่งในขณะนั้นนักเขียนกลุ่มนี้มีผลงานที่โดดเด่นมาก และ สลา คุณวุฒิ เองก็ชื่นชมในความสามารถของพงษ์สิทธิ์ คัมภีร์ มาจนถึงทุกวันนี้

การที่มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมกับกลุ่มลำน้ำมูล ซึ่งเป็นกลุ่มคนเขียนหนังสือ นั้นนับว่าเป็นความปรารถนาสูงสุดของ สลา คุณวุฒิ เพราะได้รับแนวคิดและประสบการณ์จากการแลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างนักเขียนด้วยกันมาสร้างสรรคงานเขียนที่เขาศรัทธา แต่จากการวิพากษ์วิจารณ์ผลงานซึ่งกันและกันของนักเขียนกลุ่มนี้ทำให้สลา คุณวุฒิ มีความละเอียดรอบคอบในการสร้างสรรค์ผลงานเพลงของ สลา คุณวุฒิ ในเวลาต่อมาได้ไม่น้อย ทั้งยังได้สร้างทฤษฎีในการประพันธ์เพลงที่หลากหลาย

ด้วยความรักและความมุ่งหวังอยากเป็นนักเขียน แม้จะมีอุปสรรคต่างๆ มากมาย และเกิดความกังวลใจ จากการวิจารณ์งานของนักเขียนคนอื่นๆ แต่สลา คุณวุฒิ ก็ได้มีความพยายามในการสร้างสรรค์งานหนังสือ ไว้หลายเล่มดังนี้

1. สารคดีรวมเล่ม 2 เล่ม คือ เรื่องจากหนองผักแว่นถึงแดนซากูระ และเล่าเรื่องไปเมืองญี่ปุ่น ซึ่งผลงานทั้งสองเล่มเขียนจากประสบการณ์ เมื่อครั้งไปดูงานที่ประเทศญี่ปุ่น
2. นิยาย 2 เรื่อง คือ สวัสดิ์ศรีครูใหญ่ และหอมกลิ่นดอกหญ้า ลงพิมพ์ในวารสารไม้กลอน สปจ.อำนาจเจริญ ยังไม่ได้รับรวมเล่มเรื่องสั้นประมาณ 20 เรื่อง

3. บททวิกว่า 20 เรื่องส่วนมากลงพิมพ์ในหนังสือท้องถิ่น

สลา คุณวุฒิ เป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านมาตั้งแต่เด็ก มีความชื่นชอบงานเขียนประเภทเรื่องสั้นและบทกวี ในขณะเดียวกันก็มีความสนใจด้านดนตรีเป็นพิเศษ ชอบฟังเพลง ชอบร้องเพลงและชอบเขียนเพลง โดยเริ่มต้นเรียนรู้เกี่ยวกับการแต่งเพลงจากความชอบส่วนตัว จากต้นทุนของศิลปินทางสายเลือด เนื่องจากมีลุงเป็นนักแต่งเพลงและกลอนลำประจำหมู่บ้าน แม่เป็นศิลปินพื้นบ้าน ด้านหมอลำกล่อมเด็ก ส่วนพี่ชายก็มีพรสวรรค์ในการแต่งเพลง สิ่งแวดล้อมสำคัญเหล่านี้เป็นส่วนผลักดันให้ สลา คุณวุฒิ มีความหลงใหลในเสียงเพลงมาตั้งแต่เยาว์วัย

ที่บ้านนาหมอม้า มีศิลปินครูบุญมา ตามอดที่มากด้วยความสามารถด้านดนตรี โดยเฉพาะฝีมือสีซอและด้นกลอนสด จนหนุ่มในหมู่บ้านพากันไปขอให้ครูบุญมาช่วยแต่งกลอนลำเกี่ยวกับสาวให้อยู่แทบทุกวัน และจากการที่พี่ชายของ สลา คุณวุฒิ เป็นคนที่ชอบเขียนกลอน จึงมักชวนน้องชายไปฟังครูบุญมา สีซอ ด้นกลอนสดเป็นประจำ (ชูเกียรติ ฉาโธสง. 2543 : 29) จึงนับเป็นการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ในศิลปะวัฒนธรรมพื้นบ้าน ประเภทกลอนลำของ สลา คุณวุฒิ ประกอบกับการที่เป็นนักอ่านตัวยง ทำให้เป็นผู้มีทักษะในการสรุปประเด็นสำคัญจากการอ่าน สามารถสร้างสรรค์แนวคิดที่หลากหลายในการแต่งกลอน

เมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว สลา คุณวุฒิ ได้เข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา(ป.กศ.) ที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี และสลา คุณวุฒิ ได้มีโอกาสแสดงความสามารถเป็นตัวแทนของห้อง แต่งคำประพันธ์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เขียนบทกวีติดตามป้ายนิเทศของตึกเรียนจนจบจนกระทั่งเมื่อได้เข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง(ป.กศ.สูง) วิชาวิทยาสตร สลา คุณวุฒิ ยิ่งมีความโดดเด่นด้านความสามารถในการแต่งเพลง ซึ่งทุกวันพฤหัสบดี ที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานีจะมีกิจกรรมการแสดงดนตรีวงดนตรีส่วนใหญ่ก็จะเป็นวงของนักศึกษาวิชาเอกต่างๆ ในช่วงนั้นนักศึกษานิยมเพลงเพื่อชีวิตตามแนวของวงดนตรีที่กำลังดังในช่วงนั้นคือวงแฮมเมอร์ และเพื่อนนักศึกษาที่กำลังดังในสมัยนั้นคือ วิทยา กีฬา เนื่องจากได้รับเชิญให้ร้องเพลงประกอบภาพยนตร์เกี่ยวกับครูที่กำลังทำการแสดง โดย สุรสิทธิ์ ภาธรรม วิทยา กีฬา และเพื่อนๆ ได้ตั้งวงดนตรีขึ้นมาชื่อวง “สุดสะแนน” ซึ่งเป็นที่สนใจของนักศึกษาร่วมสถาบัน ตรงจุดนี้เอง ส่งผลให้นักศึกษาในกลุ่มของ สลา คุณวุฒิ ตัดสินใจร่วมกันจัดตั้งวงดนตรีเป็นของตัวเอง โดยตั้งชื่อวงว่า “อ้อคำ” ซึ่งเป็นวงดนตรีแนวโฟล์คซองที่เรียบง่ายมีเครื่องดนตรีเพียงกีตาร์โปร่ง 2 ตัวเท่านั้น โดยสลา คุณวุฒิ รับหน้าที่แต่งเพลงและร้องนำ จุดเด่นของวงอ้อคำ เน้นความเป็นพื้นบ้านอีสานทั้งในด้านเนื้อหา หรือ ภาษาให้มากที่สุด สร้างผลงานเพลงของตนเองเป็นหลัก เนื่องจากเล่นเลียนแบบวงดนตรีดังๆ เหมือนวงอื่นได้ไม่

ดี ดังนั้นเรื่องราวในชนบทของหมู่บ้านนาหมอม้า จึงได้มีโอกาสนำมาถ่ายทอดเป็นบทเพลงมากมาย จากผืนนากว้างใหญ่ที่สุดสายตา กับฝูงควายที่กำลังเดินและเล็มหญ้า กำลังไถนา บ้างก็กำลังนอนแช่ในปลักตมและจุดนี้เองเป็นก้าวแรกของการแสวงหามุมมองเพื่อสร้างสรรค์บทเพลงของ สลา คุณวุฒิ

สลา คุณวุฒิ ได้แต่งเพลงชื่อ “บวกควาย” ให้กับวงอ้อคำเป็นเพลงแรก ผลงานของวงเป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ นักศึกษาพอสมควรโดยเฉพาะเพลงสาวชาวหอ ที่แต่งเพื่อความสนุกสนาน จนเหล่านักศึกษาร้องได้ติดปาก และเมื่อตั้งวงได้เพียง 4 เดือน วงอ้อคำมีเพลงทั้งหมดถึง 20 เพลง แต่ก็ต้องยุบวงไป เนื่องจากสมาชิกของวงต่างก็สำเร็จการศึกษาแยกย้ายไปสอบคัดเลือกบรรจุเป็นข้าราชการครู เพื่อนๆ จึงแนะนำว่าควรนำเพลงไปให้นักร้องอาชีพ ทำการร้องบันทึกแผ่นเสียง นับว่าเป็นจังหวะดี คือช่วงนั้น รุ่งเพชร แหลมสิงห์ นำวงดนตรีไปแสดงที่จังหวัดอุบลราชธานี สลา คุณวุฒิ จึงนำบทเพลงที่แต่งไว้ไปเสนอให้พิจารณาคัดเลือก ซึ่งหลังจาก รุ่งเพชร แหลมสิงห์ รับเพลงไปแล้วก็เจียบหายไปจนสลา คุณวุฒิได้รับการบรรจุเข้ารับราชการครูที่จังหวัดอำนาจเจริญ หลังจากนั้นอีกประมาณ 5 เดือน จึงได้ยื่นเพลงที่ตนเองได้แต่งไว้ขอออกอากาศทางสถานีวิทยุ คือ เพลงสาวชาวหอ จึงนับว่าเป็นผลงานเพลงแรกของสลา คุณวุฒิ ที่ได้รับบันทึกเสียง และในชุดเดียวกัน ยังมีผลงานเพลงกบร้องให้ อีกเพลงที่ได้รับการบันทึกเสียง โดยเพลงสาวชาวหอ ได้รับเกียรติให้ใช้เป็นชื่ออัลบั้มด้วยและในเวลาต่อมาได้รับเลือกเป็นเพลงประกอบภาพยนตร์เรื่อง พ่อตาจ๊กโก่ กำกับการแสดงโดย ประยูร วงศ์ชื่น ครั้งนั้น สลา คุณวุฒิ ได้รับค่าเขียนเพลง 3,000 บาท ซึ่งในช่วงนั้นถือได้ว่าเป็นราคาที่สูงมากสำหรับนักแต่งเพลงหน้าใหม่

จากนั้น สลา คุณวุฒิ จึงมุ่งแต่งเพลงใหม่ๆ ร้องใส่เทปบันทึกเสียง ส่งไปตามค่ายเพลงที่เปิดรับแนวเพลงลูกทุ่งหลายแห่งด้วยกัน แต่ไม่ได้รับการตอบรับ นอกจาก รุ่งเพชร แหลมสิงห์ เท่านั้นที่นำไปร้องอีก 2 – 3 เพลงแต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าไรนัก ส่งผลให้ สลา คุณวุฒิ เกิดความรู้สึกท้อแท้และผิดหวัง แต่ก็ไม่ได้ละความพยายาม เริ่มต้นพิจารณาผลงานของตนเอง และได้ข้อสรุปว่าคุณภาพของเพลงยังไม่ชวนฟัง แต่ด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาผลงานเพลงของตนเอง ประกอบกับนิสัยรักการเรียนรู้ สลา คุณวุฒิ จึงเขียนจดหมายไปหา ครูลพ บุรีรัตน์ ซึ่งเป็นครูเพลงที่ศรัทธาในผลงานเพื่อขอคำแนะนำในการแต่งเพลงและได้รับคำแนะนำจากครูลพ บุรีรัตน์ เกี่ยวกับเทคนิคการแต่งเพลง และช่องทางที่การนำเสนอต่อค่ายเทปโดยละเอียดซึ่งนับว่าเป็นเส้นทางในการก้าวเข้าสู่วงการอาชีพนักแต่งเพลงอย่างแท้จริงของสลา คุณวุฒิ ในเวลาต่อมา(ชูเกียรติ ฉาโสง.2543 : 67)

สลา คุณวุฒิ เริ่มต้นค้นหาจุดยืนของตัวเองอีกครั้ง โดยทบทวนผลงานทั้งหลายของตนเองที่ผ่านมาทั้งในด้านวรรณกรรมและผลงานเพลง ว่ามีจุดบกพร่อง หรือ จุดเด่นอย่างไรบ้าง แล้วค้นพบตนเองว่า การแต่งเพลงเป็นศิลปะที่สามารถแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของเขาได้ชัดเจนมากที่สุด ส่วนงานวรรณกรรมนั้นเป็นเรื่องรองลงมา ดังนั้น สลา คุณวุฒิ จึงได้เริ่มศึกษาถึงเทคนิคการแต่งเพลงของครูเพลงรุ่นก่อนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะผลงานของครูไพฑูริย์ บุตรชั้น โดยใช้วิธีซื้อหนังสือเพลงมาอ่านเพื่อจับประเด็นว่าผลงานเหล่านั้น ประสบความสำเร็จเพราะอะไร ภาษาที่ใช้เป็นอย่างไรและเสน่ห์ของเพลงอยู่ตรงไหน ในขณะที่ศึกษาเทคนิคต่างๆ ของครูเพลงอยู่นั้น สลา คุณวุฒิ ก็ได้ฝึกการแต่งเพลงไปด้วยและเขาได้ข้อสรุปว่าการที่ผลงานของเขาไม่ประสบผลสำเร็จนั้น เนื่องจากทักษะด้านภาษาและโลกทัศน์ของเขายังไม่กว้างพอ บทเพลงจึงไม่ประทับใจคนฟัง ซึ่งจากการศึกษาผลงานเพลงของครูไพฑูริย์ บุตรชั้น ทำให้ สลา คุณวุฒิ ได้พบแนวทางในการแต่งเพลงที่ตรงประเด็น และเขาก็อาศัยแนวทางนี้เป็นหลักในการแต่งเพลงมาโดยตลอด

ในปี พ.ศ.2527 สลา คุณวุฒิ ได้ร่วมกับเพื่อนๆ ตั้งวงดนตรีของครูในกลุ่มโรงเรียนขึ้นเพื่อรับงานแสดงในงานการกุศลใช้ชื่อว่า “เทียนก้อม” สลา คุณวุฒิ วางจุดเด่นของวงไว้ โดยการเสนอเรื่องราวทั้งหมดเกี่ยวกับชีวิตของครู เนื่องจากสมาชิกในวงเป็นข้าราชการครูทั้งหมด วงเทียนก้อมตระเวนรับงานแสดงอยู่ประมาณ 2 ปี กระแสตอบรับจากผู้ฟังค่อนข้างดี มีคนชมว่าเพลงเพราะ มีเนื้อหาที่ดี จนมีผู้ออกทุนให้เป็นเงินประมาณ 200,000 บาท เพื่อบันทึกเสียงโดย สลา คุณวุฒิ เป็นผู้แต่งเพลงและเป็นนักร้องนำ เพลงชุดแรกของวงเทียนก้อมที่บันทึกเสียงชื่อเพลง “ผู้สิ้นโทษ” ในขณะเดียวกัน สลา คุณวุฒิ ก็ได้แต่งเพลงลูกทุ่งที่ตนเองถนัดและได้ส่งไปยังค่ายเพลงต่างๆ แต่ยังไม่ได้รับการตอบรับ ส่วนรายได้จากการขายเทปของวงเทียนก้อมนั้น นำเข้าโครงการอาหารกลางวันของนักเรียน ผลงานเพลงชุดผู้สิ้นโทษ เริ่มเป็นที่รู้จักแพร่หลายของคนในเขตจังหวัดอุบลราชธานี และอำนาจเจริญ โดยเฉพาะเพลง ดิฉลบพริก นั้นเป็นเพลงที่รู้จักกันดีในหมู่ข้าราชการครูด้วยกัน เนื่องจากมีเนื้อหาสะท้อนภาพชีวิตของครูได้อย่างลึกซึ้งกึ่งใจ โดยเฉพาะปัญหาด้านการเงินของครู ดังเนื้อเพลงดังนี้

“เงินเดือนติดลบเราจึงได้สบตากัน	เจอวันนั้นที่หน้าอมทรัพย์
เธอมายื่นกระสายกระดาษ	เพื่อรอคอยรับ เอาเงินฉุกเฉิน
แม่ครูสาวผมก็ยาวเคลือบ่า	พี่สבתาน้องทำทำอายเขิน
ไม่ต้องอายเพราะพี่ก็ไม่มีเงิน	สองเราบังเอิญบ่มีเงินคือกัน
เงินเดือนพี่ก็ไม่เท่าไร	หักค่างวดมอเตอร์ไซค์ก็เหลืออยู่ไม่ถึงพัน
แม่เนื้อเย็นก็คงจะเป็นเหมือนกัน	ที่พี่เรานั้นคงจะเป็นเงิน ๑.๑.
สิ้นเดือนติดลบแล้วเราค่อยพบกันใหม่	พี่จะไปเขียนใบกู้ยืมรอ
เมื่อเธอมาให้ลงลายเซ็นก็พอ	เมื่อได้เงิน ๑.๑. แล้วเราเคล้าคลอให้สุขหัวใจ”

ในปี พ.ศ.2529 วงเทียวก้อม ได้ออกอัลบั้มชุดที่ 2 ในชื่อชุดว่า “กระดานร้าง”

ในปี พ.ศ.2532 วงเทียวก้อม ได้ออกอัลบั้มชุดที่ 3 ในชื่อชุดว่า “มนต์รักแม่พิมพ์” เป็นที่รู้จักในฐานะครูนักเรียน หลังจากนั้นสมาชิกวงเทียวก้อม บางคนก็มีการโยกย้ายไปประจำตำแหน่งในโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลกัน มีผลทำให้วงไม่สมบูรณ์เช่นเดิม และในที่สุดต้องยุบวงไป

ในปี พ.ศ.2533 บริษัท มิวสิคไลต์ (ไรต้า) ติดต่อผลงานเพลงชุดมนต์รักแม่พิมพ์ และได้จัดทำและบันทึกใหม่ โดยใช้ชื่อชุดว่า “สาวดีข้าว” และได้เปลี่ยนชื่อวงมาเป็น “จิ้งห้น” ซึ่งผลงานชุดนี้ สลา คุณวุฒิ ร้องเองทั้งหมด และได้้นำออกเผยแพร่ทั่วประเทศเป็นครั้งแรก เพลงในชุดนี้ที่ได้รับความนิยมจนถึงปัจจุบัน คือเพลง “วอนลมเกี้ยวใจ” ซึ่งประพันธ์เนื้อเพลงโดย คม ทัทแสง เพื่อนร่วมสถาบันของ สลา คุณวุฒิ

สลา คุณวุฒิ ได้แต่งกลอน และประพันธ์เพลง โดยได้ประเด็นจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เมื่อมีเหตุการณ์ที่ผิดปกติไป หรือ ได้ยินคำพูดที่สะอึกใจ สลา คุณวุฒิ จะนำมาเป็นข้อมูลสำหรับประพันธ์เพลงทันที เช่น ในขณะที่ทำงานอยู่บ้านพักครู สลา คุณวุฒิ ได้รับจดหมายฉบับหนึ่ง แต่เป็นจดหมายที่ส่งผิดคนโดยบังเอิญ จากเหตุการณ์นี้เอง สลา คุณวุฒิ ได้แนวคิดเพื่อนำมาแต่งเพลงจดหมายผิดซอง ในขณะที่เนื้อความของจดหมายได้เล่าถึงหน้าที่การงานและถามไถ่ถึงสารทุกข์สุขดิบทั่ว ๆ ไปเท่านั้น แต่สลา คุณวุฒิ ได้นำมาร้อยเรียงเชื่อมโยงกับเรื่องของความรัก หลังจากประพันธ์เพลงนี้เสร็จ ก็นำไปให้นักเรียนร้องสนุกๆ ในชั่วโมงเรียน และต่อมาได้กลายเป็นเพลงยอดนิยมในโรงเรียนบ้านไร่สี เนื่องจากเนื้อร้องที่โดนใจคนฟัง ท่วงทำนองค่อนข้างเร็ว สนุกสนาน และภาษาที่ง่ายต่อการจดจำ เนื้อเพลงมีดังนี้

“พี่แสนดีใจ ได้รับจดหมาย จากไปรษณีย์
 จ่าหน้าของถึงพี่ สอดของสี่ นี้ไม่ใช่ใคร
 พี่จำแน่นอน ว่าบังอร ส่งถึงพี่ชาย
 เปิดอ่านดูข้างใน ตายตาย จดหมายผิดซอง
 เนื้อความจดหมาย น้องเขียนบรรยาย ถึงชายคนอื่น
 บอกว่าทนชมชื่น พี่กล้าพี่กลืน น้ำตาไหลนอง
 เจ้าใช้ถ้อยคำ ที่หวานล้ำ สำนวนร้อยกรอง
 พี่อ่าน แล้วพบใส่ซอง น้องมี คู่จองหลายคน น้องมี คู่จองหลายคน
 ซองนั้นเป็นของพี่ ซองนั้นเป็นของพี่
 แต่จดหมายนี้ สี่เป็นของใคร บอกพี่หน่อยได้ไหม
 เธอเขียนถึงใคร กันหนอชอบกล ได้อ่านสำนวนจะจำ
 รู้ไหมน้ำตา ของพี่จะหล่น ยิ่งอ่าน ยิ่งซ้ำสุดทน
 โธคน ละไม่น่าหลายใจ
 พี่แสนอาลัย รีบตอบจดหมาย ส่งให้น้องคืน
 หากแม้เจ้ามีชายอื่น เธออย่ามาฝัน บอกรักพี่ชาย
 ให้น้องโชคดี ต่อแต่นี้ จะไม่รักใคร
 พี่ถึงนอนร้องไห้ เสียใจ เพราะจดหมายผิดซอง
 ซ้ำใจ เพราะจดหมายผิดซอง”

ในปี พ.ศ.2530 เพลงจดหมายผิดซอง ถูกซื้อไปบันทึกเสียง ผู้ขับร้องคือ รุ่งนครพรอานาจ แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักของคนฟังมากนัก ครั้งนั้น สลา คุณวุฒิ ได้ค่าเขียนเพลงเพียง 1,000 บาท แต่มีสิ่งหนึ่งที่ทำให้ สลา คุณวุฒิ มีความภูมิใจมากคือ เพลงจดหมายผิดซอง ได้รับคำชื่นชมและคำแนะนำจากครูเพลงสุรินทร์ ภาคศิริ และในปี พ.ศ.2539 บริษัทซัวร์อดิโอได้ซื้อเพลงนี้ไปทำใหม่ และนำไปให้ มนต์สิทธิ์ คำสร้อย เป็นผู้ขับร้อง ซึ่งได้รับความนิยมไปทั่วประเทศ (ชูเกียรติ ฉาโธสง. 2543 : 65) เพลงจดหมายผิดซอง เป็นเพลงที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ สลา คุณวุฒิ จนโด่งดังเป็นที่รู้จักของคนในวงการเพลงลูกทุ่ง แต่ด้วยเหตุผลส่วนตัว สลา คุณวุฒิ ตัดสินใจไม่ยอมเข้าสังกัดบริษัทค่ายเพลง ดังนั้นผลงานเพลงของเขาจึงขยายวงกว้างไปทั่ว แทบทุกค่ายเพลงต่างก็ต้องการผลงานเพลงของ สลา คุณวุฒิ ไปให้นักร้องในสังกัดได้ขับร้อง เช่น บริษัทมิวสิกไลน์ บริษัทซัวร์อดิโอ บริษัทไรท์มิวสิก บริษัทแกรมมี่ บริษัทอาร์เอส

บริษัทพงษ์ธนภาโปรโมชัน บริษัทราชบุตร บริษัทท้อปไลน์ บริษัท P.S Sound บริษัท P.G.M เป็นต้น ซึ่งนับว่า สลา คุณวุฒิ ได้ประสบความสำเร็จในฐานะนักแต่งเพลงอาชีพ ซึ่งนอกจากจะเป็นแนวทางลูกทุ่งแล้ว การแต่งกลอนลำของ สลา คุณวุฒิ ก็แต่งได้ดีและประสบความสำเร็จด้วยเช่นกัน ได้แก่ กลอนลำ “ผ้าเช็ดหน้าลาแก้ม” ซึ่งมีเนื้อหาถ่ายทอดความรู้สึกของลูกผู้หญิงที่ต้องพบกับความผิดหวังในความรักได้อย่างไพเราะ และถูกใจแฟนเพลงยิ่งนัก คั่นช่อง (2539:39)

การแต่งกลอนลำของ สลา คุณวุฒิ มีต้นแบบมาจากหมอลำชื่อดังคือ เฉลิมพล มาลา คำ คำเก็ง ทองจันทร์และสุพรรณ ชื่นชม ซึ่งสลา คุณวุฒิ ได้มีโอกาสทำงานร่วมกับบุคคลทั้งสามอยู่หลายชุด จึงกล่าวได้ว่า ผลงานการเขียนกลอนลำได้สร้างชื่อเสียงให้กับ สลา คุณวุฒิ เช่นเดียวกับผลงานเพลง แต่ถึงแม้จะได้ชื่อว่าเป็นนักแต่งเพลงมือทอง ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับของผู้ฟังทั่วประเทศ สลา คุณวุฒิ ยังคงปฏิบัติตนดังเดิมนั้นคือ ให้ความสำคัญและขอคำแนะนำจากครูเพลงรุ่นเก่า เช่น พงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา สุรินทร์ ภาคศิริ ฯลฯ ซึ่ง สลา คุณวุฒิ ได้ยอมรับนับถือว่าทุกท่านเป็นครูเพลงของเขา ส่วนในด้านการนำภาษาถิ่นมาแทรกในบทเพลงนั้นทั้งนี้ สลา คุณวุฒิ ต้องการที่จะอนุรักษ์ภาษาถิ่นอีสานซึ่งนับวันจะถูกลืม เนื่องจากในปัจจุบันคนอีสานนิยมใช้ภาษากรุงเทพฯ (ภาษากลาง) ในการสนทนามากขึ้น อาจเนื่องมาจากคนอีสานจำนวนมากเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ และต้องใช้ภาษาไทยกลางกับนายจ้าง ถึงแม้ว่าการพูดภาษาไทยกลางจะติดสำเนียงอีสานอยู่บ้าง ดังนั้นจึงพยายามสอดแทรกภาษาอีสานเข้าไปในบทเพลงเท่าที่จะทำได้ ดังเช่น เพลงกลิ่นแบ่งแห่งความหลัง ที่ได้นำภาษาถิ่นอีสานมาใช้ได้อย่างเหมาะสม และยังคงมีความไพเราะของบทเพลงอย่างครบถ้วน ดังเนื้อร้องดังนี้

“คิดฮอดอย่างแสบเมื่อเห็นป่องแบ่งที่เจ้าเคยทา

ได้กลิ่นแบ่งหอมลอยมาให้คิดเห็นหน้าอำล้าอำล้า

แบ่งป่องรุ่นนี้ที่คนดีใช้ทาประจำ

อ้ายเคยแอบหอมแก้มงามยามค่ำคำหอมดำหัวใจ

หลานปีผ่านไปจั่งได้ จึงได้เป็นไปลายต่าง

กลิ่นแบ่งกลายเป็นความหลัง ไปหลับตาซังใส่ซู้ฮ้อยใส

อ้ายกลิ่นน้ำตาซู้ฮวยมาว่าเจ้ามีใหม่

เมื่อรู้ข่าวความเคลื่อนไหวบาดหัวใจ อ้ายคนแฟนเก่า

เจ้าทาแบ่งหอมไปให้ดอมน้องหล่า

หรือลิ้มแบ่งป่องเคยทา เอน้ำหอมมา หยดแทนเบาๆ

ลืมกลิ่นแป้งปออง น้องเลยลืมอดีตรักเรา
 ปลอ่ยให้อ้ายหลงมัวเมา กอดแป้งปอองนอนน้ำตาริน
 คึดฮอดอย่างแสงยาม ได้หอมแป้งที่เจ้าเคยทา
 อยากลืมอดีตปิดฝา กลิ่นหอมยังมาติดใจหิ้นหิ้น
 คึดฮอดอีหลีทุกนาที่ที่ได้ดมกลิ่น
 แป้งปอองมองแล้วถวิล คึดฮอดยุพิน แฟนคนเดิม”

ตลอดระยะเวลา 17 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2549) สลา คุณวุฒิ ได้สร้างสรรค์ผลงานเพลงไว้มากมาย ผลงานเพลงได้รับความนิยมจากผู้ฟังอย่างต่อเนื่อง ทั้งในฐานะผู้ประพันธ์เพลงและผู้ขับร้อง ซึ่งนอกจากใช้ชื่อจริง สลา คุณวุฒิ แล้วยังใช้ชื่อทิว ทานตะวัน เป็นนามแฝงอีกชื่อหนึ่ง และในฐานะผู้ประพันธ์เพลงที่มีผลงาน ส่งผลให้นักร้องและตนเองประสบความสำเร็จจนได้รับรางวัลมากมายและเป็นที่ยอมรับของผู้ฟัง (อิสริอิน. 2541 : 36) ได้กล่าวว่าผลงานเพลงจะได้รับรางวัลแต่ละรางวัลนั้น จะต้องประกอบจากหลายส่วน โดยเฉพาะนักแต่งเพลง หรือ ผู้ประพันธ์คำร้องและทำนอง ซึ่งถือว่าเป็นผู้ให้กำเนิดเพลง และจากการที่ชื่อของ สลา คุณวุฒิ มีผลงานเพลงมากมาย และมีชื่อเสียงมานาน และได้แต่งให้นักร้องชื่อดังหลายๆ คนขับร้อง เช่น ไมค์ ภิรมย์พร มนต์สิทธิ์ คำสร้อย ศิริพร อำไพพงษ์ ก๊อต จักรพรรณ์ อาบครบุรี ฯลฯ ในอัลบั้มเพลงแต่ละชุดของนักร้องเหล่านี้ จะมีผลงานของ สลา คุณวุฒิ ประมาณ 3-5 เพลง และเมื่อได้ฟังเพลงแล้วจะพบว่า เนื้อเพลงมีเอกลักษณ์ชัดเจน เด่นชัดในด้านสาระแ่งคิดต่างๆ ที่ได้จากเหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสามารถของ สลา คุณวุฒิ ที่นำเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมาเชื่อมโยงกับความรัก ด้วยภาษาที่ทันสมัย โดนใจ ให้ความเพลิดเพลิน เช่น เพลงหัวใจลอยตัว ที่ สลา คุณวุฒิ ได้นำเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจ เพราะค่าเงินบาทลอยตัว ทำให้รัฐบาลไทยขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งสำคัญของประเทศ สลา คุณวุฒิ ได้นำมาเปรียบเทียบกับความรักของหนุ่มสาวยุคปัจจุบันที่แปรเปลี่ยนไปทุกวัน เหมือนค่าเงินบาท ดังเนื้อเพลงดังนี้

“เหตุใดหัวใจกานดา จึงแกว่งไปมาเหมือนค่าเงินบาท
 เดียวรักเดียวเมิน ใจที่สะเทือนเกินๆ ชาติๆ
 หัวใจเหมือนค่าเงินบาท ตอนเขาประกาศค่าเงินบาทลอยตัว”

เมื่อเพลงหัวใจลอยตัว ได้ออกเผยแพร่ทางวิทยุและโทรทัศน์ ในช่วงเดือนกันยายน 2540 บทเพลงได้สร้างความสนใจให้กับสื่อมวลชนพอสมควร จนกระทั่งมีหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ และวิทยุ บี.บี.ซี ภาคภาษาไทย กรุงลอนดอนติดต่อขอสัมภาษณ์ถึงที่มาที่ไปของการประพันธ์ เพลงหัวใจลอยตัว ของ สลา คุณวุฒิ (เนชั่นส์ปาดาร์. 2540 : 12)

เพลงที่ได้รับความนิยมสำเร็จและเป็นที่ยอมรับจากผู้ฟังนั้น มีองค์ประกอบหลายอย่างโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักประพันธ์เพลง ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถด้านภาษา แนวคิด และมีหลักเกณฑ์ในการประพันธ์เพลง จึงจะทำให้ผลงานเพลงมีความไพเราะ ประทับใจผู้ฟัง ทั้งในด้านเนื้อร้องและทำนองดังที่ สลา คุณวุฒิ (2548 : สัมภาษณ์) กล่าวถึงเพลงและหลักในการประพันธ์เพลงไว้ว่า การที่จะสร้างผลงานเพลงให้คนชอบ การเขียนเพลงต้องให้เข้าถึงคำว่าไพเราะให้มากที่สุด เพลงที่จะประสบความสำเร็จได้ต้องมีความลงตัว คือ เพลงดี นักร้องดี ดนตรีดี การนำเสนอและทีมงานต้องดี การแต่งเพลงต้องเลือกเนื้อเพลงให้เหมาะสมกับนักร้องในแต่ละคนให้มากที่สุด ที่สำคัญจะต้องทำให้นักร้องประสบความสำเร็จให้ได้ และต้องคำนึงถึงหน้าที่ของเพลงที่เผยแพร่ออกไป ซึ่งนอกเหนือจากให้ความบันเทิงแล้ว ควรให้ประโยชน์ต่อสังคม หรือ ถ้าให้เฉพาะความบันเทิงเพียงอย่างเดียว ก็ไม่ควรให้เกิดโทษหรือสร้างความเสื่อมเสียต่อวัฒนธรรม และจริยธรรมอันดีงามของสังคม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สลา คุณวุฒิ จึงต้องดูบุคลิกและพียงน้ำเสียงของนักร้องทุกคน ก่อนที่จะแต่งเพลงให้ร้อง เพื่อให้บทเพลงเหมาะสมกับผู้ขับร้อง ซึ่งจะเป็นการช่วยนักร้องอีกทางหนึ่ง เพราะถ้านักร้องได้ร้องเพลงที่มีเนื้อหา และท่วงทำนองเหมาะสมกับบุคลิกภาพของนักร้องแล้ว ก็จะส่งผลให้เพลงนั้นได้รับความนิยมจากผู้ฟัง ตัวนักร้องเองก็จะมีรู้สึกดีในขณะร้องเพลง ซึ่ง สลา คุณวุฒิ มีหลักในการแต่งเพลงที่ชัดเจน โดยมีลักษณะเด่นของผลงาน พอสรุปได้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพลงของ สลา คุณวุฒิ เป็นเพลงที่มีหลากหลายรูปแบบ มีลักษณะผสมผสานระหว่างเพลงไทยเดิม เพลงพื้นเมืองหมอลำ เพลงภาษาไทยกลางผสมภาษาอีสาน และเพลงอื่นๆ เช่น เพลงตะวันตก เพลงของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งพบได้จากคำร้องและทำนอง ที่มีลักษณะเฉพาะตัว ทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึกคล้อยตามมีส่วนร่วมในทุกแนวเพลง เกิดความสงสัยใคร่รู้ในเพลงเศร้า มี

อารมณ์ขันและเสียงหัวเราะในเพลงสนุกๆ สามารถแต่งเนื้อร้องได้ทันเหตุการณ์ ฟังได้ทุกชนชั้นทุกยุคสมัย

2. เนื้อหาสาระในทุกเพลงของสลา คุณวุฒิ มีครบทุกประเภท เช่น เมื่อพูดถึง “ความรัก” จะกล่าวถึงความรักส่วนรวม คือ รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หรือ ความรักส่วนตัวระหว่างพ่อแม่กับลูก ความรักของคนหนุ่มสาว รักธรรมชาติ รักลูกศิษย์ ชีวิตชนบทหลากหลายแง่มุม ปัญหาสังคม งานอาชีพ ปัญหาเศรษฐกิจ เรื่องของชนชั้น และเพลงที่เกี่ยวกับเทศกาล งานบุญ ประเพณีของอีสานได้อย่างน่าฟัง

3. การใช้ภาษาในเพลงของ สลา คุณวุฒิ เน้นหลักการใช้ง่ายๆ ตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อมวากวน ไม่ใช้ภาษาฟุ่มเฟือย เนื้อหาชัดเจน การใช้คำไพเราะสะดุดหู เหมาะสมกับอารมณ์เพลง ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้เพลงลูกทุ่งของ สลา คุณวุฒิ ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลายในสังคมปัจจุบัน

สลา คุณวุฒิ มีหลักในการเขียนเพลงที่เป็นระบบชัดเจน จัดวางองค์ประกอบและแยกส่วนด้วยการนำประสบการณ์ที่ได้มาจากครูไพบูลย์ บุตรขัน ครูลพ บุรีรัตน์ นำมาบูรณาการเข้ากับบทเพลงของคนรุ่นใหม่ มีเทคนิคและเคล็ดลับในการแต่งเพลง โดยยึดหลัก 5 ประการ ดังนี้

1. ขึ้นต้นต้องโดนใจ หมายถึง ประโยคที่ขึ้นต้นเพลงต้องโดนใจผู้ฟัง ด้วยคำร้อง หรือประโยคเด็ดๆ แต่ถ้าหาประโยคเด็ดๆ ไม่ได้ ก็ต้องใช้ทำนองขึ้นมาอ้อมเนื้อร้องให้ไปด้วยกัน ทำให้คนฟังเกิดความสนใจตั้งแต่เริ่มแรกที่ได้ฟัง

2. เนื้อในต้องคมชัด หมายถึง การเดินเรื่องให้คนฟังได้มองเห็นภาพ หรือ เรียกว่าให้มีกลิ่นไอของเพลง เพื่อให้คนฟังจินตนาการได้ว่าเพลงกำลังพูดถึงอะไรอยู่ เช่น ถ้าเป็นชนบทก็ต้องเล่าเรื่องให้มองเห็นภาพฉากเถียงนา ทุ่งข้าว ทุ่งหญ้า กองฟาง ถ้าเป็นเรื่องของชายหนุ่มจีบหญิงสาวที่ทำงานในห้างสรรพสินค้า ต้องเล่าเรื่องให้คนฟังมองเห็นภาพบันไดเลื่อน พนักงานห้าง หรือ สิ่งที่มีวางขายอยู่ในห้างสรรพสินค้า ถ้อยคำเหล่านี้ต้องเขียนไว้ในบทเพลงเพื่อให้คนฟังเกิดจินตนาการคล้อยตาม

3. ประหยัดคำไม่วากวน หมายถึง การตัดคำฟุ่มเฟือยออก ถ้อยคำที่ใช้แทนตัวผู้หญิง เช่น เนื้อเย็น เนื้อทอง ทราม้วย อย่าเกินความพอดี จะทำให้เปลืองเนื้อที่โดยเปล่าประโยชน์

4. ทำให้คนฟังนึกว่าเป็นเพลงของเขา หมายถึง ต้องทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกว่าเป็นเพลงนี้เป็นเพลงแทนตัวของผู้ฟังเอง

5. จบเรื่องราวประทับใจ หมายถึง การสรุปใจความสำคัญก่อนจบบทเพลง ทั้งนี้อาจสรุปเป็นคำตอบที่ชัดเจน หรือ อาจเป็นการสรุปในลักษณะหาคำตอบไม่ได้ ทั้งเป็นคำถามไว้ให้ผู้ฟังได้

เก็บเอาไปคิดต่อ จากหลักการเขียนเพลงทั้ง 5 ประการสำคัญของ สลา คุณวุฒิ มีการนำคำมา ร้อยเรียงให้สัมผัสคล้องจองกัน ให้จำง่ายโดยใช้ยึดหลักว่า เพลงจะไพเราะน่าฟัง การใช้คำ ภาษาไทยต้องให้คุ้มคำ “คำทุกคำต้องทำงาน” โดยเฉพาะคำใน “ภาษาไทยอีสาน” ต้องทำให้ บทเพลงที่กำลังเขียนอยู่ในประเด็นและอธิบายผลชัดเจน ซึ่งตามปกติสูตรในการแต่งเพลงทั่วไป ที่นักแต่งเพลงทั้งในรุ่นเก่าและรุ่นใหม่จะรู้จักดี คือ การจัดวางลำดับท่อนเพลงไว้ 4 ท่อน โดยให้ ท่อนที่ 3 เป็นท่อนแยกและท่อนที่ 4 เป็นท่อนจบ ซึ่งบทประพันธ์เพลงของ สลา คุณวุฒิ เกือบ ทั้งหมดก็ยึดโครงสร้างการแต่งในลักษณะเดียวกันนี้ แล้วใส่เทคนิคเฉพาะตัวลงไป โดยเรียบเรียง เป็นสูตร ได้ดังนี้

ท่อนที่ 1 คือ ต้องยึดหลักเกณฑ์ที่ว่าให้คนฟังรู้เรื่องก่อน ถ้าเปรียบเป็นหนังสือพิมพ์ก็คือ การพาดหัวข่าว หรือ ถ้าเป็นความเรียงก็คือตัวบทนำ

ท่อนที่ 2 คือ การขยายความจากท่อนแรก

ท่อนที่ 3 คือ ท่อนแยก ซึ่งเปรียบเหมือนท่อนส่งอารมณ์ ต้องพยายามใส่คำเด็ดๆ ลงไป รวมไปถึงต้องมีเทคนิคในการวางคำให้เหมาะสมด้วย ท่อนแยกนี้มีความสำคัญต่อการเขียนเพลง เป็นอย่างมาก เพราะทำให้คนฟังติดหูง่ายกว่าท่อนอื่น ซึ่งหากจะเปรียบกับเพลงทั่วไปก็คือท่อนฮุค

ท่อนที่ 4 คือ มีความสำคัญในแง่ของการรับลูกส่งจากท่อนแยก เพื่อให้งานมีความ สมบูรณ์งานเพลงของ สลา คุณวุฒิ จะเป็นบทเพลงที่ต้องมีการวางพล็อตเรื่อง หรือ มีประเด็น สำคัญของเรื่องไว้ก่อน แล้วจึงเขียนเพลงให้เข้ากับพล็อตเรื่องที่วางไว้ ซึ่งเขาไม่มีความถนัดในการ เขียนเพลงแบบนามธรรม คือ การเขียนแบบลื่นไหลไปเรื่อยๆ ตามอารมณ์ แต่ชอบเขียนเพลง แบบมีโครงเรื่อง ซึ่งได้มาจากการเขียนเรื่องสั้นนั่นเอง ดังนั้นงานเพลงของ สลา คุณวุฒิ จึงได้รับความนิยมน้อย่างแพร่หลาย ทำให้นักร้องเกือบทุกคนที่ร้องเพลงจากผลงานเขียนของ สลา คุณวุฒิ ต่างมีชื่อโด่งดัง เช่น เพลงยาใจคนจน ขับร้องโดยไมค์ ภิรมย์พร และเพลงปริญญาใจ ขับร้อง โดย ศิริพร อำไพพงษ์ และอีกหลายผลงานเพลงที่ติดอันดับเพลงยอดนิยมในวงการเพลงลูกทุ่ง ไทย

จากความสำเร็จในการก้าวเข้ามาสู่นักแต่งเพลงมืออาชีพ “ลูกทุ่งมือทอง” สลา คุณวุฒิ ต้องขอขอบคุณคุณคณาจารย์วิทยาลัยครูอุบลราชธานี(ปัจจุบันคือสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี) ที่มี ส่วนทำให้เขาได้มีโอกาสฝึกฝนวิชาความรู้และนำความรู้ที่ได้จากวิธีการเรียนและวิธีการคิดแบบ วิทยาศาสตร์ ตามสาขาวิชาที่ศึกษามาและได้นำมาประยุกต์ใช้ในการแต่งเพลงได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้จะประสบความสำเร็จจากการเขียนเพลงลูกทุ่ง สลา คุณวุฒิ ยังได้เขียนกลอนลำ ที่มี เอกลักษณะเฉพาะตัวโดยใช้หลักปรัชญาการเขียนกลอนลำเข้าหาชาวบ้าน ไม่ใช่การดึงชาวบ้านเข้า

มาหากลอนลำของเรา นั่นคือการนำเรื่องราวชีวิตของชาวบ้านมาเขียนกลอนลำให้ชาวบ้านฟัง แต่ไม่ใช่สร้างเรื่องของเราขึ้นมาแล้วตั้งชาวบ้านมาฟังกลอนลำของเรา ซึ่งสลา คุณวุฒิ มีวิธีการนำเสนอกลอนลำ ให้น่าสนใจโดยใช้หลักการ ดังต่อไปนี้

1. ด้านเนื้อหา ยังคงยึดแนวทาง 5 ข้อ แบบเดียวกับการเขียนเพลงลูกทุ่ง คือ ขึ้นต้นต้องโดนใจ เนื้อในต้องคมชัด ประหยัดคำไม่วกวน ทำให้คนนี่กว่าเป็นเพลงของเขา และจบเรื่องราวประทับใจ

2. ด้านรูปแบบ กลอนลำแต่ละประเภทมีจังหวะทำนองเป็นของตนเอง การเขียนเนื้อหา นอกจากจะต้องกินใจแล้ว ต้องไม่ขัดกับทำนองของกลอนลำแต่ละประเภท และการที่จะประยุกต์บทกลอนลำ รูปแบบต้องกลมกลืน ที่สำคัญที่สุดจะประยุกต์อย่างไรก็ตาม ต้องคงเอกลักษณ์ของหมอลำไว้ อย่าให้หมอลำกลายเป็นอย่างอื่น เปรียบเสมือนการทำส้มตำให้อร่อย แม่ครัวจะใส่อะไรลงไปก็ได้ แต่ต้องให้รสชาติของส้มตำ ถ้าหากฝืนทำส้มตำให้เป็นพิซซ่า คนกินก็รับไม่ได้

สลา คุณวุฒิ ได้มีการถ่ายทอดความรู้หลากหลายรูปแบบทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และตามอัธยาศัย ตามนัยแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 นั่นคือ

1. การศึกษาในระบบ ด้วยการเป็นวิทยากรตามสถานศึกษาและหน่วยงานต่างๆ บรรยายและสาธิต ให้ความรู้ในเรื่องการแต่งเพลง การร้องเพลงที่ปฏิบัติเป็นประจำ ตั้งแต่ขณะที่ยังรับราชการครูจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้รับเชิญเป็นประจำทั่วทั้งประเทศ

2. การศึกษานอกระบบ แบบระบบสอนทางไกล คือ ใช้การสื่อสารทั้งทางไปรษณีย์ และทางโทรศัพท์ โดยเฉพาะการส่งผลงานเพลงมาให้พิจารณาทางไปรษณีย์ ทั้งที่บ้านพักในตัวจังหวัดอุบลราชธานี สถานีวิทยุกระจายเสียงและที่บริษัท ส่วนใหญ่เป็นผลงานมาจากลูกศิษย์ทั่วประเทศ ถึงแม้ว่าจะไม่ค่อยมีเวลามากนัก สลา คุณวุฒิ มีการจัดระบบและมีการพิจารณาผลงานเพลงให้กับทุกคน ถ้าหากผลงานดีจะนำไปเสนอกับทางบริษัท เพื่อเป็นการสนับสนุนนักแต่งเพลงหน้าใหม่ให้มีโอกาสแจ้งเกิด และถ้าผลงานไม่ผ่าน สลา คุณวุฒิ จะมีคำแนะนำแก้ไข และเป็นกำลังใจให้กับทุกคน ระบบนี้แม้จะมีความจำกัดในด้านเวลาอยู่บ้าง แต่ก็ยังมีลูกศิษย์ส่งผลงานมาให้พิจารณามากมาย นอกจากนี้แล้ว สลา คุณวุฒิ ยังมีการแนะนำทางโทรศัพท์ในเรื่องการแต่งเพลงให้กับลูกศิษย์เป็นประจำ รวมถึงมีลูกศิษย์ที่มาพบด้วยตนเองถึงที่บ้านพัก สถานีวิทยุ และที่ทำงานอยู่บ่อยครั้ง ถึงวันนี้ สลา คุณวุฒิ ยังคงให้การต้อนรับ พบปะพูดคุย ให้คำปรึกษา แนะนำและเป็นกำลังใจให้กับทุกคนที่มาหาทุกครั้ง

3. การศึกษาตามอัธยาศัย คือ แบบเป็นศูนย์การเรียนรู้อยู่กับที่ทางสื่อวิทยุกระจายเสียง โดยการเช่าเวลาจากสถานีวิทยุในจังหวัดอุบลราชธานี ผลิตรายการวิทยุโดยมีการสอดแทรกให้ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาของเพลงและการแต่งเพลง นอกจากนี้แล้วยังมีการส่งเสริมสนับสนุนลูกศิษย์ ที่ส่งผลงานมาให้พิจารณา ถ้าเป็นบทเพลงที่ดี จะนำมาเปิดออกอากาศเพื่อเป็นกำลังใจให้กับผู้แต่ง และผู้ร้องเป็นประจำ สลา คุณวุฒิ สามารถถ่ายทอดความรู้จากครูเพลงหลาย ๆ ท่านให้กับลูกศิษย์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งด้านการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย โดยกลุ่มบุคคล ที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 จากการที่ในอดีตเคยเป็นครูอยู่ในโรงเรียน กับอาชีพครู ทั้งงานสอนและงานบริหารกว่า 20 ปี ทำให้ได้มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ทั้งด้านการเป็นนักร้อง นักแต่งเพลง ให้กับลูกศิษย์ทั้งในโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ และโรงเรียนอื่นๆ รวมทั้งการเป็นวิทยากรด้านการแต่งเพลงให้กับสถาบันการศึกษาในทุกระดับทั่วประเทศ

กลุ่มที่ 2 ลูกศิษย์สายตรงที่อยู่ในความรับผิดชอบของบริษัทแกรมมี่โกลด์ คือ มีกานันท์ นักร้องอาชีพ การสนับสนุนนักแต่งเพลงตามนโยบายของบริษัทที่กำลังดำเนินการส่งเสริม

กลุ่มที่ 3 ลูกศิษย์นอกระบบที่มีอยู่ทั่วไป ที่ได้ให้คำแนะนำทั้งด้านการแต่งเพลง ส่วนมากมักจะนำผลงานมาให้ สลา คุณวุฒิ พิจารณาให้คำแนะนำ ทั้งที่บ้านพักในจังหวัดอุบลราชธานี และสถานที่ต่างๆ ซึ่ง สลา คุณวุฒิ ได้ให้คำแนะนำในเบื้องต้นกับทุกคน และใน ส่วนของการเป็นนักจัดรายการวิทยุ ก็ได้มีโอกาสสอดแทรกความรู้ให้กับผู้ฟังและแฟนเพลงตลอด ทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อให้ทุกกลุ่มมีผลผลิตที่เป็นผลงานที่ชัดเจน และเป็นความภูมิใจของ สลา คุณวุฒิ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันได้ลาออกจากชีวิตการรับราชการครู แต่เมื่อต้องมาเป็นครูเพลง ก็ยังสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกศิษย์ได้ดีเช่นเดิม

ภายหลังจากที่ สลา คุณวุฒิ ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงความสามารถบนถนนสายดนตรี และ ด้วยความรู้สึกรู้สึกถึงความยากลำบากของตนเองในอดีต ที่คิดว่าจะเดินทางมาสู่จุดนี้ได้ จึงได้ให้ "โอกาส" กับศิลปินนักร้องและนักแต่งเพลงทุกคน วันนี้นั้นลูกทุ่งทุกสายต่างมุ่งสู่ สลา คุณวุฒิ เพื่อให้ช่วยส่งเสริมสนับสนุน ซึ่ง สลา คุณวุฒิ ได้ให้ความช่วยเหลือกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งทางตรง คือการส่งเสริมสนับสนุนตามความสามารถให้เป็นนักร้องในสังกัดต่างๆ และใน ทางอ้อมคือการให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข และพร้อมที่จะให้โอกาสต่อไปตาม ความสามารถ ศิลปินที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของแฟนเพลงทั่วประเทศทุกวันนี้ มีศิลปินที่ สลา คุณวุฒิ ให้การสนับสนุนจนประสบความสำเร็จจำนวนหลายคน ได้แก่ ไมค์ ภิรมย์พร จากชุดดาใจคนจน สายัณห์ นิรันดรจากชุดดอกหูกจากคาเฟ่ รองเท้าหน้าห้อง ศิริพร อำไพพงษ์จากชุด

ปริญญาใจ แมน มณีวรรณจากชุดพี่เมาวันเขาหมั้น แดง จิตรกรจากชุด น้ำตาผ้าเหลืองและ หัวใจคือยอด สำนวน บุญลามาจากชุดเขามีอะไรกันแล้ว ตี๊ก สุวรรรม คำกลองจากชุดรอยล้าง ใจ ปอยฝ้าย มาลัยพร จากชุดปอยฝ้ายวอนแฟน ลูกแพร-ไหมไทย จากชุดแพ้วสนามรัก ล้าง แค้นด้วยน้ำตา เอกราช สุวรรณภูมิ จากชุดกระเป่าแบนแฟนทิ้ง ไชยา มิตรชัย จากเพลง กระทงหลงทาง มนต์สิทธิ์ คำสร้อย จากเพลงจดหมายผิดซอง ก๊อต จักรพรรณ์ อาบครบุรี จาก เพลงต้องมีสักวันหัวใจสารถาพ และล่าสุดที่โด่งดังมาก ๆ ในปัจจุบัน คือ ต่าย อรทัย ซึ่งใน อนาคตบนถนนสายบันเทิงลูกทุ่งนี้ จะยังคงมีศิลปินนักร้องเกิดขึ้นอีกมากมายที่ สลา คุณวุฒิ คงจะได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำส่งเสริมและสนับสนุนต่อไป จึงถือเป็นอีกภารกิจหนึ่งซึ่ง สลา คุณวุฒิ เคยกล่าวไว้ว่า ถึงแม้จะลาออกจากการเป็น "ข้าราชการครู" แต่ไม่ได้ลาออกจากการเป็น "ครู"

1.2.2 เกียรติยศและชื่อเสียง

เนื่องจาก สลา คุณวุฒิ ประกอบอาชีพทั้งรับราชการครูและอาชีพนักร้อง นักแต่งเพลงซึ่งงานในแต่ละอาชีพได้นำเกียรติยศชื่อเสียง ดังนี้

นอกจากทำหน้าที่ครู ตามตำแหน่งแล้วยังเป็นผู้ที่ใฝ่ศึกษางานด้านอื่น ๆ เพื่อนำ ประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ในการประกอบอาชีพ จนกระทั่งเป็นที่รู้จักและได้รับเลือกเป็นผู้แทน ข้าราชการครูในสังกัดเดียวกัน ดังต่อไปนี้

พ.ศ.2527 ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนครูในคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนไร่ซี อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

พ.ศ.2528 ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูใน กปอ.

สปอ.อำนาจเจริญ

พ.ศ.2529 อบรมครูผู้นำองค์กรที่หาดแสงจันทร์ จังหวัดระยอง

พ.ศ.2533 อบรมเจ้าหน้าที่วิทยุและสอบผู้ประกาศได้ในปีเดียวกัน

พ.ศ.2536 ศึกษาด้านการศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่น

พ.ศ.2537 ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูใน กปจ. และดูงานด้าน การศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นครั้งที่ 2 ได้รับยกย่องเป็นครูผู้มีจรรยาบรรณยอดเยี่ยม จากสำนักงาน คณะกรรมการครูสภาจังหวัดอำนาจเจริญ

พ.ศ.2538 ได้รับยกย่องเป็นครูผู้มีจรรยาบรรณยอดเยี่ยม จากสำนักงาน คณะกรรมการครูสภาจังหวัดอำนาจเจริญ

พ.ศ.2539 ได้รับยกย่องเป็นครูผู้มีจรรยาบรรณยอดเยี่ยม จากสำนักงานคณะ

กรรมการคุรุสภาจังหวัดอำนาจเจริญ

ผลงานด้านการประพันธ์เพลงที่ สลา คุณวุฒิ ประพันธ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 จนถึงปัจจุบัน ได้รับการยอมรับและผลงานเพลงที่ได้รับรางวัล มีดังนี้

1. เพลงใต้ฟ้าเดียวกัน แสดงถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในปี พ.ศ.2540
2. เพลงจดหมายผิดซอง เป็นเพลงยอดนิยม และมีวสิกเพลงได้รับรางวัลโทรทัศน์ทองคำ ในปี พ.ศ.2540
3. รางวัลพระพิฆเนศทองพระราชทาน ครั้งที่ 3 ผู้ประพันธ์ทำนองเพลงไทยลูกทุ่งยอดนิยม ปี 2541 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
4. เพลงกระทงหลงทาง ได้รับรางวัลพระพิฆเนศทองพระราชทาน ผู้ประพันธ์คำร้องเพลงไทยลูกทุ่งชายยอดนิยม ปี 2541 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
5. เพลงดอกไม้ให้ครู ได้รับรางวัลคุรุสภา ปี พ.ศ.2541
6. เพลงยาใจคนจน ได้รับพระพิฆเนศทองพระราชทาน ปี พ.ศ.2542
7. รางวัลพระพิฆเนศทองพระราชทาน ครั้งที่ 4 ผู้ประพันธ์คำร้องเพลงไทยลูกทุ่งชายยอดนิยม ปี 2542 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
8. เพลงรองเท้าน้ำห้อง เพลงพี่เฒ่าวันเขาหมื่น เพลงชายแรงแต่งงาน เพลงอยากเด็ดดอกฟ้า ได้รับความนิยม ปี พ.ศ.2543
9. ปี พ.ศ.2543 ได้รับโล่เชิดชูเกียรติ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นศิลปินดีเด่น จังหวัดอุบลราชธานี สาขาวรรณกรรมศิลป์ (การแต่งเพลง)
10. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 1 ปี 2543 คำร้องยอดเยี่ยม และอัลบั้มยอดเยี่ยม เพลงเหนื่อยไหมคนดี ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00
11. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 1 ปี 2544 เพลงรองเท้าน้ำห้อง นักร้องลูกทุ่งยอดนิยม ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00
12. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 1 ปี 2543 เพลงติด ร. วิชาลีมี นักร้องลูกทุ่งยอดนิยม ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00
13. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 1 ปี 2544 เพลงต้องมีสักวัน นักร้องลูกทุ่งยอดนิยม ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00
14. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 1 ปี 2544 เพลงปริญญาใจ นักร้องลูกทุ่งยอดนิยม ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00

15. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ ปี 2546 เพลงดอกหญ้าในป่าปูน นักร้องลูกทุ่ง
ยอดนิยม ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00

16. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ ปี 2547 เพลงคนที่รอคอย นักร้องชายยอดเยี่ยม
ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00

จากการศึกษาประวัติและผลงานของ สลา คุณวุฒิ สะท้อนให้เห็นถึงการเป็นผู้ที่มีความ
อดทน มีความพยายาม มุ่งมั่นในการทำงาน แม้จะมีอุปสรรคต่างๆ แต่สลา คุณวุฒิ ก็ไม่ย่อท้อ
พยายามศึกษาหาความรู้ และต่อสู้กับอุปสรรคเหล่านั้น เพื่อที่จะก้าวไปสู่เส้นทางที่ตัวเองรัก
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการประพันธ์เพลง ซึ่งต้องอาศัยความสามารถทั้งในด้านการใช้ภาษา
การนำเหตุการณ์ต่างๆ ที่ประสบมาสร้างสรรค์บทเพลง ให้เกิดความไพเราะให้สาระแง่คิดหรือ
เป็นประโยชน์ต่อสังคม ผลงานเหล่านี้สนใจและควรค่าแก่การศึกษา

2. วิเคราะห์ทำนองเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเพลงไทยลูกทุ่งที่นำมาวิเคราะห์เป็นบทเพลงที่ สลา คุณวุฒิ ประพันธ์เนื้อร้องและทำนองเพลง ผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์เฉพาะประเด็นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสลา คุณวุฒิ เพลงที่ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษา 10 เพลงดังนี้

1. กระทงหลงทาง
2. กระเป๋ากับแฟนทิ้ง
3. ยาใจคนจน
4. รongเท้าหน้าห้อง
5. คนที่รอคอย
6. ติด ร. วิชาลิม
7. จดหมายผิดซอง
8. ปริญาใจ
9. ดอกหญ้าในป่าปูน
10. ต้องมีสักวัน

2.1 วิเคราะห์เพลงกระทงหลงทาง

เพลงกระทงหลงทาง ขับร้องโดย ไชยา มิตรชัย ได้รับรางวัลพระพิฆเนศของพระราชทาน ครั้งที่ 3 ผู้ประพันธ์ทำนองเพลงไทยลูกทุ่งยอดเยี่ยม จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2541

2.1.1 ความเป็นมาเพลงกระทงหลงทาง จากที่สัมภาษณ์ สลา คุณวุฒิ ได้กล่าวว่า เป็นเพลงที่แต่งขึ้นซึ่งไม่สามารถระบุวันและเวลาได้ชัดเจน อยู่ในช่วงประมาณ พ.ศ.2525 ข้อมูลเพลงกระทงหลงทาง เคยให้สัมภาษณ์กับ ชูเกียรติ ฉาโธสง ไว้ครั้งหนึ่ง สลา คุณวุฒิ ได้สอบบรรจุแต่งตั้งที่โรงเรียนบ้านไร่ซี อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ (เดิมจังหวัดอุบลราชธานี) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในชนบทเงียบสงบและห่างไกลจากตัวเมือง บรรยากาศที่เงียบเชียบเงียบเหงาบางวันนั่งน้ำตาซึมอยู่คนเดียว สิ่งที่พอคลายเหงาได้ก็คือการเขียนจดหมายถึงเพื่อนๆ และหญิงสาวคนรักที่อยู่ในตัวเมือง (จังหวัดอุบลราชธานี) ความห่างไกลกับสายสัมพันธ์ระหว่างครูหนุ่มกับหญิงสาวเริ่มห่างตามระยะทาง ความคุ้นเคยกับความเคยชินกับสภาพท้องถิ่นก็เข้ามาเคยแทน

สำหรับข้อมูลเหตุการณ์ที่มาเรื่องราว เพลงกระทงหลงทาง เกิดขึ้นเมื่อคืนวันเพ็ญเต็มดวงในวันขึ้น 15 ค่ำเดือน 12 พระจันทร์เต็มดวง ในคืนวันลอยกระทง “... ครูหนุ่มบรรจุใหม่พร้อมไปกับลูกศิษย์ได้ไปลอยกระทงตามประเพณีไทยที่ถือมาแต่โบราณกาล หมู่สาวชาวบ้านต่างก็มาพร้อมกันร่วมทำบุญที่ วัดไร่ซี ซึ่งเป็นวัดประจำหมู่บ้าน งานจะเริ่มตอนหัวค่ำ เสร็จแล้วจะตั้งชบวนเดินไปลอยกระทงที่ลำห้วยท้ายบ้านไร่ซี ซึ่งไม่ไกลจากหมู่บ้านเท่าใดนัก ชาวบ้านทั้งหมู่บ้านหลังจากนั้นต่างคู่ ต่างคน เด็กน้อย หมู่สาว ผู้เฒ่าผู้แก่ ต่างก็ถือกระทงที่ทำด้วยวัสดุที่หาได้จากท้องถิ่นคือ กระทงใบตองต้นกล้วย เป็นภาพที่คงจะหาดูได้ยากในปัจจุบัน นี่เป็นที่มาของเพลงกระทงหลงทาง...” (ชูเกียรติ ฉาโธสง. 2545: 22-23)

ตัวอย่างที่ 1

กระทงหลงทาง

ไชยา มิตรชัย

คำร้อง-ทำนอง สลา คุณวุฒิ

S.BOLERO ♩ = 68

4 Fm Trumpet Fm Cm B^bm Fm soprano Fm

8 Fm B^bm Cm Fm VOCAL A Fm Cm Fm

11 A^b B^bm Fm Fm Cm เป็น ลาง ลัง ทรณ์ เมื่อตอนวันลอยกระทง สายน้ำไหลเชี่ยวไหล
 เพลิดเพลิน Fm B^bm Cm

16 Fm A^b B^bm Fm ส่อง กระทงสองเรา แยกทาง กระทงเจ้า นั้น ล่องไปเหมือนใจมุ่งหวัง กระทงของพี่หลงทาง ลอยคว้างท่าทาง
 A^b B^bm Fm

21 Fm Cm Fm B^bm Cm Fm B ไม่เจอ ตั้งแต่วันนั้น พี่ก็กังวลไม่หาย เผื่อคิดกลุ่มในหัวใจ กลัวใครเข้ามาแย่งเธอ กลัวพี่กับ
 B Fm Cm Fm B^bm

27 A^b B^bm Fm E^b Fm Fm B^bm Cm
 ตรง ว่าความรักเราอุปปาง เจ้าเปลี่ยนหัวใจ มีไหม่สมใจมุ่งหวัง พี่เหมือนกระทงหลงทาง อังว้างหัวใจลอย

32 Fm A³ Fm Fm A^b B^bm Fm
 วน เพลิดเพลิน สองพี่ล่องกระทงเดี่ยวดาย ปีนี้ไม่มีหวานใจ เคียงกายเหมือนใครหลายคน กระทงอังก

37 Fm B^bm Cm Fm
 ว่าง ล่องไปกับสายน้ำ วนเปลี่ยนความรักที่มีดี มน ทาคนร่วมทาง ไม่มี DC TO A³

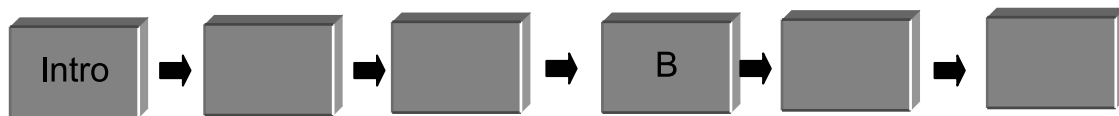
42 Soprano Fm Fm Fm B^bm Cm Fm
 ไม่มี FINE

2.1.2 รูปแบบเพลงกระทงหลงทาง จากการวิเคราะห์โครงสร้างเพลง

กระทงหลงทาง ประกอบด้วยโครงสร้างเพลงมีรูปแบบที่สำคัญคือ ลักษณะแบบทวิบท(Binary Form) เป็นเพลงแบบ 2 ท่อน เริ่มที่ Intro A ซ้ำด้วยท่อน A (A2) ตามด้วยท่อน B และท่อน A(A3) จบด้วย Coda ในแต่ละท่อนเพลงจะมี 8 ห้องเพลง(Bars) ตามผังโครงสร้างได้แสดงให้เห็นในตัวอย่างที่ 2 ดังนี้

ท่อน Introduction	8 ห้อง
ท่อน A	8 ห้อง
ท่อน A2	8 ห้อง
ท่อน B	8 ห้อง
ท่อน A3	8 ห้อง
ท่อน Coda	4 ห้อง

ตัวอย่างที่ 2

2.1.3 โครงสร้างทำนองท่อน A ในการวิเคราะห์ทำนองเพลง ผู้วิจัยจะ

สำรวจภาพรวมของทำนองเพลงโดยจะตรวจสอบโครงสร้างหลักๆและตรวจสอบจุดเด่นของทำนองเพลงอีกทั้งในเรื่องบันไดเสียงและการเคลื่อนที่ลักษณะเด่นของทำนองโดยจะชี้ประเด็นที่เด่น ๆ ตั้งแต่ต้นเพลงไปจนจบเพลงยกเว้น Intro และ Coda ประโยคที่ 1 ประกอบด้วยกลุ่มโน้ต ดังตัวอย่างที่ 3 สามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 2 วลีย่อย ดูจากตัวอย่างที่ 4 - 5 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 3

วลีที่ 1 วลีที่ 2

เป็น ลัง ลัง พรณ์ เมื่อตอนวันลอยกระทง ลายน้้ำไหลเชี่ยวไหล สง กระทงสองเรา แยก ทาง เพ็ญ เดือน ลีบ

วลีที่ 3 เหมือนวลีที่ 1 ท่อน A

ตัวอย่างที่ 7

กระทงเจ้า นั้น ล่องไปเหมือนใจมุ่งหวัง

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 14 ด้วยโน้ต Bb เคลื่อนที่ กระโดดคู่ 3 ในห้องที่ 15 ประกอบด้วยโน้ต Bb เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 16 ด้วยโน้ต Bb เคลื่อนที่ขึ้นเป็นลำดับขึ้น จากนั้นเคลื่อนที่ลงและขึ้นเป็นคู่ 3 จนจบวลีที่จังหวะที่ 2 ห้องที่ 16 ด้วยโน้ต F พบว่าใช้กลุ่มบันไดเสียงเพนตาโทนิค คือ Ab Bb C Eb และ F

ตัวอย่างที่ 8

กระทงของพี่ หลงทาง ลอยคว้างหาทาง...ไม่เจอ

2.1.5 โครงสร้างทำนองท่อน A2 พบว่าประโยคที่ 1 ประกอบด้วยยกกลุ่มโน้ต มีความยาวทั้งสิ้น 4 ห้องเพลง ดังตัวอย่างที่ 9 และในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 2 วลีย่อยดูตัวอย่างที่ 10 – 11

ตัวอย่างที่ 9

ตั้งแต่วันนั้น พี่ก็กังวลไม่หาย เฝ้าคิดถึงลุ่มในหัวใจ กลัวใครเข้ามาแย่งเธอ

วลีที่ 3 มีรูปแบบของทำนองเหมือนวลีที่ 1 ของท่อน A

ตัวอย่างที่ 13

กลัวผี กับ น้อง แยกทางหากันไม่ เจอ

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 22 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่กระโดดขึ้น-ลงคู่ 3 จังหวะที่จังหวะแรกห้องที่ 23 ด้วยโน้ต Bb จากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 23 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่ลงเป็นลำดับขั้น จากนั้นกระโดดขึ้นลงเป็นคู่ 3 จนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 24 ด้วยพักเสียงที่โน้ต F พบว่ามีการใช้กลุ่มบันไดเสียง เพนตาโทนิค

ตัวอย่างที่ 14

กลัว ใคร เข้า มา พราก เธอ เหมือน ดัง กระ พง หลง ทาง

2.1.7 โครงสร้างทำนองท่อน B พบว่าประโยคที่ 1 ประกอบด้วยกลุ่มโน้ตมีความยาวทั้งสิ้น 3 ห้องเพลง ดังตัวอย่างที่ 15 ในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 3 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 16 – 17 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 15

วลีที่ 1

วลีที่ 2

วลีที่ 3

นาง ร้ายวันลอยกระทง บอกเรื่องราวโดย — ตรง ว่าความรักเราอุป ปาง

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 25 พักเสียงด้วยโน้ต F แล้ว
กระโดดขึ้นเป็นคู่ 5 สู่โน้ต C Bb Ab และ G เคลื่อนที่เป็นลำดับขั้นลงมา จนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้อง
ที่ 26 พักเสียงด้วยโน้ต F

ตัวอย่างที่ 16

กลาง ร้ายวันลอยกระทง

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 26 ด้วยโน้ต Bb จากนั้น
เคลื่อนที่สู่โน้ต Eb และกระโดดลงมาจบวลีที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต Ab

ตัวอย่างที่ 17

บอกเรื่องราวโดย — ตรง

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต Ab และเคลื่อนที่
เป็นลำดับขั้นสู่โน้ต C กระโดดคู่ 3 และคู่ 4 ตามลำดับลงสู่โน้ตเดิมตัว Eb จบวลีที่จังหวะแรกห้อง
เพลงที่ 28 ด้วยโน้ตโทนิค F

ตัวอย่างที่ 18

ว่าความรักเราอัป ปาง

2.1.9 โครงสร้างทำนองท่อน A3 พบว่าประโยคที่ 1 ประกอบด้วยกลุ่มโน้ตมี

ความยาวทั้งสิ้น 4 ห้องเพลง ดังตัวอย่างที่ 22 และในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ 2 วิธีย่อย ตัวอย่างที่ 23 - 24 ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 22

วลีที่ 1

วลีที่ 2

วลีที่ 1 เหมือนวลีที่ 1 ท่อน A

ตัวอย่างที่ 23

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 34 ด้วยโน้ต Bb เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 4 และกลับสู่โน้ตเดิม และเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้งสู่โน้ต Eb ที่จังหวะแรกห้องเพลงที่ 35 ด้วยโน้ต Ab เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 36 ด้วยโน้ต Ab เคลื่อนที่ขึ้นเป็นลำดับขั้น จากนั้นเคลื่อนที่ลงเป็นคู่ 3 จนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 36 ด้วยโน้ต F

ตัวอย่างที่ 24

2.2 โครงสร้างของจังหวะทำนอง (Melodic Structure)

2.2.1 รูปแบบกระสวนจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm)

มีอัตราจังหวะ

เปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 68 ต่อนาที จังหวะสโลว์โบลิโร(S.Bolero) เพลงกระทงหลงทาง ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ขึ้น โดยใช้กระสวนจังหวะทำนองที่ซ้ำกันเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และอธิบายตัวอย่างกระสวนจังหวะที่พบในเพลง มีดังนี้

กระสวนจังหวะที่ 1 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะสั้นๆ ประกอบด้วยโน้ต 3 ตัว มักใช้ในช่วงเริ่มต้นของประโยค

ตัวอย่างที่ 28

VOCAL Fm A

เป็น ลาง ลัง ทรณ์
เพิ่มเดือน ลีบ

กระสวนจังหวะที่ 2 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 6 ตัว และมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ

ตัวอย่างที่ 29

Cm Fm

เมื่อตอนวันลอยกระทง

กระสวนจังหวะที่ 3 พบว่า กระสวนจังหวะทั้ง 3 แบบนี้ มีพื้นฐานรูปแบบมาจาก กระสวนจังหวะแบบเดียวกัน คือ กระสวนจังหวะที่ 2 แต่มีลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปเนื่องจากการ เอื้อน จังหวะชัด และการทอดเสียงของผู้ขับร้อง

ตัวอย่างที่ 30

Bbm Fm
กระ พง สอง เรา แยก_ ทาง

ตัวอย่างที่ 31

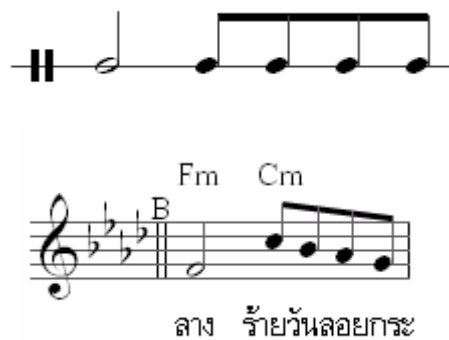
Cm Fm
ล อ ย ค ว้าง ทา ทาง_ ไม่ เจอ

ตัวอย่างที่ 32

Cm Fm
ทา คน ร่ว ม ทาง_ ไม่ มี DC TO A³

กระสวนจังหวะที่ 4 พบว่า ประกอบด้วยโน้ต 5 ตัว และเป็นเพียงกระสวนจังหวะเดียวที่เริ่มต้นด้วยจังหวะหนัก ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งกับกระสวนจังหวะทั้งหมดของเพลง ทำให้ผู้ฟังสามารถทราบได้ว่าได้นำเข้าสู่ท่อนที่สำคัญของบทเพลง

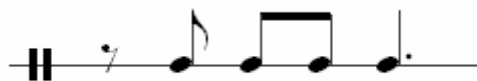
ตัวอย่างที่ 33

จากการศึกษาด้านรูปแบบกระสวนจังหวะทำนองของเพลงกระทงหลงทาง สรุปได้ว่า มีรูปแบบของกระสวนจังหวะทั้งหมด 4 แบบ

2.2.2 การซ้ำจังหวะทำนอง (Repetition) การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 เป็นการเริ่มต้นของทุกๆ ประโยค

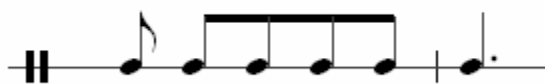
ตัวอย่างที่ 34

ท่อน A	เป็น - ลาง - ลัง - หรณ์
ท่อน A	กระ - ทง - เจ้า - นั้น
ท่อน A2	ตั้ง - แต่ - วัน - นั้น
ท่อน A2	กลัว - พี่ - กับ - น้อง
ท่อน A3	เพ็ญ - เดือน - สิบ - สอง
ท่อน A3	กระ - ทง - อ่าง - ว้าง

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 2 ในเนื้อเพลง

ตัวอย่างที่ 35

ท่อน A	เมื่อ - ตอน - วัน - ลอย - กระ - พง สาย - น้ำ - ไหล - เชี่ยว - ไหล - ส่ง
ท่อน A	ล่อง - ไป - เหมือน - ใจ - มุ่ง - หวัง กระ - พง - ของ - พี่ - หลง - ทาง
ท่อน A2	พี่ - ก็ - กัง - วล - ไม่ - หาย เฝ้า - คิด - กลุ่ม - ใน - หัว - ใจ กลัว - ใคร - เขา - มา - แย่ง - เธอ
ท่อน A2	แยก - ทาง - หา - กัน - ไม่ - เจอ กลัว - ใคร - เขา - มา - พราก - เธอ เหมือน - ดัง - กระ - พง - หลง - ทาง
ท่อน B	ว่า - ความ - รัก - เรา - อับ - ปาง มี - ใหม่ - สม - ใจ - มุ่ง - หวัง พี่ - เหมือน - กระ - พง - หลง - ทาง อ้าง - ว้าง - หัว - ใจ - ลอย - วน
ท่อน A3	พี่ - ล่อง - กระ - พง - เดียว - ดาย ปี - นี้ - ไม่ - มี - หวาน - ใจ เคียง - กาย - เหมือน - ใคร - หลาย - คน
ท่อน A3	ล่อง - ไป - กับ - สาย - น้ำ - วน เปรียบ - ความ - รัก - ที่ - มี - ด - มน

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสรวนจังหวะที่ 4 พบในท่อน B

ตัวอย่างที่ 36

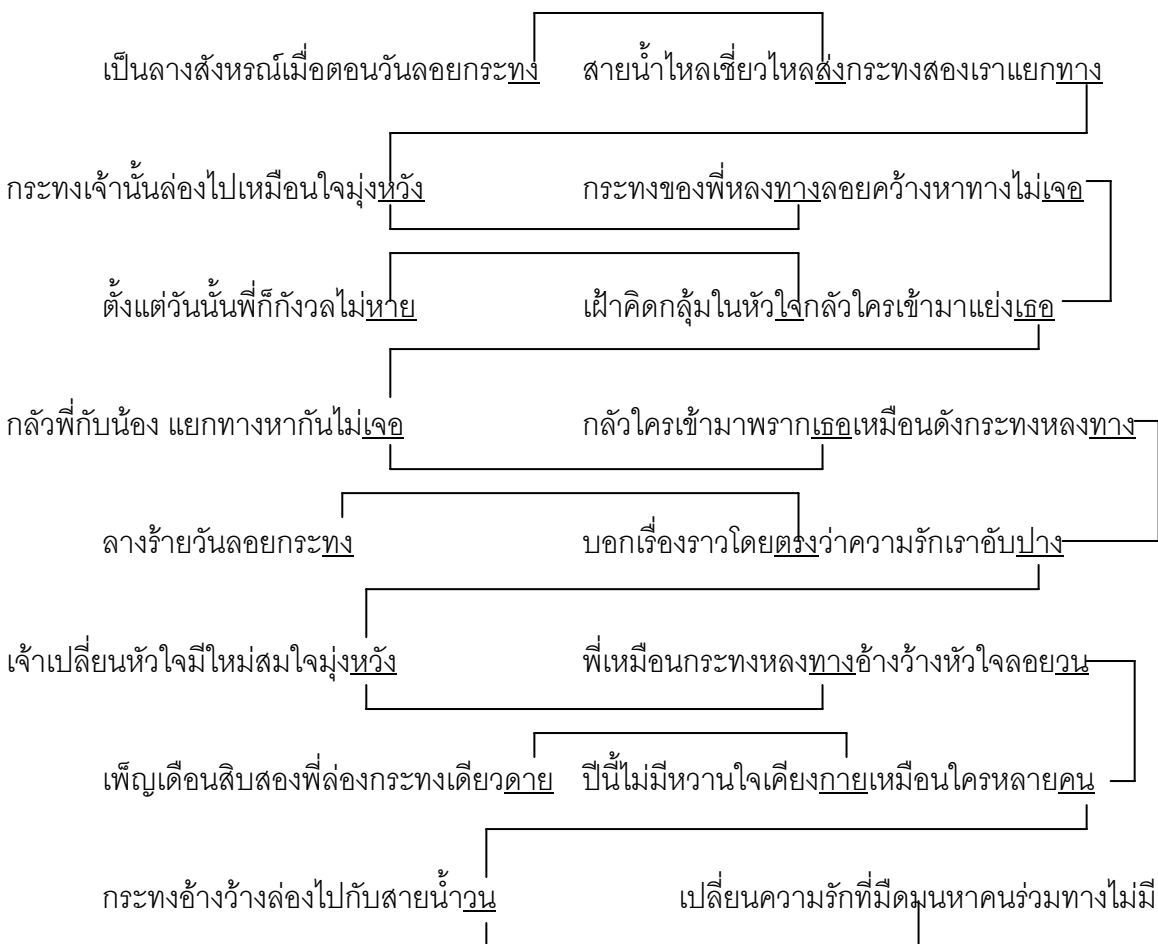
ท่อน B	วาง - ร้าย - วัน - ลอย - กระ บอก - เรื่อง - ราว - โดย - ตรง
--------	--

3. วิเคราะห์คำร้องเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ

3.1 ลักษณะคำร้องเพลงกระทงหลงทาง การศึกษาคำร้องเพลงกระทงหลงทาง ผู้วิจัยเน้นในเรื่องความกลมกลืนสอดคล้องกับเสียงของทำนอง รูปแบบคำร้อง และการเลือกเพื่อสร้างคำร้อง

1) เพลงกระทงหลงทาง เป็นวรรณกรรมประเภทกลอนตลาด คือ กลอนผสมหรือกลอนโคลง ซึ่งคำประพันธ์ที่ใช้จำนวนคำไม่แน่นอน วรรคหนึ่งอาจมีตั้งแต่ 7-12 คำ ลักษณะสัมผัส การสัมผัสระหว่างวรรคคล้ายไม่แน่นอน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้แต่งคำนึงถึงจังหวะตกของทำนองเพลง จึงให้คำสัมผัสกับคำที่ลงจังหวะตกทำนองเพลงพอดี

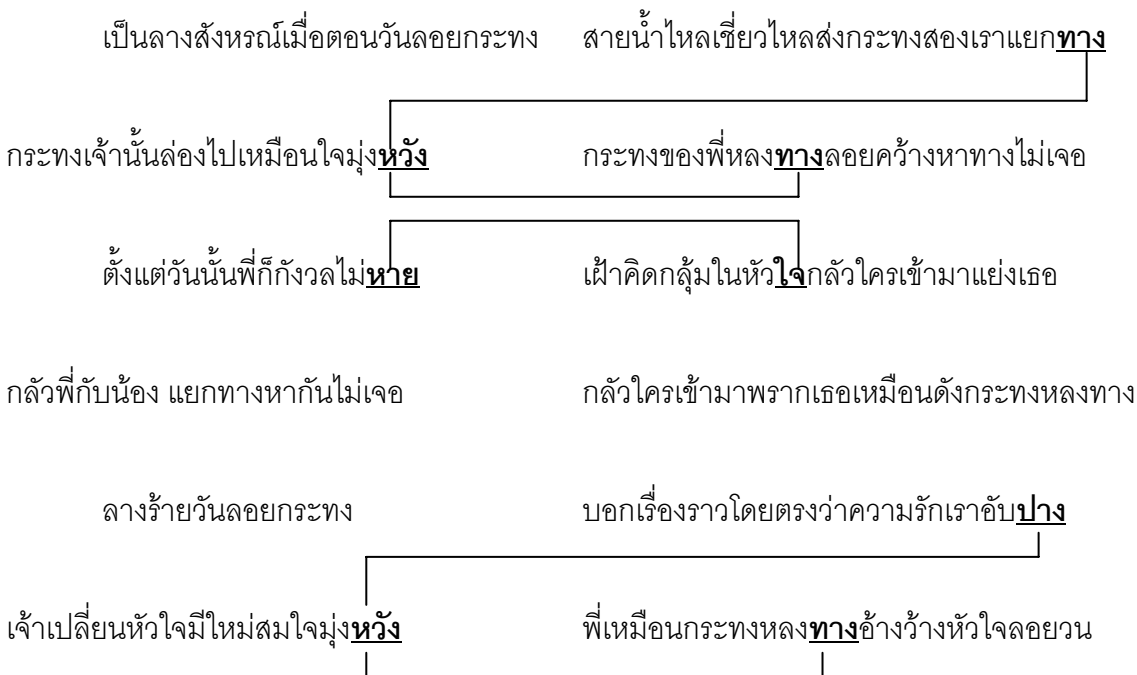
เพลงกระทงหลงทาง

แผนภูมิที่ 1

2) สัมผัสมีการส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว แม้ว่าในรูปแบบการแต่งบทกลอนแต่เมื่อเป็นบทเพลง คำร้องบางคำแม้เป็นสระเสียงสั้น ผู้ขับร้องจะลากหรือยืดเสียงให้ยาวออกไปอีกได้ โดยการเอื้อนหรือโหนเสียง ทำให้คำร้องแทนที่จะเป็นสระเสียงสั้นกลับเป็นสระเสียงยาว เช่น **ทาง - หวัง, หาย - ใจ, ปาง - หวัง, หวัง - ทาง**

เพลงกระทงหลงทาง

แผนภูมิที่ 2

3.2 การเลือกคำเพื่อสร้างคำร้องการใช้คำเน้นเพื่อความหมาย

เพลงกระทงหลงทาง ผู้แต่งได้เลือกใช้คำร้องที่เน้น ย้ำเพื่อให้เกิดความสำคัญในด้านความหมายให้ชัดเจนขึ้น

1) **ลางสังหรณ์ ลางร้าย** คำร้องตอนนี้เพราะคนไทยเชื่อถือในเรื่องลางสังหรณ์ หมายความว่า มีเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้น แล้วผู้คนก็คาดเดาว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรตามมา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน ถือว่าเป็นลางสังหรณ์ เช่น หนุ่มสาวไปลอยกระทงคนละใบ แต่ปรากฏว่ากระทงสองใบนั้นแยกกันคนละทาง ฝ่ายชายก็คิดว่า(คาดเดาว่า)เป็นลางสังหรณ์ ที่หนุ่มสาวจะได้แยกทางกัน เลิกร้างกันไป

2) **ลอยคว้าง** คำว่า ลอยคว้าง เน้นให้เห็นภาพพจน์ว่า กระทงใบที่ฝ่ายชายลอยไปพร้อมกับกระทงของคนรักนั้น ลอยอยู่กลางน้ำเขียว ไม่มีวันจะเข้าหาฝั่งหรือเข้ามาหากันได้อีก

3) **เดียวดาย อ่างว่าง** คำร้องที่ว่า เดียวดาย เป็นการเน้นความหมายให้เด่นชัดว่า จากการลอยกระทงคู่กันในปีที่แล้ว ลางสังหรณ์ก็เป็นความจริง เพราะปีนี้ฝ่ายชายต้องมาลอยกระทงคนเดียว เพราะฝ่ายหญิงมีคนรักใหม่แล้ว

3.3 การใช้คำเน้นความรู้สึก ผู้แต่งได้เลือกใช้คำที่เน้นให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วม เกิดความรู้สึกร่วมด้วยคำต่อไปนี้

1) **สายน้ำไหลเขียวไหลส่งกระทงสองเราแยกทาง**

คำที่ว่าน้ำไหลเขียว เป็นการเน้นว่า แม่น้ำที่ไปลอยกระทงนั้นมีได้ไหลค่อยๆ หรือไหลเอื่อยๆ

2) **ลางร้ายวันลอยกระทง บอกเรื่องราวโดยตรงว่าความรักเราอับปาง**

คำร้องนี้เป็นการเน้นความรู้สึกที่ว่าสุดท้ายความรักของหนุ่มสาวคู่นี้ก็ต้องเลิกร้างไปด้วยกันไม่รอด

3) **เจ้าเปลี่ยนหัวใจมีหม่อมสมใจมุ่งหวัง** พี่เหมือนกระทงหลงทางอ่างว่าง

หัวใจลอยวน คำว่าเปลี่ยนหัวใจ เป็นการทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึกที่ว่า ฝ่ายหญิงเปลี่ยนใจ มีรักใหม่สมกับที่ใจต้องการ คนรักเดิมคงไม่เป็นที่พอใจ พอมีคนรักใหม่ก็ “สมใจมุ่งหวัง”

4) **เพ็ญเดือนสิบสองพี่ล่องกระทงเดียวดาย** ปีนี้ไม่มี**หวานใจ**เคียงกายเหมือนใครหลายคน ฝ่ายชายรำพึงรำพันคนเดียวว่า ปีนี้ต้องลอยกระทงอย่างหงอยเหงาตามลำพัง เพราะไม่คนรัก “หวานใจ” มาร่วมเคียงข้างลอยกระทงอย่างปีที่แล้ว

5) **กระทงอ่างว่างล่องไปกับสายน้ำวน** เปลี่ยนความรักที่มี**ดมน**หาคนร่วมทางไม่มี คำร้องนี้สร้างอารมณ์ผู้ฟังว่า กระทงที่ฝ่ายชายลอยในแม่น้ำนั้น ลอยไปใบเดียว เหมือนคนที่ลอยกระทงที่รู้สึกอ่างว่าง เดียวดายในควมมีดมนของราตรี

3.4 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

1) เพลงกระทงหลงทางนี้ ผู้แต่งได้เลือกใช้คำที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ กับเนื้อเรื่อง เพราะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันลอยกระทง แม้ว่าจุดมุ่งหมายของการลอยกระทงจะแปรเปลี่ยนไปจากเดิมก็ตาม

จุดประสงค์การลอยกระทงนั้นมีหลายจุดประสงค์

เพื่อบูชารอยพระพุทธรูปที่ประดิษฐานที่ริมฝั่งแม่น้ำนัมมทา

เพื่อบูชาพระธาตุเขี้ยวแก้วของพระพุทธเจ้าที่เจดีย์จุฬามณีบนสวรรค์

เพื่อขอขมาพระแม่คงคา เพราะในรอบปีที่ผ่านมา ผู้คนได้ทำสิ่งไม่ดี ได้ทิ้งขยะลงในแม่

น้ำ และขอบพระคุณพระแม่คงคา ที่อุทิศกายให้มนุษย์ได้บริโภค ได้อุปโภคตลอดปีแต่ปัจจุบันนี้ หนุ่มสาวจำนวนไม่น้อยที่ถือเอาการลยกระทงเป็นการอธิษฐาน หรือเสี่ยงทายกับคนรักว่า ความรักของตนกับคนรักจะอยู่ด้วยกันตลอดไปหรือไม่หลายคนก็ลยกระทงเพื่อเสี่ยงทายต่างๆ เช่น ปีนี้ จะสอบผ่านหรือไม่ ในอนาคตจะได้งานหรือไม่

2) เพลงกระทงหลงทางได้ใช้การลยกระทงเป็นการเสี่ยงทาย ฝ่ายชายถือว่าการที่กระทงของหนุ่มสาวที่รักกันแยกทางกันนั้น เป็นลางสังหรณ์ ก็นับว่าเป็นการใช้คำร้องที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องเหมาะสมกับเหตุการณ์อย่างไรก็ตาม เนื้อเพลงกระทงหลงทางก็มีความเหมาะสมกับเหตุการณ์ เหมาะสมกับเนื้อเรื่องอยู่บ้าง คนที่มีความรักเมื่อลยกระทงก็ย่อมจะอธิษฐานเกี่ยวกับความรัก

3.5 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ เพลงกระทงหลงทาง มีการใช้

ให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการหลายคำ เช่น

เป็นลางสังหรณ์เมื่อตอนวันลยกระทง
 สายน้ำไหลเชี่ยวไหลส่งกระทงสองเราแยกทาง
 กระทงของพี่หลงทางลยคว้างหาทางไม่เจอ
พี่เหมือนกระทงหลงทางอ้างว้างหัวใจลยวอน
 เพ็ญเดือนสิบสองพี่ล่องกระทงเดียวดาย
 ปีนี้ไม่มีหวานใจเคียงกายเหมือนใครหลายคน
 กระทงอ้างว้างล่องไปกับสายน้ำวน
เปลี่ยนความรักที่มีดมนหาคนร่วมทางไม่มี

คำร้องทุกคำในเพลงกระทงหลงทาง เป็นคำที่สร้างจินตนาการแก่ผู้ฟังได้เป็นอย่างดี จากกระทงของหนุ่มสาวลยแยกห่างกัน แล้วกระทงของฝ่ายชายก็ลยไปอย่างไม่มีจุดหมาย ฝ่ายชายถือเป็นลางสังหรณ์ว่าความรักจะต้องได้แยกกันเหมือนกระทง ปีต่อมาฝ่ายชายก็มาลยกระทงอย่างเศร้าสร้อยหงอยเหงาตามลำพัง กระทงที่ลยคนเดียวปีนี้ก็ลยไปอย่างโดดเดี่ยว เป็นการย้ำเตือนผู้ฟังให้เกิดจินตนาการว่า ลางสังหรณ์ของฝ่ายชายเป็นความจริงแล้ว และสุดท้ายฝ่ายชายก็ไม่รู้จะแก้ปัญหาได้อย่างไรเพราะในใจมีแต่ความมีดมน

สรุปวิเคราะห์เพลงกระทงหลงทาง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงลักษณะเฉพาะของเพลงกระทงหลงทาง สามารถสรุปเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. โครงสร้างทำนองเพลงเป็นแบบทวิบท(Binary Form) เป็นเพลง 2 ท่อน คือ A:B พบว่ามีการซ้ำในท่อน A เป็นเพลง 8 ห้อง ในแต่ละท่อนประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก แต่ละประโยคจะมีวลีย่อย 2 วลีที่มีสัดส่วน 4 ห้องสมมาตรกัน ใช้บันไดเสียง F ไมเนอร์ เมื่อตรวจสอบ พบว่า กลุ่มวลีหน้าเป็นกลุ่ม 6 เสียง ส่วนกลุ่มวลีหลังใช้บันไดเสียงเพนตาโทนิค เพลงนี้สามารถใช้โหมด F ดอเรียนมากกว่า Ab เมเจอร์ เพราะโน้ตตัวที่ 6 ไม่ปรากฏ สามารถสรุปได้ว่า เป็นได้ทั้งโหมด F ดอเรียน และ Ab เมเจอร์ เพราะทำนองเพลงและเนื้อร้องค่อนข้างเศร้า ส่วนจบท่อนเพลงด้วยเสียงโทนิค

2. การซ้ำจังหวะทำนอง พบว่า มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 68 ต่อ นาทีจังหวะสโลว์โบลิโร(S.Bolero)มีการซ้ำของกระสวนจังหวะทำนองโดยใช้กระสวนจังหวะ 4 แบบ ซึ่งผู้ประพันธ์สามารถเลือกไพเราะและลงตัวกับกระสวนจังหวะ โครงสร้างท่อน A A2 A3 มีโครงสร้างเดียวแต่จะเปลี่ยนตามคำร้องเท่านั้น

3. ข้อสังเกตการเคลื่อนคอร์ด พบว่า ใช้บันไดโน้ต F ไมเนอร์ ได้แก่ คอร์ด I คอร์ด III คอร์ด iv และคอร์ด v ซึ่งประกอบด้วยคอร์ดต่อไปนี้

- คอร์ดโทนิค คือ Fm (i) เป็นคอร์ดชนิดไมเนอร์
- คอร์ดมีเดียน คือ Ab (III) เป็นคอร์ดชนิดเมเจอร์
- คอร์ดซัปดอมีนันท์ คือ Bbm (iv) เป็นคอร์ดชนิดไมเนอร์
- คอร์ดดอมีนันท์ คือ Cm (v) เป็นคอร์ดชนิดไมเนอร์การเคลื่อนที่ของ

คอร์ด พบว่ามีการเคลื่อนที่ของคอร์ดหลักที่สำคัญ 2 รูปแบบ ได้แก่ i - III - iv - i และ

i - iv - v - i

4. การประพันธ์คำร้องประเภทกลอนตลาด ไม่กำหนดตายตัวเหมือนกลอนสุภาพ ในบทหนึ่งอาจมีวรรคละ 8 - 13 คำ มีการเล่นคำที่ได้ไพเราะลงตัวระหว่างคำร้องกับทำนอง ลักษณะสัมผัสอาจจะคลาดเคลื่อนบ้างทั้งนี้เป็นเพราะผู้แต่งคำนึงถึงจังหวะตกของทำนองเพลง มีการส่งสัมผัสระหว่างเสียงสั้นกับเสียงยาวตามเนื้อร้องผันตามวรรณยุกต์ นักร้องมีโทนเสียงร้องสูงและมีความสามารถในการร้องเพลงโดยการเอื้อนและโหนเสียงได้อย่างดีทำให้เพลงกระทงหลงทางนี้มีความรู้สึกกินใจผู้ฟัง

2.1 วิเคราะห์เพลงกระเป๋าสานแพนทิง

เพลงกระเป๋าสานแพนทิง ขับร้องโดยเอกราช สุวรรณภูมิ ได้รับความนิยมในปี พ.ศ.2543

2.1.1 **ความเป็นมาเพลงกระเป๋าสานแพนทิง** เพลงกระเป๋าสานแพนทิง ได้แต่งขึ้น ซึ่งผู้เขียนไม่สามารถระบุวันและเวลาได้ชัดเจนคงอยู่ในช่วงรับราชการครูประมาณปี พ.ศ.2542 - 2543 สลา คุณวุฒิ ได้กล่าวว่า“...ผมได้วัดฤติบมาจากชีวิตของนักร้องคนหนึ่งซึ่งไม่ขอเอ่ยชื่อ ซึ่งเป็นเพื่อนนักร้องที่อยู่ในกลุ่มของ ไมค์ ภิรมย์พรและเอกราช สุวรรณภูมิ ภายหลังจากที่ไมค์ ภิรมย์พร ประสบความสำเร็จในการร้องเพลง แต่เพื่อนไมค์ ภิรมย์พร คนนี้ก็ไม่ประสบผลสำเร็จถึง จะออกอัลบั้มเหมือนกัน ก็คิดกลับบ้านพร้อมกับแฟนสาว ในวันที่ไมค์ ภิรมย์พร ประสบ ความสำเร็จได้รับรางวัลพระราชทาน เพื่อนคนนี้ก็มาแสดงความยินดีกับไมค์ ภิรมย์พร พร้อมกับ มีอาการกร่ำๆ เล็กน้อย เห็นเพื่อนขึ้นไปรับรางวัลก็เกิดอาการร้องไห้ พอเห็นหน้าผม(สลา คุณวุฒิ) ก็เอ่ยว่า “ผมลำบากมากอาจารย์ แฟนผมรอความดังผมไม่ได้ เขารอมานานแล้วผมก็ไม่ดังสักที เค้กก็เลยทิ้งผมไป ผมกลับจากทำงานกลับบ้านก็เห็นแต่ห้องนอนว่างเปล่า” พุดไปพร้อมกับร้องไห้ ไปด้วยตามประสาคนเมาเหล้าและเมารัก ผมมีความตั้งใจจะเขียนเพลงนี้ให้กับเขา และจะเข้า ห้องอัดเสียงได้ทำดนตรีอะไรต่างๆ เสร็จเรียบร้อยมีผู้จัดการให้ แต่ปรากฏว่า คนที่เสียขวัญ(คนที่ จิตใจอ่อนลนอยเพราะผิดหวัง) คิดว่าคงไม่มีหวังอีกแล้วเกี่ยวกับอาชีพร้องเพลง มีคนติดต่อให้ไป ทำงานประเทศเยอรมัน ก็ได้ตัดสินใจเพราะไม่หวังอะไรอีกแล้ว ทำให้ผู้จัดการที่วางแผนไว้เปลี่ยน ให้ เอกราช สุวรรณภูมิ ขับร้องเพลงชีวิตเพื่อน ทำให้ได้รับความนิยมอย่างมาก...”

(สลา คุณวุฒิ. :สัมภาษณ์)

ตัวอย่างที่ 37

กระเป๋าบ่นแฟนทิ้ง

เอกราช สุวรรณภูมิ คำร้อง-ทำนอง สลา คุณวุฒิ
S.BOLERO $\text{♩} = 68$ Tempo

No Tempo Guitar Dm SAX Dm Guitar
Dm Guitar F C7 Dm VOCAL A1 Dm

6 Dm Guitar Dm F C7 Dm VOCAL A1 Dm

11 Dm Dm C7 F C Dm

16 Dm C7 F A2 Dm Dm Dm

21 F C Dm Dm C7 Dm B

26 Bb C Dm Dm F F C7

31 Gm C Em7 F Am7 A3 Dm Dm

36 Dm C F C F Dm F C

41 Guitar Dm SAX SOLO Bb C Dm Dm Guitar F

46 F Dm Gm C Em7 Am String Am7 Am7

50 Guitar Dm SAX Dm Dm Dm Dm

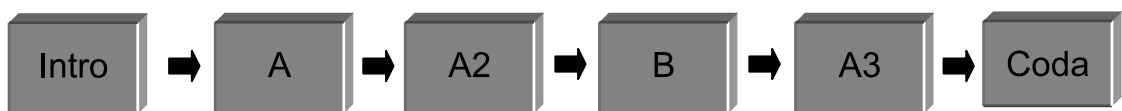
55 Dm Guitar Dm F C7 Dm

FINE

2.1.2 รูปแบบเพลงกระเป่าแบนแพนทิง จากการวิเคราะห์โครงสร้างเพลงกระเป่าแบนแพนทิง แบบทวิบท(Binary Form) ประกอบด้วยโครงสร้างเพลงชนิดที่ เรียกว่าท่อน 2 เริ่มที่ Intro A ซ้ำด้วยท่อน A(A2) ตามด้วยท่อน B A(A3) และจบด้วย Coda ในแต่ละท่อนเพลงจะมี 8 ห้องเพลง (Bars) มีส่วนประกอบทั้งหมดดังนี้

ท่อน Introduction	8 ห้อง
ท่อน A	8 ห้อง
ท่อน A2	8 ห้อง
ท่อน B	8 ห้อง
ท่อน A3	8 ห้อง
ท่อน Coda	6 ห้อง

ตัวอย่างที่ 38

2.2.2 โครงสร้างทำนองท่อน A ในการวิเคราะห์ทำนอง ประโยคที่ 1 ประกอบด้วยกลุ่มโน้ตมีความยาวทั้งสิ้น 4 ห้องเพลงดังตัวอย่างที่ 39 และในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 2 วลีย่อย ดูจากตัวอย่างที่ 40 - 41 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 39

วลีที่ 1

วลีที่ 2

VOCAL

คน รักจาก ตอน สะตางของ พี่ ตก ต้า

กลับ บ้าน ตอน ข้า เห็นเพียงห้องเปล่า ใจ หาย

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 9 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ขึ้นและ
กระโดดลงคู่ 3 สู่โน้ต C จากนั้นจึงเคลื่อนที่จังหวะแรกของห้องที่ 10 ด้วยโน้ต D เริ่มจากจังหวะ
หนักของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 8 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่กระโดดลงคู่ 3 และกระโดดลงคู่ 4 สู่โน้ต D
จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นและลงในช่วงแคบๆ สู่โน้ต C จนกระทั่งกระโดดลงคู่ 3 จบวลีที่จังหวะแรกห้อง
ที่ 11 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 40

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 11 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ขึ้น-ลงสู่
โน้ต G จากนั้นจึงเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 3 จังหวะแรกห้องที่ 12 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่
12 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต C เข้าหาโน้ต D จากนั้นเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 6
สู่โน้ต G ก่อนที่ทิศทางของทำนองจะเคลื่อนที่ขึ้นในทิศทางตรงข้ามจบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 13 พัก
เสียงด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 41

2.1.4 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 2 ประกอบด้วยกลุ่มโน้ตมีความ
ยาวทั้งสิ้น 4 ห้องเพลงดังตัวอย่างที่ 42 และในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 2 วลีย่อย ดูจาก
ตัวอย่างที่ 43 - 44 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 42

วลีที่ 3

วลีที่ 4

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 13 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดคู่ 3 สู่นโน้ต C จากนั้นจึงเคลื่อนที่ตามลำดับขั้น ของห้องที่ 14 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 14 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้นสู่นโน้ต D และก้าวกระโดดลงคู่ 4 สู่นโน้ต A จากนั้นทำนองจึงกระโดดเคลื่อนที่ขึ้นคู่ 4 อีกครั้ง จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 15 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 43

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ก้าวกระโดดขึ้น คู่ 4 สู่นโน้ต D จากนั้นจึงเคลื่อนที่ลงมา สู่นโน้ต G ก้าวกระโดดลงคู่ 4 อีกครั้ง จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 15 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับ สู่นโน้ต E จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ลงในทิศทางตรงข้าม สู่นโน้ต D และก้าวกระโดดลงคู่ 4 จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 17 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 44

2.1.5 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 1 ประกอบด้วยกลุ่มโน้ตมีความยาวทั้งสิ้น 4 ห้องเพลงดังตัวอย่างที่ 45 และในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อย ๆ ได้ 2 วลีย่อย ดูจากตัวอย่างที่ 46 - 47 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 45

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 17 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต E จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ลงในทิศทางตรงข้ามตามลำดับขั้น จังหวะที่ 1 ห้องที่ 18 ด้วยโน้ต D จังหวะหนักของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 18 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่ขึ้นลงและขึ้นในช่วงแคบๆ สู่โน้ต C กระโดดลงคู่ 3 จังหวะที่จังหวะแรกห้องที่ 19 พักเสียงด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 46

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 19 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ขึ้น-ลงสู่โน้ตเดิม จากนั้นจึงเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 4 จังหวะแรกห้องที่ 20 ด้วยโน้ต D ในจังหวะที่ 2 ห้องที่ 20 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต C และเข้าหาโน้ต D จากนั้นเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 6 สู่โน้ต ก่อนที่ทิศทางของทำนองจะเคลื่อนที่ขึ้นในทิศทางตรงข้าม จนกระทั่งจบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 21 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 47

2.1.6 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 2 ประกอบด้วยกลุ่มโน้ตมีความยาวทั้งสิ้น 4 ห้องเพลงดังตัวอย่างที่ 48 และในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 2 วลีย่อย ดูจากตัวอย่างที่ 49 - 50 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 48

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 21 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดคู่ 3 สู่โน้ต C จากนั้นจึงเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นที่จังหวะแรกของห้องที่ 22 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 22 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ขึ้น-ลงสู่โน้ตเดิม เคลื่อนที่ลงสู่โน้ต D กระโดดลงคู่ 4 สู่โน้ต A อีกครั้ง จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้ามกระโดดขึ้นคู่ 4 จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 23 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 49

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 23 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 4 สู่โน้ต D จากนั้นจึงเคลื่อนที่ลงมาสู่โน้ต G กระโดดลงคู่ 4 อีกครั้งที่จังหวะแรกห้องที่ 24 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต C ก่อนที่จะก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 อีกครั้งสู่โน้ต F จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ลงในทิศทางตรงข้ามสู่โน้ต C เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้นที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 25 พักเสียงด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 50

2.1.7 โครงสร้างทำนองท่อน B พบว่าประโยคที่ 1 ประกอบด้วยกลุ่มโน้ตมีความยาวทั้งสิ้น 4 ห้องเพลงดังตัวอย่างที่ 51 และในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 2 วลีย่อยดูจากตัวอย่างที่ 52 - 53 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 51

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ขึ้น-ลง กลับสู่โน้ตเดิม ก้าวกระโดดลงคู่ 4 ที่จังหวะแรกของห้องที่ 30 ด้วยโน้ต A จังหวะที่ 2 ห้องที่ 30 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ขึ้นสู่โน้ต D จากนั้นทิศทางของทำนองเคลื่อนที่ตรงข้าม กระโดดลงคู่ 4 และ คู่ 3 สู่โน้ต F จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 31 ด้วยโน้ต G

ตัวอย่างที่ 55

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 31 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ที่กระโดด ขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต C จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้นสู่โน้ต E และเคลื่อนที่ขึ้น-ลงในช่วงแคบๆ กลับสู่โน้ตเดิม ที่จังหวะแรก ห้องที่ 32 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 32 ด้วยโน้ต F ทำนองเคลื่อนที่ขึ้น-ลงในช่วงแคบๆ ก่อนที่เคลื่อนที่จะกระโดดลงคู่ 4 จบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 33 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 56

2.1.9 โครงสร้างทำนองท่อน A3 พบว่าประกอบด้วย 2 ประโยค ประโยคที่ 1 ได้แก่ตัวอย่างที่ 57 และประโยคที่ 2 ได้แก่ตัวอย่างที่ 59 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วนสามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดังนี้

ตัวอย่างที่ 57

วลีที่ 1

วลีที่ 2

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 33 ด้วยโน้ต D ทำนองเคลื่อนที่ขึ้น-ลงในช่วงแคบๆ ที่จังหวะแรก ห้องที่ 33 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 1 ห้องที่ 34 ด้วยโน้ต D ทำนองเคลื่อนที่ที่กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต F จากนั้นจึงเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นสู่โน้ต D และเคลื่อนที่ขึ้น-ลงในช่วงแคบๆ ก่อนที่กระโดดลงคู่ 3 จบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 35 ด้วยโน้ต A
ตัวอย่างที่ 58

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 35 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ที่ขึ้น-ลงสู่โน้ตเดิม จากนั้นจึงเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 4 ที่จังหวะแรกห้องที่ 36 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 36 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ที่กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต C และเข้าหาโน้ต D จากนั้นเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 6 สู่โน้ต ก่อนที่ทิศทางของทำนองจะเคลื่อนที่ขึ้นในทิศทางตรงข้าม จนกระทั่งจบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 37 ด้วยโน้ต A มีรูปแบบของทำนองซ้ำกับวลีที่ 4 ของท่อน A
ตัวอย่างที่ 59

2.1.10 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 1 ประกอบด้วยกลุ่มโน้ตมี

ความยาวทั้งสิ้น 4 ห้องเพลงดังตัวอย่างที่ 60 และในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 2 วลีย่อย ดูจากตัวอย่างที่ 61 - 62 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 60

วลีที่ 3

วลีที่ 4

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 37 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่
กระโดดคู่ 3 สู้นโน้ต C จากนั้นจึงเคลื่อนที่ตามลำดับขั้น ที่จังหวะแรกของห้องที่ 38 ด้วยโน้ต E
จังหวะที่ 2 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ลงตามลำดับ ขึ้นสู่นโน้ต D และก้าวกระโดดลงคู่ 4 สู้นโน้ต
A จากนั้นทำนองจึงกระโดดเคลื่อนที่ขึ้นคู่ 4 อีกครั้ง จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 39 ด้วยโน้ต D
ตัวอย่างที่ 61

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 39 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดด
ขึ้นคู่ 3 สู้นโน้ต C และโน้ต D ก่อนที่ทำนองจะเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 4 ในทิศทางตรงข้ามสู่นโน้ต
A จนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 40 ด้วยโน้ต F จังหวะที่ 2 ห้องที่ 40 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่กระโดด
ขึ้นคู่ 3 สู้นโน้ต G ก่อนที่จะเคลื่อนที่ลงกลับสู่นโน้ตเดิมอีกครั้ง จากนั้นทำนองจึงก้าวกระโดดลงคู่ 5 สู้น
โน้ต A และเคลื่อนที่ขึ้นในทิศทางตรงข้ามอีกครั้ง สู้นโน้ต C จนกระทั่งวลีจังหวะเบาของจังหวะที่ 2
ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 62

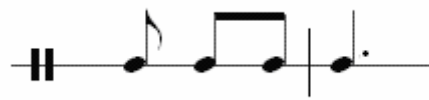
2.2 โครงสร้างของจังหวะทำนอง (Melodic Structure)

2.2.1 รูปแบบกระสวนจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm)

มีอัตราจังหวะความเร็วเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 68 ต่อนาที จังหวะสโลว์
โบลิโร(S.Bolero) เนื่องจากเพลงกระเป่าแบนแฟนทิงผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ขึ้น โดยใช้กระสวน
จังหวะทำนองที่ซ้ำกันเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และอธิบายตัวอย่างกระสวนจังหวะที่พบใน
เพลงกระเป่าแบนแฟนทิง มีดังนี้

กระสวนจังหวะที่ 1 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะสั้นๆ ประกอบด้วยโน้ต 4 ตัว มัก
ใช้ในช่วงเริ่มต้นของประโยค

ตัวอย่างที่ 63

คน รักจาก

กระสวนจังหวะที่ 2 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 8 ตัว และมี
โน้ตตัวสุดท้ายที่มีโน้ตยาว ปังบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ

ตัวอย่างที่ 64

ตอน ะตาของ พี่ ตก ต่ำ

กระสวนจังหวะที่ 3 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 6 ตัว และมี
โน้ตตัวสุดท้ายที่มีโน้ตยาว ปังบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ

ตัวอย่างที่ 65

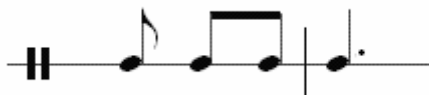

จากการศึกษาด้านรูปแบบกระบวนจังหวะทำนองของเพลงกระเป๋اب้านแฟนที่สรุปลงได้ว่ามีรูปแบบของกระบวนจังหวะทั้งหมด 3 แบบ

2.2.2 การซ้ำจังหวะทำนอง (Repetition)

- การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระบวนจังหวะที่ 1 ใช้ในการการเริ่มต้นประโยค ตัวอย่างที่ 66

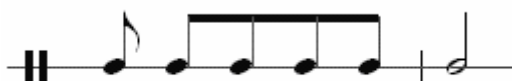
ท่อน A คน - รัก - จาก - ลา
 กลับ - บ้าน - ตอน - คำ
 กระ - ดาษ - แผ่น - น้อย

ท่อน A2 เหตุ - ผล - คน - ดี
 ความ - รัก - จึง - ล้ม
 หวัง - เธอ - เป็น - ยา

ท่อน B เจ้า - คง - อาย - เพื่อน

ท่อน A3 รัก - ขม - เมื่อ - คราว
 มอง - ห้อง - ยาม - ยาก
 เหลือ - เพียง - กลิ่น - หอม

- การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระบวนจังหวะที่ 2 ในเนื้อเพลง ตัวอย่างที่ 67

ท่อน A เห็น - เพียง - ห้อง - เปล่า - ใจ - หาย
 เขียน - คำ - ว่า - ลา - ผาก - ไว้

	อ่าน - แล้ว - ทรวด - ลง - ร้อง - ให้ โธ่ - เป็น - ไป - ได้ - หรือ - นี้
ท่อน A2	ยาม - จม - พี่ - เสื่อม - รา - ศี รัก - ษา - ยาม - ดวง - ไม่ - ดี แต่ - แล้ว - น้ำ - ใจ - แพน - พี่ ก็ - มี - ให้ - เพียง - ครึ่ง - ทาง
ท่อน B	เหมือน - อย่าง - น้อง - ตั้ง - ตา - รอ อ - นา - คต - เริ่ม - หัก - งอ ถึง - รอ - คง - ไม่ - มี - หวัง ที่ - แพน - เขา - รวย - เด่น - ดัง แต่ - พี่ - มั่น - เคว้าง - มั่น - คว้าง เหมือน - เรือ - ที่ - รอ - วัน - ล่ม
ท่อน A3	ไม่ - มี - แม่ - เศษ - เส้น - ผม ติด - หมอน - ให้ - พี่ - กอด - ดม แต่ - ตัว - น้อง - ไป - ลอย - ลม

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสุนจังหวะที่ 3 ในเนื้อเพลงเช่นเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 68

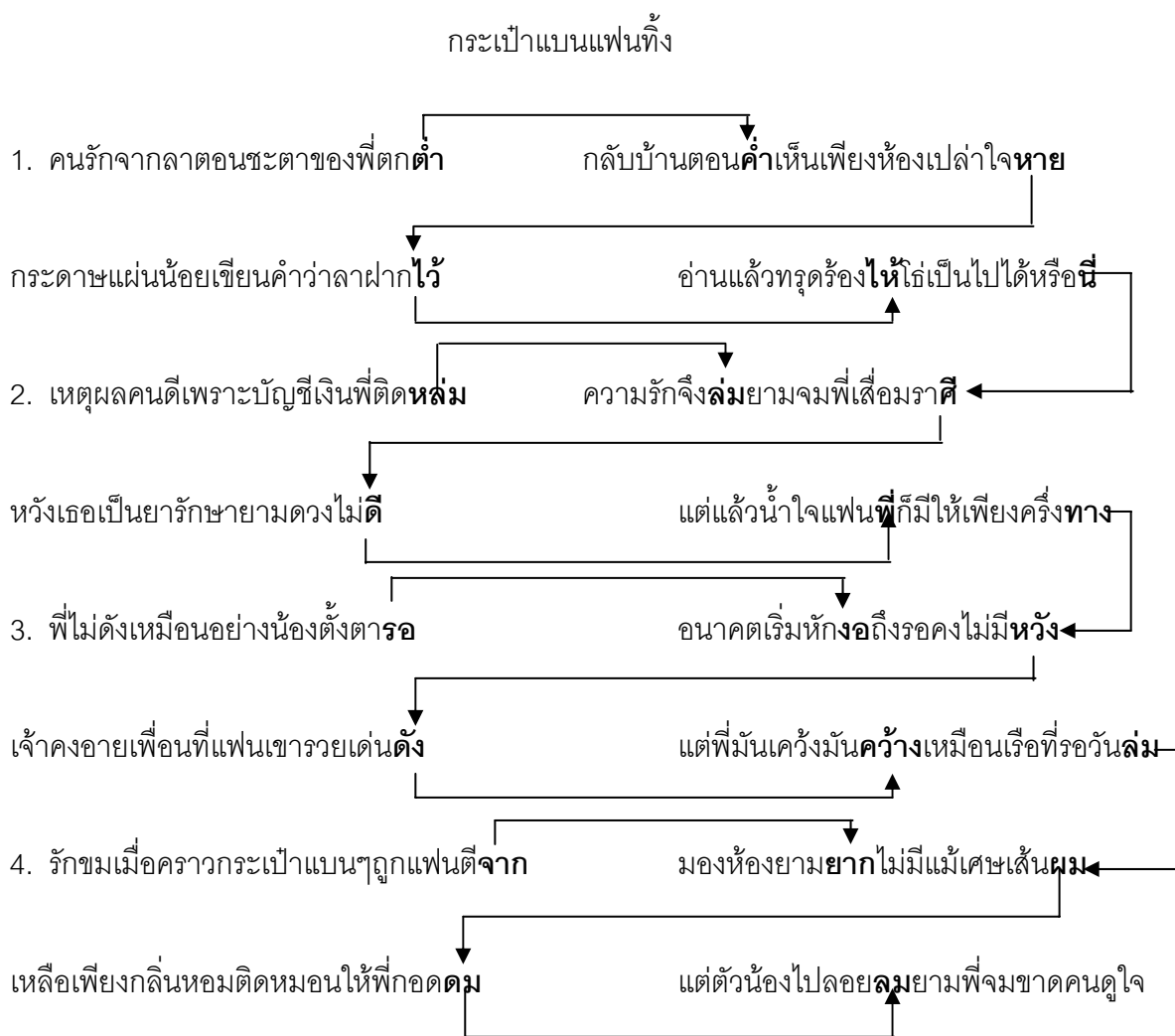

ท่อน A	ตอน - ชะ - ตา - ของ - พี่ - ตก - ต่ำ
ท่อน A2	เพราะ - บัญ - ชี - เงิน - พี่ - ติด - หล่ม

3. การวิเคราะห์คำร้องเพลงกระเป๋าสตางค์

3.1 ลักษณะคำร้อง

1) เพลงกระเป๋าสตางค์ เป็นวรรณกรรมประเภทกลอนตลาด แม้ว่าแต่ละวรรคจะมีจำนวนคำไม่แน่นอน 9 - 14 สัมผัสจะไม่สัมผัสกับคำที่ สาม หรือคำที่ห้า ทั้งนี้เป็นเพราะผู้แต่งคำนึงถึงจังหวะตกของเพลง จึงให้คำสัมผัสกับคำที่ลงจังหวะตกพอดี

แผนภูมิที่ 3

2) เพลงกระเป่าแบนแพนทิง ก็เหมือนเพลงลูกทุ่งทั่วไป คือมีการส่งสัมผัสคำระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว คำร้องบางคำแม้เป็นสระเสียงสั้น บางครั้งผู้ขับร้องจะลากหรือยืดเสียงให้ยาวออกไปอีกได้ ทำให้คำร้องแทนที่จะเป็นสระเสียงสั้นกลับเป็นสระเสียงยาว ดังแผนภูมิที่ 4

กระเป่าแบนแพนทิง

1.	เหตุผลคนดีเพราะบัญชีเงินที่ติดหล่ม	ความรักจึงล้มยามจมน้ำที่เสื่อมราศี
	หวังเธอเป็นยารักษายามดวงไม่ดี	แต่แล้วน้ำใจแฟนพี่ก็มีให้เพียงครึ่งทาง
2.	พี่ไม่ดังเหมือนอย่างน้องตั้งตารอ	อนาคตเริ่มหักงอถึงรองคงไม่มีหวัง
	เจ้าคงอายุเพื่อนที่แฟนเขารวยเด่นดัง	แต่พี่มันเคี้ยวมันคว้างเหมือนเรือที่รอวันล่ม

แผนภูมิที่ 4

สัมผัสสระเสียงสั้น กับสระเสียงยาว ที่ปรากฏในเพลงนี้ มี สอง คู่ คือ ทาง – หวัง , ดัง – คว้าง

3.2 การเลือกคำเพื่อแต่งคำร้องการใช้คำเพื่เน้นความหมาย

เพลงกระเป่าแบนแพนทิง ผู้แต่งได้เลือกใช้คำเพื่อสื่อความหมายที่ชัดเจนแก่ผู้ฟัง ได้แก่

กระเป่าแบนแพนทิง

คนรักจากลาตอน <u>ชะตา</u> ของ <u>พี่ตกต่ำ</u>	กลับบ้านตอน <u>ค่ำ</u> เห็นเพียง <u>ห้องเปล่า</u> ใจหาย
กระดาศแผ่นน้อยเขียน <u>คำ</u> ว่า <u>ลา</u> ฝากไว้	อ่านแล้ว <u>นั่ง</u> ทูล <u>ร้อง</u> ให้ <u>ไธ</u> เป็น <u>ไป</u> ได้หรือ <u>นี้</u>
เหตุผลคนดีเพราะ <u>บัญชี</u> เงิน <u>ที่</u> ติด <u>หล่ม</u>	ความรักจึง <u>ล้ม</u> ยาม <u>จมน้ำ</u> ที่ <u>เสื่อม</u> รา <u>ศี</u>
หวัง <u>เธอ</u> เป็น <u>ยา</u> รักษา <u>ยาม</u> ดวง <u>ไม่</u> ดี	แต่แล้ว <u>น้ำ</u> ใจ <u>แฟน</u> พี่ <u>ก็มี</u> ให้ <u>เพียง</u> ครึ่ง <u>ทาง</u>
พี่ <u>ไม่</u> ดัง <u>เหมือน</u> อย่าง <u>น้อง</u> ตั้ง <u>ตา</u> รอ	อนาคต <u>เริ่ม</u> หัก <u>งอ</u> ถึง <u>รอง</u> คง <u>ไม่</u> มี <u>หวัง</u>
เจ้า <u>คง</u> อายุ <u>เพื่อน</u> ที่ <u>แฟน</u> เขา <u>รวย</u> เด่น <u>ดัง</u>	แต่ <u>พี่</u> มัน <u>เคี้ยว</u> มัน <u>คว้าง</u> เหมือน <u>เรือ</u> ที่ <u>รอ</u> วัน <u>ล่ม</u>
รัก <u>ชม</u> เมื่อ <u>ครา</u> ว <u>กระ</u> เป่า <u>แบน</u> ทุ <u>ถูก</u> แฟน <u>ตี</u> จาก	มอง <u>ห้อง</u> ยาม <u>ยาก</u> ไม่ <u>มี</u> แม่ <u>เศษ</u> เส้น <u>ผม</u>
เหลือ <u>เพียง</u> กลิ่น <u>หอม</u> ติด <u>หอม</u> น <u>ให้</u> พี่ <u>กอด</u> ดม	แต่ <u>ตัว</u> น้อง <u>ไป</u> ลอย <u>ลม</u> ยาม <u>พี่</u> จม <u>ขาด</u> คน <u>ดู</u> ใจ

- 1) คำว่า “ชะตาของพี่ตกต่ำ ,ยามจม,ยามดวงไม่ดี,ยามพี่จม” เป็นการบอกให้รู้ว่า ตอนนี้อยู่ร้องเพลงหรือ “พี่” อยู่ในฐานะที่ยากจน ตกอับ หรือขาดความมั่นคงทางการเงิน
- 2) คำว่า ห้องเปล่า เป็นการเน้นให้เห็นว่า ห้องเช่า หรือห้องที่หนุ่มสาวเคยอยู่ด้วยกัน ตอนนี้อยู่ฝ่ายหญิงได้ “หอบข้าวหอบของ” หนีจากฝ่ายชายไปแล้ว เพราะทนอยู่กับผู้ชายจนๆ ที่ฐานะทางการเงินย่ำแย่ไม่ได้อีกแล้ว
- 3) “ลา” คำเดียวสั้นๆ แทนเนื้อหาใจความของจดหมายทั้งหมด แทนที่ผู้แต่งเพลงจะเอาเนื้อความจากจดหมายทั้งหมดมาบรรยาย แต่ใช้คำว่า “ลา” คำเดียว ก็สามารถแทนใจความของจดหมายของฝ่ายหญิงที่เขียนแล้ววางไว้ในห้องให้ฝ่ายชายได้รับรู้ว่า ฝ่ายหญิงได้จากไปแล้ว
- 4) “บัญชีเงินพี่ติดหล่ม, กระเป๋าแบน” ความชัดเจนอยู่ตรงนี้เอง ที่บอกให้รู้ว่าฝ่ายชายขาดเงินทอง เพราะเงินในบัญชีมีน้อย, ไม่มี, ติดลบ แม้คำว่าติดหล่มจะไม่เหมาะที่จะใช้กับคำว่าบัญชี แต่ผู้ฟังก็ยอมรับได้ และไม่ถือว่าเป็นเรื่องผิดแต่ประการใด
- 5) หวังเธอเป็นยา หมายถึงเป็นการบอกว่าฝ่ายชายต้องการให้ฝ่ายหญิงเป็นกำลังใจที่จะสู้ชีวิตต่อสู้เพื่อทำมาหากินเพื่อครอบครัว
- 6) ครึ่งทาง คำนี้เป็นการบอกให้รู้ว่า ฝ่ายหญิงทนอยู่กับฝ่ายชายได้ไม่ตลอด ฝ่ายชายพยายามเพื่อสร้างฐานะแล้วแต่ยังไม่เห็นผลฝ่ายหญิงก็ตีจากไป
- 7) ดั่ง หมายถึง มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ
- 8) เหมือนเรือที่รอรวันล่ม เป็นใช้คำเพื่อเน้นความหมายว่า อนาคตของฝ่ายชายไม่มีวันจะรอดหรือไม่

3.3 การใช้คำเน้นความรู้สึก คำที่ผู้แต่งเลือกใช้เพื่อแสดงความรู้สึกของผู้ขับร้องนั้น ได้แก่คำว่า

กระเป๋าแบนแฟนทิ้ง

คนรักจากลาตอนชะตาของพี่ตกต่ำ	กลับบ้านตอนค่าเห็นเพียงห้องเปล่าใจหาย
<u>กระดาษแผ่นน้อยเขียนคำว่าลาฝากไว้</u>	<u>อ่านแล้วทุดนั้งร้องไห้โธ่เป็นไปได้อะไร</u>
เหตุผลคนดีเพราะบัญชีเงินพี่ติดหล่ม	<u>ความรักจึงล้มยามจมพี่เสื่อมราศี</u>
หวังเธอเป็นยารักษายามดวงไม่ดี	แต่แล้วน้ำใจแฟนพี่ก็มีให้เพียงครึ่งทาง
พี่ไม่ดังเหมือนอย่างน้องตั้งตารอ	อนาคตเริ่มหักงอถึงรอดคงไม่มีหวัง
<u>เจ้าคงอายุเพื่อคนที่แฟนเขารวยเด่นดัง</u>	<u>แต่พี่มันแคว้งมันคว้างเหมือนเรือที่รอรวันล่ม</u>
<u>รักขมเมื่อคราวกระเป๋าแบนๆถูกแฟนตีจาก</u>	<u>มองห้องยามยากไม่มีแม่เศษเส้นผม</u>
<u>เหลือเพียงกลิ่นหอมติดหมอนให้พี่กอดดม</u>	<u>แต่ตัวน้องไปลอยลมยามพี่จมขาดคนดูใจ</u>

- 1) เห็นเพียงห้องเปล่าใจหาย ผู้ร้องใจหายที่คนรักจากไป ไม่เหลืออะไรเลยนอกจากห้องที่ว่างเปล่า
- 2) กระดาษแผ่นน้อยเขียนคำว่าลาฝากไว้ ยิ่งเห็นจดหมายที่เขียนบอกลาไว้บนกระดาษแผ่นเดียว เป็นการบอกว่า ผู้ที่เขียนไม่อยากจะเขียนอะไรให้ยาว เพราะไม่มีอะไรจะเขียนอีก เป็นไปได้ว่า ทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง “เคย” พุดเรื่องนี้กันแล้วหลายครั้ง เมื่อต้องจากลากันจริงๆ จึงไม่มีอะไรจะเขียนอีก
- 3) อ่านแล้วทรุดนั่งร้องไห้ เมื่อฝ่ายชายเห็นกระดาษที่ฝ่ายหญิงเขียนบอกลา ก็หมดเรี่ยวแรงที่จะยืน จนต้องทรุดลงนั่งแล้วร้องไห้เพราะความเสียใจ
- 4) ความรักจึงลุ่ม ความรักของทั้งสองไปด้วยกันไม่ตลอดรอดฝั่ง
- 5) เจ้าคงอายเพื่อน เจ้า หมายถึงคนรัก (ฝ่ายหญิง) ที่ทนอยู่กับฝ่ายชายที่ยากจน แต่แล้วก็ทนอยู่ไม่ได้เพราะความอับอายเพื่อน ๆ ที่ต้องทนอยู่กับคนจน ๆ
- 6) แต่ที่มันแคว้งมันคว้าง พี่หรือฝ่ายชายยอมรับว่า ไม่มีอาชีพอะไรที่เป็นหลักแหล่งแน่นอน เพราะ “แคว้งคว้าง” ไม่มีที่จะยึดเป็นหลักเป็นฐานได้
- 7) เหลือเพียงกลิ่นหอม กลิ่นหอมหมายถึงกลิ่นติดตัวฝ่ายหญิงที่ติดไว้ในหมอน
- 8) ตัวน้องไปลอยลม ลอยลม หมายถึงไปรำเริง มีอิสระเสรีเสียที ไม่ต้องทนอยู่กับคนยากจน, คนที่ไร้อนาคตอีกต่อไป

3.4 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เพลงกระเป๋าสตางค์แบนแพนทิง เป็นการแต่งที่เลือกคำได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ กับเรื่อง เหมาะกับยุคสมัย เนื้อเรื่องกล่าวถึงชายหญิงคู่หนึ่งมาอยู่ด้วยกัน ฝ่ายชายคนให้คำมั่นว่า จะทำงานจะสร้างตัวให้ “ดั่ง” เพื่อสร้างฐานะ แต่แล้วนานไป ฝ่ายชายก็ไม่ “ดั่ง” สักที ฝ่ายหญิงทนอยู่ต่อไปไม่ได้ จึงได้หนีไปตั้งไว้แต่กระดาษหรือจดหมายบอกให้รู้ว่า ฝ่ายหญิงไม่ทนอยู่ต่อไปอีกแล้ว

เพลงยังบอกให้รู้ว่าสภาพสังคมปัจจุบัน(ขณะที่แต่งเพลง) เงินเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้คนรักอยู่ด้วยหรือจะตีจากไป เพราะเงินสามารถซื้อหาเครื่องอำนวยความสะดวกได้ตามที่ต้องการ ทั้งยังบอกให้รู้อีกว่า ผู้หญิงจะเลือกคนรักสักคน เกณฑ์ในการเลือกหนึ่งในหลายๆ ข้อคือ เงิน

3.5 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการเพลงกระเป๋าสตางค์แบนแพนทิง

คนรักจากลาตอนชะตาของฟ้าตกต่ำ	<u>กลับบ้านตอนค่ำเห็นเพียงห้องเปล่าใจหาย</u>
กระดาษแผ่นน้อยเขียนคำว่าลาฝากไว้	<u>อ่านแล้วทรุดนั่งร้องไห้</u> โธ่เป็นไปไม่ได้หรือนี้
เหตุผลคนดีเพราะบัญชีเงินที่ติดหล่ม	ความรักจึงลุ่มยามจมน้ำที่เสื่อมราศี
หวังเธอเป็นยารักษายามดวงไม่ดี	แต่แล้วน้ำใจแพนทิงก็มิให้เพียงครึ่งทาง
พี่ไม่ดั่งเหมือนอย่างน้องตั้งตารอ	อนาคตเริ่มหักงอถึงรอกคงไม่มีหวัง

เจ้าคงอายุเพื่อนที่แฟนเขารวยเด่นดัง

แต่พี่มันเคว้งมันคว้างเหมือนเรือที่รอวันล่ม

รักชมเมื่อคราวกระเป่าแบนๆถูกแฟนตีจาก

มองห้องยามยากไม่มีแม่เศษเส้นผม

เหลือเพียงกลิ่นหอมติดหมอนให้พี่กอดดม

แต่ตัวน้องไปลอยลมยามพี่จมน้ำคนดูใจ

1) กลับบ้านตอนค่ำเห็นเพียงห้องเปล่าใจหาย ผู้ฟังได้ฟังคำร้องตอนนี้แล้วจะเกิดจินตนาการหรือเห็นภาพว่า เมื่อฝ่ายชายไปทำงานทั้งวัน ตอนเย็นกลับมาถึงห้องพัก ก็เห็นแต่ห้องว่างเปล่า ก็รู้สึกใจหาย แม้ยังไม่รู้แน่ชัดว่าเหตุใดห้องจึงว่างเปล่า แต่ก็พอจะเดาได้ว่า คนรักฝ่ายหญิงได้หนีไปแล้ว

2) อ่านแล้วทุดนั้งร้องไห้ เมื่อฝ่ายชายเห็นกระดาษที่ฝ่ายหญิงเขียนบอกลา ก็แน่ใจว่าฝ่ายหญิงทนอยู่ต่อไปไม่ได้แล้ว ก็รู้สึกหมดเรี่ยวแรงที่จะยืน จนต้องทรุดลงนั่งแล้วร้องไห้เพราะความเสียใจ

3) แต่พี่มันเคว้งมันคว้างเหมือนเรือที่รอวันล่ม เป็นการเปรียบเทียบที่เหมือนจริง ให้เห็นภาพพจน์ว่า อนาคตของฝ่ายชายรอไม่มีวันที่จะ“ดิ่ง”หรือประสบความสำเร็จมีแต่จะรอวัน “ดับ”

4) มองห้องยามยากไม่มีแม่เศษเส้นผม เป็นการบอกให้รู้ว่า ห้องว่างเปล่าจริงๆ ไม่มีอะไรที่เป็นของคนรักฝ่ายหญิงเหลืออยู่เลย เพราะฝ่ายหญิงขนของไปจน “เกลี้ยง”

5) เหลือเพียงกลิ่นหอมติดหมอนให้พี่กอดดม สิ่งที่เหลืออยู่ที่ฝ่ายหญิงเอาไปด้วยไม่ได้ คือ กลิ่นตัวของฝ่ายหญิงที่ติดอยู่ในหมอน ที่ฝ่ายหญิงหนุนนอนประจำ เป็นเพียงสิ่งเดียวที่เหลือไว้ให้ฝ่ายชายได้จำว่าครั้งหนึ่งเคยอยู่ด้วยกันและฝ่ายชายก็โหยหา

6) แต่ตัวน้องไปลอยลม หมายถึงไปว่าเร็ว มีอิสระเสรีเสียที่ไม่ต้องทนอยู่กับคนยากจน คนที่ไร้อนาคตอีกต่อไป

สรุปวิเคราะห์เพลงกระเป่าแบนแฟนทิ้ง

1. โครงสร้างรูปแบบเพลง 2 ท่อน แบบทวิพ(Binary Form) คือ A : B ประกอบด้วยเป็นเพลง 8 ห้องเพลง โครงสร้างทำนอง พบว่า ใช้บันไดเสียง D ไมเนอร์ ทำนองมีการเคลื่อนที่ในลักษณะแคบๆ บ้างก็กระโดดคู่ต่างๆ

2. การซ้ำจังหวะทำนอง พบว่า มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 68 ต่อหน้าที่ จังหวะสโลว์โบลิโร(S.Bolero)มีการซ้ำกระสวนจังหวะทำนองทั้งหมด 3 แบบ โดยกระสวนที่ 1 ในการเริ่มต้นทุกๆ ประโยค และกระสวนจังหวะที่ 2 และ 3 ใช้ในการดำเนินเรื่อง

3. ข้อสังเกตการเคลื่อนที่ของคอร์ดการใช้คอร์ด พบว่า คอร์ดที่ใช้ในเพลง

- ใช้คอร์ดที่อยู่ในโครงสร้างของบันไดเสียง D ไมเนอร์ ได้แก่ คอร์ด Dm คอร์ด F, คอร์ด Gm, คอร์ด Am7, คอร์ด Bb และคอร์ด C

- ใช้คอร์ดที่อยู่ในโครงสร้างของบันไดเสียง F เนเจอร์ลเมเจอร์ ได้แก่ คอร์ด F, คอร์ด Gm คอร์ด Am, คอร์ด Bb, คอร์ด C และคอร์ด Dm

การเคลื่อนที่ของคอร์ด พบว่ามีการเคลื่อนที่ของคอร์ดหลักที่สำคัญ 4 รูปแบบ ได้แก่ คอร์ด i - VII(V) - III(I), คอร์ด VII - i - VII(V) - III(I), คอร์ด IV - vi - V - I ในบันไดเสียง F เนเจอร์ลเมเจอร์ และคอร์ด I - ii - V - I - iii7(v7) ในบันไดเสียง F เนเจอร์ลเมเจอร์

4. การวิเคราะห์คำร้อง พบว่า เป็นวรรณกรรมประเภทกลอนตลาด ซึ่งมีจำนวนคำในแต่ละวรรคอาจมีคำไม่กำหนดตายตัว อาจมี 9 -13 คำ มีการส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวตามลักษณะของทำนองเพลง การเลือกคำได้เหมาะกับเหตุการณ์และยุคสมัยชัดเจน เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและบรรยายสภาพให้เห็นจริง

2.1 วิเคราะห์เพลงยาใจคนจน

เพลงยาใจคนจน เป็นเพลงที่ สลา คุณวุฒิ แต่งขึ้นในช่วงที่เศรษฐกิจสังคมไทยตกต่ำ ค่าเงินบาทลอยตัว สิ่งสำคัญอย่างยิ่งคือการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

“...เป็นแฟนคนจนต้องทนหน่อยน้อง
อย่าแค้นร้ายตาคนมองอย่าหมองเมื่อยามแพ้พ่าย
อย่าเพิ่งด่วนลาเมื่อเจอปัญหาใดใด
ยื่นเคียงเพื่อคอยยิ้มให้เป็นยาชูบใจคนจน...”

ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร ได้รับพระพิชมเนศของพระราชทาน จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2542

2.1.1 ความเป็นมาเพลงยาใจคนจน เพลงยาใจคนจน จากที่สัมภาษณ์ สลา คุณวุฒิ ได้กล่าวว่าเป็นเพลงที่แต่งขึ้นซึ่ง ไม่สามารถระบุวันและเวลาได้ชัดเจน คงอยู่ในช่วงประมาณ พ.ศ.2540 ซึ่งข้อมูลเพลงยาใจคนจน เคยให้สัมภาษณ์กับ ชูเกียรติ ฉาโธสง ไว้ครั้งหนึ่ง “...ขณะที่ผมนั่งอยู่ในรถปิกอัพคู่กาย ที่จอดนิ่งอยู่หน้าร้านขายเทปที่จังหวัดอุบลราชธานี บรรยากาศภายนอกมีสายฝนโปรยปรายลงมาอย่างรุนแรง ในสมองก็คิดแต่เรื่องงานเพลงที่ได้กำหนดต้องส่งบริษัทในเร็ววันนี้ สายตามองรอดออกไปข้างนอกผ่านกระจกไปไม่ไกลมากนัก ปรากฏเห็นชายหนุ่มนั่งอยู่ท้ายรถมอเตอร์ไซค์ ลักษณะการแต่งตัวเรียบง่าย รถมอเตอร์ไซค์ค่อนข้างเก่าพอสมควร นั่งหลบละอองฝนอยู่ ดูเหมือนกำลังรอใครสักคน ต่อมาไม่นานเท่าใดมีผู้หญิงเดินออกมาจากห้างสรรพสินค้า ชายหนุ่มเห็นเข้าก็รีบวิ่งไปรับสิ่งของพร้อมกับเดินมาที่รถมอเตอร์ไซค์ คู่กันยิ้มกันไปพร้อมกับแหงนมองขึ้นบนท้องฟ้าขณะนั้นสายฝนเริ่มเบาลงมากแล้ว ทั้งคู่ก็ตัดสินใจขี่มอเตอร์ไซค์จากไป จากการสังเกตพบว่าขณะขับออกไปนั้นหญิงสาวนั่งซ้อนท้ายแล้ว มีออกดรดชายหนุ่มห่างออกไป...” เป็นภาพประทับใจมาก ครุสลา คุณวุฒิ เกิดแรงบันดาลใจ และแต่งจนจบเพลงตั้งชื่อในขั้นต้นว่า “ขวัญใจคนจน” ต่อมาคุณอ๊อด อมตะ ซึ่งเป็นโปรดิวเซอร์ ได้เปลี่ยนชื่อเพลงให้ใหม่ชื่อว่า “เพลงยาใจคนจน” (ชูเกียรติ ฉาโธสง. 2545 : 55-61)

ตัวอย่างที่ 69

ยาใจคนจน

ไมค์ ภิรมย์พร

คำร้อง-ทำนอง โดยสลา คุณวุฒิ

S.BOLERO ♩ = 68

Soprano

ACD G Em Am D7 G En7 Em7 Am

6 D D7 ACD G G VOCAL A G C D7

เป็นแฟนคนจน ต้องทนหน่อย นื่อง ที่นี้ไม่มีเงินทอง มารองรับความลำบาก

11 G A G Em7 Am D7

บาก ในแต่ละวัน ที่นั่นต้องทำงานหนัก ถ้าไม่มีใจรัก ใครหนอจะร่วมทางได้

16 G G C D7 G A Em7

ปัญหามากมายพาใจอ่อน ล้า ทั้งทั้งไม่เจตนา แต่ปัญหา ก็มาจนได้ จึงอยากให้น้อง ช่วยมองด้วยความเห็น

21 Am Em7 Bm7 Am Em7 B Am Bm7 Em7

ใจ อุปสรรคจะมีเท่าใด ขอใจเรายืมให้กัน ลำบากยากเย็น เข้าเย็นขอให้เห็นหน้า เมื่อเจอปัญหา

26 C D7 C C Em7 Am7 C Em7

หา นื่องอย่าตัดสายสัมพันธ์ อยู่เป็นแรงใจ เต็มไฟให้กันและกัน เพียงเรามีเราเท่านั้น สร้างฝันให้สมดัง

31 Bm7 G A3 G C D7 G

ไฟ เป็นแฟนคนจน ต้องทนหน่อย นื่อง อย่าแคร์สายตาคนมอง อย่าหมองเมื่อยามแพ้ ท่าย อย่าเพิ่งด่วน

36 A Em7 Am7 G G Am Bm7 D7

ลา เมื่อเจอปัญหาใดใด ยืนเคียงเพื่อคอยยืมให้ เป็นยาขบใจคนจน DC A3 To

41 Em ACD Soprano Am D ACD

คนจน

G Soprano G

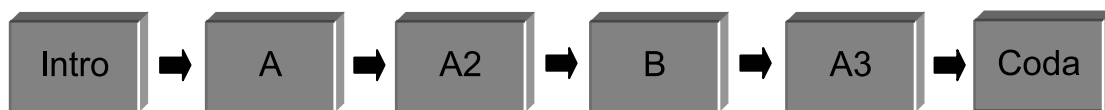
FINE

2.1.2 รูปแบบเพลงยาใจคนจน จากการวิเคราะห์โครงสร้าง เพลงยาใจคนจน

ประกอบด้วยโครงสร้างเพลงชนิดที่เรียกว่าเพลง 2 ท่อน(แบบทวิบท) ในแต่ละท่อนเพลงจะมี 8 ห้องเพลง (Bars) ยกเว้น Coda 4 ห้องเพลง รูปแบบที่สำคัญเป็นเพลง เริ่มที่ Intro A ซ้ำด้วยท่อน A(A2) ตามด้วยท่อน B A(A3) และจบด้วย Coda ดังตัวอย่างที่มีส่วนประกอบทั้งหมดดังตัวอย่างที่ 70

ท่อน Introduction	8 ห้อง
ท่อน A	8 ห้อง
ท่อน A2	8 ห้อง
ท่อน B	8 ห้อง
ท่อน A3	8 ห้อง
ท่อน Coda	4 ห้อง

ตัวอย่างที่ 70

2.1.3 โครงสร้างทำนองท่อน A พบว่าประกอบด้วย 2 ประโยคหลักประโยคที่ 1 คือ

ตัวอย่างที่ 71 ประกอบด้วย 3 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 72 - 74 ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 71

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 8 ด้วยโน้ต B ซ้ำโน้ต B 3 ครั้ง ก่อนที่จะ เคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้นสูงโน้ต E จากนั้นจึงก้าวกระโดดขึ้นคู่ 5 จนจบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 9 พักเสียงด้วยโน้ต B พบโน้ต 5 กลุ่มเสียง

ตัวอย่างที่ 72

เป็น แฟน คนจน ต้องทน หน่อย น้อย

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 9 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ที่กระโดดขึ้นสูงโน้ต F# และก้าวกระโดดลงคู่ 5 สูงโน้ต A จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้น จากโน้ต B, C# และ D จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 10 ด้วยโน้ต E พบว่าเป็นโมดในบันไดเสียง E ดอเรียน

ตัวอย่างที่ 73

พี่ นี้ ไม่ มี เงิน ทอง

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 10 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ขึ้นและลงในช่วงแคบๆ สูงโน้ต D ก่อนที่ทิศทางของทำนองจะกระโดดลงคู่ 3 ที่จังหวะแรก ห้องที่ 11 ด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 74

มารอง รับ ความลำ บาก

2.1.4 โครงสร้างทำนองท่อน A พบว่าประกอบด้วยประโยคหลักประโยคที่ 2 คือ ตัวอย่างที่ 75 ประกอบด้วย 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 76 - 77 ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 75

วลีที่ 4 วลีที่ 5

ใน แต่ละ วัน ที่ นั้น ต้อง ทำงาน หนัก ถ้า ไม่ มี ใจ รัก ใคร หนอ จะ ร่วม ทาง ได้

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 11 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ลงและขึ้นกลับสู่โน้ตเดิม และเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง จังหวะแรกของห้องที่ 12 ด้วยโน้ต C# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 12 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 สู่โน้ต E จากนั้นทำนองค่อยๆ เคลื่อนที่ลงตามลำดับขึ้น ก่อนที่จะจบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 13 ด้วยโน้ต G พบว่าโน้ต C# เป็นโน้ตตัวที่ 6 ของโหมด E ดอเรียน (นพพร ด้านสกุล. 2541:33)

ตัวอย่างที่ 76

ใน แต่ละ วัน ที่ นั้น ต้อง ทำงาน หนัก

วลีที่ 5 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 13 ด้วยโน้ต A จากนั้นเคลื่อนที่ ก้าวกระโดดลงคู่ 4 สู่โน้ต E จากนั้นจึงเคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้นที่จังหวะแรกของห้องที่ 14 ด้วยโน้ต A จังหวะที่ 2 ห้องที่ 14 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ขึ้นลงในช่วงแคบๆ สู่โน้ต D จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่กระโดดลงคู่ 3 จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต B เป็นการพักเสียงยาวอีกครั้ง

ตัวอย่างที่ 77

ถ้า ไม่ มี ใจ รัก ใคร หนอ จะ ร่วม ทาง ได้

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 18 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่น้ต D และเคลื่อนที่ขึ้น-ลงในช่วงแคบๆ กลับสู่น้ต D ก่อนที่จะเคลื่อนที่กระโดด ลงคู่ 3 จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 19 ด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 81

2.1.6 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคหลักประโยคที่ 2 ดังตัวอย่างที่ 82 ประกอบด้วย 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 83 - 84 ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 82

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 19 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ลงและ ขึ้นกลับสู่น้ตเดิม และเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 20 ด้วยโน้ต C# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 20 ด้วยโน้ต D และเคลื่อนที่กระโดดลงและขึ้นคู่ 3 สลับไปมา จากนั้นทำนองจึง เคลื่อนที่ลงสู่น้ต A และจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 21 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 83

วลีที่ 5 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 21 ด้วยโน้ต E จากนั้นเคลื่อนที่ กระโดดขึ้น-ลงคู่ 3 สลับกันไปมา ก่อนที่ทิศทางของทำนองจะเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง และก้าวกระโดด คู่ 4 สู้นโน้ต D ก่อนที่จะกระโดดลงคู่ 3 ที่จังหวะแรกห้องที่ 22 ด้วยโน้ต B จังหวะที่ 2 ห้องที่ 22 ด้วยโน้ต G จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้น ก่อนที่จะก้าวกระโดดลงคู่ 4 สู้นโน้ต F# และเคลื่อนที่ลงอีกครั้ง จนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 23 ด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 84

Em⁷ Bm⁷ Am Em⁷

อุ ป สรรค จะ มี เท้า ไต่ ขอ ใจ เขา ยิ้ม ให้ กัน

2.1.7 โครงสร้างทำนองท่อน B ประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก ประโยคที่ 1

ตัวอย่างที่ 85 สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 86 - 87 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 85

วลีที่ 1

วลีที่ 2

B A

Am Bm Em C D⁷ G

ลำบากยาก เย็น เข้า เย็น ขอ ให้ เห็น หน้า เมื่อ เจอ ปัญ หา นื่องอย่าตัดสายสัมพันธ์

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 23 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ลง-ขึ้น คู่ 3 กลับสู่นโน้ตเดิม และเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นที่จังหวะแรก ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต A จังหวะที่ 2 ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต D ทำนองเคลื่อนที่ที่กระโดดลงคู่ 3 ก่อนที่เคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้นสู่นโน้ต G จากนั้นจึงเคลื่อนที่ที่กระโดดลงคู่ 3 จบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 25 ด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 86

B Am Bm⁷ Em⁷

ลำ บาก ยาก เย็น เข้า เย็น ขอ ให้ เห็น หน้า

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 25 ด้วยโน้ต E กระทบคอร์ดลงคู่ 3 สู้โน้ต C# (เป็นโน้ตตัวที่ 6 บันไดเสียง E ดอเรียน) และเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นที่จังหวะแรก ห้องที่ 26 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 26 ด้วยโน้ต E จากนั้นเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 6 เคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้ามตามลำดับขั้น จากนั้นจึงก้าวกระโดดขึ้นคู่ 5 อีกครั้ง สู้โน้ต E ก่อนที่ทำงานจะเคลื่อนที่ลงสู้โน้ต D จบวลีที่จังหวะหนักของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 87

1.1.8 **โครงสร้างทำนองท่อน B** ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 88 ประกอบด้วย 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 89 - 90 ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 88 วลีที่ 4 วลีที่ 5

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้น และกระทบคอร์ดขึ้นคู่ 3 สู้โน้ต D ที่จังหวะแรกของห้องที่ 28 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 28 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ขึ้น-ลงในช่วงแคบๆ กลับสู้โน้ต D อีกครั้ง จากนั้นทำงานจึงเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 4 จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 29 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 89

วลีที่ 5 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต A และค่อยๆ เคลื่อนที่ตามลำดับขั้นขึ้นสู่โน้ต D โดยผ่านโน้ต B และ C# ที่จังหวะแรก ห้องที่ 30 ด้วยโน้ต E จังหวะ ที่ 2 ห้องที่ 30 ด้วยโน้ต D จากนั้นทำนองเคลื่อนที่ขึ้น-ลงในช่วงแคบๆ กลับสู่โน้ต D และ กระโดดลงคู่ 3 จนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 31 ด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 90

เพียงเรา มี เราเท่า นั้น สร้างฝัน ให้ สม ดัง ฝัน

1.1.9 **โครงสร้างทำนองท่อน A3** ประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 91 ประกอบด้วย 3 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 92 – 94 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 91 วลีที่ 1 วลีที่ 2 วลีที่ 3

เป็นแฟน คน จน ต้อง ทนทนอย นื่อง อย่า แคร่ สาย ตา คน มอง อย่าหมองเมื่อ ยาม แห้ง พาย

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 32 ด้วยโน้ต B ซ้ำโน้ต B 3 ครั้ง ก่อนที่จะเคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้นสู่โน้ต E จากนั้นจึงก้าวกระโดดขึ้นคู่ 5 จนจบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 33 ด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 92

เป็น แฟน คน จน ต้อง ทนทนอย นื่อง

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 33 ด้วยโน้ต B จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นสู่โน้ต C# และลงกลับสู่โน้ตเดิม จากนั้นจึงเคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้น จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 34 ด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 93

อย่า แคร้ สาย ตา คน มอง

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 34 ด้วยโน้ต D จากนั้นกระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต F# จากนั้นทำนองจึงค่อยๆ เคลื่อนที่ตามลำดับขั้น สู่โน้ต D และกระโดดลงคู่ 3 จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 35 ด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 94

อย่าหมอง เมื่อ ยาม แพ้ พ่าย

1.1.10 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก ประโยคที่ 1

ตัวอย่างที่ 95 ประกอบด้วย 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 96 – 97 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 95

วลีที่ 4

วลีที่ 5

อย่าเพิ่งตำหนิ ลม เมื่อเจอปัญหาใด ไต่ ยืนเคียงเพื่อคอยยิ้ม ให้ เป็นยาสูบใจ คน จน

DC T0 A3

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 35 ด้วยโน้ต B จากนั้นทำนองจึงก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 สู้โน้ต E กลับสู้โน้ต ก่อนที่จะเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง ที่จังหวะแรกห้องที่ 37 ด้วยโน้ต C# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 36 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่กระโดดลงคู่ 3 สู้โน้ต B และโน้ต A จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้าม โดยก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 สู้โน้ต D ก่อนเคลื่อนที่ลงอีกครั้ง จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 37 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 96

อย่า เพิ่ง ด่วน ลา เมื่อ เจอ บัญ หา ไต ไต

วลีที่ 5 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 37 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ สู้โน้ต E จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้ามลงสู้โน้ต A ที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต G จังหวะที่ 3 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต A จากนั้นซ้ำโน้ต A อีกครั้ง ก่อนที่จะเคลื่อนที่ขึ้น และกระโดดลงคู่ 3 สู้โน้ต G และค่อยๆ เคลื่อนที่ลงจบของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 39 ด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 97

ยื่น เคียง เพื่อ คอย ยิ้ม ให้ เป็น ยา ชุบ ใจ คน จน

2.2 โครงสร้างของจังหวะทำนอง (Melodic Structure)

2.1.1 รูปแบบกระสวนจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm) มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 68 ต่อหน้าที่ จังหวะสโลว์โบลิโร(S.Bolero) เพลงยาใจคนจนผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ขึ้น โดยใช้กระสวนจังหวะทำนองที่ซ้ำกันเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และอธิบายตัวอย่างกระสวนจังหวะที่พบในเพลง มีดังนี้

กระสวนจังหวะที่ 1 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะสั้นๆ ประกอบด้วยโน้ต 4 ตัว มักใช้ในช่วงเริ่มต้นของประโยค

ตัวอย่างที่ 98

เป็น แฟน คน จน

กระสวนจังหวะที่ 2 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 6 ตัว และมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีโน้ตยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ

ตัวอย่างที่ 99

พี่ นี้ ไม่ มี เงิน ทอง

กระสวนจังหวะที่ 3 พบว่า กระสวนจังหวะทั้ง 2 แบบนี้ มีพื้นฐานรูปแบบมาจาก
กระสวนจังหวะ ที่ 2 แต่มีลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปเนื่องจากการเอื้อน จังหวะชัด และการทอดเสียง
ของผู้ขับร้อง

ตัวอย่างที่ 100

Am Bm 39 Em

เป็น ยา ขุบ ใจ คน จน

DC To A³

ตัวอย่างที่ 101

Em⁷ 22 Bm

อุ ปสรรค จะ มี เท่า ได

กระสวนจังหวะที่ 4 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 5 ตัว และเป็น
กระสวนจังหวะที่เริ่มโน้ตตัวแรกด้วยจังหวะหนัก

ตัวอย่างที่ 102

กระสวนจังหวะที่ 5 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 7 ตัว และเป็น
กระสวนจังหวะที่เริ่มโน้ตตัวแรกด้วยจังหวะหนัก

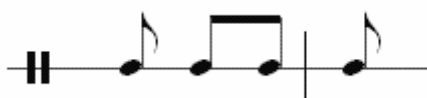
ตัวอย่างที่ 103

2.2.2 การซ้ำจังหวะทำนอง (Repetition)

- การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 ใช้ในการการเริ่มต้นประโยค

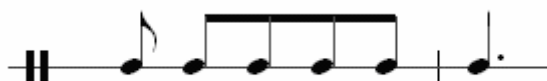
ตัวอย่างที่ 104

ท่อน A	เป็น - แพน - คน - จน ต้อง - ทน - หนอย - นื่อง ใน - แต่ - ละ - วัน
ท่อน A2	ปัญ - หา - มาก - มาย พา - ใจ - อ่อน - ล้า จึง - อยาก - ให้ - นื่อง
ท่อน B	ล้า - บาก - ยาก - เชื้อ เมื่อ - เจอ - ปัญ - หา

อยู่ - เป็น - แกรง - ใจ
 ท่อน A3 เป็น - แฟน - คน - จน
 ต้อง - ทน - หน้อย - น้อย
 อย่า - เพิ่ง - ด่วน - ลา

- การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสุนจังหวะที่ 2 ในเนื้อเพลง
ตัวอย่างที่ 105

ท่อน A พี่ - นี้ - ไม่ - มี - เงิน - ทอง
 มา - รong - รับ - ความ - ลำ - บาก
 พี่ - นั้น - ต้อง - ทำ - งาน - หนัก
 ใคร - หนอ - จะ - ร่วม - ทาง - ได้
 ท่อน A2 ทั้ง - ทั้ง - ไม่ - เจ - ต - นา
 ช่วย - มอง - ด้วย - ความ - เห็น - ใจ
 อุป - สรรค - จะ - มี - เท่า - ได
 ขอ - ใจ - เรา - ยืม - ให้ - กัน
 ท่อน B เข้า - เย็น - ขอ - ให้ - เห็น - หน้า
 น้อย - อย่า - ตัด - สาย - สัม - พันท์
 เต็ม - ไฟ - ให้ - กัน - และ - กัน
 เพียง - เรา - มี - เรา - เท่า - นั้น
 สร้าง - ผัน - ให้ - สม - ดัง - ใฝ่
 ท่อน B อย่า - แคร้ - สาย - ตา - คน - มอง
 อย่า - หมอง - เมื่อ - ยาม - แพ้ - พ่าย
 เมื่อ - เจอ - ปัญ - หา - ได - ได
 ยืน - เคียง - เพื่อ - คอย - ยืม - ให้
 เป็น - ยา - ชุบ - ใจ - คน - จน

3. การวิเคราะห์คำร้องเพลงยาใจคนจน

3.1 ลักษณะคำร้อง

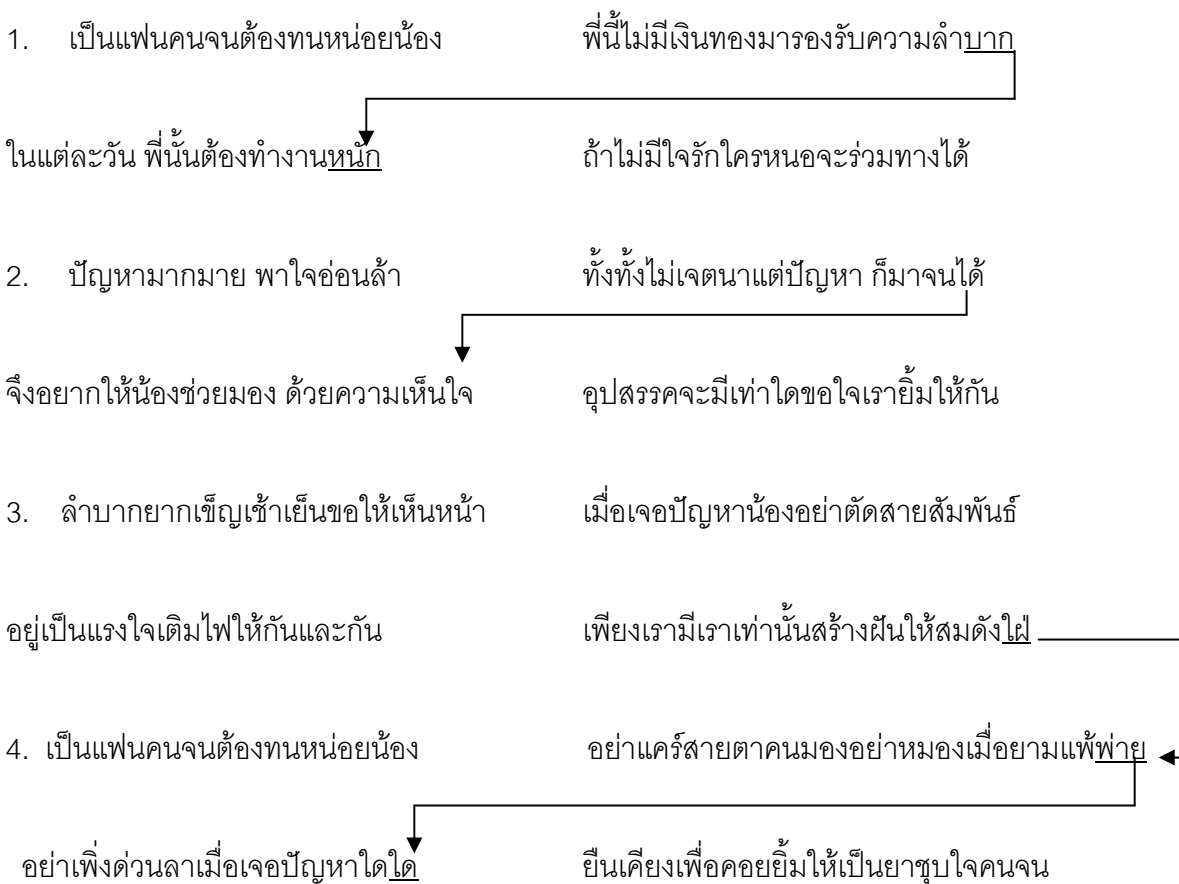
1) เพลงยาใจคนจน เป็นวรรณกรรมประเภทกลอนตลาด แต่ละวรรคจะมีจำนวนไม่แน่นอนคำเกินตั้งแต่ 9 – 14 คำ เป็นไปตามการสัมผัสประเภทกลอนตลาดเนื่องจากผู้แต่งคำนึงถึงจังหวะตกของทำนองเพลง คำที่จังหวะตกนั้นไม่แน่นอน แต่ก็ไม่ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เพราะกลอนตลาดทั่วไปที่สามารถสัมผัสลงคำที่สามหรือคำที่สี่ คำที่ห้าและคำที่หกได้ ดูดัดแปลง

แผนภูมิที่ 5

2) เพลงยาใจคนจน ก็เช่นเดียวกับเพลงลูกทุ่งทั่วไป คือมีการส่งสัมผัสคำระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว แม้ว่าในรูปแบบการแต่งกลอนตลาด แต่เมื่อเป็นบทเพลง คำร้องบางคำแม้เป็นสระเสียงสั้น บางครั้งผู้ร้องจะลาก หรือยืดเสียงให้ยาวออกไปอีกได้ ทำให้คำร้องแทนที่จะเป็นสระเสียงสั้นกลับเป็นสระเสียงยาว หรืออาจเป็นเพราะผู้แต่งคำร้องไม่สามารถหาคำที่มีเสียงสระเหมือนกันได้ จึงได้ใช้คำที่มีสระเสียงยาวสัมผัสกับสระเสียงสั้น ดังแผนผัง

ยาใจคนจน

แผนภูมิที่ 6

สัมผัสสระเสียงสั้น กับสระเสียงยาว ที่ปรากฏในบทเพลง ได้แก่

ลำบาก - หนัก, ได้(ด้าย) - ใจ, ใฝ่ - พ่าย พ่าย - ใด

3.2 การเลือกคำเพื่อแต่งคำร้องการใช้คำเน้นเพื่อความหมาย

เพลงยาใจคนจน ผู้แต่งได้เลือกใช้คำเพื่อสื่อความหมายที่ชัดเจนแก่ผู้ฟัง ได้แก่

1. เป็นแฟนคนจนต้องทนหนอย่นอง
ในแต่ละวันพีนันต้องทำงานหนัก	พีนีไม่มีเงินทองมารองรับความลำบาก
ถ้าไม่มีใจรักใครหนอจะร่วมทางได้
2. ปัญหามากมายพาใจอ่อนล้า
จึงอยากให้น้องช่วยมอง ด้วยความเห็นใจ	ทั้งทั้งไม่เจตนาแต่ปัญหา ก็มาจนได้
อุปสรรคจะมีเท่าใดขอใจเรายืมให้กัน
3. ลำบากยากเข็ญเข้าเียนขอให้เห็นหน้า
อยู่เป็นแรงใจเติมไฟให้กันและกัน	เมื่อเจอปัญหาน้องอย่าตัดสายสัมพันธ์
เพียงเรามีเราเท่านั้นสร้างฝันให้สมดังใฝ่
4. เป็นแฟนคนจนต้องทนหนอย่นอง
อย่าเพิ่งด่วนลาเมื่อเจอปัญหาใดใด	อย่าแค้นร้ายตาคนมองอย่าหมองเมื่อยามแพ้พ่าย
ยืนเคียงเพื่อคอยยืมให้เป็นยาชุบใจคนจน

1) ผู้แต่งใช้คำว่า “คนจน,ไม่มีเงินทอง, ต้องทำงานหนัก” เพื่อบอกให้ชัดเจนว่า “พีนี” นั้นอยู่ในฐานะใด เพื่อเสริมความหมายของชื่อเพลงให้ชัดเจนขึ้น

2) “พาใจอ่อนล้า, ขอใจเรายืมให้กัน, เข้าเียนขอให้เห็นหน้า” เป็นการสื่อความหมายว่าแม้ “พีนี” จะทำงานเหนื่อยกายเท่าใด “พีนี” ก็ทนได้ แต่ปัญหาที่ทำให้จิตใจเป็นทุกข์ ไม่สบายใจ “พีนี” ก็พยายามแก้ไข สิ่งที่จะทำให้ “พีนี” สบายใจขึ้นได้คือรอยยิ้มของ “น้อง” และขอให้น้องเข้าใจ เป็นกำลังใจให้ “พีนี” ด้วย อุปสรรคหลายอย่างที่มีนั้น ทั้ง “พีนี” และ “น้อง” จะสู้ จะฟันฝ่าไปด้วยกันได้ ซึ่งผู้แต่งได้ใช้คำที่มีความหมายลึกซึ้งคือคำว่า “ขอใจเรายืมให้กัน” ที่บอกว่าการยืมมิใช่การยืมบนใบหน้าเท่านั้น หากแต่เป็นการยืมจากใจ ยืมด้วยใจ หมายถึงการเข้าอกเข้าใจซึ่งกันและกันนั่นเอง

3) ผู้แต่งเพลงได้ใช้การซ้ำคำ เพื่อให้เกิดความชัดเจน คือคำว่า “อย่า” ที่ใช้ต่อกันถึงสามครั้ง การซ้ำคำนี้ใช้ได้ในกรณีที่เป็นคำสั่ง ขอร้อง วิงวอน หรือเน้นให้เห็นความสำคัญของประโยคที่พูดออกไป ในบทเพลงนี้ เป็นการซ้ำคำเพื่อเน้นให้เห็นความสำคัญของประโยคลักษณะวิงวอน ส่วนคำว่า ทั้งทั้ง เป็นคำซ้ำ มิใช่การซ้ำคำ แต่ด้วยข้อบังคับของการแต่งคำประพันธ์ที่มีให้ใช้ไม่ยืมมก จึงต้องเขียนสองครั้ง

3.3 การใช้คำเน้นความรู้สึก

1. เป็นแฟนคนจนต้องทนหนอย่นอง
ในแต่ละวันพีนันต้องทำงานหนัก	พีนีไม่มีเงินทองมารองรับความลำบาก
ถ้าไม่มีใจรักใครหนอจะร่วมทางได้
2. ปัญหามากมายพาใจอ่อนล้า
จึงอยากให้น้องช่วยมอง ด้วยความเห็นใจ	ทั้งทั้งไม่เจตนาแต่ปัญหา ก็มาจนได้
อุปสรรคจะมีเท่าใดขอใจเรายืมให้กัน

3. ลำบากยากเข็ญเข้าเียนขอให้เห็นหน้า
<u>อยู่เป็นแรงใจเติมไฟให้กันและกัน</u>	เมื่อเจอปัญหาน้องอย่าตัดสายสัมพันธ์
เพียงเรามีเราเท่านั้นสร้างฝันให้สมดังใฝ่
4. เป็นแฟนคนจนต้องทนหน้อยน้อง
<u>อย่าเพิ่งด่วนลาเมื่อเจอปัญหาใดใด</u>	<u>อย่าแคว่สายตาคนมองอย่าหมองเมื่อยามแพ้พ่าย</u>
ยืนเคียงเพื่อคอยยิ้มให้เป็นยาชุบใจคนจน

1) ต้องทนหน้อยน้อง คำนี้ “พี่” ยอมรับว่าฐานะยากจน เมื่อน้องเป็นคนรักของพี่แล้ว พี่ขอ
ร้องไห้ร้องอดทนกับความยากจน ความลำบากต่างๆ ที่คนจนต้องประสบ

2) ใครหนอ คำนี้ไม่เชิงเป็นคำถาม หากแต่เป็นการรำพึงรำพันกับคนรักว่า “น้อง” เป็นคนที่รัก
พี่ และคนที่พี่รัก เพราะความที่น้องรักพี่นั่นเองที่ทำให้น้องอยู่ร่วมกับพี่ได้ นอกจากน้องแล้วพี่คิดว่า
คงไม่มีใครที่จะ “ทน” อยู่กับพี่อย่างจนๆ ได้

3) พาใจอ่อนล้า “พี่” บอกว่า เกิดเป็นคนจนนอกจากเหนื่อยกายแล้วยังต้องเหนื่อยใจด้วย
เพราะความจนนั่นเองที่ทำให้ความรักของพี่กับน้องนั้นเกิดปัญหา จนทำให้ใจของพี่เกิดอาการ
“อ่อนล้า”

4) ช่วยมองด้วยความเห็นใจ ยิ้มให้กัน คำว่า “มอง” มิใช่การมองด้วยสายตา หากแต่เป็น
การที่ “พี่” ขอร้องไห้ “น้อง” ได้เข้าใจพี่ เห็นใจพี่ ส่วนคำว่า “ยิ้ม” ก็มีใ้การยิ้มบนใบหน้าเท่านั้น
หากแต่เป็นการยิ้มจากใจ ยิ้มด้วยใจ หมายถึงการเข้าอกเข้าใจซึ่งกันและกันนั่นเอง

5) อยู่เป็นแรงใจเติมไฟให้กันและกัน “พี่” ขอให้น้องเป็นกำลังใจให้ “พี่” ด้วย ผู้แต่งใช้คำว่า
“เติมไฟ” ไฟหมายถึงกำลังใจนั่นเอง

6) อย่าแคว่ อย่าหมอง, อย่าเพิ่งด่วนลา ผู้แต่งเพลงได้ใช้การซ้ำคำ เพื่อให้เกิดความชัดเจน
คือคำว่า “อย่า” ที่ใช้ต่อกันถึงสามครั้ง การซ้ำคำนี้ไม่ใช่คำซ้ำ เพราะคำซ้ำจะให้ความหมายที่
แตกต่างจากการซ้ำคำ การซ้ำคำ ในบทเพลงนี้ เป็นการซ้ำคำเพื่อเน้นให้เห็นความสำคัญของ
ประโยคแถมวิงวอน

3.4 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

คำร้องในเพลงยาใจคนจน ผู้แต่งได้เลือกใช้คำที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องมากเพราะ
เป็นการบรรยายถึงความรักหนุ่มสาวที่ร่วมชีวิตกัน เนื้อเพลงยังกล่าวถึงฝ่ายชายรักฝ่ายหญิงมาก
ฝ่ายชายให้คำมั่นว่าจะพยายามสร้างฐานะ แต่ตอนนี้ยากจน ขอให้ฝ่ายหญิงอดทน อย่าเพิ่งหนี
จากฝ่ายชายไป อย่าได้หันต่อสายตา ต่อคำพูดของคนอื่น ที่ฝ่ายหญิงมีคนรักเป็นคนจนๆ คนหนึ่ง
ขอให้กำลังใจให้ ฝ่ายชายจะพยายามสร้างเนื้อสร้างตัวให้ได้

เพลงนี้เหมาะสมกับชีวิตยุคปัจจุบันที่ผู้คนจำนวนมากต้องแย่งกันทำมาหากิน มีช่องทางใดที่จะทำรายได้โดยสุจริต ก็จะทำ

3.5 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ

เพลงนี้ ผู้แต่งได้เลือกใช้คำที่ทำให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการมีไม่มากนัก เพราะส่วนใหญ่จะเป็นการบรรยายความรู้สึก ความในใจมากกว่า อย่างไรก็ตาม เพลงนี้ยังคงมีคำที่สร้างจินตนาการแก่ผู้อ่าน เช่น

<u>ลำบากยากเข็ญเข้าเียนขอให้เห็นหน้า</u>	เมื่อเจอปัญหาต้องอย่าตัดสายสัมพันธ์
อยู่เป็นแรงใจเติมไฟให้กันและกัน	เพียงเรามีเราเท่านั้นสร้างฝันให้สมดังใจ
เป็นแฟนคนจนต้องทนหนอย่นอง	<u>อย่าแค้นสายตาคนมองอย่าหมองเมื่อยามแพ้พ่าย</u>
<u>อย่าเพิ่งด่วนลาเมื่อเจอปัญหาใดใด</u>	ยื่นเคียงเพื่อคอยยิ้มให้เป็นยาชุบใจคนจน

1) ลำบากยากเข็ญเข้าเียนขอให้เห็นหน้า ประโยคนี้ทำให้ผู้ฟังเพลงเกิดจินตนาการว่า เมื่อชายคนรักกลับจากทำงาน ก็ขอให้ได้เห็นหน้าหญิงคนรัก ตอนเช้าก่อนออกไปทำงาน หญิงคนรักก็มาส่งที่ประตู ก่อนแยกย้ายกันไปทำงาน เป็นการแสดงให้เห็นว่า ฝ่ายชายต้องการที่จะให้ฝ่ายหญิงอยู่เป็นกำลังใจฝ่ายชาย

2) อย่าแค้นสายตาคนมองอย่าหมองเมื่อยามแพ้พ่าย , อย่าเพิ่งด่วนลาเมื่อเจอปัญหาใดใด คำร้องประโยคนี้เป็นการสร้างจินตนาการแก่ผู้ฟังอย่างชัดเจนว่า คู่รักคู่นี้มีฐานะยากจน แต่ฝ่ายชายได้ขอร้องฝ่ายหญิงว่า แม้จะจน ก็อย่าได้ทำถอย อย่าได้ใส่ใจสายตาคนอื่นหรือคำพูดของคนอื่น เพราะคนทั่วไปอาจจะนินทา หรือพูดให้หมดกำลังใจ ขออย่าให้ฝ่ายหญิงได้ทอดทิ้งฝ่ายชายไป

สรุปวิเคราะห์เพลงยาใจคนจน

1. โครงสร้างรูปแบบเพลง 2 ท่อน แบบทวิบ(Binary Form) คือ A : B ท่อนประกอบด้วย 8 ห้องเพลง โครงสร้างทำนอง พบว่า รูปแบบคอร์ดใช้บันไดเสียง G เนเจอร์ลเมเจอร์ ส่วนทำนองเมื่อตรวจสอบกลุ่มโน้ตพบว่า ใช้บันไดเสียงโบราณที่เรียกว่า โมด E ดอเรียน สังเกตจากโน้ตตัวที่ 6 ของบันไดเสียง E ดอเรียน คือ C# ซึ่งจะพบมากในเพลงลูกทุ่ง

2. การซ้ำจังหวะทำนอง มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 68 ต่อนาที จังหวะสโลว์โบลิโร(S.Bolero)มีการซ้ำกระสวนจังหวะทำนองทั้งหมด 3 แบบ โดยกระสวนที่ 1 ในการเริ่มต้นทุกๆ ประโยค กระสวนจังหวะที่ 2 และ 3 ใช้ในการดำเนินเรื่องมีการซ้ำของกระสวนจังหวะทำนองโดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 ในการเริ่มต้นของทุกๆ ประโยค และกระสวนจังหวะที่ 2 เป็นหลักใช้ในการดำเนินเรื่องราว

3. ข้อสังเกตการเคลื่อนที่ของคอร์ดของเพลงยาใจคนจน ลำดับการเคลื่อนที่ของคอร์ดหลักซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการลงจบประโยคของบางประโยคมีการย้ายบันไดเสียงชั่วคราว และมีการเคลื่อนที่ของคอร์ดหลักที่สำคัญ 5 รูปแบบ ได้แก่

1. การเคลื่อนที่ของคอร์ด I - V/V7 - V7 - I
2. การเคลื่อนที่ของคอร์ด V/V7 - I - ii - V7 - iii
3. การเคลื่อนที่ของคอร์ด V/V7 - ii - iii(v) - vi(i)
4. การเคลื่อนที่ของคอร์ด ii - vi7 - IV - V - I
5. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - vi7 - ii - IV - V - iii

- ใช้คอร์ดที่อยู่ในโครงสร้างของบันไดเสียง G เมเจอร์ ได้แก่ คอร์ด G, คอร์ด Am คอร์ด Bm, คอร์ด C, คอร์ด D7 และคอร์ด Em7

- ใช้คอร์ดดอมินันท์ระดับสอง ของคอร์ดโทนิคและคอร์ดซุบเปอร์โทนิค เป็นคอร์ดผ่าน (Passing Chord) เพื่อให้เกิดสีสันของทำนองและโน้ตประสานในจุดนั้น ได้แก่ A (V/V7) เป็นคอร์ดชนิด เมเจอร์ และ E7(V7/ii) เป็นคอร์ดชนิดเมเจอร์ไมเนอร์เซเว่นธ์

4. การวิเคราะห์คำร้อง พบว่า เป็นวรรณกรรมประเภทกลอนตลาด ซึ่งมีจำนวนคำในแต่ละวรรคอาจมีคำไม่กำหนดตายตัว อาจมี 9 -14 คำ การส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวเป็นไปตามคำร้องและเสียงวรรณยุกต์ การเลือกคำในการตั้งชื่อเพลงเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง การใช้คำเหมาะสมกับเนื้อเรื่องมากบรรยายชีวิตความเป็นอยู่การให้กำลังใจ

2. วิเคราะห์เพลงรอนเก้าหน้าห้อง

เพลงรอนเก้าหน้าห้อง ขับร้องโดย สายัญญ์ นิรันดร์ ได้รับรางวัลมาลัยทอง สาขานักร้อง ลูกทุ่งยอดเยี่ยม วิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00 ในปีพ.ศ.2544

2.1 ความเป็นมาเพลงรอนเก้าหน้าห้อง

เพลงรอนเก้าหน้าห้อง สลา คุณวุฒิ ไม่สามารถระบุเวลาได้ชัดเจนคงอยู่ในช่วง ประมาณ พ.ศ.2543 ข้อมูลเพลงรอนเก้าหน้าห้อง เคยให้สัมภาษณ์กับ ชูเกียรติ ฉาโธสง ไว้ครั้งหนึ่งซึ่งคิดว่าเป็นข้อมูลที่สมบูรณ์มาก ได้กล่าวว่า "...ตอนนั้นผมไปเที่ยวคาเฟ่ครั้งแรก ไปรู้จักศัพท์ในคาเฟ่ครั้งแรก รู้จักคำว่า "ดริ้งค์" รู้จักคำว่า "คัลลิ่งพวงมาลัยแล้วเขาตามมานั่งที่โต๊ะ" และได้รู้จักกับนักร้องคนหนึ่ง ปรากฏว่าเขามีแฟนแล้ว ผมก็เลยออกหักที่คาเฟ่ นั้น จึงเขียนเพลงนั้นออกมา จริงๆ เรื่องยังไม่รุนแรงขนาดนั้นหรอก ก็มารู้ว่าเขามีแฟนแค่นั้นเอง จึงได้เขียนเป็นลักษณะออกหัก พุ่มพวยไปตามประสาเพลง มีอยู่วันหนึ่งรับปากนักร้องที่คาเฟ่ว่าจะแต่งเพลงให้เขาก็บอกว่ารบกวนให้เอาเนื้อเพลงไปส่ง ให้เขาหน่อยในวันพรุ่งนี้และจะรออยู่ที่ห้อง จากนั้นผมก็เอาเพลงไปให้ที่แมนชั่นเขาอยู่ที่ ชั้น 2 ห้อง 7 เมื่อไปถึงหน้าห้องปรากฏว่าเขายังไม่ตื่น กำลังจะเคาะประตู แต่มีข้อความติดไว้หน้าประตูว่า "ถ้าไม่ได้นัดห้ามเคาะ" ไม่รู้ว่าเขียนตั้งแต่เมื่อไหร่ หรือเพิ่งเขียนก่อนผมมาก็ไม่รู้ ผมก็เลยคิดว่าเคาะดีหรือเปล่าหนอ หันซ้ายหันขวาก็มองดูก็เห็นรอนเก้ามีแต่รอนเก้าผู้หญิง..."

เพลงรอนเก้าหน้าห้อง ผมได้รวบรวมเอาเพลง 2 เพลงเข้าด้วยกันคือเพลงเกลียดห้องเบอร์ 5 ของ สายัญญ์ สัญญา "...พอแฟนแต่งงาน ฉันเลยออกหัก..." อีกเพลงคือ เพลงบ่อยระทม ขับร้องโดย มนต์สิทธิ์ คำสร้อย ที่พูดถึงชีวิตของบ่อยแอบไปรักผู้หญิงทำงานกลางคืนคนหนึ่ง คืนนั้นมีแขกมาออกผู้หญิงคนนั้นไปนอนในห้อง แล้วบ่อยคนนั้นก็ไปเสิร์ฟ ไปบริการแฟนเราซึ่งนอนกับคนอื่นเจ็บปวดมากเลย ผมเลยผนวกเรื่องราว 2 เรื่องนี้เป็นเรื่องขึ้นมาใหม่ โดยอาศัยรอนเก้า เป็นต้นเหตุ ก็เขียนไป "ประตูห้องเช่ามีรอนเก้าสองคู่เคียงกัน คู่หนึ่งนั้นเป็นรอนเก้าเธอพี่จำได้ดี..."

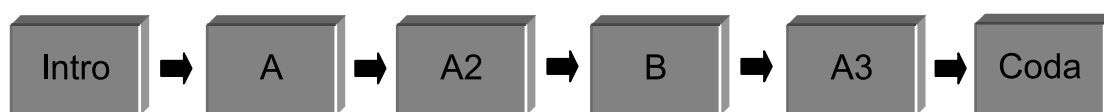
(ชูเกียรติ ฉาโธสง. 22-23 : 2545)

2.1.2 รูปแบบเพลงรองทำนอง

รูปแบบทำนองเพลงมี 2 ท่อน ลักษณะแบบทวิบท(Binary Form) ที่ Intro A ซ้ำ ด้วยท่อน A(A2) ตามด้วยท่อน B A(A3) และจบด้วย Coda 8 ห้องเพลง ท่อนหนึ่งแบ่งออก 2 ประโยคหลัก แต่ละประโยคมีวลีย่อย 2 วลี และในท่อน Coda มีเพียง 6 ห้อง สรุปได้ว่าเพลงรองทำนอง มีส่วนประกอบทั้งหมดดังนี้

ท่อน Introduction	8 ห้อง
ท่อน A	8 ห้อง
ท่อน A2	8 ห้อง
ท่อน B	8 ห้อง
ท่อน A3	8 ห้อง
ท่อน Coda	6 ห้อง

ตัวอย่างที่ 107

2.1.3 โครงสร้างทำนองท่อน A ประโยคที่ 1 ประกอบด้วยกลุ่มโน้ตมีความยาวทั้งสิ้น 4 ห้องเพลงดังตัวอย่างที่ 108 และในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 2 วลีย่อย ดูจากตัวอย่างที่ 109 - 110 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 108

วลีที่ 1

วลีที่ 2

VOCAL A

10 Dm C 11 Dm

12 Dm C 13 Dm

ประ ตู หอง เค้า มี รอง ทำ สอง คู่ เคียง กัน

คู่ ที่ นี้ นั้น เป็น รอง ทำ เค้า เค้า พิ จำ ได้ ดี

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 4 ห้องที่ 13 ด้วยโน้ต D กระโดดขึ้นคู่ 3 และกลับลงสู่เสียงเดิมที่จังหวะแรกของห้องที่ 14 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 14 ด้วยโน้ต A กระโดดขึ้นคู่ 4 สู่โน้ต D จากนั้นทำนองเคลื่อนที่กระโดดในทิศทางตรงข้าม จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 15 ด้วยโน้ต G

ตัวอย่างที่ 112

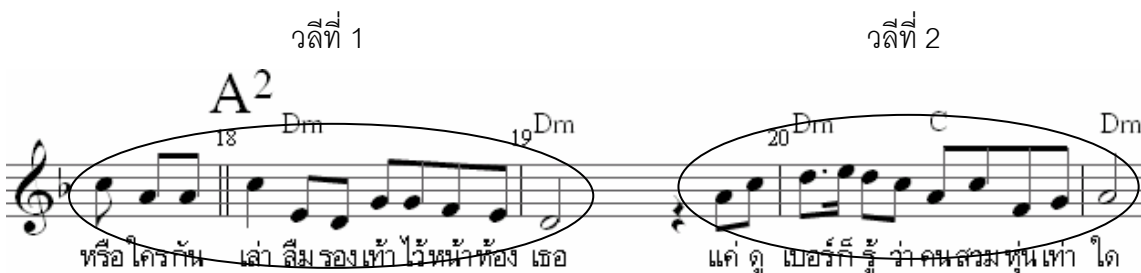
วลีที่ 5 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ขึ้นโน้ต B เนเจอร์ล (D คอเรียน) และลงตามลำดับขั้นที่จังหวะแรกของห้องที่ 16 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 16 ด้วยโน้ต C จากนั้นเคลื่อนที่กระโดดลงคู่ 3 และตามลำดับขั้นสู่โน้ต G และกระโดดขึ้นคู่ 5 สู่โน้ต D จากนั้นเคลื่อนที่เป็นลำดับขั้น จนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 17 ด้วยโน้ต C

ตัวอย่างที่ 113

2.1.5 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก ประโยคที่ 1 คือตัวอย่างที่ 114 ประกอบด้วย 2 วลีย่อย ประโยคที่ 2 คือตัวอย่างที่ 117 ประกอบด้วย 2 วลีย่อย ดังนี้

ตัวอย่างที่ 114

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 17 ด้วยโน้ต C กระโดดลง-ขึ้น คู่ 3 กลับสู่เสียงเดิมที่จังหวะแรกห้องที่ 18 ด้วยโน้ต C จังหวะที่ 2 ห้องที่ 18 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ลง และก้าวกระโดดคู่ 5 หาดัว G จากนั้นค่อยเคลื่อนที่ลงมา จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 19 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 115

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 4 ห้องที่ 19 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่ลงคู่ 3 และกระโดดขึ้นคู่ 4 จังหวะแรกห้องที่ 12 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 1 ห้องที่ 20 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ลงเป็นลำดับขั้น และกระโดดลง-ขึ้นคู่ 3 ก่อนที่จะกระโดดลงคู่ 5 อีกครั้งสู่โน้ต F จากนั้นเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นในทิศทางตรงข้าม จนกระทั่งจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 21 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 116

2.1.6 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 2 ประกอบด้วยกลุ่มโน้ตมี 2 วลี

ดังตัวอย่างที่ 117 ดูจากตัวอย่างที่ 118 - 119 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 117

วลีที่ 4

วลีที่ 5

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 21 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดขึ้น-ลง คู่ 3 กลับสู่เสียงเดิม ก่อนที่จะกระโดดลงคู่ 5 จนกระทั่งจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 22 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 22 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่ขึ้น-ลง จากนั้นก้าวกระโดดลงคู่ 7 สู่โน้ต D และเคลื่อนที่ขึ้น จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 23 ด้วยโน้ต G

ตัวอย่างที่ 118

วลีที่ 6 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 23 ด้วยโน้ต A จากนั้นเคลื่อนที่โน้ต B เนเจอร์ล (บันไดเสียง D คอเรียน) ขึ้น-ลงตามลำดับในช่วงแคบ ๆ ก่อนจะเคลื่อนที่ขึ้นที่จังหวะแรกห้องที่ 24 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต C จากนั้นกระโดดลงคู่ 3 และเคลื่อนที่ขึ้น-ลง เป็นลำดับขึ้น จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 25 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 119

2.1.7 โครงสร้างทำนองท่อน B ประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก ประโยคที่ 1

ตัวอย่างที่ 120 ประโยคที่ 2 คือตัวอย่างที่ 123 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดังนี้

ตัวอย่างที่ 120

วลีที่ 1

วลีที่ 2

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 25 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ก้าวขึ้น คู่ M3 สู่โน้ต F# ในจังหวะที่ 1 ห้องที่ 26 จังหวะที่ 2 ห้องที่ 26 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่ซ้ำทำนอง ก่อนที่จะกระโดดขึ้น-ลงคู่ 3 และเคลื่อนที่ลงมาจากวลีที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 121

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต A กระโดดขึ้น-ลง คู่ 4 สลับกัน ก่อนที่จะกระโดดขึ้นคู่ 4 สู่โน้ต D ในจังหวะที่ 1 ห้องที่ 28 จังหวะที่ 2 ห้องที่ 28 ด้วยโน้ต D จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้น-ลง เป็นลำดับขึ้น ในช่วงแคบๆ ก่อนที่ทำงานองจะเคลื่อนที่กระโดดลงมาจบวลีที่จังหวะหนักของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 122

2.1.8 โครงสร้างทำนองท่อน B ประโยคที่ 1 ดังตัวอย่างที่ 123 และในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 2 วลีย่อย ดูจากตัวอย่างที่ 124 - 125 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 123

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต D กระโดดลงคู่ m3 สู่น้ต B และเคลื่อนที่ต่อเนื่องไป จังหวะแรกของห้องที่ 30 ด้วยโน้ต G จังหวะที่ 2 ห้องที่ 30 ด้วยโน้ต A กระโดดขึ้นคู่ 4 สู่น้ต D และโน้ต C เคลื่อนที่ลงแบบก้าวกระโดดคู่ 7 จากนั้นทิศทางของทำนองเคลื่อนที่ตรงข้าม จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 31 ด้วยโน้ต G

ตัวอย่างที่ 124

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 31 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ตามลำดับขั้นโดยใช้โน้ตบันไดโน้ต D ดอเรียน ที่จังหวะแรก ห้องที่ 34 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 32 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่กระโดดลงคู่ 3 และเข้าสู่โน้ต G ตามลำดับขั้น จากนั้นก้าวกระโดดขึ้นเป็นคู่ 6 สู่น้ต E และเคลื่อนที่ลงอีกครั้งสู่น้ต C จนกระทั่งทำนองกระโดดขึ้นคู่ 1 จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 33 ด้วยโน้ต C

ตัวอย่างที่ 125

2.1.9 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประกอบด้วย 2 ประโยคหลักประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 126 สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 127-128 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 126

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 33 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ขึ้นและกระโดดลงคู่ 7 จังหวะแรกของห้องที่ 34 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 34 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ที่กระโดดลง-ขึ้นคู่ 4 สู้นโน้ต G เคลื่อนที่ลงอีกครั้งจนถึงโน้ต C และเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้าม จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 35 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 127

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 4 ห้องที่ 35 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่ที่กระโดดลงคู่ 3 และขึ้นคู่ จังหวะแรกห้องที่ 36 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 1 เคลื่อนที่ตามลำดับขึ้น และกระโดดลงคู่ 3 สู้นโน้ต A จากนั้นเคลื่อนที่แบบก้าวกระโดดลงคู่ 5 ขึ้นคู่ 3 และคู่ 5 ก่อนที่จะเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้าม จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 37 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 128

2.1.10 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 2 จากตัวอย่างที่ 129 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่าง 130 – 131 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 129

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 4 ห้องที่ 37 ด้วยโน้ต D กระโดดขึ้น-ลง กลับสู่เสียงเดิม จังหวะแรกของห้องที่ 38 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดขึ้น-ลงคู่ 3 กลับสู่โน้ตเดิม จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้น-ลงคู่ 4 กลับสู่โน้ต A อีกครั้ง ก่อนจะจบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 39 ด้วยโน้ต G

ตัวอย่างที่ 130

วลี 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 39 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ตามลำดับขั้นสู่โน้ต E ก่อนที่จะเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้ามจังหวะที่ 1 ห้องที่ 40 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 40 ด้วยโน้ต C จากนั้นกระโดดลงคู่ 3 และเคลื่อนที่ขึ้น-ลงเป็นลำดับขั้น จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 41 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 131

2.2 โครงสร้างของจังหวะทำนอง (Melodic Structure)

2.2.1 รูปแบบกระสวนจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm) มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 72 ต่อนาที จังหวะสโลว์โบเลโร(S.Bolero) เพลงรองเท้าหน้าห้อง ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ขึ้น โดยใช้กระสวนจังหวะทำนองที่ซ้ำกันเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และอธิบายตัวอย่างกระสวนจังหวะที่พบในเพลง มีดังนี้

กระสวนจังหวะที่ 1 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะสั้นๆ ประกอบด้วยโน้ต 4 ตัว มัก
ใช้ในช่วงเริ่มต้นของประโยค

ตัวอย่างที่ 132

VOCAL A
10 Dm
ประ ตู หึ่ง เซ้า

กระสวนจังหวะที่ 2 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 6 ตัว และมี
โน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ

ตัวอย่างที่ 133

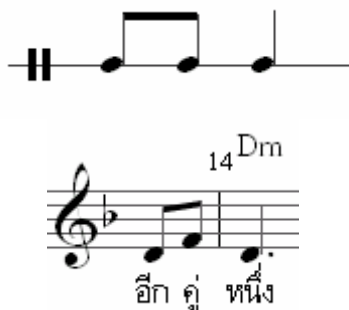
15 Gm
ไม่เคยเห็น เลยก่อน นี้

กระสวนจังหวะที่ 3 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 7 ตัว เริ่มต้น
ด้วยจังหวะหนักและมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ

ตัวอย่างที่ 134

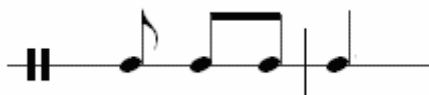
C 11 Dm
มี รอง เท้า สอง คู่ เคียง กัน

กระสวนจังหวะที่ 4 พบว่า ประกอบด้วยโน้ตเพียง 3 ตัว
ตัวอย่างที่ 135

จากการศึกษาด้านรูปแบบกระสวนจังหวะทำนองของเพลงรองเท่านั้นห้อง สรุปได้ว่า มีรูปแบบของกระสวนจังหวะทั้งหมด 4 แบบ

2.2.2 การซ้ำจังหวะทำนอง (Repetition) การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้
กระสวนจังหวะที่ 1 ใช้ในการการเริ่มต้นประโยค
ตัวอย่างที่ 136

ท่อน A	ประ - ตุ - ห้อง - เซ้า
ท่อน A2	หรือ - ใคร - กัน - เล้า
ท่อน A2	ยีน - โน้ต - ร้อง - อย่า
ท่อน B	ห้อง - เซ้า - ห้อง - นี้
ท่อน B	พี่ - เป็น - คน - เซ้า
ท่อน A3	ต้อง - ลา - ห้อง - เซ้า

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 2 ในเนื้อเพลง
ตัวอย่างที่ 137

ท่อน A ไม่ - เคย - เห็น - เลย - ก่อน - นี้
 แปลก - ใจ - อะ - ไร - กัน - นี้
ท่อน A2 จ๊ะ - จ๋า - มา - จาก - ข้าง - ใน
 แอบ - ฟัง - จน - แน่ - แก่ - ใจ
ท่อน B คอย - กัน - สำ - ราญ - เต็ม - ที่
 แต่ - เขา - เป็น - ผู้ - มา - นอน
ท่อน A3 เข้า - ห้อง - ให้ - น้อง - ครอง - ชาย
 เจ้า - ของ - รอง - เท่า - เป็น - ใคร

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 3 ในเนื้อเพลง
ตัวอย่างที่ 138

ท่อน A มี - รอง - เท่า - สอง - คู่ - เคียง - กัน
 รอง - เท่า - เธอ - พี่ - จำ - ได้ - ดี
ท่อน A ห้อง - น้อง - มี - รอง - เท่า - ผู้ - ชาย
ท่อน A2 ลืม - รอง - เท่า - ไว้ - หน้า - ห้อง - เธอ
 รู้ - ว่า - คน - สวม - หุ่น - เท่า - ไດ
ท่อน A2 น้อง - มี - ชาย - แนบ - ใน - ห้อง - นอน
ท่อน B พี่ - จำ - เงิน - ค่า - เข้า - เดือน - ก่อน
ท่อน B เขา - คง - นอน - ทับ - รอย - พี่ - ชาย
ท่อน A2 ไม่ - อยาก - เข้า - ขวาง - ทาง - ส - วรรค์
 น้อง - ดวง - แด - แม่ - คน - หลาย - ใจ
ท่อน A2 ข้าง - หยาม - ใจ - พี่ - ชาย - เหลือ - เกิน

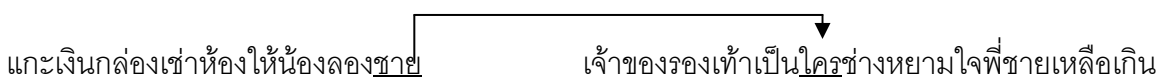
การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กะสรวนจังหวะที่ 4 ใช้ในการการเริ่มต้นประโยค
ตัวอย่างที่ 139

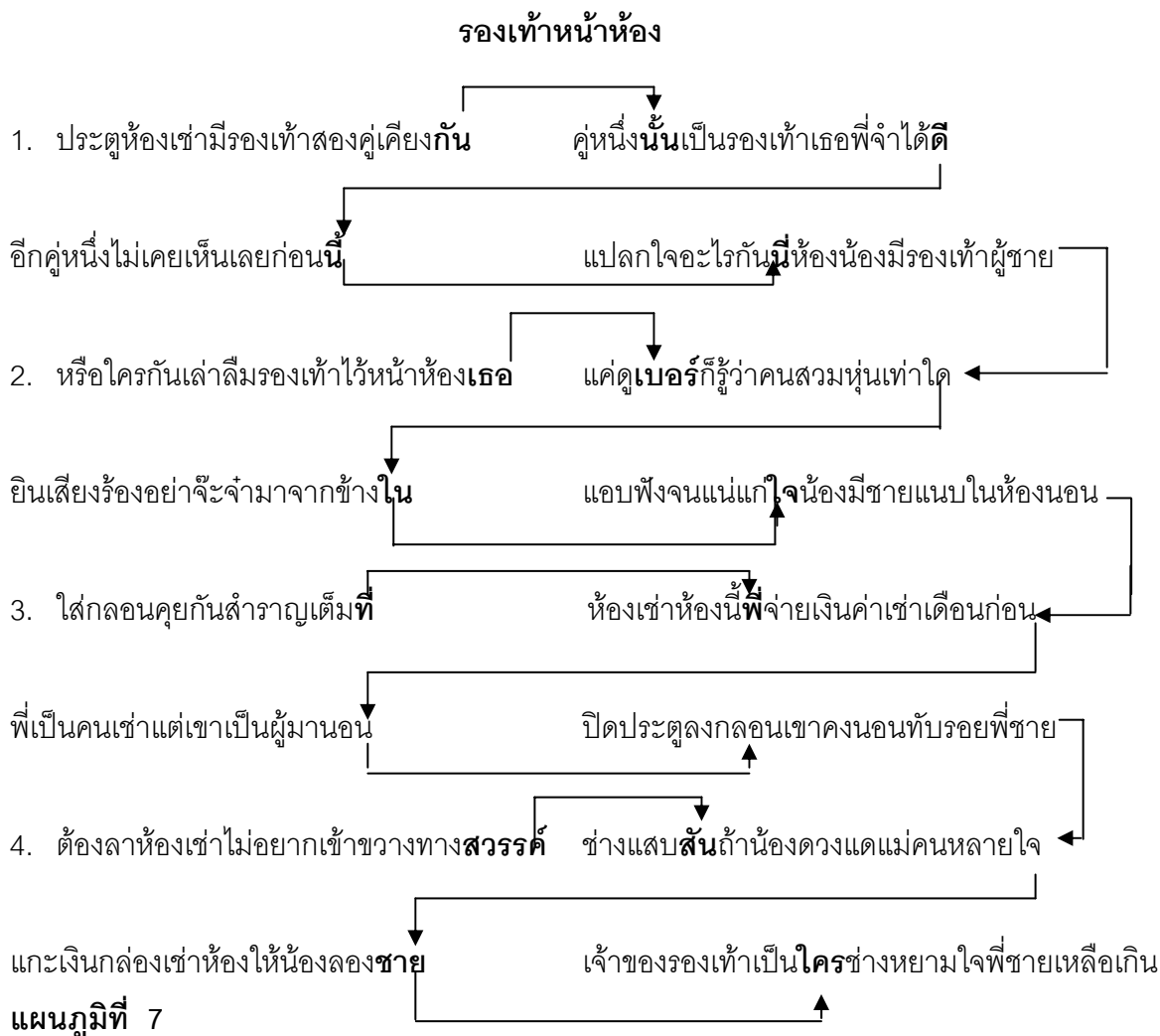

- ท่อน A คู่ - หนึ่ง - นั้น
- ท่อน A อีก - คู่ - หนึ่ง
- ท่อน A2 แค - ดู - เบอริ์
- ท่อน A3 ช่าง - แสบ - สันต์
- ท่อน A3 แกะ - เงิน - กล่อง

3. การวิเคราะห์คำร้องเพลงรองเท้าน้ำห้อง

3.1 ลักษณะคำร้อง เพลงรองเท้าน้ำห้อง จัดว่าเป็นคำประเภทกลอนตลาด คือ กลอนผสมหรือกลอนคละ ไม่กำหนดตายตัวเหมือนกลอนสุภาพในบทหนึ่งอาจมีวรรคละ 8-13 คำ มีการเล่นคำที่ได้ไพเราะลงตัวระหว่างคำร้องกับทำนอง คำสุดท้ายของวรรคที่อยู่ข้างหน้า จะส่งสัมผัสไปยังคำที่สาม หรือคำที่ห้าของวรรค มีสัมผัสสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวเพียงคู่เดียว คือ การสัมผัสสองวรรคสุดท้ายระหว่างคำว่า **ชาย - ใคร** คำว่า **ใคร** เป็นคำที่หกของวรรค **ชาย - ไต**

3.2 การเลือกคำเพื่อสร้างคำร้องการใช้คำเพื่อเน้นความหมาย เพลงรองเท้าน้ำ

ห้อง ผู้แต่งได้เลือกคำที่เน้นความหมายหลายคำ เช่น

รองเท้าน้ำห้อง

1. ประตูห้องเช่ามีรองเท้าสองคู่เคียงกัน	คู่หนึ่งนั้นเป็นรองเท้าเธอที่จำได้ดี
อีกคู่หนึ่งไม่เคยเห็นเลยก่อนนี้	แปลกใจอะไรกันนี่ห้องน้องมีรองเท้าผู้ชาย
2. หรือใครกันเล่าลิ้มรองเท้าไว้หน้าห้องเธอ	แค่ดูเบอร์ก็รู้ว่าคนสวมหุ่่นเท่าใด
ยินเสียงร้องอย่าจะจำมาจากข้างใน	แอบฟังจนแน่แกใจน้องมีชายแนบในห้องนอน
3. ใส่กลอนคุยกันสำราญเต็มที	ห้องเช่าห้องนี้พี่จ่ายเงินค่าเช่าเดือนก่อน
พี่เป็นคนเช่าแต่เขาเป็นผู้มานอน	ปิดประตูลงกลอนเขาคนนอนทับรอยพี่ชาย
4. ต้องลาห้องเช่าไม่ยอมเข้าขวางทางสวรรค์	ช่างแสบสันถ้าน้องดวงแดแม่คนหลายใจ
แคะเงินกล่องเช่าห้องให้น้องลงชาย	เจ้าของรองเท้าเป็นใครช่างหยาบใจพี่ชายเหลือเกิน

เพลงนี้มีคำที่เน้นเพื่อความหมายน้อยกว่าเพลงอื่นที่กล่าวมา เพราะส่วนใหญ่จะเน้นคำเพื่อภาพพจน์หรือสร้างจินตนาการ คำเหล่านั้นได้แก่

- 1) แค่ดูเบอร์ก็รู้ว่าคนสวมหุ่นเท่าใด
- 2) ห้องเช่าห้องนี้พี่จ่ายเงินค่าเช่าเดือนก่อน
- 3) พี่เป็นคนเช่าแต่เขาเป็นผู้มานอน
- 4) ขวางทางสวรรค์

3.3 การใช้คำเน้นความรู้สึก เพลงรองเท้านำห้องมีคำที่เน้นความรู้สึกหรือเน้นอารมณ์ผู้ฟังหลายคำ เช่น

รองเท้านำห้อง

1. ประตูห้องเช่ามีรองเท้าสองคู่เคียงกัน	<u>คู่หนึ่งนั้นเป็นรองเท้าเธอพี่จำได้ดี</u>
<u>อีกคู่หนึ่งไม่เคยเห็นเลยก่อนนี้</u>	<u>แปลกใจอะไรกันนี้ห้องน้องมีรองเท้าผู้ชาย</u>
2. หรือใครกันเล่าลิ้มรองเท้าไว้หน้าห้องเธอ	<u>แค่ดูเบอร์ก็รู้ว่าคนสวมหุ่นเท่าใด</u>
ยินเสียงร้องอย่าจะจ่ามาจากข้างใน	<u>แอบฟังจนแนบแก้ไขน้องมีชายแนบในห้องนอน</u>
3. <u>ใส่กลิ่นคุยกันสำราญเต็มที</u>	<u>ห้องเช่าห้องนี้พี่จ่ายเงินค่าเช่าเดือนก่อน</u>
<u>พี่เป็นคนเช่าแต่เขาเป็นผู้มานอน</u>	<u>ปิดประตูลงกลอนเขาคงนอนทับรอยพี่ชาย</u>
4. <u>ต้องลาห้องเช่าไม่ยอมเข้าขวางทางสวรรค์</u>	<u>ช่างแสบสันถ้าน้องดวงแดแม่คนหลายใจ</u>
<u>แกะเงินกลองเช่าห้องให้น้องลองชาย</u>	<u>เจ้าของรองเท้าเป็นใครช่างหยามใจพี่ชายเหลือเกิน</u>

3.4 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

นี่เป็น เพลงที่สะท้อนภาพชีวิตของคนเมืองได้ดี เพราะเนื้อเพลงกล่าวถึงหญิงชายคู่หนึ่งมาเช่าห้องอยู่ด้วยกัน ในเนื้อเพลงก็ไม่ได้กล่าวถึงว่าแต่งงานกันหรือไม่ แต่น่าจะไม่ได้แต่งงาน เพราะเป็นเพียงการมาเช่าห้องอยู่ด้วยกันตามความสมัครใจ การกระทำเช่นนี้เป็นสิ่งที่หนุ่มสาวสมัยนี้ทำกันจนเห็นว่าเป็นเรื่องปรกติ การถอดรองเท้าไว้หน้าห้อง หรือการถอดรองเท้าก่อนขึ้นบ้าน เป็นธรรมเนียมนิยมของคนไทย ทั้งนี้เพราะคนไทยมีความเห็นว่า คนสวมรองเท้าอย่าไปตามที่ต่างๆ มีความสกปรก การถอดรองเท้าเป็นการป้องกันความสกปรกในเบื้องต้น เนื้อหาในเพลงนี้ก็กล่าวถึงการถอดรองเท้าก่อนเข้าห้อง เมื่อคนรักฝ่ายชายกลับมา ก็เห็นรองเท้าวางคู่กัน

3.5 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ เพลงรองเท้าน้ำห้องมีคำที่ทำให้ผู้ฟังเกิด

จินตนาการหลายประโยค เช่น

รองเท้าน้ำห้อง

1. <u>ประตูห้องเช่ามีรองเท้าสองคู่เคียงกัน</u>	คู่หนึ่งนั้นเป็นรองเท้าเธอพี่จำได้ดี
<u>อีกคู่หนึ่งไม่เคยเห็นเลยก่อนนี้</u>	แปลกใจอะไรกันนี้ห้องน้องมีรองเท้าผู้ชาย
2. <u>หรือใครกันเล่าลืมรองเท้าไว้หน้าห้องเธอ</u>	<u>แค่ดูเบอร์ก็รู้ว่าคนสวมหูนุ่นเท่าใด</u>
<u>ยินเสียงร้องอย่าจะจ่ามาจากข้างใน</u>	<u>แอบฟังจนแน่แก่ใจน้องมีชายแนบในห้องนอน</u>
3. <u>ใส่กลิ่นคุยกันสำราญเต็มที่</u>	ห้องเช่าห้องนี้พี่จ่ายเงินค่าเช่าเดือนก่อน
<u>พี่เป็นคนเช่าแต่เขาเป็นผู้มานอน</u>	<u>ปิดประตูลงกลอนเขาคงนอนทับรอยพี่ชาย</u>
4. <u>ต้องลาห้องเช่าไม่ยอมเข้าขวงทางสวรรค์</u>	ช่างแสบสันถ้าน้องดวงแดแม่คนหลายใจ
<u>แกะเงินกลองเช่าห้องให้น้องลองชาย</u>	เจ้าของรองเท้าเป็นใครช่างหยามใจพี่ชายเหลือเกิน

สรุปวิเคราะห์เพลงรองเท้าน้ำห้อง

1. โครงสร้างรูปแบบเพลงมีลักษณะแบบทวิบาท (Binary Form) 2 ท่อน คือ A : B เป็นเพลง 8 ห้องเพลง ในท่อนหนึ่งแบ่งได้ 2 ประโยค คือ ประโยคหน้าและประโยคหลัง อย่างละ 4 ห้อง ในแต่ท่อนเพลงสามารถแบ่งวลีย่อยๆ 2 วลีย่อย โครงสร้างทำนอง พบว่า ใช้บันไดเสียง D เนเจอร์ลไมเนอร์ เมื่อสำรวจอย่างละเอียด พบว่า มีการใช้โมด D ดอเรียน(ประกอบด้วยโน้ต D E F G A B natural C D) ซึ่งจะพบมากในเพลงลูกทุ่ง

2. การซ้ำจังหวะทำนอง พบว่า มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 72 ต่อ นาที จังหวะสโลว์โบลิโร(S.Bolero) มีการซ้ำกระบวนจังหวะทำนองทั้งหมด 3 แบบ โดยกระบวนที่ 1 ในการเริ่มต้นทุกๆ ประโยค และกระบวนจังหวะที่ 2 และ 3 ใช้ในการดำเนินเรื่อง

3. จากการเคลื่อนที่ของคอร์ดของเพลงรองเท้าน้ำห้อง มีการเคลื่อนที่ของคอร์ดหลักที่สำคัญ 2 รูปแบบ ได้แก่

1. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - iv - VII
2. การเคลื่อนที่ของคอร์ด I - i - VII - i
3. การเคลื่อนที่ของคอร์ด IV - iv - i - iv - VII

- ใช้คอร์ดที่อยู่ในโครงสร้างของบันไดโน้ต D เนเจอร์ลไมเนอร์ได้แก่ คอร์ด Dm คอร์ด Gm และคอร์ด C

- ใช้คอร์ดที่ยืมมาจากบันไดเสียงบันไดเสียงคู่ขนานเมเจอร์ของ D เนเจอร์ลไมเนอร์ เพื่อให้เกิดสีสันของทำนองที่เด่นชัด และสดใส ได้แก่ คอร์ด D (IV) เป็นคอร์ดชนิดเมเจอร์

- ใช้คอร์ดที่ยืมมาจากโมดของ D ดอเรียน ใช้เป็นคอร์ดผ่าน (Passing Chord) เพื่อให้เกิดลีลาของทำนองและเสียงประสานในจุดนั้น ได้แก่ คอร์ดซัปดอมีแนนท์ (IV) เป็นคอร์ดซนิตดอมีแนนท์

4. การวิเคราะห์คำร้อง พบว่า เป็นวรรณกรรมประเภทกลอนตลาด ซึ่งมีจำนวนคำในแต่ละวรรคอาจมีคำไม่กำหนดตายตัว อาจมี 8-13 คำ การส่งสัมผัสคำที่ 3 บางคำที่ 5 มีการส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว การเลือกคำได้ชัดเจน การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่องเป็นเพลงสะท้อนภาพชีวิตของคนเมือง การใช้คำเพื่อจินตนาการสามารถเห็นภาพพจน์

2.1 วิเคราะห์เพลงคนที่รอคอย

เพลงคนที่รอคอย ขับร้องโดย แจ็ค ธนพล ได้รับรางวัลมาลัยทอง สาขานักร้องชาย ยอดเยี่ยมสถานีวิทยุทุกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00 ในปี พ.ศ.2547

2.1.1 ความเป็นมาเพลงคนที่รอคอย

เพลงคนที่รอคอย ผู้เขียนไม่สามารถระบุเวลาได้ชัดเจน คงอยู่ในช่วง ประมาณ พ.ศ.2540 สลา คุณวุฒิได้กล่าวว่า "...จุดประกายเพลงนี้มีอยู่ว่า เหมือนกับการเรียนหนังสือมีการ ตั้งโจทย์จะต้องเติมคำในช่องว่างให้ถูกต้อง แต่ในเรื่องชีวิตของแต่ละคนมักจะมีช่องว่างในจิตใจที่ รอคำตอบให้ใครจะเป็นคนเข้ามาเติมลงในช่องว่างนั้นๆ โดยเฉพาะชีวิตคนที่ยังไม่มีคู่ จะมี ช่องว่างมาก ถ้ามองว่าใครจะเป็นคำตอบที่ถูกต้อง เติมในช่องว่างหัวใจนั้นๆ จึงเรียกคนนั้นว่า "คนที่รอคอย" จริงแล้วเพลงนี้ตั้งใจเขียนให้กับไมค์ ภิรมย์พร ขับร้องและเพลงนี้เขียนต่อเนื่องจาก เพลงยาใจคนจน ทีมงานบอกว่าเพลงทั้งสองมีเนื้อที่ใกล้เคียงกัน ในที่สุดก็พักเพลงนี้ไว้ก่อน ต่อมาแจ็ค ธนพล เข้าสังกัดและได้มอบเพลงนี้ขับร้อง โครงร่างสั้นๆ คือ คนที่เรารอมาตลอดชีวิต แต่ไม่เจอสักครั้ง ทำให้หัวใจเรามีช่องว่างตลอด จนวันหนึ่งมาพบผู้หญิงที่เราคิดไว้ทั้งหมดทุก อย่าง มาเติมให้เต็มจะถูกต้อง นี่คือ "คนที่รอคอย" บันทึกเสียงเมื่อปี พ.ศ.2547 และได้รับความ ต้อนรับจากประชาชนอย่างมาก..." (สลา คุณวุฒิ.สัมภาษณ์)

ตัวอย่างที่ 140

คนที่รอคอย

แจ๊ค ธนพล คำร้อง-ทำนอง สลา คุณวุฒิ

S.BOLRRO ♩ = 68 Sa* FL

6 A B7 E Guitar C#m B C#m G#m B

11 FL VOCAL C#m F#m B7 E B7 G#m

ได้ มาพบ เธอ จึง รู้ ว่าเจอคำ ตอบ เม็ดใจ ได้ เลยว่า ชอบ ตั้ง แต่ วันแรกพบ กัน เคยอยู่คน

16 C#m B7 C#m C#m7 E F#m F#7 G#m C#m B7

เดียว ขับเคี่ยวชี วิต ลู้ งาน คำถามทำเพื่อใคร กันวัน นี้ สวรรค์ให้ เธอเด uly ดั่ง คนคุ่น เคย ไซ้เลยที่ ใจเฝ้า

21 F#m B7 E B7 G#m C#m B7 C#m

คอย เธอเป็นเหมือนแสง ทิ้ง ท้อย มาส่องใจ ที่ เคย เฝย ให้มองเห็น ทาง เดินทาง ความเหงาคุ่น เคย ทางใจ ที่ใครผ่าน

26 E F#m E B F#m C#m A B7

เลย จะลงเอยถ้า เธอ มา เริ่ม เดิม ความสุข ลง ในช่อง ว่าง ห้องนอนอ้าง ว่าง หากมี ผู้มาช่วย

31 G#m C#m B7 F#m G#m F#m B7 G#m

เดิม มี เธอเคียง คู่ แม่ ดู ที่ วิเคราะห์ เดิม ไม่ต้องปรับ แสงเงา เพิ่ม ก็ เดิมสุขได้ เสน มอ ได้ มาพบ

36 C#m B7 F#m B7 E B7 G#m C#m B7

เธอ จึง รู้ ว่าเจอคำ ตอบ ถ้า เธอเผยใจ ว่า ชอบ คงสอผ่านความละ เมอ คน ที่ รอ คอย อยา ให้หลุดลอยเมื่อ

41 C#m E B7 E FL TO B

เจอ ใจร้าย รอข้างคือ เธอ เสนอรัก มา ซ่อมแซม

46 FL SAX E B G#m G#m7 C#m

แซม

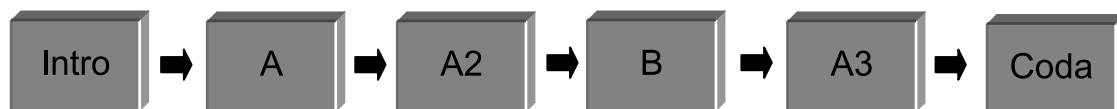
FINE

2.1.2 รูปแบบเพลงคนที่ร็อคคอย

จากการวิเคราะห์โครงสร้างเพลงคนที่ร็อคคอย ประกอบด้วยโครงสร้างเพลงชนิดที่เรียกว่าท่อน ในแต่ละท่อนเพลงจะมี 8 ห้องเพลง(Bars) สรุปรูปแบบโครงเพลงมี 4 ท่อนเพลง คือ A : A1 : B : A3 ลักษณะแบบทวิบท (Binary Form) ในบทเพลงหนึ่งแบ่งออกเป็น 4 ท่อนๆ ละ 8 ห้องเพลง ท่อนหนึ่งแบ่งออก 2 ประโยคหลัก แต่ละประโยคมีวลีย่อย 2 วลี ยกเว้นท่อน B ประโยคแรกมีเพียง 2 วลี ท่อน Introduction มี 11 ห้องและในท่อน Coda มีเพียง 4 ห้อง มีส่วนประกอบทั้งหมดดังนี้

ท่อน Introduction	11 ห้อง
ท่อน A	8 ห้อง
ท่อน A2	8 ห้อง
ท่อน B	8 ห้อง
ท่อน A3	8 ห้อง
ท่อน Coda	4 ห้อง

ตัวอย่างที่ 141

2.1.3 โครงสร้างทำนองท่อน A ประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่

142 ประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 2 วลีย่อย ดูจากตัวอย่างที่ 143 - 144 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 142

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 11 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้น และเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้าม จังหวะแรกของห้องที่ 12 ด้วยโน้ต C# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 12 ด้วยโน้ต B กระโดดขึ้นคู่ 3 สู้นโน้ต D# และเคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้นสู่นโน้ตเดิม จากนั้นก้าวกระโดดคู่ 4 จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 13 ด้วยโน้ต F#

ตัวอย่างที่ 143

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 13 ด้วยโน้ต G# กระโดดขึ้นคู่ 3 สู้นโน้ต B และ C# จากนั้นกระโดดลงคู่ 4 กลับสู่นโน้ตเดิม และเคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้น จังหวะแรกของห้องที่ 14 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 14 ด้วยโน้ต G# เคลื่อนที่ลง-ขึ้นกลับสู่นโน้ตเดิม กระโดดขึ้นคู่ 3 และสู่นโน้ต C# และเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 4 จบวลีที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต G#

ตัวอย่างที่ 144

2.1.4 โครงสร้างทำนองท่อน A ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 144 สามารถแบ่งย่อย ๆ ได้ 2 วลีย่อย วลีหน้าและวลีหลัง ดูจากตัวอย่างที่ 145 - 146 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 145

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต B กระโดดลง และขึ้นคู่ 3 กลับสู่เสียงเดิม จากนั้นเคลื่อนที่ตามลำดับขั้น จังหวะแรกของห้องที่ 16 ด้วยโน้ต C# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 16 ด้วยโน้ต G# กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต B และเคลื่อนที่ขึ้นสู่โน้ต E จากนั้นทำนองเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นทิศทางตรงข้ามที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 17 ด้วยโน้ต C#

ตัวอย่างที่ 146

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 17 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ขึ้น-ลง กลับสู่โน้ตเดิม จากนั้นเคลื่อนที่กระโดดคู่ 3 และเคลื่อนลงจังหวะแรกห้องที่ 18 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 1 ห้องที่ 18 ด้วยโน้ต E จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นและลงในช่วงแคบๆ จากนั้นทำนองก้าวกระโดดคู่ 5 สู่โน้ต C# และเคลื่อนที่ลงคู่ 3 A# (C# ดอเรียน) ในคอร์ด F#7 ลงคู่ 3 F# จนจบวลีที่ จังหวะแรก ห้องที่ 19 ด้วยโน้ต G#

ตัวอย่างที่ 147

2.1.5 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 148 ประกอบด้วยวลีย่อยๆ ได้ออกเป็น 2 วลีย่อย วลีหน้าตัวอย่างที่ 149 วลีหลังตัวอย่างที่ 150 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 148

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 19 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้น และเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้าม จังหวะแรกของห้องที่ 20 ด้วยโน้ต C# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 20 ด้วยโน้ต B จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้น-ลงตามลำดับขั้นกลับสู่โน้ตเดิม ก้าวกระโดดลงคู่ 4 จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 21 ด้วยโน้ต F#

ตัวอย่างที่ 149

A²

ตั้ง คน คู้น เคย ไซ้เลยที่ ใจเฝ้า คอย

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 21 ด้วยโน้ต G# กระโดดขึ้นคู่ 3 และเคลื่อนที่ตามลำดับขั้น และกระโดดคู่ 4 กลับสู่เสียงเดิม จากนั้นเคลื่อนที่ลงตามลำดับที่ จังหวะแรกของห้องที่ 22 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 22 ด้วยโน้ต G# เคลื่อนที่ลง-ขึ้นกลับสู่โน้ตเดิม กระโดดขึ้นคู่ 3 และสู่โน้ต C# และเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 4 จบวลีที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 23 ด้วยโน้ต G#

ตัวอย่างที่ 150

เธอ เป็น เหมือน แสง หิ่ง ห้อย มา ส่อง ใจ ที่ เคย... เมย

2.1.6 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 151 และในหนึ่งประโยคสามารถแบ่งย่อยๆ ได้ 2 วลีย่อย ดูจากตัวอย่างที่ 152 - 153 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 151

วลีที่ 3

วลีที่ 4

ให้มองเห็น ทาง เดินทางความเพงคู้น เคย ทางใจที่ใครผ่าน เลย จะลงเอยถ้า เธอ... มา เริ่ม...

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 23 ด้วยโน้ต B กระทบลงขึ้นคู่ 3 กลับสู่เสียงเดิม จากนั้นเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นที่จังหวะแรกของห้องที่ 24 ด้วยโน้ต C# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต B กระทบลง-ขึ้นสู่โน้ตเดิม จากนั้นก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 สู่โน้ต E และเคลื่อนที่ตามลำดับขั้น จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 25 ด้วยโน้ต C#

ตัวอย่างที่ 152

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 25 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ขึ้น-ลงสู่โน้ตเดิม ก่อนจะเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 3 และคู่ 5 สู่โน้ต C# และกระทบขึ้นคู่ 3 อีกครั้งที่จังหวะแรกของห้องที่ 26 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 26 ด้วยโน้ต C# และกระทบขึ้นคู่ 3 และเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นสู่โน้ต F# ต่อมาก้าวกระโดดคู่ 4 สู่โน้ต B และลงเข้าหา G# จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้น-ลงในช่วงแคบๆ จบวลีจังหวะที่ 2 ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 153

2.1.7 โครงสร้างทำนองท่อน B ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 154 ประกอบด้วย 3 วลีย่อยซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วนจากตัวอย่างที่ 155 - 157 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 154

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 28 ด้วยโน้ต F# เคลื่อนที่ลงได้
 ลงคู่ 3 คู่โน้ต C# จากนั้นกระโดดก้าวขึ้นจาววลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต G#
 ตัวอย่างที่ 155

เต็ม ความสุข ลง ใน ช่อง ว้าง

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต C# จากนั้นกระโดด
 ลงคู่ m3 คู่โน้ต A# (เป็นโน้ตตัวที่ 6 ในโหมด C# ดอเรียน) เคลื่อนที่ขึ้นมาจาววลีที่จังหวะแรก ห้องที่
 30 ด้วยโน้ต C#
 ตัวอย่างที่ 156

ห้องนอน อ่าง ว้าง

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 30 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ขึ้น-ลง
 ในช่วงแคบๆ ก่อนที่จะกระโดดลงคู่ 2 จาววลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 31 พักเสียงด้วยโน้ต G#
 ตัวอย่างที่ 157

หากมี ผู้ มาช่วย เต็ม

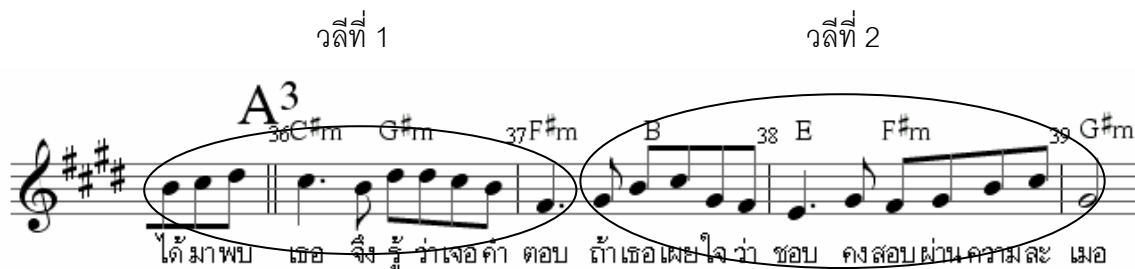
วลีที่ 6 เริ่มจากจังหวะเบาที่ 2 ห้องที่ 32 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ขึ้น-ลง กลับสู่โน้ต จากนั้นจึงก้าวกระโดดขึ้นเป็นคู่ 5 สู่โน้ต B และเคลื่อนที่ลง - ขึ้นคู่ 3 อีกครั้ง จนจบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 35 ด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 161

2.1.9 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 162 สามารถแบ่งวลีได้เป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 163 - 164 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 162

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะที่ 3 ห้องที่ 35 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้น และเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้ามจบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 36 ด้วยโน้ต C# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 36 ด้วยโน้ต B จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้น-ลงตามลำดับขั้นกลับสู่โน้ตเดิมก้าวกระโดดลงคู่ 4 จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 37 ด้วยโน้ต F#

ตัวอย่างที่ 163

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาที่ 3 ห้องที่ 37 ด้วยโน้ต G# กระโดดขึ้นคู่ 3 และเคลื่อนที่ตามลำดับขึ้น และกระโดดคู่ 4 กลับสู่เสียงเดิม จากนั้นเคลื่อนที่ลงตามลำดับที่จังหวะแรก ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต G# เคลื่อนที่ลง-ขึ้นกลับสู่โน้ตเดิม กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต C# เคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 4 จบวลีที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 39 ด้วยโน้ต G#

ตัวอย่างที่ 164

ถ้า เธอ เผย ใจ ว่า ชอบ คง สอบ ผ่าน ความ ละ เมอ

2.1.10 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 165 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 166 - 167 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 165

คน ที่ รอ คอย อย่า ให้ หลุด ลอย เมือ เจอ ใจ รัย รอ ข้าง คีอ เธอ เสี นอ รัก มา ซ่อม แดม

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาที่ 3 ห้องที่ 39 ด้วยโน้ต B กระโดดลง-ขึ้นคู่ 3 กลับสู่เสียงเดิม จากนั้นเคลื่อนที่ตามลำดับขึ้นที่จังหวะแรกของห้องที่ 40 ด้วยโน้ต C# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 40 ด้วยโน้ต G# เคลื่อนที่ตามลำดับขึ้น สู่โน้ต C# จากนั้นกระโดดขึ้นคู่ 3 จนถึงโน้ต E เคลื่อนที่กลับสู่โน้ตเดิมจบวลีที่จังหวะเบาจังหวะที่ 1 ห้องที่ 41 ด้วยโน้ต C#

ตัวอย่างที่ 166

คน ที่ รอ คอย อย่า ให้ หลุด ลอย เมือ เจอ

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาที่ 2 ห้องที่ 41 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ขึ้น-ลงกลับสู่โน้ตเดิม จากนั้นเคลื่อนที่กระโดดคู่ 3 และเคลื่อนลงที่จังหวะแรกห้องที่ 42 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 42 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ตามลำดับขึ้น กระโดดขึ้นคู่ 4 สู่โน้ต B จากนั้นไต่ลงอีกครั้งคู่ 3 สู่โน้ต G# และเคลื่อนที่ลง จบวลีที่จังหวะหนักที่ 2 ห้องที่ 43 พักเสียงด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 167

2. โครงสร้างของจังหวะทำนอง (Melodic Structure)

2.1 รูปแบบกระสวนจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm) มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 68 ต่อหน้าที่ จังหวะโบลีโร(S.Bolero) เพลงคนที่รอคอย ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ขึ้น โดยใช้กระสวนจังหวะทำนองที่ซ้ำกันเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และอธิบายตัวอย่างกระสวนจังหวะที่พบในเพลง มีดังนี้

กระสวนจังหวะที่ 1 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะสั้นๆ ประกอบด้วยโน้ต 4 ตัว มักใช้ใน ช่วงเริ่มต้นของประโยค

ตัวอย่างที่ 168

กระสวนจังหวะที่ 2 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 6 ตัว และมี
โน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ
ตัวอย่างที่ 169

จึ่ง รู้ ว่าเจอคำ ตอบ

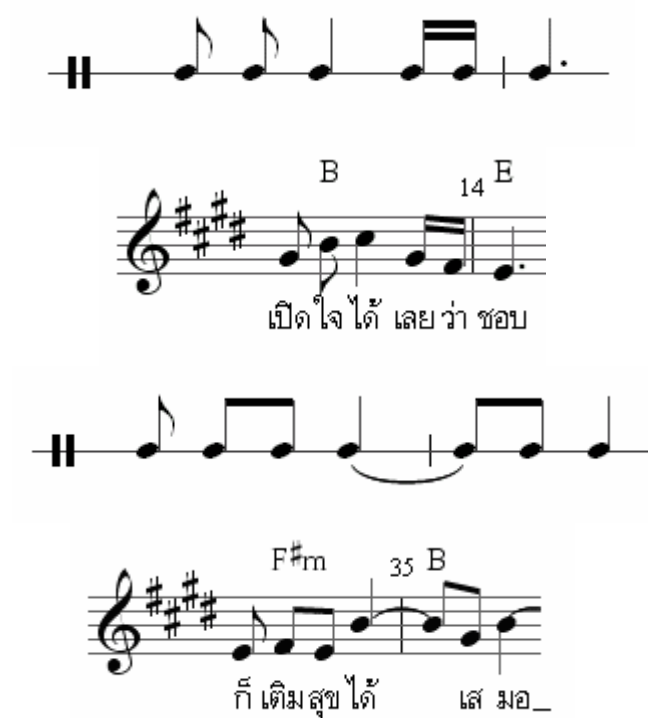
กระสวนจังหวะที่ 3 พบว่า กระสวนจังหวะทั้ง 4 แบบนี้ มีพื้นฐานรูปแบบมาจาก
กระสวนจังหวะแบบเดียวกัน คือ กระสวนจังหวะที่ 2 แต่มีลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปเนื่องจากการ
เลื่อน จังหวะซัด และการทอดเสียงของผู้ขับร้อง
ตัวอย่างที่ 170

ตั้ง แต่วัน แรกพบ ___ กัน

ตัวอย่างที่ 171

เส นอ ร้ามา ซ่อม ___ แซ่ม

ตัวอย่างที่ 172

เปิดใจได้ เลยว่า ชอบ

ก็ เต็มสุขได้ เส มอ_

กระสวนจังหวะที่ 4 พบว่า ประกอบด้วยโน้ต 7 ตัว และเป็นเพียงกระสวนจังหวะเดียวที่เริ่มต้นด้วยจังหวะหนัก ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งกับกระสวนจังหวะทั้งหมดของเพลง ทำให้ผู้ฟังสามารถทราบได้ว่าได้นำเข้าสู่ท่อนที่สำคัญของบทเพลง

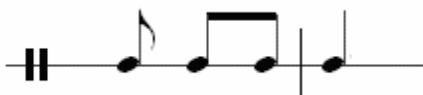
ตัวอย่างที่ 173

เต็ม ความสุข ลง ในช่องว่าง

2.2.2 การซ้ำจังหวะทำนอง (Repetition) การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้
 กระสวนจังหวะที่ 1 ใช้ในการการเริ่มต้นประโยค

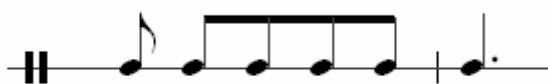
ตัวอย่างที่ 174

ท่อน A	ได้ - มา - พบ - เธอ เคย อยู่ - คน - เดียว
ท่อน A2	ตั้ง - คน - คุ่น - เคย ให้ - มอง - เห็น - ทาง
ท่อน B	ห้อง นอน อ่าง - ว่าง มี - เธอ - เคียง - คู่
ท่อน A3	ได้ มา - พบ - เธอ คน - ที่ - รอ - คอย

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 2 และกระสวนจังหวะที่ 3
 ในเนื้อเพลง

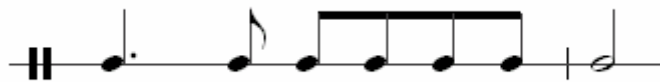
ตัวอย่างที่ 175

ท่อน A	จึง - รู้ - ว่า - เจอ - คำ - ตอบ เปิด - ใจ - ได้ - เลย - ว่า - ชอบ ตั้ง - แต่ - วัน - แรก - พบ - กัน ซบ - เคียง - ซี้ - วิด - ลู - งาน คำ - ถาม - ทำ - เพื่อ - ใคร - กัน
ท่อน A2	ใช่ - เลย - ที่ - ใจ - ฝ้า - คอย เธอ - เป็น - เหมือน - แสง - หิ่ง - ห้อย มา - สอง - ใจ - ที่ - เคย - เมย

	เดิน - ห่าง - ความ - เหงา - คู้่น - เคย
	ทาง - ใจ - ที่ - ใคร - ผ่าน - เลย
ท่อน B	หาก - มี - ผู้ - มา - ช่วย - เต็ม
	แม่ - คู - ที่ - วิ - เครื่อง - เต็ม
	ไม่ - ต้อง - ปรับ - แสง - เงา - เพิ่ม
	ก็ - เต็ม - สุข - ได้ - เส - มอ
ท่อน A3	จึง - รู้ - ว่า - เจอ - คำ - ตอบ
	ถ้า - เธอ - ผย - ใจ - ว่า - ชอบ
	คง - สอบ - ผ่าน - ความ - ละ - เมอ
	อย่า - ให้ - หลุด - ลอย - เมื่อ - เจอ
	ใจ - ร้าย - รร - ช่าง - คือ - เธอ
	เส - นอ - รัก - มา - ซ่อม - แซม

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสุนจังหวะที่ 4 ใช้ในการการเริ่มต้นประโยค
ตัวอย่างที่ 176

ท่อน B เต็ม - ความ - สุข - ลง - ใน - ช่อง -ว่าง

3) เสียงสระ เพลงคนที่รอคอย มีการส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว ในฉันทลักษณ์ของกลอนตลาด มีการส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว แต่มีเพียงคู่เดียวคือ

3.2 การเลือกคำเพื่อสร้างคำร้องการใช้คำเพื่อเน้นความหมาย เพลงนี้ ผู้ประพันธ์ได้ใช้คำเพื่อเน้นความหมายในเพลงให้ชัดเจน ให้ประทับใจผู้ฟัง คำที่เน้นความหมายมีหลายคำ ทั้งที่เป็นคำซ้อน คำอุปมา(เปรียบเทียบ) และคำร่วมสมัย ได้แก่

คนที่รอคอย

1. ได้มาพบเธอจึงรู้ว่าเจอคำตอบ
เคยอยู่คนเดียวขับเคี่ยวชีวิตสู้งาน	เปิดใจได้เลยว่าชอบตั้งแต่วันแรกพบกัน
คำถามทำเพื่อใครกันวันนี้สวรรค์ให้เธอเฉลย
2. ตั้งคนคุ้นเคยไ้เลยที่ใจเฝ้าคอย
ให้มองเห็นทางเดินห่างความเหงาคุ่นเคย	เธอเป็นเหมือนแสงหนึ่งห้อยมาส่องใจที่เฉยเมย
ทางใจที่ใครผ่านเลยจะลงเอยถ้าเธอมาเริ่ม
3. เติมความสุขลงในช่องว่าง
มีเธอเคียงคู่ मैंนดูทีวีเครื่องเดิม	ห้องนอนอ้างว้างหากมีผู้มาช่วยเติม
ไม่ต้องปรับแสงเงาเพิ่มก็มีความสุขได้เสมอ
4. ได้มาพบเธอจึงรู้ว่าเจอคำตอบ
คนที่รอคอยอย่าให้หลุดลอยเมื่อเจอ	ถ้าเธอเผยใจว่าชอบคงสอบผ่านความละเมอ
ใจร้างรอข้างคือเธอเสนอรักมาซ่อมแซม

3.3 การใช้คำเน้นความรู้สึก ผู้ประพันธ์ได้เลือกใช้คำที่เน้นอารมณ์และความรู้สึกของผู้ฟังให้ชัดเจน โดยใช้คำเปรียบเทียบ สำนวนเฉพาะตัว ศัพท์สมัยใหม่ ได้แก่

คนที่รอคอย

1. ได้มาพบเธอจึงรู้ว่าเจอคำตอบ
เคยอยู่คนเดียวขับเคี่ยวชีวิตสู้งาน	เปิดใจได้เลยว่าชอบตั้งแต่วันแรกพบกัน
คำถามทำเพื่อใครกันวันนี้สวรรค์ให้เธอเฉลย
2. ตั้งคนคุ้นเคยไ้เลยที่ใจเฝ้าคอย
ให้มองเห็นทางเดินห่างความเหงาคุ่นเคย	เธอเป็นเหมือนแสงหนึ่งห้อยมาส่องใจที่เฉยเมย
ทางใจที่ใครผ่านเลยจะลงเอยถ้าเธอมาเริ่ม
3. เติมความสุขลงในช่องว่าง
มีเธอเคียงคู่ मैंนดูทีวีเครื่องเดิม	ห้องนอนอ้างว้างหากมีผู้มาช่วยเติม
ไม่ต้องปรับแสงเงาเพิ่มก็มีความสุขได้เสมอ
4. ได้มาพบเธอจึงรู้ว่าเจอคำตอบ
คนที่รอคอยอย่าให้หลุดลอยเมื่อเจอ	ถ้าเธอเผยใจว่าชอบคงสอบผ่านความละเมอ
ใจร้างรอข้างคือเธอเสนอรักมาซ่อมแซม

3.4 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เป็นการบอกความในใจของผู้ชายคนหนึ่งที่พบหญิงสาว แล้วเกิดความรู้สึกว่า คนนี้แหละที่ “ใช่เลย” ต้องการให้เธอผู้นั้นมาเป็นคู่ชีวิต

3.5 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ ผู้ประพันธ์ได้ใช้คำที่ทำให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการหลายคำ เช่น

คนที่รอคอย

1. ได้มาพบเธอจึงรู้ว่าเจอคำตอบ	เปิดใจได้เลยว่าชอบตั้งแต่วันแรกพบกัน
<u>เคยอยู่คนเดียวขับเคี่ยวชีวิตสู้งาน</u>	คำถามทำเพื่อใครกันวันนี้สวรรค์ให้เธอเฉลย
2. ตั้งคนคุ้นเคยใช่เลยที่ใจเฝ้าคอย	<u>เธอเป็นเหมือนแสงหิ่งห้อยมาส่องใจที่เฉยเมย</u>
ให้มองเห็นทางเดินห่างความเหงาคุ่นเคย	ทางใจที่ใครผ่านเลยจะลงเอยถ้าเธอมาเริ่ม
3. <u>เติมความสุขลงในช่องว่าง</u>	ห้องนอนอ้างว้างหากมีผู้มาช่วยเติม
<u>มีเธอเคียงคู่แผ่นดินที่วีเครื่องเดิม</u>	<u>ไม่ต้องปรับแสงเงาเพิ่มก็เติมสุขได้เสมอ</u>
4. ได้มาพบเธอจึงรู้ว่าเจอคำตอบ	ถ้าเธอเผยใจว่าชอบคงสอบผ่านความละเมอ
<u>คนที่รอคอยอย่าให้หลุดลอยเมื่อเจอ</u>	<u>ใจร้างรอข้างคือเธอเสนอรักมาซ่อมแซม</u>

สรุปวิเคราะห์เพลงคนที่รอคอย

1. โครงสร้างรูปแบบเพลง 2 ท่อน แบบทวิบท(Binary Form) คือ A : B ประกอบด้วย 8 ห้องเพลง ในแต่ละท่อนประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก แต่ละประโยคจะมีลีลา 2 – 4 วลี โครงสร้างคอร์ดในรูปแบบบันไดเสียง C# เนเจอร์ลไมเนอร์ ลักษณะทำนองอยู่ในกลุ่มโมด C# ดอเรียน ซึ่งมีทำนองที่เปล่งออกมาสะกดหูชวนฟังแบบดอเรียน

2. การซ้ำจังหวะทำนองของเพลงคนที่รอคอย พบว่า มีการซ้ำของกระสวนจังหวะทำนองโดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 และ 4 ในการเริ่มต้นของประโยค และกระสวนจังหวะที่ 2 และ 3 ใช้ในการดำเนินเรื่องราวรูปแบบกระสวนจังหวะทำนองมีรูปแบบของกระสวนจังหวะทั้งหมด 4 แบบ

3. การศึกษาเรื่องการเคลื่อนที่ของคอร์ดของเพลงคนที่รอคอย มีการเคลื่อนที่ของคอร์ดหลักที่สำคัญ 4 รูปแบบ ได้แก่

1. การเคลื่อนที่ของคอร์ด iv - v
2. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - III(I) – VII(V) – III(I) (V – I)

ในบันไดโน้ต E เนเจอร์ลไมเนอร์ ซึ่งเป็นบันไดเสียงครีโอลาติของ C# เนเจอร์ลไมเนอร์

3. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - VI - VII - v
4. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - iv - v - VII

- ใช้คอร์ดที่อยู่ในโครงสร้างของบันไดโน้ต C# เนเจอร์ลไมเนอร์ ได้แก่ คอร์ด C#m คอร์ด E, คอร์ด F#m, คอร์ด G#m, คอร์ด A และคอร์ด B

- ใช้ 2 คอร์ดที่ยืมมาจากบันไดเสียงคู่ขนานเมเจอร์ของ C# เนเจอร์ลไมเนอร์ เพื่อใช้เป็นคอร์ดผ่าน (Passing Chord) เพื่อให้เกิดสีสันของทำนองและเสียงประสานในจุดนั้น ได้แก่ คอร์ด F# (IV) เป็นคอร์ดชนิดเมเจอร์

4. การประพันธ์คำร้องประเภทกลอนตลาด คือ กลอนผสมหรือกลอนคละ ไม่กำหนดตายตัวเหมือนกลอนสุภาพ ในบทหนึ่งอาจมีวรรคละ 7 – 13 คำ มีการเล่นคำที่ได้ไพเราะลงตัวระหว่างคำร้องกับทำนอง มีการส่งสัมผัสระหว่างเสียงสั้นกับเสียงยาว มีการเน้นคำเพื่อความหมายที่เป็นคำซ้อน คำร่วมสมัย ประกอบกับนักร้องมีโทนเสียงที่สดใสและมีความสามารถในการร้องเพลงโดยการเอื้อนได้ดีทำให้เพลงคนที่รอคอย นี้ประสบความสำเร็จ

2.1 วิเคราะห์เพลงติด ร. วิชาลิ้ม

เพลงติด ร. วิชาลิ้ม ขับร้องโดย แอร์ สุชาวดี ได้รับรางวัลมาลัยทอง นักร้องลูกทุ่งยอดเยี่ยม สถาบันวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00 ในปี พ.ศ.2543

2.1.1 ความเป็นมาเพลงติด ร. วิชาลิ้ม

เพลงติด ร. วิชาลิ้ม ผู้เขียนไม่สามารถระบุวันเวลาได้ชัดเจน คงอยู่ในช่วงประมาณ พ.ศ.2543 สลา คุณวุฒิได้กล่าวว่า “...เดิมได้ตั้งชื่อเพลงนี้ว่า เพลงลิ้มปลง (ลิ้มไม่ปลง) ได้เปลี่ยนชื่อ เพื่อเป็นกลวิธีในการนำเสนอหรือจะดึงความสนใจของคนมากกว่า จึงตั้งชื่อให้ทันสมัยว่า “ติด ร. วิชาลิ้ม” เนื้อเรื่องของเพลงก็มีอยู่ว่า ผู้หญิงคนหนึ่งมีความพยายามอยากจะมีลิ้มอะไรบางอย่างที่ค้างอยู่ในใจ แต่ทำอย่างไรก็ไม่สามารถที่จะลิ้มได้ แรงบันดาลใจในการเขียนเพลงนี้ได้มาจากเพลงผู้หญิงลิ้มยาก วันหนึ่งได้ไปช่วยงานบุญบั้งไฟที่จังหวัดยโสธร เข้าไปนั่งกินก๋วยเตี๋ยวในร้านนั้นได้ยินเพลงผู้หญิงลิ้มยาก ซึ่งเป็นเพลงสตริง เนื้อความหมายเพลงบอกว่าผู้หญิงคนหนึ่งเกิดมีความรักกับใครๆ แล้วลิ้มยาก แนวคิดก็เกิดจุดประกายขึ้นมาว่า ถ้าเป็นเพลงทางแนวอีสานละ เป็นเรื่องของผู้หญิงคนๆ หนึ่งได้มีผู้ชายเดินเข้ามาในชีวิต ทำให้เกิดความรักและความคิดถึง แต่ต่อมาก็หนีจากเราไป ก็แสดงว่าเขามาสอนแต่เรื่องของความรักเท่านั้น แต่ไม่ได้สอนในเรื่องของวิชาลิ้มเพลงนี้สอนใจลูกผู้หญิงทุกคน...” (สลา คุณวุฒิ. สัมภาษณ์)

ตัวอย่างที่ 177

แอร์ สุชาติ **ติด ร. วิชาลิ้ม** คำร้อง-ทำนอง สลา คุณวุฒิ

S.BOLERO ♩ = 64 NO TEMPO

Guitar D D Em Bm ACD TEMPO D

7 Em Bm A7 D Guitar VOCAL NO TEMPO D D Em

วิ ธี ลิ้ม เขา จะ เข้าโรงเรียนที่ ไหน ถึง จะ ทำ ใจ ให้ ลิ้มเขาได้ ส

13 Bm D Em Bm Em7 F#m TEMPO D A2

นี้ห ผู้ ชายคน หนึ่ง เดิน เข้ามา ใน ซี วิต สอน วิ ชา รัก จน ผัง จิต แล้ว ก็ ปิด ทอม ทั้ง ไป น้ำ ตา ที่ ไหล เกิด จาก หัว ใจ ที่

19 D Em Bm D Em F#m Em7 F#m

เหงา รัก เรียน ซั้ว คราว ก็ สบ ผ่าน ได้ โดย ง่าย เมื่อ เขา แปร เปลี่ยน ผัก เรียน วิ ชา ลิ้ม ไว พอ ถึง บพ ตัด เยื่อ ขาด โย หัว ใจ กลับ ไม่

25 Bm Em E7 Bm Bm D F#m E7 F#m

แข็ง พอ... เขา ใช้ ความ หล่อ เป็น ล้อ ล้อ ตอน มา สอน รัก ให้ เกรต สูง มาก ยาม จาก จิ้ง น้ำ ตา คลอก สอน วิ ชา รัก วิ ชา ลิ้ม กลับ ทั้ง ติด

31 Em F#m Em F#m A3 D D Em

รอก ผ่าน หลาย พอ คอ แก้ว รอก ไม่ ได้ เลย เรา... 7 วิ ธี ลิ้ม จะ เข้า โรงเรียน ที่ ไหน สบ เข้า มา หา ลิ้ม หัว ใจ ยัง ไม่ ลิ้ม

37 Bm D Em F#m A7 BAND Guitar SOLO D D

เศร้า แต่ ใคร สะ กิด ก็ คิด ติด ตรึง ตั้ง เขา ใคร ทน จะ ติว ช่วย เรา แก้ว รอก สอน วิ ธี ลิ้ม

43 D D A7 D ACD

57 Guitar D G A D DA

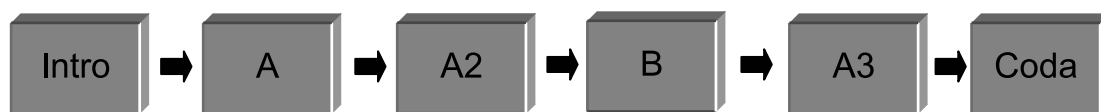
ธี ลิ้ม 7 FINE

2.1.2 รูปแบบเพลงติด ร. วิชาลิ้ม

จากการศึกษาด้านโครงสร้างของ เพลงติด ร. วิชาลิ้ม รูปแบบที่สำคัญคือเป็นเพลงแบบ 2 ท่อน แบบทวิบท(Binary Form) นิยมเริ่มต้นที่ Intro A ซ้ำด้วยท่อน A(A2) ตามด้วยท่อน B A(A3) และจบด้วย Coda ในแต่ละท่อนประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก แต่ละประโยคมีวลีย่อย 2 วลี ในแต่ละท่อนเพลงประกอบด้วย 8 ห้อง และในท่อน Coda มีเพียง 4 ห้อง นับเป็นการวางโครงสร้าง สัดส่วนที่สมมาตรกัน ดังนี้

ท่อน Introduction	8 ห้อง
ท่อน A	8 ห้อง
ท่อน A2	8 ห้อง
ท่อน B	8 ห้อง
ท่อน A3	8 ห้อง
ท่อน Coda	4 ห้อง

ตัวอย่างที่ 178

2.1.3 โครงสร้างทำนองท่อน A ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 179 ประโยคที่ 2 ประกอบด้วยวลี ย่อยๆ วลีหน้าตัวอย่างที่ 180 และวลีหลังตัวอย่างที่ 181

ตัวอย่างที่ 179

วลีที่ 1 วลีที่ 2

NO TEMPO

VOCAL

วิ ธี ลิ้ม เขา จะ เข้า โรงเรียน ที่ ไท น ถึง จะ ทำ ใจ ให้ ลิ้ม เขา ได้ ส นิ ท

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาที่ 3 ห้องที่ 9 ด้วยโน้ต F# เคลื่อนที่ลงสู่โน้ต E และเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง จังหวะแรกของห้องที่ 10 ด้วยโน้ต F# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 10 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้นกระโดดคู่ 3 สู่โน้ต D จากนั้นเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นอีกครั้งจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 11 พักเสียงด้วยโน้ต F#

ตัวอย่างที่ 180

VOCAL

วิ ธี สึ ม เชา จะ เข้า โรง เติ น ที่ ไ น

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 11 ด้วยโน้ต F# เคลื่อนที่ไต่ลงคู่ 5 สู่โน้ต B และกระโดดขึ้นคู่ 3 จังหวะแรกห้องที่ 12 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 12 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับ กระโดดคู่ 4 สู่โน้ต A ก่อนที่ทิศทางของทำนองเคลื่อนที่กระโดดลงคู่ 4 สู่โน้ต E และเคลื่อนที่ลงจนกระทั่งจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 13 ด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 181

ลึ ง จะ ทำ ไ จ ให้ สึ ม เชา ได้ ส นิ ท

2.1.4 โครงสร้างทำนองท่อน A ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 182 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อยๆ ดังตัวอย่างที่ 183 - 184

ตัวอย่างที่ 182

วลีที่ 3 วลีที่ 4

ผู้ ชาย คน หนึ่ง เติ น เข้า มา ไ น ซี วิ ต สอน วิ ษ ย รั ก ษา น ฝั่ง จิต แล้ว ก็ ปิด เทอม ติ ่ง ไป

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาที่ 3 ห้องที่ 13 ด้วยโน้ต A กระโดดลงคู่ 3 กลับสู่โน้ต เดิมจังหวะแรกของห้องที่ 14 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 14 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ขึ้น และ กระโดดลงคู่ 5 สู่โน้ต A จากนั้นทำนองเคลื่อนที่กระโดดในทิศทางตรงข้ามจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 15 ด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 183

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ขึ้น-ลง สลับฟันปลาในช่วงแคบๆ จากโน้ต D ไต่ลงคู่ 3 ด้วยโน้ต B จังหวะแรกห้องที่ 16 จากนั้นกระโดดคู่ 7 ด้วยโน้ต A จากนั้นเคลื่อนที่ไต่ลงคู่ 4 เคลื่อนที่ขึ้น สู่โน้ต B และกระโดดลงคู่ 3 จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 17 พักเสียงด้วยโน้ต F#

ตัวอย่างที่ 184

2.1.5 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 185 ซึ่งในโครงสร้างของ ประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย วลีหน้าและวลีหลังดูตัวอย่างที่ 186 - 187

ตัวอย่างที่ 185

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 17 ด้วยโน้ต F# เคลื่อนที่ลงสู่โน้ต E และเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง ที่จังหวะแรกของห้องที่ 18 ด้วยโน้ต F# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 18 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้น และกระโดดคู่ 3 สู่โน้ต D จากนั้นเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นอีกครั้ง จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 19 ด้วยโน้ต F#

ตัวอย่างที่ 186

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 19 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดลงเป็นคู่ 3 จำนวน 2 ครั้งติดต่อกัน จากนั้นจึงเคลื่อนที่ขึ้นจังหวะแรกของห้องที่ 20 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 20 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ลง สู่โน้ต D ซ้ำเสียง ก่อนที่จะเคลื่อนที่กระโดดขึ้น-ลงคู่ 3 กลับสู่โน้ตเดิม จากนั้นเคลื่อนที่ลงคู่ 3 จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 21 พักเสียงด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 187

2.1.6 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 188 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อยๆ จากตัวอย่างที่ 189 - 190

ตัวอย่างที่ 188

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 21 ด้วยโน้ต A กระโดดลงคู่ 3 กลับสู่โน้ตเดิมที่จังหวะแรกของห้องที่ 22 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 22 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ก้าวกระโดดคู่ขึ้นคู่ 6 สู่โน้ต F# และกระโดดขึ้นอีกครั้งคู่ 3 สู่โน้ต A จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้ามกระโดดลงคู่ 3 จำนวน 2 ครั้ง สู่โน้ต D เคลื่อนที่ขึ้นจาววลีที่จังหวะแรกห้องที่ 23 ด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 189

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 23 ด้วยโน้ต D จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นและก้าวกระโดดลงคู่ 4 ก่อนที่ทิศทางของทำนองจะเคลื่อนที่ขึ้นจังหวะแรกห้องที่ 24 ด้วยโน้ต F# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต F# จากนั้นเคลื่อนที่ลงและกระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ตเดิม และก้าวกระโดดลงคู่ 4 สู่โน้ต C# จาววลีที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 25 ด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 190

2.1.7 โครงสร้างทำนองท่อน B ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 191 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 192 - 193

ตัวอย่างที่ 191

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 25 ด้วยโน้ต F# เคลื่อนที่ก้าวขึ้นคู่ 4 สู่โน้ต B จากนั้นเคลื่อนที่ลง และก้าวกระโดดคู่ 2 อีกครั้งที่จังหวะแรก ห้องที่ 26 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 26 ด้วยโน้ต D ทำนองเคลื่อนที่ลงคู่ 3 ก่อนที่จะก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 สู่โน้ต E และเคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้น จบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 192

เขา ใช้ความ หล่อ เป็น ล้อ ล้อ ตอน มา สอน รัก

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต B และก้าวกระโดดลงคู่ 4 สู่โน้ต F# ก่อนที่จะกระโดดขึ้นในทิศทางตรงข้ามเป็นคู่ 3 ที่โน้ต A ที่จังหวะแรก ห้องที่ 28 ด้วยโน้ต B จังหวะที่ 2 ห้องที่ 28 ด้วยโน้ต E จากนั้นเคลื่อนที่ลง-ขึ้นกลับสู่โน้ตเดิม ก่อนที่ท่อนองจะเคลื่อนที่ก้าวกระโดดคู่ 5 ขึ้นสู่โน้ต B และเคลื่อนที่ลง จบวลีที่จังหวะหนักของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต F#

ตัวอย่างที่ 193

ให้ เกรด สูง มาก ยาม จาก จิ่ง น้ำ ตา คลอ

2.1.8 โครงสร้างทำนองท่อน B ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 194 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ตัวอย่างที่ 195 - 196

ตัวอย่างที่ 194

วลีที่ 3 วลีที่ 4

สอน วิ ชา รัก วิ ชา ลืม คลับ ทั้ง ติด รอ ผ่าน หลาย พอ คอ แก่ รอ ไม่ ได้ เลย เรา

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต E กระโดดขึ้นคู่ M3
 คู่โน้ต G# และเคลื่อนที่ขึ้น-ลงสลับกัน ที่จังหวะแรกของห้องที่ 30 ด้วยโน้ต G# จังหวะที่ 2 ห้องที่
 30 ด้วยโน้ต G# เคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้น จนถึงโน้ต D จากนั้นทิศทางของทำนองเคลื่อนที่ตรง
 ซ้ำม จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 31 ด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 195

สอน วิ ษา รัก วิ ษาศีมี กลับ ทั้ง ติด ฆ

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 31 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่กระโดด
 ขึ้นคู่ 3 คู่โน้ต D และเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นที่จังหวะแรก ห้องที่ 32 ด้วยโน้ต F# จังหวะที่ 2 ห้องที่
 32 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ขึ้น 1 ขั้นและก้าวกระโดดขึ้นคู่ 5 คู่โน้ต B จากนั้นทำนองเคลื่อนที่ลงในทิศ
 ทางตรงข้ามคู่ 3 คู่โน้ต G# กระโดดลงอีกครั้งคู่โน้ต E จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 33 ด้วยโน้ต F#

ตัวอย่างที่ 196

ผ่าน หลาย พอ คอ แก่ ฆอ ไม่ ได้ เลย เขา

2.1.9 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 197 ซึ่งในโครงสร้างของ
 ประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อยๆ จากตัวอย่างที่ 198 - 199
 ตัวอย่างที่ 197

วลีที่ 1

วลีที่ 2

วิ ธี สีม เขา จะ เข้าโรงเรียนที่ ไหน สอบเข้ามหา วิทยาลัยฯ หัวใจยังไม่ลืม เสร้า

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 9 ด้วยโน้ต F# เคลื่อนที่ลงสู่โน้ต E และเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง จังหวะแรกของห้องที่ 10 ด้วยโน้ต F# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 10 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้น และกระโดดคู่ 3 สู่โน้ต D จากนั้นเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นอีกครั้ง จนจบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 11 ด้วยโน้ต F#

ตัวอย่างที่ 198

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 35 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ขึ้น-ลง จากนั้นกระโดดขึ้นคู่ 4 สู่โน้ต A และลงอีกครั้ง จังหวะแรกของห้องที่ 36 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 36 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ขึ้นและลงในช่วงแคบๆ จนกระทั่งเข้าสู่โน้ต D จากนั้นเคลื่อนที่ลงคู่ 3 จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 37 ด้วยโน้ต B

ตัวอย่างที่ 199

2.1.10 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 200 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 201 - 202

ตัวอย่างที่ 200

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 37 ด้วยโน้ต A กระโดดลงคู่ 3 กลับสู่โน้ตเดิมจังหวะแรกของห้องที่ 38 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 จากนั้นเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 6 สู่โน้ต A จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้าม ก่อนจะจบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 39 ด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 201

แค่ ใคร ละ กิด ก็ คิด ติด ตรึง ถึง เขา

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 39 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ 1 ขึ้นสู่โน้ต F# ก่อนที่จะเคลื่อนที่แบบก้าวกระโดดในทิศทางตรงข้ามลงมาคู่ 5 และเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง จังหวะที่ 1 ห้องที่ 40 ด้วยโน้ต F# จังหวะที่ 2 ห้องที่ 40 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่และลงสู่โน้ตเดิม ก่อนที่จะเคลื่อนที่แบบก้าวกระโดดขึ้นไปคู่ 5 และทำนองเคลื่อนที่ลงคู่ 4 ในทิศทางตรงข้ามสู่โน้ต E จบวลีที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 41 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 202

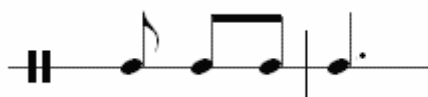
ใคร หนอ จะ ตีว ช่วย เขา แก่ รอ สอน วิ ธี ลืม

2.2 โครงสร้างของจังหวะทำนอง (Melodic Structure)

2.2.1 รูปแบบกระสวนจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm) มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 64 ต่อนาที จังหวะโบลิโร(S.Bolero) เพลงติด ร. วิชาลิ้ม ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ขึ้น โดยใช้กระสวนจังหวะทำนองที่ซ้ำกันเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และอธิบายตัวอย่างกระสวนจังหวะที่พบในเพลง มีดังนี้

กระสวนจังหวะที่ 1 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะสั้น ๆ ประกอบด้วยโน้ต 4 ตัว มักใช้ในช่วงเริ่มต้นของประโยค

ตัวอย่างที่ 203

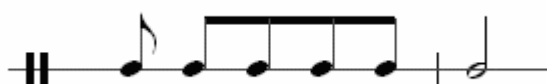
NO TEMPO
VOCAL

จิ ลี ลี ลี ม เขา

A musical staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The notes are G4, A4, B4, and C5. Above the staff, the lyrics 'จิ ลี ลี ลี ม เขา' are written. Chord markings 'A' and 'D' are placed above the notes. The tempo marking 'NO TEMPO' and 'VOCAL' are also present.

กระสวนจังหวะที่ 2 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 6 ตัว และมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีโน้ตยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ

ตัวอย่างที่ 204

จะ เข้า โรงเรียน ที่ ไทหน

A musical staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The notes are G4, A4, B4, C5, D5, and E5. Above the staff, the lyrics 'จะ เข้า โรงเรียน ที่ ไทหน' are written. Chord markings 'Bm' and 'D' are placed above the notes. The number '11' is written above the final note.

กระสวนจังหวะที่ 3 พบว่า กระสวนจังหวะทั้ง 2 แบบนี้ มีพื้นฐานรูปแบบมาจาก กระสวนจังหวะแบบเดียวกัน คือ กระสวนจังหวะที่ 1 แต่มีลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปเนื่องจากการ เอื้อน จังหวะชัด และการทอดเสียงของผู้ขับร้อง

ตัวอย่างที่ 205

ตัวอย่างที่ 206

กระสวนจังหวะที่ 4 พบว่า กระสวนจังหวะทั้ง 2 แบบนี้ มีพื้นฐานรูปแบบมาจาก กระสวนจังหวะที่ 2 แต่มีลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปเนื่องจากการเอื้อน จังหวะชัด และการทอดเสียง ของผู้ขับร้อง

ตัวอย่างที่ 207

Em⁷ F^{#m} 25 Bm

หัว ใจกลับไม่ แข็ง พอ

ตัวอย่างที่ 208

แก้ รอสอน วิ ธี ลืม

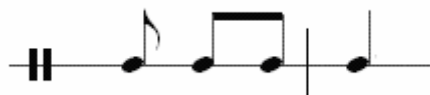
กระสวนจังหวะที่ 5 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 7 ตัว เริ่มต้นด้วยจังหวะเบา โดยมีโน้ต เขบ็ต 2 ชั้น 2 ตัวแรกจังหวะสั้นๆ ตามด้วยลีลาจังหวะที่สม่ำเสมอด้วยโน้ตเขบ็ต 1 ชั้น และมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ

ตัวอย่างที่ 209

เป็น ล้อ ล่อ ตอน มาสอน รัก

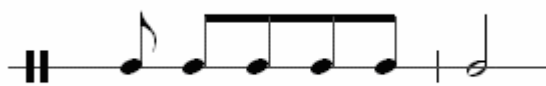
2.2.2 การซ้ำจังหวะทำนอง (Repetition) การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้
 กระบวนจังหวะที่ 1 ใช้ในการการเริ่มต้นประโยค

ตัวอย่างที่ 210

ท่อน A	วิ - ธิ - ลี - ม - เขา ถึง - จะ - ทำ - ใจ ผู้ - ชาย - คน - หนึ่ง
ท่อน A2	น้ำ - ตา - ที่ - ไหล รัก - เรียน - ชั่ว - คราว เมื่อ - เขา - แปร - เปลี่ยน
ท่อน B	เขา - ใช้ - ความ - หล่อ ให้ - เกรด - สูง - มาก ผ่าน - หลาย - พ. - ศ.
ท่อน A3	วิ - ธิ - ลี - ม - เขา สอบ - เข้า - มหา - ลัย แค - ใคร - สะ - กิด

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระบวนจังหวะที่ 2 ในเนื้อเพลง
 ตัวอย่างที่ 211

ท่อน A	จะ - เข้า - โรง - เรียน - ที่ - ไหน ให้ - ลี - ม - เขา - ได้ - ส - นิท เดิน - เข้า - มา - ไน - ชี - วิต แล้ว - ก็ - ปิด - เทอม - ทิ้ง - ไป
ท่อน A2	เกิด - จาก - หัว - ใจ - ที่ - เหงา

	ก็ - สอบ - ผ่าน - ได้ - โดย - ง่าย
	ฝึก - เรียน - วิ - ชา - ลี - ม - ไร่
	หัว - ใจ - กลับ - ไม่ - แข็ง - พอ
ท่อน B	ยาม - จาก - จั - ญ - ษ์ - ตา - คลอ
	แก้ - ร. - ไม่ - ได้ - เลย - เรา
ท่อน A3	จะ - เข้า - โรง - เรียน - ที่ - ไหน
	หัว - ใจ - ยัง - ไม่ - ลี - ม - เศร้า
	ก็ - คิด - ติด - ตรึง - ถึง - เขา
	ใคร - หนอ - จะ - ดิ - ใจ - ช่วย - เรา
	แก้ - ร. - สอบ - วิ - ธิ - ลี - ม

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสุนจังหวะที่ 5 ในเนื้อเพลงเช่นเดียวกัน
ตัวอย่างที่ 212

ท่อน A	สอบ - วิ - ชา - รัก - จน - ฝั่ง - จิต
ท่อน B	เป็น - ลี - ล้อ - ตอน - มา - สอบ - รัก

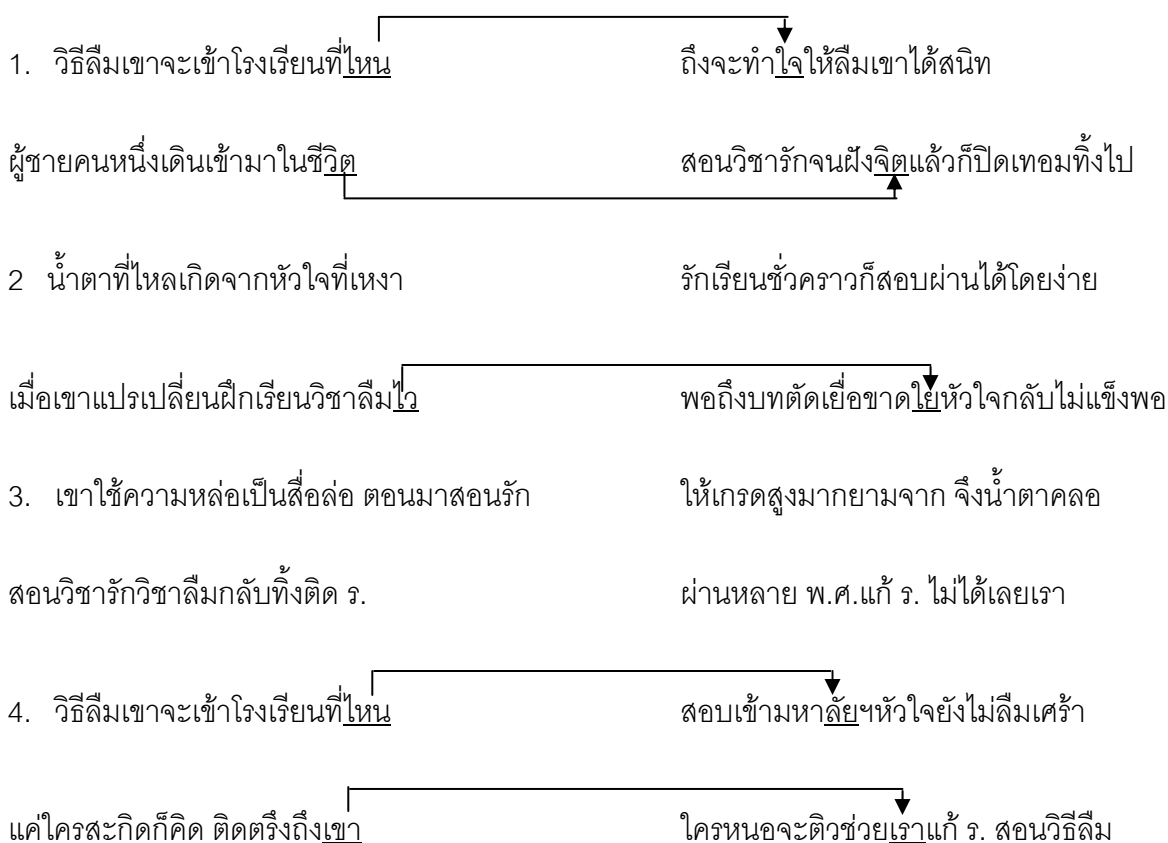
3. การวิเคราะห์คำร้อง เพลงติด ร. วิชาลิ้ม

3.1 ลักษณะคำร้อง

1) จำนวนคำและประเภท เพลงติด ร. วิชาลิ้ม จัดว่าเป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนตลาด มีจำนวนคำไม่แน่นอนในแต่ละวรรคจะมี 9 – 11 ซึ่งผู้ประพันธ์ต้องการให้ลงกับจังหวะทำนองเพลงที่ยาวออกไป จำเป็นต้องให้มีคำร้องให้พอดีกับจังหวะทำนองเพลง

2) สัมผัส ชั้นทลักษณ์ของกลอนตลาด จะไม่กำหนดตายตัวคำสุดท้าย การส่งสัมผัสกลอนตลาดจะกำหนดให้คำสุดท้ายของวรรคหน้าส่งสัมผัสคล้ายกลอนสุภาพหรือมีเสียงคล้องจองกับคำที่สามหรือคำที่ห้าของวรรคที่ตามมา ดังแสดงไว้

ติด ร. วิชาลิ้ม

แผนภูมิที่ 9

3) เสียงสระ เพลงติด ร. วิชาลีม มีการส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว หลายคู่ ดังแสดงในแผนผังนี้

ติด ร. วิชาลีม

1. วิธีลีมเขาจะเข้าโรงเรียนที่ไหน ถึงจะทำใจให้ลีมเขาได้สนิท
- ผู้ชายคนหนึ่งเดินเข้ามาในชีวิต สอนวิชารักจนฝังจิตแล้วก็ปิดเทอมทิ้งไป
2. น้ำตาที่ไหลเกิดจากหัวใจที่เหงา รักเรียนชั่วครวาก็สอบผ่านได้โดยง่าย
- เมื่อเขาแปรเปลี่ยนฝึกเรียนวิชาลีมไว พอถึงบทตัดเยื่อขาดใยหัวใจกลับไม่แข็งพอ
3. เขาใช้ความหล่อเป็นสื่อล่อ ตอนมาสอนรัก ให้เกรดสูงมากยามจาก จึงน้ำตาคลอ
- สอนวิชารักวิชาลีมกลับทิ้งติด ร. ผ่านหลาย พ.ศ. แก้ว ร. ไม่ได้เลยเรา
4. วิธีลีมเขาจะเข้าโรงเรียนที่ไหน สอบเข้ามหาลัยฯหัวใจยังไม่ลีมเศร้า
- แค่ใครสะกิดก็คิด ติดตรึงถึงเขา ใครหนอจะติวช่วยเราแก้ว ร. สอน วิธีลีม

แผนภูมิที่ 10

คำที่ส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวได้แก่คำว่า ไป-ง่าย เหงา-ครว
ง่าย-ไว รัก-มาก

3.2 การเลือกคำเพื่อสร้างคำร้องการใช้คำเพื่อเน้นความหมาย เพลงติด ร.วิชาลิ้ม มีการใช้คำเพื่อเน้นความหมายอยู่หลายคำ ได้แก่

1. วิธีลิ้มเขาจะเข้าโรงเรียนที่ไหน
ผู้ชายคนหนึ่งเดินเข้ามาในชีวิต	ถึงจะทำใจให้ลิ้มเขาได้สนิท
สอนวิชารักจนฝังจิตแล้วก็ปิดเทอมทิ้งไป
2. น้ำตาที่ไหลเกิดจากหัวใจที่เหงา
เมื่อเขาแปรเปลี่ยนฝึกเรียนวิชาลิ้มไว	รักเรียนชั่วคราวก็สอบผ่านได้โดยง่าย
พอถึงบทตัดเยื่อขาดใยหัวใจกลับไม่แข็งพอ
3. เขาใช้ความหล่อเป็นสื่อล่อ ตอนมาสอนรัก
สอนวิชารักวิชาลิ้มกลับทิ้งติด ร.	ให้เกรดสูงมากยามจาก จึงน้ำตาคลอ
ผ่านหลาย พ.ศ.แก้ ร. ไม่ได้เลยเรา
4. วิธีลิ้มเขาจะเข้าโรงเรียนที่ไหน
แค่ใครสะกิดก็คิดติดตรึงถึงเขา	สอบเข้ามหาลัยฯหัวใจยังไม่ลิ้มเศร้า
ใครหนอจะติวช่วยเราแก้ ร. สอน วิธีลิ้ม

3.3 การใช้คำเน้นความรู้สึก เพลงติด ร.วิชาลิ้ม มีการใช้คำเน้นความรู้สึก ให้ผู้ฟังมีอารมณ์ร่วมหลายคำ ได้แก่

1. วิธีลิ้มเขาจะเข้าโรงเรียนที่ไหน
ผู้ชายคนหนึ่งเดินเข้ามาในชีวิต	ถึงจะทำใจให้ลิ้มเขาได้สนิท
สอนวิชารักจนฝังจิตแล้วก็ปิดเทอมทิ้งไป
2. น้ำตาที่ไหลเกิดจากหัวใจที่เหงา
เมื่อเขาแปรเปลี่ยนฝึกเรียนวิชาลิ้มไว	รักเรียนชั่วคราวก็สอบผ่านได้โดยง่าย
พอถึงบทตัดเยื่อขาดใยหัวใจกลับไม่แข็งพอ
3. เขาใช้ความหล่อเป็นสื่อล่อ ตอนมาสอนรัก
สอนวิชารักวิชาลิ้มกลับทิ้งติด ร.	ให้เกรดสูงมากยามจาก จึงน้ำตาคลอ
ผ่านหลาย พ.ศ.แก้ ร. ไม่ได้เลยเรา
4. วิธีลิ้มเขาจะเข้าโรงเรียนที่ไหน
แค่ใครสะกิดก็คิด ติดตรึงถึงเขา	สอบเข้ามหาลัยฯหัวใจยังไม่ลิ้มเศร้า
ใครหนอจะติวช่วยเราแก้ ร. สอน วิธีลิ้ม

3.4 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เพลงติด ร.วิชาลิ้ม

ผู้ประพันธ์ได้เลือกใช้คำที่บรรยายเหตุการณ์ บรรยายภาพที่เกิดขึ้นให้ผู้ฟังได้เข้าใจ เนื้อเพลงกล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งหลงรักผู้ชายที่หน้าตาดี พอผู้ชายจากไปผู้หญิงก็มีความทุกข์ใจ จึงพยายามที่จะลืมผู้ชายคนนี้ให้ได้ แต่ลืมไม่ได้สักที

ถ้าจะมองอีกมุมหนึ่ง ผู้หญิงที่หลงรักผู้ชายได้กล่าวโทษฝ่ายชายว่า “เขาใช้ความหล่อเป็นสื่อล่อต้อนมาสอนรัก” ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ผู้หญิงพูดว่า “ผู้ชายคนหนึ่งเดินเข้ามาในชีวิต” แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงเต็มใจรับให้ผู้ชายคนนี้ตอนที่เขามา “จีบ”

การโทษตัวเองเช่นนี้ เป็นพฤติกรรมที่ปกป้องตนเองด้วยการกล่าวโทษคนอื่น แต่ก็ยังเป็นพฤติกรรมที่พบเห็นได้ทั่วไป เนื้อเพลงหรือคำที่ใช้ในเนื้อเพลงจึงเป็นการสะท้อนภาพ สะท้อนความคิดของผู้คนในแต่ละยุคสมัยได้

3.5 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ ผู้ประพันธ์ได้เลือกใช้คำให้ผู้ฟัง

เกิดจินตนาการ เห็นภาพพจน์หลายคำ ได้แก่

1. วิธีลี้มเขาจะเข้าโรงเรียนที่ไหน
<u>ผู้ชายคนหนึ่งเดินเข้ามาในชีวิต</u>	ถึงจะทำใจให้ลี้มเขาได้สนิท
สอนนิชารักจนฝังจิตแล้วก็ปิดเทอมทิ้งไป
2. <u>น้ำตาที่ไหลเกิดจากหัวใจที่เหงา</u>
เมื่อเขาแปรเปลี่ยนฝึกเรียนวิชาลี้มไว	รักเรียนชั่วคราวก็สอบผ่านได้โดยง่าย
พอถึงบทตัดเยื่อขาดใจหัวใจกลับไม่แข็งพอ
3. <u>เขาใช้ความหล่อเป็นสื่อล่อ ต้อนมาสอนรัก</u>
สอนนิชารักวิชาลี้มกลับทิ้งติด ร.	ให้เกรดสูงมากยามจาก จึงน้ำตาคลอ
<u>ผ่านหลาย พ.ศ. แก้ว ร. ไม่ได้โดยเรา</u>
4. วิธีลี้มเขาจะเข้าโรงเรียนที่ไหน
<u>แค่ใครสะกิดก็คิด ติดตรึงถึงเขา</u>	สอบข้ามหลายๆ หัวใจยังไม่ลี้มเศร้า
ใครหนอจะติวช่วยเราแก้ว ร. สอน วิธีลี้ม

สรุปวิเคราะห์เพลงติด ร. วิชาลี้ม

1. โครงสร้างรูปแบบเพลง 2 ท่อน แบบทวิบท(Binary Form) คือ A : B ประกอบด้วย 8 ห้องเพลง ใช้จังหวะสโลว์โบลีโร (S.Bolero) อัตราจังหวะความเร็วโน้ตตัวดำเท่ากับ 64 เคาะต่อนาที โครงสร้างบันไดเสียง D เนเจอร์อัลเมเจอร์ จุดเด่นของเพลงพบในท่อน B เพราะมีการเปลี่ยนบันไดเสียง เป็นไมดโบราณคือ B ดอเรียน (ซึ่งสังเกตจากโน้ต G# เป็นโน้ตตัวที่ 6 ของไมด B ดอเรียน) ซึ่งทำให้ทำนองของเพลงที่เปล่งออกมาสะดุดหูชวนฟังแบบดอเรียน

2. รูปแบบกระสวนจังหวะทำนอง เพลงติด ร. วิชาลี้ม พบว่า มีรูปแบบของกระสวนจังหวะทั้งหมด 5 แบบ การซ้ำจังหวะทำนอง มีการซ้ำของกระสวนจังหวะทำนองโดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 ในการเริ่มต้นของทุกๆ ประโยค กระสวนจังหวะที่ 4 ในช่วงท้ายของประโยคและกระสวนจังหวะที่ 2 3 และ 5 ใช้ในการดำเนินเรื่องราว

3. การใช้คอร์ด พบว่า คอร์ดที่อยู่ในโครงสร้างของบันไดเสียง D เนเจอร์ลเมเจอร์ ได้แก่ คอร์ด D คอร์ด Em คอร์ด F#m คอร์ด A และคอร์ด Bm

- มีการเคลื่อนที่ของคอร์ดหลักที่สำคัญ 4 รูปแบบ ได้แก่ คอร์ด I – ii – vi, คอร์ด I – ii – vi – iii, คอร์ด I – ii – iii (v) – vi (i), คอร์ด iv – i – v, คอร์ด IV – iv – v และคอร์ด I – ii – V – I

4. การประพันธ์คำร้องประเภทกลอนตลาด คือกลอนผสมหรือกลอนคละ ไม่กำหนดตายตัวเหมือนกลอนสุภาพ ซึ่งมีคำและสัมผัสไม่แน่นอน ในบทหนึ่งอาจมีวรรคละ 9 – 11 คำ มีการเล่นคำที่ได้ไพเราะลงตัวระหว่างคำร้องกับทำนอง มีการส่งสัมผัสระหว่างเสียงสั้นกับเสียงยาว การเลือกคำที่เน้นความหมายแบบเข้าใจง่าย ๆ

2.1 วิเคราะห์เพลงจดหมายผิดซอง

เพลงจดหมายผิดซอง ขับร้องโดยมนตรีสิทธิ์ คำสร้อย ได้รับรางวัลเพลงยอดเยี่ยม มิวสิกโทรทัศน์ทองคำ ในปี พ.ศ.2540

2.1.1 ความเป็นมาเพลงจดหมายผิดซอง

เพลงจดหมายผิดซอง จากที่สัมภาษณ์ สลา คุณวุฒิ ได้กล่าวว่าเป็นเพลงที่ แต่งขึ้นซึ่งไม่สามารถ ระบุวันและเวลาได้ชัดเจน คงอยู่ในช่วงประมาณ พ.ศ.2525 ซึ่งข้อมูล เพลงจดหมายผิดซอง เคย ให้สัมภาษณ์กับชูเกียรติ ฉาโธสง ไว้ครั้งหนึ่งและคิดว่าสมบูรณ์ มีข้อมูลดังนี้ “... ได้มีบุรุษ ไปรษณีย์มาส่งจดหมายฉบับหนึ่งและได้วางไว้อยู่บนโต๊ะกินข้าว ซึ่งจ่ายหน้าซองถึงเราแต่ข้อความ ในจดหมายนั้นได้กล่าวถึงคนอื่นๆ สลา คุณวุฒิ ได้มีความคิดรวบยอดจากการส่งจดหมายผิดใน ครั้งนั้นมาเรียบเรียงแล้วแต่งเป็นบทเพลงเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยและใช้ ประกอบในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อความสนุกสนาน เช่นกิจกรรมกีฬาสี เป็นต้น กลายเป็นเพลงฮิตของโรงเรียนในครั้งนั้น...”

ผู้ประพันธ์ได้แต่งเพลงนี้โดยใช้จังหวะร่าเริง ค่อนข้างเร็ว จากนั้นผมได้แต่งจนจบเพลงแล้ว นั้นไปฝากไว้กับคุณวิทยา กีฬา ช่วยติดต่อขายให้เดิมนักร้องชื่อรุ่งนคร พรอานาจ ได้ซื้อไปในปี 2530 บันทึกเสียงเป็นครั้งแรกปรากฏว่าไม่ประสบผลสำเร็จ ต่อมาค่ายเพลงซัวร์ออร์โ ได้สนใจ ขอซื้อเพลงนี้อีกครั้งโดยคุณสุรินทร์ ภาคศิริ ครูเพลงของค่าย โดยให้มนตรีสิทธิ์ คำสร้อย ขับร้อง ในปี 2537 เพลงจดหมายผิดซองได้รับความโด่งดังทั่วประเทศ (ชูเกียรติ ฉาโธสง. 2543 : 65)

ตัวอย่างที่ 213

จดหมายผิดซอง

มนต์สิทธิ์ คำสร้อย

คำร้อง-ทำนอง สลา คุณวุฒิ

RAMWONG $\text{♩} = 88$

Guitar

Am Dm Dm Am

Am Dm Gm C Dm ACD Dm VOCAL A

Am Dm Am F Am

ใจได้ รับ จดหมายจากไปรษณีย์ จำหน้า ของ ถึง พี่ สอดของ สี นี้ ไม่ใช่ ใคร พี่ จำ แน่

Dm Gm Gm C A² Dm

นอน วามัง อรส่งถึง พี่ ชาย เปิดอ่านดู ช่าง ใน ตายตายจดหมายผิด ของ เนื้อความจดหมายน้องเขียนบรรยายถึงชายคน

Am F Am Dm Gm

อื่น บอกว่า ทนชม ชื่น พี่กล้าพี่กลืนน้ำตาไหล น้อง เจ้าใช้ ถ้อย คำ ที่หวานล้ำ ล้ำ นวนร้อยกรอง พี่ อ่านแล้ว พบได้

Gm C Dm Dm B Dm Dm

ของน้อง มี คู่จองหลาย คน น้อง มี คู่จองหลาย คน ของนั้นเป็นของ พี่ ของนั้นเป็นของ พี่ แต่จดหมายนี้ ซิเป็นของ

Am C Am Dm F

ใคร บอกพี่หน่อยได้ ไหมเธอเขียนถึง ใครกันทนชอบ กล ได้อ่านสำนวนจะ จำ รู้ไหมหน้าตาของพี่ จะ หลน ยิ่งอ่านยิ่งซ้ำสุด

Gm C Dm A³Dm Am F

ทน โท คนละ ไม่น่าหลาย ใจ พี่แสน อา ลัยรับตอบจดหมายส่งให้ น้อง คิน หาก मैंเจ้ามีชาย อื่น เธออย่ามาฝันบอกรัก พี่

Am Dm Gm Gm C Dm

ชาย ให้น้อง โชค ดี ต่อแต่ นี้ จะไม่รัก ใคร พี่ ถึงนอน ร้อง ให้ เสียใจ เพราะจดหมายผิด ซอง ซ้ำ ใจเพราะจดหมายผิด

Dm Dm C Am Gm F

ซอง

F C Dm Dm Dm

Guitar

ของ นั้นเป็น ของ

Am Dm Dm Dm

ของ

Dm Dm Dm Dm

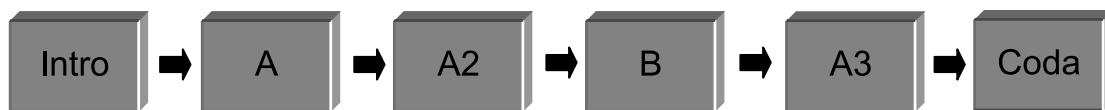
FINE

2.1.2 รูปแบบเพลงจดหมายผิดซอง

จากการวิเคราะห์โครงสร้างเพลงจดหมายผิดซอง ประกอบด้วยโครงสร้างเพลง 2 ท่อน(แบบทวิบท) นั่นคือ ท่อน A : B นิยมเริ่มที่ Intro A ซ้ำด้วยท่อน A(A2) ตามด้วยท่อน B A(A3) และจบด้วย Coda ในแต่ละท่อนเพลงจะมี 7 8 9 ห้องเพลง(Bars) ในแต่ละท่อนประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก แต่ละประโยคมีวลีย่อย 2 วลี ในท่อน Introduction และท่อน A ประกอบด้วย 8 ห้อง แต่ในท่อน A2, ท่อน B และท่อน A3 มีทั้งหมด 9 ห้อง เพราะผู้ประพันธ์ได้กำหนดให้บรรเลงทำนองซ้ำวลีเดิม 1 วลี ส่งผลให้บางประโยคมี 3 วลีย่อย มีส่วนประกอบทั้งหมดดังนี้

ท่อน Introduction	8 ห้อง	ท่อน A	8 ห้อง
ท่อน A2	9 ห้อง	ท่อน B	9 ห้อง
ท่อน A3	9 ห้อง	ท่อน Coda	7 ห้อง

ตัวอย่างที่ 214

2.1.3 โครงสร้างทำนองท่อน A ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 215 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วนจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 216 - 217 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 215

วลีที่ 1 วลีที่ 2

VOCAL Dm Am F Am

พี่แสนดี ใจได้ รับจดหมายจาก ไปรษณีย์ จ่าหน้าของ ถึง พี่ สอดของ สี นี้ ไม่ใช่ ใคร

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 8 ด้วยโน้ต C จากนั้นดำเนินทำนองจังหวะตกด้วยตัวดำ กระโดดขึ้นคู่ 5 เคลื่อนที่ลงคู่ 3 จังหวะแรกของห้องที่ 9 ด้วยโน้ต D ตามด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดขึ้น-ลงเป็นคู่ 3 และ คู่ 4 ตามลำดับ จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 10 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 216

8 VOCAL 9 Dm 10 Am

พี่แสน ดีใจ ได้ รับจดหมาย จากไปรษณีย์

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 10 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 จากนั้นเคลื่อนที่เป็นลำดับขึ้น และกระโดดลงคู่ 3 ที่จังหวะแรกห้องที่ 11 ด้วยโน้ต F ของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 11 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ขึ้นเป็นลำดับขึ้น และจากนั้นกระโดดขึ้นคู่ 4 และเคลื่อนที่ลง จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 12 ด้วยโน้ต F

ตัวอย่างที่ 217

F Am

จำหน้าของ ถึง พี่ สอดของ สี นี้ไม่ ไซ้ ใคร

2.1.4 โครงสร้างทำนองท่อน A ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 218 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 219 - 220 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 218

วลีที่ 3 วลีที่ 4

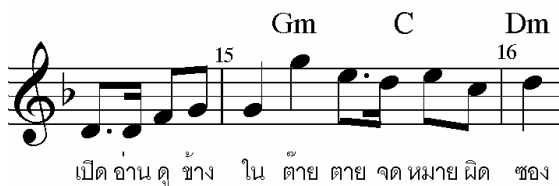
Dm 13 Gm 14 Gm 15 C 16 Dm

พี่ จำ แน่นนอน ว่าบัง อรสง ถึงพี่ ชาย เปิดอ่าน ดูข้าง ใน ต้ายตายจดหมายผิด ของ

วลีที่ 3 วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 8 ด้วยโน้ต C จากนั้น ดำเนินทำนองจังหวะตกด้วยตัวดำ กระทบขึ้นคู่ 5 และเคลื่อนที่ลงคู่ 3 จังหวะแรกของห้องที่ 9 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 13 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระทบขึ้นเป็นคู่ 3 และหยุดการเคลื่อนที่ขึ้นที่โน้ต D จากนั้น กระทบลง-ขึ้นคู่ 5 และคู่ 4 ตามลำดับจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 14 ด้วยโน้ต G ตัวอย่างที่ 219

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 14 ด้วยโน้ต D ใช้การซ้ำ โน้ตเดิม 1 ครั้ง และเคลื่อนที่ขึ้น ที่จังหวะแรกห้องที่ 15 ด้วยโน้ต G จังหวะหนักของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่กระทบโดลงคู่ 3 จากนั้นเคลื่อนที่ลง-ขึ้น จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 16 ด้วยโน้ต D ตัวอย่างที่ 220

2.1.5 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 1 ดังตัวอย่างที่ 221 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 222-223 ดังนี้ ตัวอย่างที่ 221

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 16 ด้วยโน้ต E เคลื่อนที่ลง เป็นลำดับขั้นสูงโน้ต C ที่จังหวะแรกห้องที่ 7 ด้วยโน้ต D ของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 17 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่ที่กระโดดลง-ขึ้นคู่ 3 จากนั้นเคลื่อนที่เป็นลำดับขั้นจวบวลีที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 18 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 222

เนื้อ ความจดหมายน้องเขียนบรรยายถึงชายคน ___ อื่น

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 18 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ กระโดดขึ้นคู่ 3 จากนั้นเคลื่อนที่เป็นลำดับขั้น และเคลื่อนที่ลง คู่ 3 ที่จังหวะแรกห้องที่ 19 ด้วยโน้ต F จังหวะที่ 3 ห้องที่ 19 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่เป็นลำดับขั้น จากนั้นกระโดดขึ้นคู่ 4 สูงโน้ต D และกระโดดลงคู่ 4 จวบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 20 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 223

บอกว่า ทน ชม ชื่น พี่กล้า พี่กลืนน้ำตาไหล นอง

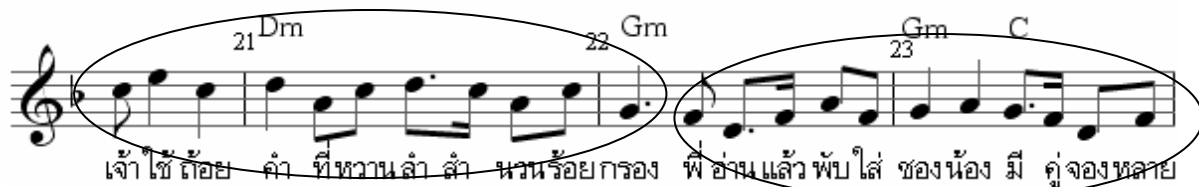
2.1.6 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 2 จากตัวอย่างที่ 224 ซึ่งใน

โครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 3 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 225-227

ตัวอย่างที่ 224

วลีที่ 3

วลีที่ 4

เจ้าใช้ ถ้อย คำ พี่หวานล้ำ ล้ำ นวนร้อยกรอง พี่อ่านแล้วพบใส ของน้อง มี คู่จองหลาย

วลีที่ 5

คนน้อง มี คู่จองหลาย ___ คน

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 20 ด้วยโน้ต C จากนั้นดำเนินทำนองด้วยโน้ตดำ กระโดดขึ้นคู่ 5 และเคลื่อนที่ลงคู่ 3 ในจังหวะแรกของห้องที่ 21 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 21 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดขึ้นและลงคู่ 3 จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 22 ด้วยโน้ต G

ตัวอย่างที่ 225

เจ้าใช้ ถ้อย คำ ที่หวานล้ำ ล้ำ นวนร้อยกรอง

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 22 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่กระโดดลงเป็นคู่ 3 และกระโดดขึ้นคู่ 3 จำนวน 2 ครั้งติดต่อกันที่จังหวะแรกห้องที่ 23 ด้วยโน้ต G จังหวะที่ 3 ห้องที่ 23 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่ลงเป็นลำดับขั้น จากนั้นกระโดดขึ้นลงเป็นคู่ 3 จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 226

พี่อ่านแล้วพบใส ของน้อง มี คู่จองหลาย คน

วลีที่ 5 เป็นการซ้ำคำร้อง จะเริ่มด้วยจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่ลงเป็นลำดับขั้น จากนั้นกระโดดขึ้น-ลงเป็นคู่ 3 จบวลีที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 25 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 227

น้อง มี คู่จองหลาย คน

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 28 ด้วยโน้ต C และเคลื่อนที่ขึ้น-ลงสลับกัน เคลื่อนที่ขึ้นที่จังหวะแรกห้องที่ 29 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 1 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต D และเคลื่อนที่กระโดดขึ้น-ลงคู่ 4 จากนั้นเข้าสู่โน้ต C และเคลื่อนที่ลงคู่ 3 ติดต่อกัน 2 ครั้งและจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 30 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 231

2.1.8 โครงสร้างทำนองท่อน B ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 232 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 233-234 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 232

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 30 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 และคู่ 4 ตามลำดับกระโดดลงคู่ 4 กลับมาที่จังหวะแรกห้องที่ 29 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 1 ห้องที่ 31 ด้วยโน้ต E ทิศทางของทำนองส่วนใหญ่เป็นการเคลื่อนที่ลงโดยก้าวกระโดดคู่ 3 สลับกับการเคลื่อนที่เป็นลำดับขึ้น จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 32 ด้วยโน้ต F

ตัวอย่างที่ 233

วลีที่ 5 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 32 ด้วยโน้ต F ทำนองเคลื่อนที่กระโดดขึ้น-ลงคู่ 3 โดยตลอดที่จังหวะแรกห้องที่ 33 ด้วยโน้ต G จังหวะที่ 2 ห้องที่ 33 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ลงเป็นคู่ 3 จากนั้นค่อยๆ เคลื่อนที่เป็นลำดับขึ้น และกระโดดขึ้น-ลง จนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 34 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 234

Musical notation for Example 234. It shows a single staff with notes and rests. Above the staff, the chords Gm, C, and Dm are indicated. The measure numbers 34 and 35 are marked. Below the staff, the lyrics are: ยังอ่าน ยังข้า สุด ทน โถ คน ละ ไม่น่าหลาย ใจ

2.1.9 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 235 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 236 -237 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 235

Musical notation for Example 235, divided into two phrases. The first phrase (วลีที่ 1) contains measures 35 and 36 with chords A³, Dm, and Am. The second phrase (วลีที่ 2) contains measures 37 and 38 with chords F and Am. The lyrics are: พี่แสน อา ลัย ธิบ ตอบจตหายส่ง ใ้หน้อง คีน หากแม่เ็นเจ้ามีชาย อื่น เธออย่ามาฝืนบอกรักพี่ ชาย

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 34 ด้วยโน้ต C จากนั้นดำเนินทำนองจังหวะตกด้วยตัวดำ กระโดดขึ้นคู่ 5 และเคลื่อนที่ลงคู่ 3 จังหวะแรกของห้องที่ 35 ด้วยโน้ต D ตามด้วยโน้ต A เคลื่อนที่กระโดดขึ้น-ลงเป็นคู่ 3 และ คู่ 4 ตามลำดับ จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 36 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 236

Musical notation for Example 236. It shows a single staff with notes and rests. Above the staff, the chords A³, Dm, and Am are indicated. The measure numbers 35 and 36 are marked. Below the staff, the lyrics are: พี่แสน อา ลัย ธิบ ตอบจตหายส่ง ใ้หน้อง คีน

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 36 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่
กระโดดขึ้นคู่ 4 และค่อยๆ เคลื่อนที่ลงที่จังหวะแรกห้องที่ 37 ด้วยโน้ต F จังหวะที่ 1 ห้องที่ 37
ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ขึ้น-ลงเป็นลำดับขั้น จากนั้นกระโดดขึ้น-ลงเป็นคู่ 5 สู้นโน้ต D และคู่ 4 สู้นโน้ต
C ตามลำดับ จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 237

หาก มัน เจ้า มี ชาย ขึ้น เธอ ย่า มา ผิน บอก รัก ที่ ชาย

2.1.10 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 238 ซึ่งในโครงสร้าง
ของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 3 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 239 - 241 ดังนี้
ตัวอย่างที่ 238

ให้ น้อง ไชค ดี ต่อ แต่ นี้ จะ ไม่ รัก ใคร พี ถึง นอน ร้อง ให้ เสีย ใจ เพราะ จดหมาย ผิด ของ ข้า ใจ เพราะ จดหมาย ผิด ของ

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต C จากนั้นดำเนิน
ทำนองจังหวะตกด้วยตัวดำ กระโดดขึ้นคู่ 5 เคลื่อนที่ลงคู่ 3 จังหวะแรกของห้องที่ 39 ด้วยโน้ต D
จังหวะที่ 2 ห้องที่ 39 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ที่กระโดดขึ้น-ลงเป็นคู่ 3 ถึงโน้ต C และกระโดดลงคู่ 4
จนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 40 ด้วยโน้ต G โดยกระสวนจังหวะที่ใช้เป็นโน้ตเข็บบัด 1 ชั้น
ตัวอย่างที่ 239

ให้ น้อง ไชค ดี ต่อ แต่ นี้ จะ ไม่ รัก ใคร

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 40 ด้วยโน้ต D กระโดดขึ้น คู่กว้างสู่โน้ต เคลื่อนที่ลงที่จังหวะแรกห้องที่ 41 ด้วยโน้ต F จังหวะที่ 2 ห้องที่ 41 ด้วยโน้ต A จากนั้นเคลื่อนที่ลงเป็นลำดับขึ้น สู่โน้ต C และเคลื่อนขึ้นอีกครั้ง จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 42 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 240

ที่ ถึง นอน ร้อง ให้ เสีย ใจ เพราะ จดหมาย ผิด ของ

วลีที่ 3 ทำนองซ้ำ เริ่มจากจังหวะหนักที่ 2 ห้องที่ 42 ด้วยโน้ต A จากนั้นเคลื่อนที่ลงเป็นลำดับขึ้นสู่โน้ต C และเคลื่อนขึ้นอีกครั้งจนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 43 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 241

ซ้ำ ใจ เพราะ จดหมาย ผิด ของ

2.2 โครงสร้างของจังหวะทำนอง (Melodic Structure)

2.2.1 รูปแบบกระสวนจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm) มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับ โน้ตตัวดำเท่ากับ 88 ต่อนาที จังหวะรำวง(Ramwong) เพลงจดหมายผิดของผู้ประพันธ์ได้ ประพันธ์ขึ้น โดยใช้กระสวนจังหวะทำนองที่ซ้ำกันเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และอธิบาย ตัวอย่างกระสวนจังหวะที่พบในเพลง มีดังนี้

กระสวนจังหวะที่ 1 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะสั้นๆ ประกอบด้วยโน้ต 4 ตัว มัก ใช้ในช่วงเริ่มต้นของประโยค

ตัวอย่างที่ 242

VOCAL A⁹ Dm

พี่ แสน ดีใจ

กระสวนจังหวะที่ 2 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 5 ตัว กลุ่มแรก ประกอบด้วยโน้ตเช็บบีต 1 ชั้นกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยโน้ตเช็บบีต 1 ชั้นประจูดและเช็บบีต 2 ชั้น ที่มีค่า โน้ตแตกต่างกัน และโน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ

ตัวอย่างที่ 243

10 Am

หมายจากไปร ช ณีย์

กระสวนจังหวะที่ 3 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 5 ตัว กลุ่มแรกประกอบด้วยโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้นประจุดและเข้บ็ต 2 ชั้น ที่มีค่าโน้ตแตกต่างกัน กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้น และโน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ ตัวอย่างที่ 244

กระสวนจังหวะที่ 4 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 5 ตัว โน้ตเข้บ็ต 1 ชั้น และตัวดำ 1 ตัวเป็นโน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ และพบว่าการแปรทำนองจากกระสวนจังหวะที่ 4 ไปเนื่องจากการเอื้อน จังหวะขัด และการทอดเสียงของผู้ขับร้อง

ตัวอย่างที่ 245

ตัวอย่างที่ 246

กระสวนจังหวะที่ 5 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 5 ตัว
ประกอบด้วยโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้นประจุดซ้ำกัน จำนวน 2 กลุ่ม
ตัวอย่างที่ 247

กระสวนจังหวะที่ 6 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 6 ตัว กลุ่มแรก
ประกอบด้วยโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้นและเข้บ็ต 2 ชั้น จำนวน 2 ตัว กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วยโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้น
จำนวน 2 ตัว และโน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ
ตัวอย่างที่ 248

2.2.2 การซ้ำจังหวะทำนอง (Repetition) การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้
 กระบวนจังหวะที่ 1 ส่วนใหญ่ใช้ในการเริ่มต้นของประโยค

ตัวอย่างที่ 249

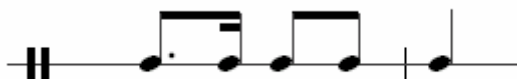

ท่อน A	พื - แสน - ดี - ใจ
	พื - จำ - แน่ - นอน
ท่อน A2	เจ้า - ไข้ - ถ้อย - คำ
ท่อน A3	พื - แสน - อา - ลัย
	ให้ - นื่อง - โชค - ดี

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระบวนจังหวะที่ 2 ใช้ในการประพันธ์ทำนองในบท

เพลง

ตัวอย่างที่ 250

ท่อน A	จำ - หน้า - ของ - ถึง - พื
	สี - นี้ - ไม่ - ไช้ - ใคร
	เปิด - อ่าน - ดู - ช้าง - ใน
	ตาย - จด - หมายถึง - ผิด - ของ
ท่อน A2	หมายถึง - นื่อง - เขียน - บรร - ยาย
	บอก - ว่า - ทน - ขม - ชื่น
	ชื่น - พื - กล้า - พื - กลืน
	กล้า - ล้า - นวน - ร้อย - กรอง
	อ่าน - แล้ว - พื - ไล้ - ของ
	มี - คู่ - จอง - หลาย - คน
ท่อน B	ของ - นั้น - เป็น - ของ - พื
	พื - แต่ - จด - หมายถึง - นี้

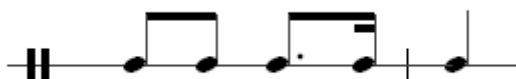
นี่ - ธิ - เป็น - ของ - ใคร
 บอก - พี่ - หน่อ - ย - ได้ - ไหม
 ไหม - เธอ - เขียน - ถึง - ใคร
 ใคร - กัน - หน่อ - ชอบ - กล
 อ่าน - สำ - นวน - จี - จำ
 อ่าน - ยิง - ช้า - สุด - ทน
 แม่ - เจ้า - มี - ชาย - อื่น
 พี่ - ถึง - นอน - ร้อง - ให้

ท่อน A3

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวยจังหวะที่ 3 ใช้ในการประพันธ์ทำนองในบท

เพลง

ตัวอย่างที่ 251

ท่อน A หมาย - จาก - ไปร - ษ - ณี - ย์

ท่อน A3 หาย - ส่ง - ให้ - น้อง - คิน

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวยจังหวะที่ 4

ตัวอย่างที่ 252

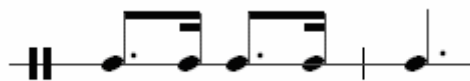

ท่อน A อร - ส่ง - ถึง - พี่ - ชาย

ท่อน A2 กลิ่น - น้ำ - ตา - ไหล - นอง

ท่อน A3 ผีน - บอก - รัก - พี่ - ชาย

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 5 เป็นการแปรเปลี่ยนของกระสวน
 จังหวะที่ 4
 ตัวอย่างที่ 253

ท่อน B จำ - ฐึ - ไหม - น้ำ - ตา
 ตา - ของ - พี - จะ - หล่น
 ท่อน A3 อื่น - เธอ - อย่า - มา - ผีน

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 6 ใช้ในช่วงท้ายของประโยค
 ตัวอย่างที่ 254

ท่อน B คน - ละ - ไม่ - น่า - หลาย - ใจ
 ท่อน A3 ใจ - เพราะ - จด - หมายถึง - ผิด - ซอง

3. วิเคราะห์คำร้องเพลงจดหมายผิดซอง

3.1 ลักษณะคำร้อง

1) จำนวนคำ เพลงจดหมายผิดซอง จัดว่าเป็นกลอนตลาด เหมือนที่เพลงลูกทุ่งต่างๆ ไปนิยมใช้ ในหนึ่งบท (หนึ่งท่อน) จะมี 4 วรรค แต่เพลงจดหมายผิดซองมีจำนวนคำในแต่ละวรรคมีมากกว่าจำนวนที่ไม่กำหนดตายตัว ในหนึ่งวรรค มีตั้งแต่ 7 – 13 คำ แต่ทั้งนี้เพราะผู้แต่งต้องการจำนวนคำให้พอดีกับจังหวะของเพลง เพลงนี้ถ้าจะแบ่งคำร้องตามจังหวะตกของเพลงแล้วในแต่ละท่อนเพลงจะมีวรรคย่อย 8 วรรค ในวรรคย่อยแต่ละวรรคนั้น วรรคย่อยที่ 1, 5 (วรรคหน้า) จะมีจำนวนคำ 4 คำ วรรคย่อยที่ 3, 7 ที่เป็นวรรคหน้าเช่นกัน จะมีจำนวนคำวรรคละ 5 คำ ส่วนวรรคหลัง (วรรคที่ 2, 4, 6, 8) จะมี 7-8 คำ ดังแสดงต่อไปนี้

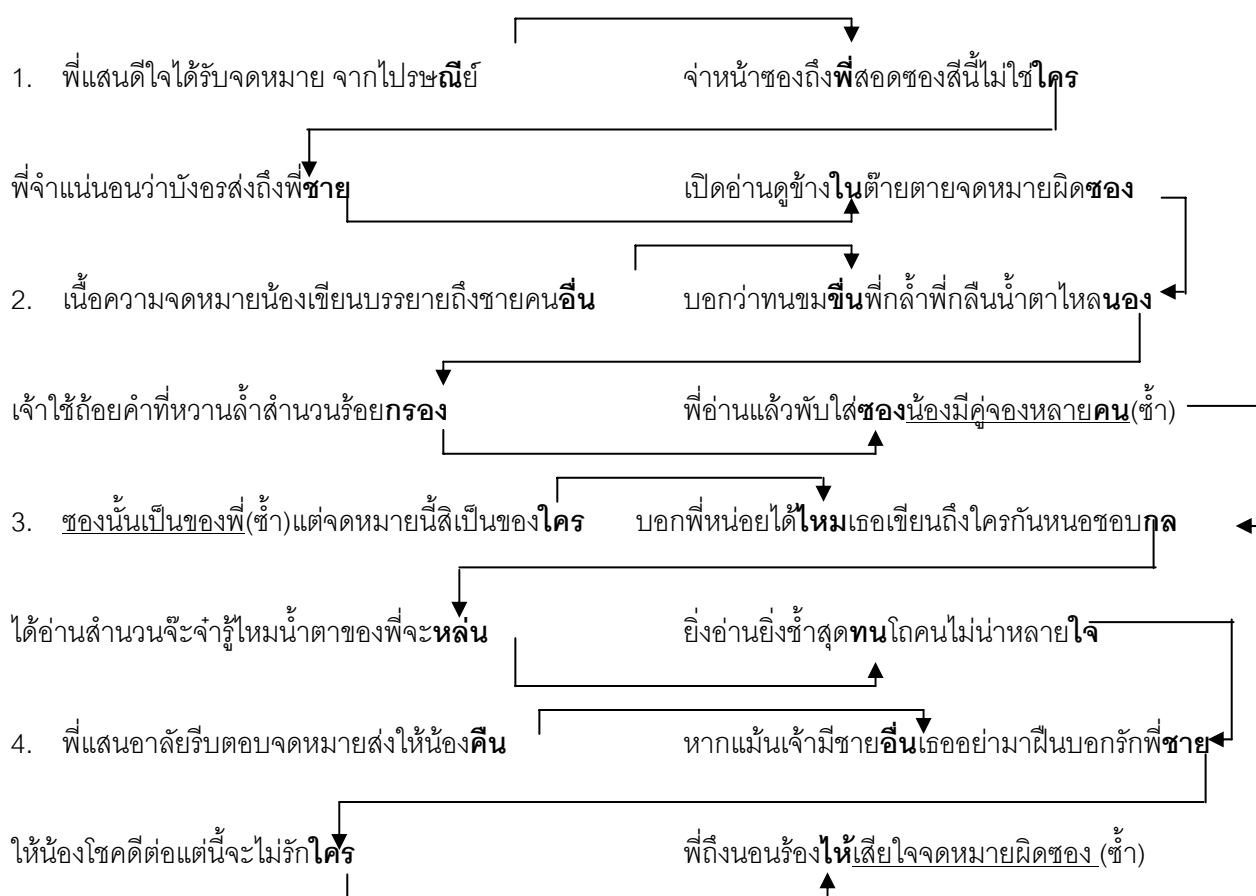
เพลงจดหมายผิดซอง

(ท่อน 1) พี่แสนดีใจ(1)	ได้รับจดหมาย จากไปรษณีย์(2)
จำหน้าของถึงพี่ (3)	สอดซองสีนี้ไม่ใช่ใคร(4)
พี่จำแน่นอน(5)	ว่าบังอรส่งถึงพี่ชาย(6)
เปิดอ่านดูข้างใน(7)	ตายตาย จดหมายผิดซอง(8)
(ท่อน 2) เนื้อความจดหมาย(1)	น้องเขียนบรรยายถึงชายคนอื่น(2)
บอกว่าทนชมชื่น(3)	พี่กล้าพี่กลืนน้ำตาไหลนอง(4)
เจ้าใช้ถ้อยคำ(5)	ที่หวานล้ำสำนวนร้อยกรอง(6)
พี่อ่านแล้วพับใส่ซอง(7)	<u>น้องมีคู่จองหลายคน(ซ้ำ)</u> (8)
(ท่อน 3) <u>ของนั้นเป็นของพี่(ซ้ำ)</u> (1)	แต่จดหมายนี้สีเป็นของใคร(2)
บอกพี่หน่อยได้ไหม(3)	เธอเขียนถึงใครกันหนอขอบกล(4)
ได้อ่านสำนวนจะจำ(5)	รู้ใหม่น้ำตาของพี่จะหล่น(6)
ยิ่งอ่านยิ่งซ้ำสุดทน(7)	โถคนไม่น่าหลายใจ(8)
(ท่อน 4) พี่แสนอาลัย(1)	รีบตอบจดหมายส่งให้น้องคืน(2)
หากมันเจ้ามีชายอื่น(3)	เธออย่ามาฝันบอกรักพี่ชาย(4)
ให้น้องโชคดี(5)	ต่อแต่นี้จะไม่รักใคร(6)
พี่ถึงนอนร้องไห้(7)	เสียใจจดหมายผิดซอง(8)
	(ซ้ำ) ซ้ำใจ จดหมายผิดซอง)

แผนภูมิที่ 11

2) สัมผัส สัมผัสคือ คำที่มีเสียงสระเหมือนกัน ตัวสะกดแม่เดียวกัน การส่งสัมผัสหรือการส่งคำคล้องจองไปหากันในแต่ละวรรคของเพลง เป็นการส่งสัมผัสที่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ มีการส่งสัมผัสจากคำสุดท้ายของวรรคหน้าไปยังคำที่ 5 ของวรรคหลัง ซึ่งเป็นจังหวะตกของเพลง ดังนี้

เพลงจดหมายผิดซอง

แผนภูมิที่ 13

มีการส่งสัมผัสระหว่างคำที่มีสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวอยู่ 4 คู่ แม้ว่าในฉันทลักษณ์การแต่งกลอนตลาด การส่งสัมผัสนี้พบมากในเพลงลูกทุ่ง ไม่เคร่งครัดการแต่งเพลงนัก คำที่มีสระเสียงสั้นสัมผัสกับสระเสียงยาวได้แก่ ใคร – ชาย, ชาย – ใน, ใจ – ชาย, ชาย – ใคร

3.2 การเลือกคำเพื่อสร้างคำร้องการใช้คำเพื่อเน้นความหมาย

คำที่ผู้แต่งเพลงใช้เน้นความสำคัญ หรือเน้นความหมายของเพลง เช่น แสนดีใจ ไม่ใช่แค่ดีใจธรรมดา หรือคำว่า ทนขมขื่น คำนี้ถ้าใช้คำว่า ขมขื่น ต้องขมขื่น ก็คงเป็นความขมขื่นธรรมดา แต่ในเพลงนี้ ผู้ที่ได้รับจดหมายผิดซองนั้นมีความรู้สึกที่ ทนขมขื่น มิใช่แค่ขมขื่นธรรมดา คำที่เน้นความหมายมีหลายคำ เช่น

เพลงจดหมายผิดซอง

<p>1. พี่แสนดีใจได้รับจดหมาย จากไปรษณีย์
พี่จำแน่นอนว่าบังอรส่งถึงพี่ชาย</p> <p>2. เนื้อความจดหมายน้องเขียนบรรยายถึงชายคนอื่น
เจ้าใช้ถ้อยคำที่หวานล้ำสำนวนร้อยกรอง</p> <p>3. <u>ซองนั้นเป็นของพี่</u>(ซ้ำ)แต่จดหมายนี้ดีเป็นของใคร
ได้อ่านสำนวนจะจำรู้ใหม่ น้ำตาของพี่จะหล่น</p> <p>4. พี่แสนอาลัยรีบตอบจดหมายส่งให้น้องคืน
ให้น้องโชคดีต่อแต่นี้จะไม่รักใคร</p> | <p>จำหน้าซองถึงพี่สอดซองสี่นี้ไม่ใช่ใคร
เปิดอ่านดูข้างในตายตายจดหมายผิดซอง</p> <p>บอกว่าทนชมชื่นพี่กล้าพี่กลืนน้ำตาไหลนอง
พี่อ่านแล้วพับใส่ซอง<u>น้องมีคู่ของหลายคน</u>(ซ้ำ)</p> <p>บอกพี่หน่อยได้ไหมเธอเขียนถึงใครกันหนอชอบกล
<u>ยิ่งอ่านยิ่งซ้ำ</u>สุดทนโดนคนไม่น่าหลายใจ</p> <p>หากมันเจ้ามีชายอื่นเธออย่ามาฝันบอกรักพี่ชาย
พี่ถึงนอนร้องให้<u>เสียใจ</u>จดหมายผิดซอง
<u>ซ้ำใจ</u>จดหมายผิดซอง</p> |
|--|---|

3.3 การใช้คำเน้นความรู้สึก เพลงนี้ ผู้แต่งได้ใช้คำที่ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม หรือเกิดอารมณ์ร่วม เพื่อเน้นความรู้สึกหลายประโยค เช่น

เพลงจดหมายผิดซอง

<p>1. พี่แสนดีใจได้รับจดหมาย จากไปรษณีย์
พี่จำแน่นอนว่าบังอรส่งถึงพี่ชาย</p> <p>2. เนื้อความจดหมายน้องเขียนบรรยายถึงชายคนอื่น
เจ้าใช้ถ้อยคำที่หวานล้ำสำนวนร้อยกรอง</p> <p>3. <u>ซองนั้นเป็นของพี่</u>(ซ้ำ)แต่จดหมายนี้ดีเป็นของใคร
ได้อ่านสำนวนจะจำรู้ใหม่ น้ำตาของพี่จะหล่น</p> <p>4. พี่แสนอาลัยรีบตอบจดหมายส่งให้น้องคืน
ให้น้องโชคดีต่อแต่นี้จะไม่รักใคร</p> | <p>จำหน้าซองถึงพี่สอดซองสี่นี้ไม่ใช่ใคร
เปิดอ่านดูข้างในตายตาย จดหมายผิดซอง</p> <p>บอกว่าทนชมชื่นพี่กล้าพี่กลืนน้ำตาไหลนอง
พี่อ่านแล้วพับใส่ซอง<u>น้องมีคู่ของหลายคน</u>(ซ้ำ)</p> <p>บอกพี่หน่อยได้ไหมเธอเขียนถึงใครกันหนอชอบกล
<u>ยิ่งอ่านยิ่งซ้ำ</u>สุดทนโดนคนไม่น่าหลายใจ</p> <p>หากมันเจ้ามีชายอื่นเธออย่ามาฝันบอกรักพี่ชาย
พี่ถึงนอนร้องให้<u>เสียใจ</u>จดหมายผิดซอง
<u>ซ้ำใจ</u>จดหมายผิดซอง</p> |
|--|--|

3.4 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เพลงนี้มีการเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เพราะกล่าวถึงการติดต่อ การสื่อสารในสมัยนั้นที่ยังนิยมการเขียนจดหมายติดต่อสื่อสารกัน ความผิดพลาดแบบ จดหมายผิดซองนั้นมีโอกาสเป็นไปได้ แต่มีคำที่ควรแก้ไขอยู่ คำเดียวคือ

“เปิดอ่านดูข้างในตายตาย จดหมายผิดซอง”

คำว่า ตายตาย ควรจะใช้คำอื่นที่เป็นคำอุทานของผู้ชาย เช่น โอ๊ยตายจดหมายผิดซอง ตกใจจดหมายผิดซอง หรือคำอื่นๆ แต่ก็ควรเป็นคำที่มีเสียงสระโอ เพื่อจะได้สัมผัสกับคำว่า ช่างใน

3.5 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ เพลงนี้ ผู้แต่งได้ใช้คำที่ทำให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการเห็นภาพ เห็นความเคลื่อนไหวของตัวละครในบทเพลงหลายประโยค เช่น

เพลงจดหมายผิดซอง

1. พี่แสนดีใจได้รับจดหมาย จากไปรษณีย์	จำหน้าซองถึงพี่สุดของสินนี้ไม่ใช่ใคร
พี่จำแนนอนว่าบังอรส่งถึงพี่ชาย	เปิดอ่านดูข้างในตายตาย จดหมายผิดซอง
2. เนื้อความจดหมายน้องเขียนบรรยายถึงชายคนอื่น	บอกว่าทนชมชื่นพี่กล้าพี่กลืนน้ำตาไหลนอง
เจ้าใช้ถ้อยคำที่หวานล้ำสำนวนร้อยกรอง	พี่อ่านแล้วพบใส่ซองน้องมีคู่ของหลายคน(ซ้ำ)
3. ซองนั้นเป็นของพี่(ซ้ำ)แต่จดหมายนี้ดีเป็นของใคร	บอกพี่หน่อยได้ไหมเธอเขียนถึงใครกันขอขอบกล
ได้อ่านสำนวนจะจำรู้ไหมน้ำตาของพี่จะหล่น	ยิ่งอ่านยิ่งซ้ำสุดทนโดนคนไม่น่าหลายใจ
4. พี่แสนอาลัยรีบตอบจดหมายส่งให้น้องคืน	หากแม่นเจ้ามีชายอื่นเธออย่ามาฝันบอกรักพี่ชาย
ให้น้องโชคดีต่อแต่นี้จะไม่รักใคร	พี่ถึงนอนร้องไห้เสียใจจดหมายผิดซอง
	<u>ซ้ำใจจดหมายผิดซอง</u>

สรุปวิเคราะห์เพลงจดหมายผิดซอง

1. โครงสร้างเพลงเป็นแบบทวิบาท(Binary Form) เป็นเพลง 2 ท่อน คือ A : B พบว่าการซ้ำท่อนเพลงในส่วนท่อน A A2 A3 มีการซ้ำคำทำให้เพลงนี้มีห้องเพลง(Bars) ที่ยาว 9 ห้องเพลง นอกจากนี้พบว่ามีท่อน B ในแต่ละท่อนเพลงประกอบด้วย 9 ห้อง มีอัตราจังหวะความเร็วไนต์ตัวดำเท่ากับ 88 ต่อนาที (Ramwong จังหวะสนุกสนานมีความเร็วปานกลาง)โครงสร้างคอร์ดในรูปแบบโดเสียง D เนเจอร์ลไมเนอร์ ลักษณะทำนองอยู่ในกลุ่มโมด D ดอเรียน ซึ่งมีทำนองที่เปล่งออกมาสะดุดหูชวนฟังแบบดอเรียนชัดเจน

2. รูปแบบกระสวนจังหวะทำนองของเพลง มีรูปแบบของกระสวนจังหวะทั้งหมด 6 แบบ การซ้ำจังหวะทำนอง มีการซ้ำของกระสวนจังหวะทำนองโดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 ในการเริ่มต้นของทุกๆ ประโยค และกระสวนจังหวะที่ 2 และ 3 ในการดำเนินเรื่องราวในบทเพลง กระสวนจังหวะที่ 4 และ 5 ใช้ในบางช่วงของบทเพลง และกระสวนจังหวะที่ 6 ใช้ในช่วงท้ายของประโยค

3. การเคลื่อนที่ของคอร์ดของเพลงจดหมายผิดซอง มีการเคลื่อนที่ของคอร์ดหลักที่สำคัญ 3 รูปแบบ ได้แก่

1. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - v ใช้ Half Cadence (i - v)
2. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - v - i ใช้ Perfect Cadence (v - i)
3. การเคลื่อนที่ของคอร์ด iv - VII - i

- การใช้คอร์ด พบว่าคอร์ดที่ใช้คอร์ดที่อยู่ในโครงสร้างของบันไดโน้ต D เนเจอร์ลไมเนอร์ ได้แก่ คอร์ด Dm, คอร์ด F คอร์ด Gm, คอร์ด Am และคอร์ด C

4. การประพันธ์คำร้องประเภทกลอนตลาด ไม่กำหนดตายตัวเหมือนกลอนสุภาพ ในบทหนึ่งอาจมีวรรคละ 7 - 13 คำ มีการเล่นคำที่ได้ไพเราะลงตัวระหว่างคำร้องกับทำนอง มีการส่งสัมผัสระหว่างเสียงสั้นกับเสียงยาว ประกอบกับนักร้องมีโทนเสียงที่สูงและมีความสามารถในการร้องเพลงโดยการเอื้อนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเองทำให้เพลงจดหมายผิดซอง ประสบความสำเร็จ

2.1 วิเคราะห์เพลงปริญญาใจ

เพลงปริญญาใจ ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงษ์ ได้รับรางวัลมาลัยทอง นักร้องลูกทุ่งยอดเยี่ยม ของสถานีวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00 ปี พ.ศ.2544

2.2.1 ความเป็นมาเพลงปริญญาใจ

เพลงปริญญาใจ ผู้เขียนไม่สามารถระบุวันและเวลาได้ชัดเจน คงอยู่ในช่วงประมาณ พ.ศ.2542 – 2543 สลา คุณวุฒิได้กล่าวว่า "...เพลงนี้ได้แต่งไว้ให้กับ ศิริพร อำไพพงษ์ โดยมีแรงบันดาลใจดังนี้ เดิมผมได้ตั้งชื่อเพลงนี้ว่า "สาวป๋องแป๋ง" คือสาวตามบ้านนอกชอบแต่งหน้าทาแป้ง และจะใช้สินค้ายาอาถูกๆ ผมเขียนเพลงนี้ขึ้นจากชีวิตของลูกศิษย์ หรือเด็กที่อยู่ในตัวเมืองที่เรียนดีแต่ไม่ได้เรียนต่อ เสียโอกาสทางการศึกษา ต่อมาได้เห็นภาพชีวิตหลายๆ คนที่ไม่ได้เรียนต่อ บ้างก็มาได้แฟนที่ดีพอลบบ้านนอกมาหาพ่อ - แม่ ก็กลับมาอย่างสง่างาม อบอุ่นและมีความภาคภูมิใจที่ได้อยู่กับแฟนคนนี้มีหน้าที่การงาน ฐานะดี มีความรัก อบอุ่น ทำให้ชีวิตเขาทั้งสองดีขึ้นก็เป็นที่มาของคำว่า "ปริญญาใจ" ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ปริญญาทางการศึกษาก็ตามก็สามารถได้ปริญญาทางใจ คือได้สามีที่ดี ได้คู่ชีวิตที่ดี และอยู่กันอย่างมีความสุข ดังนั้นเพลงที่วันนี้ "ได้ฮักกับฮ้าย เหมือนใจได้ปริญญา" ..." (สลา คุณวุฒิ . สัมภาษณ์)

ตัวอย่างที่ 255

ปริญญาใจ

คีรีพร อำไพพงษ์ คำร้อง-ทำนอง สลา คุณวุฒิ

S.BOLERO ♩ = 68 TEMPO

Guitar NO TEMPO

6 ACD B^bm B^bm B^bm B^bm B^bm

11 Guitar VOCAL B^bm A D^b E^bm B^bm D^b B^bm A^b B^bm

ได้ ยักกับ อ้ายเหมือนใจ ได้ ปริญญา ชี วิต ผู้สาวบ้าน นา วุฒิศึกษา มี น้อย ขาดโอกาส

16 D^b E^bm B^bm D^b B^bm E^b Fm A² D^b E^bm

เรียน เพราะจน เป็นคนเลื่อน ลอย โชคดี มีอ้ายเฝ้า คอย พยักยื่นให้ โอกาส ใจ ยิ่งพบยิ่ง ไกล มั่น ใจอ้ายเป็นคน

21 B^bm D^b B^bm A^b B^bm B^bm D^b E^bm

ดี ยามเจ็บยามช้ำ ชี ชี น้องมีอ้ายคอยตั้ง ไว้ เป็นพี่ยาม ท้อ เป็นพ่อยามน้องทวน ไท ยามป่วยเฝ้า ดู แล

26 Fm A^b B^bm B^bm D^b E^bm E^bm E^b Fm

ใจ อ้ายคือ ผู้ให้เรื่อย มา บุญ ชำ อ้ายเป็นพ่อพระ ใน ใจ เชื้อ โหม เชื้อ ใจอ้ายทุก เว ลา ได้ โอกาส

32 D^b D^b B^bm E^bm E^b Fm A³ D^b E^bm

เรียน ได้ รับจากอ้ายแทน ค่า ชอบคุณสวรรค์เมต ตา ประทานอ้ายมา ยา ใจ ได้ ยักกับ อ้ายเหมือนใจ ได้ ปริญญา

37 B^bm D^b B^bm A^b B^bm B^bm D^b

ญา น้อง อยู่ ยืน สู้ ชี ภา เพราะว่า อ้าย บุญ ทาง ไว้ จับ มือ ประ คอง ขอ ร้องอย่า ได้ เปลี่ยน

41 E^bm D^b Fm B^bm B^bm Guitar Solo TO A³

ไป อ้ายคือ ป ริญญา ใจ น้อง จึง ยิ้ม ได้ วัน นี้

46 Guitar B^bm B^bm B^bm B^bm B^bm B^bm

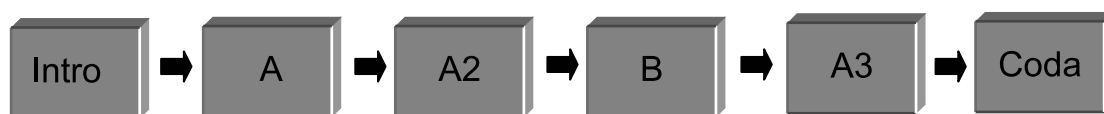
วัน นี้ FINE

2.1.2 รูปแบบเพลงปริญญ่าใจ

จากการศึกษาด้านโครงสร้างของเพลงปริญญ่าใจ พบว่า เป็นเพลงที่มีรูปแบบลักษณะแบบทวิบท(Binary Form) คือ จะเริ่มที่ Intro A ซ้ำด้วยท่อน A(A2) ตามด้วยท่อน B A(A3) และจบด้วย Coda ในแต่ละท่อนประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก แต่แต่ละประโยคมีวลีย่อยๆ 2 วลี ในแต่ละท่อนเพลงประกอบด้วย 8 ห้อง โดยในท่อนมี Introduction 10 ห้อง และในท่อน Coda มี 5 ห้อง ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

ท่อน Introduction	10 ห้อง
ท่อน A	8 ห้อง
ท่อน A2	8 ห้อง
ท่อน B	8 ห้อง
ท่อน A3	8 ห้อง
ท่อน Coda	5 ห้อง

ตัวอย่างที่ 256

2.1.3 โครงสร้างทำนองท่อน A ประโยคที่ 1 คือตัวอย่างที่ 257 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถแบ่งวลีออกเป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 258-259 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 257

วลีที่ 1 วลีที่ 2

VOCAL

ได้ อีกกับ อ้ายเหมือนใจ ได้ ปริญ ญา ซึ่ วัด ผู้สาวบ้าน นา วุฒิการศึกษา มี น้อย

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 11 ด้วยโน้ต F กระโดดขึ้น-ลง ต่อเนื่องไปที่จังหวะแรกของห้องที่ 12 ด้วยโน้ต F จังหวะที่ 2 ห้องที่ 12 ด้วยโน้ต Db ก้าวขึ้นไปหาโน้ต Eb กระโดดขึ้นคู่ 4 และลงคู่ 5 ตามลำดับ จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 10 ด้วยโน้ต F ตัวอย่างที่ 258

VOCAL

ได้ ฮัก กับ ข้าย เหมือนใจ ได้ ปริญญา

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 13 ด้วยโน้ต Db เคลื่อนที่ขึ้นกระโดดลงคู่ 4 จากนั้นทำนองก็ก้าวกระโดดขึ้น 1 ช่วงเสียงโดยฉับพลัน เคลื่อนที่ลงที่จังหวะแรกห้องที่ 14 ด้วยโน้ต F จังหวะที่ 2 ห้องที่ 14 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่ขึ้นเป็นลำดับขึ้น และกระโดดคู่ 3 ก่อนที่จะเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้ามจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต Bb พบกลุ่มโน้ต 5 เสียง ได้แก่ Db Eb F Ab และ Bb ซึ่งเป็นบันไดเสียงเพนตาโทนิค

ตัวอย่างที่ 259

ซี วิต ผู้ สว บ้าน นา วุฒิ การ ศึกษา มี นอย

2.1.4 โครงสร้างทำนองท่อน A ประโยคที่ 2 จากตัวอย่างที่ 260 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถแบ่งวลีออกเป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 261-262 ดังนี้
ตัวอย่างที่ 260

วลีที่ 3 วลีที่ 4

ขาดโอกาส เรียนเพราะจน เป็นคนเลื่อนลอย โชคดี มีอ้ายเฝ้า คอย หัดยื่นให้ โอกาส ใจ

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 19 ด้วยโน้ต F กระโดดขึ้นและลงต่อเนื่องไปจนจบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 20 ด้วยโน้ต F จังหวะที่ 2 ห้องที่ 20 ด้วยโน้ต Db ก้าวขึ้นไปหาโน้ต Eb และกระโดดขึ้นคู่ 4 และลงคู่ 5 ตามลำดับ จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 10 ด้วยโน้ต F

ตัวอย่างที่ 264

วลีที่ 2 เหมือนวลีที่ 2 ท่อน A

ตัวอย่างที่ 265

2.1.5 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 2 จากตัวอย่างที่ 266 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วนแบ่งได้เป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 267-268 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 266

วลีที่ 3 เหมือนวลีที่ 3 ท่อน เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 23 ด้วยโน้ต Bb กระโดดขึ้นและลงต่อเนื่องไปที่จังหวะแรกของห้องที่ 24 ด้วยโน้ต F จังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต Eb เคลื่อนที่ขึ้น-ลงสลับกันในช่วงแคบๆ จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 25 ด้วยโน้ต Eb
ตัวอย่างที่ 267

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 25 ด้วยโน้ต Db จากนั้นเคลื่อนที่กระโดดลงและขึ้นคู่ 3 หาโน้ตเดิม และเล่นซ้ำโน้ต 1 ครั้ง ก่อนจะเคลื่อนที่ขึ้น จนจบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 26 ด้วยโน้ต F จังหวะที่ 2 ห้องที่ 26 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่ขึ้นเป็นลำดับขึ้นและกระโดดคู่ 3 ก่อนที่จะเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้ามจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 27 พักเสียงด้วยโน้ต Bb
ตัวอย่างที่ 268

2.1.7 โครงสร้างทำนองท่อน B ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 269 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้เป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 270-271 ดังนี้
ตัวอย่างที่ 269

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต Eb และซ้ำโน้ต Eb อีกครั้ง ในจังหวะที่ 1 ห้องที่ 28 จังหวะที่ 2 ห้องที่ 28 ด้วยโน้ต Db จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นเป็นลำดับขั้นและกระโดดคู่ 3 ก่อนที่ทำนองจะเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้าม กระโดดลงมาจบวลีที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต Eb

ตัวอย่างที่ 270

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 4 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต Bb กระโดดขึ้นคู่ 4 โน้ต Eb ในจังหวะที่ 1 ห้องที่ 30 จังหวะเบาที่ 2 ห้องที่ 30 ด้วยโน้ต Db จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นเป็นลำดับขั้นและกระโดดคู่ 4 ด้วยโน้ต Bb กระโดดลง G natural จบวลีที่จังหวะหนักของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 30 ด้วยโน้ต F พบว่าเป็นการโหมด B ดอเรียน

ตัวอย่างที่ 271

2.1.8 โครงสร้างทำนองท่อน B ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 272 ซึ่งในโครงสร้างนี้สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 273-274 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 272

วลีที่ 3 มีรูปแบบของทำนองคล้ายกับวลีที่ 1 ของท่อน A2 โดยเริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 31 ด้วยโน้ต Ab กระโดดลงและขึ้นต่อเนื่องไปที่จังหวะแรกของห้องที่ 32 ด้วยโน้ต F มีรูปแบบของทำนองคล้ายกับวลีที่ 2 ของท่อน A2 โดยมีโน้ตเริ่มต้นตัว Eb กระโดดขึ้นเป็นคู่ 4 และเคลื่อนที่ลงอีกครั้งสู่โน้ตเดิม จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นลงสลับกัน จนจบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 33 ด้วยโน้ต Db

ตัวอย่างที่ 273

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 33 ด้วยโน้ต Bb เคลื่อนที่กระโดดคู่ 3 สู่โน้ต Db Eb กระโดดคู่ 4 สู่ Ab และได้ลงที่จังหวะแรกของห้องที่ 34 ด้วยโน้ต Eb ตามด้วย Db Eb ห้องที่ 34 กระโดดขึ้นคู่ 4 ด้วยโน้ต Bb Ab และ G natural จนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 32 ด้วยโน้ต F

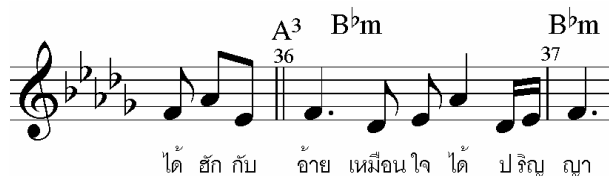
ตัวอย่างที่ 274

2.1.9 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 275 ซึ่งสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 276 - 277 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 275

วลีที่ 1 เหมือนวลีที่ 1 ท่อน A

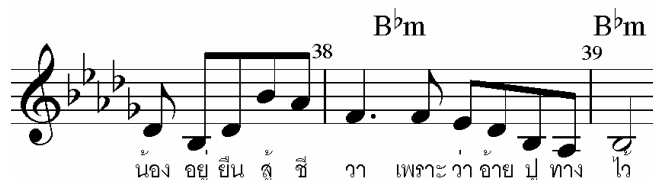
ตัวอย่างที่ 276

ได้ ฮัก กับ อ้าย เหมือนใจ ได้ ปริญญา

วลีที่ 2 เหมือนวลีที่ 2 ท่อน A2

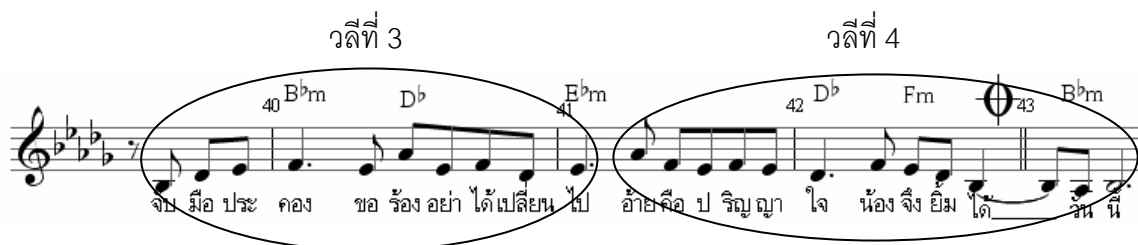
ตัวอย่างที่ 277

น้อง อยู่ ยืน สู้ ชี วา เพราะ ว่า อ้าย ปู่ ทาง ไฉ

2.1.10 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 278 ซึ่งสามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 279 - 280 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 278

จับ มือ ประ คอง ขอ ร้อง อย่า ได้ เปลี่ยน ไป อ้ายคือ ป ริญญา ใจ น้อง จึง ยิ้ม ได้ รั้น นี้

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 39 ด้วยโน้ต Bb กระโดดขึ้น-ลง ต่อเนื่องไปที่จังหวะแรกของห้องที่ 40 ด้วยโน้ต F ของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 40 ด้วยโน้ต Eb Db เคลื่อนที่กระโดดขึ้นและลงคู่ 4 และกลับสู่โน้ตเดิม จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นและกระโดดลงอีกครั้ง ก่อนจะจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 41 ด้วยโน้ต Eb

ตัวอย่างที่ 279

จับ มือ ประ คอง ขอ ร้อง อย่า ได้ เปลี่ยน ใจ

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 41 ด้วยโน้ต Ab เคลื่อนที่ กระโดดลงคู่ 3 และเคลื่อนลงและขึ้นสลับไปมา จนจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 42 ด้วยโน้ต Db มีรูปแบบของทำนองคล้ายกับวลีที่ 4 ของท่อน A โดยเริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 42 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่ขึ้นเป็นลำดับขั้น และกระโดดคู่ 3 ก่อนที่จะเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้ามจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 43 ด้วยโน้ต Bb

ตัวอย่างที่ 280

Musical notation for Example 280. The melody is written on a treble clef staff with a key signature of two flats (Bb, Eb). The lyrics are: อ้าย คือ ป ริญญา ไจ นอง จิง ยี่ม ไต่ วัณ นี้. Chord symbols above the staff are D^b, E^bm, and B^bm. Measure numbers 42 and 43 are indicated.

2.2 โครงสร้างของจังหวะทำนอง (Melodic Structure)

2.2.1 รูปแบบกระสวนจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm)) มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 68 ต่อนาที จังหวะโบลิโร(S.Bolero) เนื่องจากเพลงปริญญาใจ ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ขึ้น โดยใช้กระสวนจังหวะทำนองที่ซ้ำกันเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และอธิบายตัวอย่างกระสวนจังหวะที่พบในเพลง มีดังนี้

กระสวนจังหวะที่ 1 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะสั้นๆ ประกอบด้วยโน้ต 3 ตัว มักใช้ใน ช่วงเริ่มต้นของประโยค

ตัวอย่างที่ 281

Musical notation for Example 281. It shows a vocal line starting with a double bar line and a fermata. The lyrics are: ได้ ฮักกับ อ้าย. Chord symbols A¹² and D^b are shown above the staff. Measure number 11 is indicated.

กระสวนจังหวะที่ 2 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 6 ตัว และมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ
ตัวอย่างที่ 282

กระสวนจังหวะที่ 3 พบว่า กระสวนจังหวะทั้ง 3 แบบนี้ มีพื้นฐานรูปแบบมาจากกระสวนจังหวะแบบเดียวกัน คือ กระสวนจังหวะที่ 2 แต่มีลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปเนื่องจากการเอื้อน จังหวะขัด และการทอดเสียงของผู้ขับร้อง
ตัวอย่างที่ 283

ตัวอย่างที่ 284

กระสวนจังหวะที่ 4 มีความยาว 2 ห้อง พบว่า ประกอบด้วยโน้ต 8 ตัว และเป็นเพียงกระสวนจังหวะเดียวที่เริ่มต้นด้วยจังหวะหนัก ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งกับกระสวนจังหวะทั้งหมดของเพลง ส่งผลให้ผู้ฟังสามารถทราบได้ว่าได้นำเข้าสู่ท่อนที่สำคัญของบทเพลง

ตัวอย่างที่ 285

นู ซา อ้ายเป็นพ่อพระ ในใจ

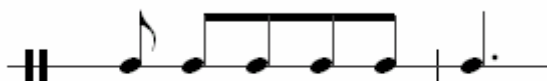
จากการศึกษาด้านรูปแบบกระสวนจังหวะทำนองของเพลงปริญาใจ พบว่าได้ว่า มีรูปแบบของกระสวนจังหวะทั้งหมด 4 แบบ

2.2 การซ้ำจังหวะทำนอง (Repetition) การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 เป็นการเริ่มต้นของทุก ๆ ประโยค

ตัวอย่างที่ 286

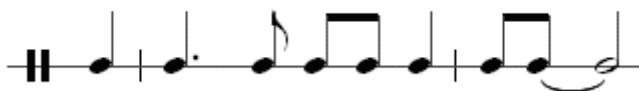
ท่อน A	ได้ - ฮัก - กับ - อ้าย
ท่อน A	ขาด - โอ - กาส - เรียน
ท่อน A2	ยั้ง - พบ - ยั้ง - ไก่ล
ท่อน A2	เป็น - พี่ - ยาม - ท้อ
ท่อน B	ได้ - โอ - กาส - เรียน
ท่อน A3	ได้ - ฮัก - กับ - อ้าย
ท่อน A3	จับ - มือ - ประ - คอง

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสุนจังหวะที่ 2 ในเนื้อเพลง
ตัวอย่างที่ 287

ท่อน A	เหมือน - ใจ - ได้ - ป - ริญ - ญา ชี - วิต - ผู้ - สาว - บ้าน - นา วุฒิ - การ - ศึก - ษา - มี - น้อย
ท่อน A	เพราะ - จน - เป็น - คน - เลื่อน - ลอย โชค - ดี - มี - อ้าย - ฝ้า - คอย หยัด - ยืน - ให้ - โอ - กาส - ใจ
ท่อน A2	มัน - ใจ - อ้าย - เป็น - คน - ดี ยาม - เจ็บ - ยาม - ซ้ำ - ชี - วิ น้อง - มี - อ้าย - คอย - ดึง - ไว้
ท่อน A2	เป็น - พ่อ - ยาม - น้อง - หวัน - ไหว ยาม - ป่วย - ฝ้า - ดู - แด - ใจ อ้าย - คือ - ผู้ - ให้ - เรื่อย - มา
ท่อน B	ได้ - รับ - จาก - อ้าย - แทน - ค่า ขอบ - คุณ - ส - วรรค์ - เมต - ตา ประ - ทาน - อ้าย - มา - ยา - ใจ
ท่อน A3	เหมือน - ใจ - ได้ - ป - ริญ - ญา น้อง - อยู่ - ยืน - สู - ชี - วา เพราะ - ว่า - อ้าย - ปู - ทาง - ไว้
ท่อน A3	ขอ - ร้อง - อย่า - ได้ - เปลี่ยน - ไป อ้าย - คือ - ป - ริญ - ญา - ใจ น้อง - จึง - ยิ้ม - ได้ - วัน - นี้

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสุนจังหวะที่ 4 พบในท่อน B
ตัวอย่างที่ 288

ท่อน B บู - ซา - อ้าย - เป็น - พ่อ - พระ - ใน - ใจ
 เชื้อ - ไหม - เชื้อ - ใจ - อ้าย - ทุก - เว - ลา

3. วิเคราะห์คำร้องเพลงเพลงปริญาใจ

3.1 ลักษณะคำร้อง

1) จำนวนคำ เพลงปริญาใจ จัดว่าเป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนตลาดไม่กำหนดรูปแบบตายตัว กลอนบทหนึ่งอาจจะมีวรรคละ 10 – 12 คำ ทั้งนี้เพราะผู้แต่งต้องการให้พอดีกับจังหวะของเพลงในแต่ละห้องเพลง

โชคดีมีอ้ายเฝ้าคอยหยัดยีนให้โอกาสใจ

โชคดีมีอ้ายเฝ้าคอยหยัดยีนให้โอกาสใจ

ยามเจ็บยามช้ำชีวีน้องมีอ้ายคอยดั่งไฉน

ขอบคุณสวรรค์เมตตาประทานอ้ายมาอย่าใจ

2) สัมผัส เพลงปริญาใจ ได้ส่งสัมผัสจากคำสุดท้ายของวรรคหน้าไปยังคำที่ 5 ของวรรคที่ตามมา ตรงตามฉันทลักษณ์ของกลอนตลาด มีเพียงสองวรรคที่ส่งสัมผัสไปยังคำที่ 4 ของวรรคที่ตามมา เป็นเพราะจังหวะของเพลงเป็นตัวกำหนด ดังแสดงไว้ เพลงนี้ไม่มีการส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว

แผนภูมิที่ 14

3.2 การเลือกคำเพื่อสร้างคำร้องการใช้คำเพื่อเน้นความหมาย มีการใช้คำเพื่อ

เน้นความหมาย หรือให้ความสำคัญกับคำบางคำ เช่น

- ยิงพบบบึงใกล้มันใจอ้ายเป็นคนดี
- ยามเจ็บยามช้ำชีวิตน้องมีอ้ายคอยดึงไว้
- เป็นพี่ยามท้อเป็นพ่อยามน้องหวั่นไหว
- ยามปวยเฝ้าดูแลใจอ้ายคือผู้ให้เรื้อยมา
- เชื่อนิมเชื่อใจอ้ายทุกเวลา
- ได้อกาสรีนไ้รับจากอ้ายแทนค่า

ผู้แต่งใช้คำว่า ยิง, ยาม, เป็น, เชื้อ, ได้, อ้าย เป็นการซ้ำคำเพื่อเน้นความสำคัญ โดยเฉพาะคำว่า “อ้าย” ในภาษาอีสาน ที่หมายถึง “พี่ชาย” การที่หญิงสาวคนใดคนหนึ่งเรียกผู้ชายว่า “อ้าย” เป็นการบอกให้รู้ว่า เรียกด้วยความเคารพ ด้วยความนับถือ

อย่างไรก็ตาม คำว่า “อ้าย” จะใช้เรียกผู้ชายที่อาวุโสกว่าได้โดยทั่วไป แต่ในบทเพลงนี้ สื่อความหมายว่า เรียกด้วยความนับถือจริง ๆ เห็นได้จากประโยคที่ว่า

...เป็นพี่ยามทำเป็นพ่อยามน้องหวันไหว ยามป่วยเฝ้าดูแลใจอ้ายคือผู้ให้เรื่อยมา
บูชาอ้ายเป็นพ่อพระในใจ เชื้อใหม่เชื้อใจอ้ายทุกเวลา...

3.3 การใช้คำเน้นความรู้สึก เพลงปริญาใจ ผู้แต่งได้ใช้คำที่เน้นอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ฟังหลายคำ เช่น

เพลงปริญาใจ

1. ได้ฮักกับอ้ายเหมือนใจได้ปริญา	ชีวิตผู้สาวบ้านนาวุฒิการศึกษามีน้อย
ขาดโอกาสเรียนเพราะจนเป็นคนเลื่อนลอย	โชคดีมีอ้ายเฝ้าคอยหยัดยื่นให้โอกาสใจ
2. ยิงพบยิงใกล้มันใจอ้ายเป็นคนดี	ยามเจ็บยามช้ำชีวิตน้องมีอ้ายคอยดั่งไว้
<u>เป็นพี่ยามทำเป็นพ่อยามน้องหวันไหว</u>	<u>ยามป่วยเฝ้าดูแลใจอ้ายคือผู้ให้เรื่อยมา</u>
3. <u>บูชาอ้ายเป็นพ่อพระในใจ</u>	เชื้อใหม่เชื้อใจอ้ายทุกเวลา
ได้โอกาสเรียนได้รับจากอ้ายแทนค่า	ขอบคุณสวรรค์เมตตาประทานอ้ายมาใจ
4. ได้ฮักกับอ้ายเหมือนใจได้ปริญา	น้องอยุ่ยืนสู้ชีวาเพราะว่าอ้ายปูทางไว้
จับมือประคองขอร้องอย่าได้เปลี่ยนไป	<u>อ้ายคือปริญาใจน้องจึงยิ้มได้วันนี้</u>

3.4 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เพลงนี้ ผู้แต่งได้บรรยายให้เห็นถึงหญิงสาวบ้านนาคนหนึ่งที่ไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ แต่เมื่อได้มาพบกับ “อ้าย” และอ้ายก็ดูแลหญิงสาวคนนี้เป็นอย่างดี จนหญิงสาวนับถือว่า “เป็นพ่อพระ” หญิงสาวก็บอกว่าแม่ไม่ได้เรียนหนังสือจนได้รับปริญาก็ก็น่าเสียใจ เพราะการที่ได้มาพบ ได้มารู้จักกับอ้าย เท่ากับได้รับปริญาแล้ว ปริญานั้นคือ ปริญาใจ

3.5 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ เพลงนี้ ผู้แต่งใช้คำที่ทำให้ผู้ฟังเห็นภาพพจน์ หรือเกิดจินตนาการร่วมด้วย จากการใช้คำหลายคำ เช่น

เพลงปริญาใจ

1. ได้ฮักกับอ้ายเหมือนใจได้ปริญา	ชีวิตผู้สาวบ้านนาวุฒิการศึกษามีน้อย
ขาดโอกาสเรียนเพราะจนเป็นคนเลือนลอย	โชคดีมีอ้ายเฝ้าคอยหยัดยื่นให้โอกาสใจ
2. ยิงพยิงไกลมันใจอ้ายเป็นคนดี	ยามเจ็บยามช้ำชีวิตน้องมีอ้ายคอยดึงไว้
เป็นพี่ยามท้อเป็นพ่อยามน้องหวั่นไหว	ยามป่วยเฝ้าดูแลใจอ้ายคือผู้ให้เรื่อยมา
3. บุษายายเป็นพ่อพระในใจ	เชื่อใหม่เชื่อใจอ้ายทุกเวลา
ได้โอกาสเรียนได้รับจากอ้ายแทนค่า	ขอบคุณสวรรค์เมตตาประทานอ้ายมาอย่าใจ
4. ได้ฮักกับอ้ายเหมือนใจได้ปริญา	น้องอยู่ยืนสู้ชีวาเพราะว่าอ้ายปูทางไว้
จับมือประคองขอร้องอย่าได้เปลี่ยนไป	อ้ายคือปริญาใจน้องจึงยิ้มได้วันนี้

โดยเฉพาะประโยค “เป็นพี่ยามท้อ เป็นพ่อยามน้องหวั่นไหว” แสดงให้เห็นว่า อ้ายได้ดูแล หญิงสาวคนนี้ดีมาก จนหญิงสาว ยกย่องให้เป็น พ่อพระ

สรุปวิเคราะห์เพลงปริญาใจ

1. เป็นเพลงที่มีรูปแบบลักษณะแบบทวิบท(Binary Form) A : B ประกอบด้วย 8 ห้อง เพลง โนแต่ละท่อนประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก แต่ละประโยคมีวลีย่อยๆ 2 – 3 วลี บันไดเสียงที่ใช้ พบว่า ลักษณะเด่นของทำนองเพลงมีการใช้โหมด Bb ดอเรียน (Bb Dorian ได้แก่ Bb C Db Eb F G natural Ab) ซึ่งมีทำนองที่สะดุดหูชวนฟังสังเกตจากโน้ต G natural
2. การซ้ำจังหวะทำนองของเพลงปริญาใจ สรุปได้ว่า มีการซ้ำของกระสวนจังหวะ ทำนองโดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 ในการเริ่มต้นของทุกๆ ประโยค และกระสวนจังหวะที่ 2 ในการดำเนินเรื่องราว ส่วนการซ้ำของกระสวนจังหวะที่ 4 ใช้ในช่วงท่อน B ทำให้เกิดความหนักแน่น และสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับแนวทำนอง
3. การตั้งข้อสังเกตเรื่องการเคลื่อนที่ของคอร์ดเพลงปริญาใจ มีการเคลื่อนที่ของคอร์ดหลักที่สำคัญ 3 รูปแบบ
 1. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - iv - v ใช้ Half Cadence (iv - v)
 2. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - iv - v - i ใช้ Perfect Cadence (v - i)
 3. การเคลื่อนที่ของคอร์ด VII - i

4. การวิเคราะห์คำร้อง พบว่า การประพันธ์ประเภทกลอนตลาด ไม่กำหนดคำตายตัวเหมือนกลอนสุภาพ ในบทหนึ่งอาจมีวรรคละ 10 – 12 คำ การเลือกเพื่อสร้างคำร้องในภาษาอีสาน ประปนบ้าง การส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับเสียงยาวเป็นไปตามลักษณะทำนองเพลง ภาพรวมของเพลงปริญาใจ คือการให้เกียรติผู้เป็นที่รัก สามารถเปรียบเทียบกับปริญาทางการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งให้ได้ยาก เช่นเดียวกับปริญาใจ กล่าวคือได้สามีที่ดี คู่ชีวิตที่ดีและมีความสุขตลอดไป ขับร้องโดยศิริพร อ่ำไพพงษ์ ซึ่งเป็นนักร้องที่มีโทนเสียงค่อนข้างต่ำและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการขับร้องเพลงโดยการใช้เสียงต่ำได้ดีและเสียงสูงสดใส ทำให้เพลงนี้ประสบความสำเร็จ

2.1 วิเคราะห์เพลงดอกหญ้าในป่าปูน

เพลงดอกหญ้าในป่าปูน ขับร้องโดย ต่าย อรทัย ได้รับรางวัลมาลัยทอง นักร้องลูกทุ่ง ยอดนิยม วิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00 ในปี พ.ศ.2546

2.1.1 ความเป็นมาเพลงดอกหญ้าในป่าปูน

เพลงดอกหญ้าในป่าปูน ผู้เขียนไม่สามารถระบุวันเวลาได้ชัดเจน คงอยู่ในช่วง ประมาณ พ.ศ.2544 - 2545 สลา คุณวุฒิ ได้กล่าวว่า "...เด็กต่างจังหวัดที่จบการศึกษามาใช้ชีวิตการเป็นอยู่ในกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ทำอาชีพรับจ้าง ลูกจ้างที่ใช้แรงงาน ผมก็คิดเปรียบเทียบกับดอกหญ้า เสมือนกับคนอื่นี่สานหรือคนต่างจังหวัดถึงแม้เข้ามาทำงานอยู่ในฐานะต่ำต้อยอย่างไรก็ตาม ก็สามารถมีความสุขอยู่กับงานที่ต่ำต้อย มีความอดทน มีความสุขอยู่กับงานที่ทำไปเปรียบเทียบกับดอกหญ้า ที่สามารถแบ่งบานได้ทุกสถานการณ์ ดอกหญ้าเป็นดอกไม้ที่เ็นใจน้อยที่สุด ถ้าเราเปรียบเทียบกับดอกไม้ชนิดอื่นๆ เช่น ดอกกุหลาบหรือดอกไม้ชนิดอื่นๆ ดอกหญ้าสามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกสถานการณ์และที่สำคัญที่สุดคือ มีความทนทานต่อทุกสภาพและสามารถแบ่งบานได้เหมือนชีวิตของเด็กต่างจังหวัด พุดถึงชีวิตตัวเอง เล่าถึงความมุ่งมั่นของจิตใจ ถึงแม้ว่าเราจะเป็นลูกจ้างก็ไม่เคยหยุดอยู่กับที่ พยายามค้นคว้าศึกษาเรียนรู้ ว่าสักวันเมื่อสำเร็จแล้วจะกำภูมิลำเนา เป็นการเสริมในแง่ของคุณธรรมอุดมการณ์ของชีวิตในแต่ละคน เพลงดอกหญ้าในป่าปูนนี้ พิจารณาความเหมาะสมกับตัวนักร้อง(ชีวิตจริงของ ต่าย อรทัย) และบุคลิกลักษณะ ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนที่จบการศึกษา ม.6 จากต่างจังหวัดเข้ามาในเมืองหลวง และก็ลงตัวกับหลายๆ ชีวิตที่มีความคล้ายกับ ต่าย อรทัย และเรียกตัวเองว่า "สาวดอกหญ้า" ..." (สัมภาษณ์. สลา คุณวุฒิ)

ตัวอย่างที่ 289

ดอกหญ้าในป่าปูน

ต่าย อรทัย

S.BOLERO ♩ = 68

คำร้อง-ทำนอง สลา คุณวุฒิ

NO 3 TEMPO FL TEMPO

Am Am Am Am Am

3

5 Am C Am AAm G Am Am7

10 Dm G D Em Em7 C หัวใจติดดิน สวมกางเกงยีนส์เก่าเก่า ใส่เสื้อตัวร้อยเก่า

15 Em A2Am G Am Am7 Dm G Em Em7

20 C Am Dm Am Em G Am Am7 B.G. Em

25 Am D Dm Am Em Em7 Am Am7 Dm Am

30 C Dm D Em A3Am G Am Am7 Dm G D

35 Em Em7 C Am Dm C Em G Am

10 Am Am Am C Am DCTO A3

บ้านเรา 3 3 FINE

VOCAL

เก้า กอดกระโปงใบเดียวติดกาย กราบลาแม่ พ่อ หลังจากเรียนจบมอ ปลาย ลาทุ่งดอกคุณไสว มาอาศัยชายคาป่า

ปูน เสาแรงเป็นทูน ผู้งานเงินเดือนต่ำต่ำ เก็บเงินเข้าเรียนภาค คำ ก่อความหวังบนทางเมืองฝุ่น ลังคมเมืองใหญ่ ขาดแคลนหัวใจเจือจุน ให้ความอดทนเต็มทูน ให้ยีนส์ไหวทุกวัน อยู่เมืองสวรรค์ แต่เป็นคนชั้นติดดิน เป็นผู้รับใช้จนชิน หูได้ยินแต่คำสั่งงาน แต่ยังมีได้ เพราะใจเหมือนดอกหญ้าบาน ถึงอยู่ในที่ต่ำ

ชั้น แต่ที่บ้านได้ทุกเวลา หัวใจติดดิน สวมกางเกงยีนส์เก่าเก่า ใส่เสื้อตัวร้อยเก่าเก่า แต่ใจสาวบด้อยรา

คาหวังไว้วันหนึ่งเรียนจบชั้นที่ใฝ่รอ มาจะสวมมงกุฎดอกหญ้าถ่ายรูปปริญญา ทวนมาบ้านเรา

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 11 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ขึ้น-ลง กลับสู่โน้ตเดิม และเคลื่อนที่ลงจังหวะแรกของห้องที่ 12 ด้วยโน้ต C เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 12 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 5 สู่โน้ต C จากนั้นทำนองเคลื่อนที่ขึ้น-ลงในช่วงแคบๆ ก่อนที่จะจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 13 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 295

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 13 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ขึ้น และ ก้าวกระโดดลงทันทีคู่ 5 สู่โน้ต A จากนั้นจึงเคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต C และเคลื่อนที่ขึ้นที่จังหวะแรกห้องที่ 14 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 14 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ขึ้น และก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 สู่โน้ต A จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ขึ้นในทิศทางตรงข้าม ผ่านโน้ต G F# สู่โน้ต D จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 296

2.1.4 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 297 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคสามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย จากตัวอย่างที่ 298 - 299 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 297

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต E ที่ 1 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต E ซ้ำโน้ต E จำนวน 4 ครั้ง โดยที่ทำงานองไม่มีการเคลื่อนที่ขึ้น-ลงจังหวะที่ 2 ห้องที่ 16 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่ขึ้นสู่โน้ต D และซ้ำโน้ตจำนวน 3 ครั้ง จากนั้นจึงเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 4 สู่โน้ต A จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 17 ด้วยโน้ต A

ตัวอย่างที่ 298

เอา แรง เป็น ทุน สู้ งาน เงิน เดือน ต่ำ ต่ำ

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 17 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ขึ้นสู่โน้ต A และซ้ำโน้ต A จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้งสู่โน้ต B และกระโดดลงคู่ 3 จนกระทั่งก้าวกระโดดลงคู่ 4 จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 18 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 2 ห้องที่ 18 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต C และเคลื่อนที่ก้าวขึ้นอีกครั้งสู่โน้ต A ก่อนที่จะเคลื่อนที่ลง-ขึ้นตามลำดับขั้นคู่ 3 กลับสู่โน้ตเดิม จากนั้นจึงเคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงคู่ 4 จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 19 ด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 299

เก็บ เงิน เข้า เรียง ภาค ต่ำ ก่อ ความ หวัง บน ทาง เบื้อง ฝุ่น

2.1.6 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 300 ซึ่งใน

โครงสร้างของประโยคสามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 301 - 302 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 300

สั่ง คม เมือง ใหญ่ ขาด แอลกอฮอล์ ใจ เจ็บ จน ใช้ ความอดทนเต็ม ทุน ให้ ยืน สู้ ไท ทุก วัน

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต D E เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้นกระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต G ตามด้วยโน้ต A ห้องที่ 28 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ด้วยโน้ต B เคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้น จนถึงโน้ต G จากนั้นทิศทางเคลื่อนที่กระโดดลงคู่ 6 ด้วยโน้ต A จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 29 ด้วยโน้ต D

ตัวอย่างที่ 307

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต G เคลื่อนที่ก้าวกระโดดลงทันทีคู่ 7 สู่โน้ต A จากนั้นจึงเคลื่อนที่ขึ้นและลงในช่วงแคบ ๆ กลับสู่โน้ตเดิม ก่อนที่จะก้าวกระโดดขึ้นคู่ 5 ที่จังหวะแรก ห้องที่ 30 ด้วยโน้ต E เริ่มจากจังหวะหนักของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 30 ด้วยโน้ต A จากนั้นกระโดดขึ้นและเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นสู่โน้ต D และก้าวกระโดดขึ้นอีกครั้งคู่ 5 สู่โน้ต A จนกระทั่งทำนองเคลื่อนที่ลงในทิศทางตรงข้ามตามลำดับขั้น ผ่านโน้ต G และ F# ที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 31 พักเสียงด้วยโน้ต E

ตัวอย่างที่ 308

2.1.9 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 309 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคสามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลี จากตัวอย่างที่ 310 - 311 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 309

วลีที่ 1 เหมือนวลีที่ 1 ท่อน A

ตัวอย่างที่ 310

หัวใจติดดิน สวมกางเกงยีนส์เก่าเก่า

วลีที่ 2 เหมือนวลีที่ 2 ท่อน A

ตัวอย่างที่ 311

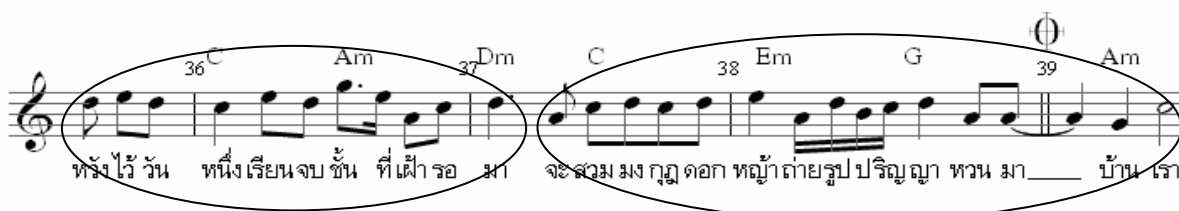
ได้เสื้อตัวรอยเก่าเก่า แต่ใจสาวบ่ด้อยราคา

2.1.10 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 312 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคสามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลี ดูตัวอย่างที่ 313 - 314 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 312

วลีที่ 3

วลีที่ 4

หวังไว้วันหนึ่งเรียนจบชั้นที่เผ่ารอมา จะสวมมงกุฎดอกหญ้าถ่ายรูปปริญญา หวนมาบ้านเรา

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 35 ด้วยโน้ต D เคลื่อนที่ไต่ขึ้นคู่ 2 สู่น้ต E เคลื่อนที่ลงน้ต D ที่จังหวะแรกห้องที่ 36 พักด้วยน้ต C จังหวะที่ 2 ห้องที่ 36 ด้วยน้ต E เคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้นน้ต D ก่อนที่จะเคลื่อนที่ก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 สู่น้ต G จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ในทิศทางตรงข้าม กระโดดลงคู่ 3 และคู่ 5 ตามลำดับสู่น้ต A ก่อนเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 37 ด้วยน้ต D

ตัวอย่างที่ 313

หวังไว้วันหนึ่งเรียนจบชั้นที่เผ่ารอมา

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 37 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต C ก่อนที่จะเคลื่อนที่ขึ้น-ลงในช่วงแคบที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต E จังหวะที่ 2 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 สู่โน้ต D ก่อนที่จะเคลื่อนที่ลงและ ขึ้นในช่วงแคบๆ จังหวะที่ 3 ด้วยโน้ต D จังหวะที่ 4 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ลงตามลำดับ ขึ้นสู่โน้ต G ก่อนที่จะเคลื่อนที่ก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 จังหวะที่ 3 ห้องที่ 39 พักเสียงด้วยโน้ต C ตัวอย่างที่ 314

2.2 โครงสร้างของจังหวะทำนอง (Melodic Structure)

2.2.1 รูปแบบกระสวนจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm) เนื่องจากเพลง ดอกหญ้าในป่าปูน สลา คุณวุฒิ ได้ประพันธ์ขึ้น โดยใช้กระสวนจังหวะทำนองที่ซ้ำกันเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และอธิบายตัวอย่างกระสวนจังหวะที่พบในเพลง มีดังนี้

กระสวนจังหวะที่ 1 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะสั้น ๆ ประกอบด้วยโน้ต 4 ตัว มักใช้ในช่วงเริ่มต้นของประโยค

ตัวอย่างที่ 315

กระสวนจังหวะที่ 2 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 6 ตัว และมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีโน้ตยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ
ตัวอย่างที่ 316

สวม กางเกง ยีนส์ เก๋า เก๋า

กระสวนจังหวะที่ 3 พบว่า มีพื้นฐานรูปแบบมาจากกระสวนจังหวะ ที่ 2 แต่มีลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปเนื่องจากการเลื่อน จังหวะขัด และการทอดเสียงของผู้ขับร้อง
ตัวอย่างที่ 317

ให้ ยีน ลู๊ ไทว... ทุก วัน

กระสวนจังหวะที่ 4 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 7 ตัว และมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีโน้ตยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ
ตัวอย่างที่ 318

กอด กระเป๋า ไบ เตียว ติด กาย

กระสวนจังหวะที่ 5 พบว่า กระสวนจังหวะทั้ง 2 แบบนี้ มีพื้นฐานรูปแบบมาจาก กระสวนจังหวะที่ 4 แต่มีลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปเนื่องจากการเอื้อน จังหวะขัด และการทอดเสียง ของผู้ขับร้อง

ตัวอย่างที่ 319

Musical notation for Example 319. The top part shows a rhythmic pattern on a staff with a double bar line. The bottom part shows a melodic line on a treble clef staff with lyrics 'แต่ ก็ บ้าน ได้ ทุก เว ลา'. Chords are indicated above the notes: Dm, D, and 31 Em.

ตัวอย่างที่ 320

Musical notation for Example 320. The top part shows a rhythmic pattern on a staff with a double bar line. The bottom part shows a melodic line on a treble clef staff with lyrics 'เรียนจบ ชั้น ที่ เฝ้ารอ มา'. Chords are indicated above the notes: Am and 37 Dm.

2.2.2 การซ้ำจังหวะทำนอง (Repetition) การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 ใช้ในการการเริ่มต้นประโยค

ตัวอย่างที่ 321

Musical notation for Example 321 showing a rhythmic pattern on a staff with a double bar line.

- ท่อน A หัว - ใจ - ติด - ดิน
- กราบ - ลา - แม่ - พ่อ
- ท่อน A2 เหา - แรง - เป็น - ทุน
- สัง - คม - เมือง - ไหญ่
- ท่อน B อยู่ - เมือง - ส - วรรค์
- แต่ - ย้ง - ยิ้ม - ได้

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 4 ในเนื้อเพลงเช่นเดียวกัน
ตัวอย่างที่ 323

ท่อน A กอด - กระ - เป้า - ไบ - เดียว - ติด - กาย
 มา - อา - คัย - ซาย - คา - ป่า - ปูน

ท่อน A2 ก่อ - ความ - หวัง - บน - ทาง - เป็ - ฝัน

ท่อน B หู - ได้ - ยิน - แต่ - คำ - สั่ง - งาน
 แต่ - ก็ - บาน - ได้ - ทุก - เว - ลา

ท่อน A3 แต่ - ใจ - สาว - บ่ - ด้อย - รา - คา
 เรียน - จบ - ชั้น - ที่ - ฝ้า - รอ - มา

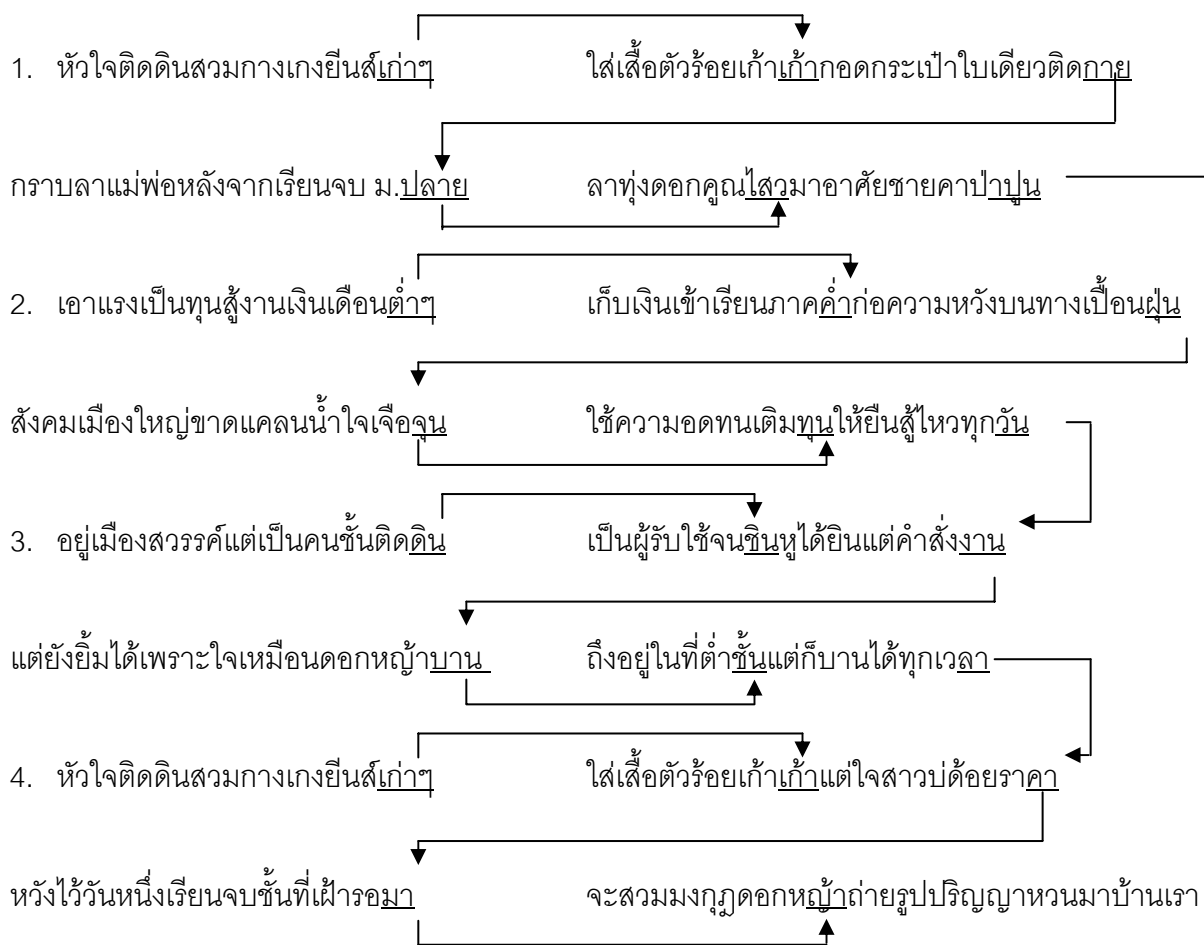
3. การวิเคราะห์คำเพลงดอกหญ้าในป่าปูน

3.1 ลักษณะคำร้อง

จำนวนคำ เพลงดอกหญ้าในป่าปูน จัดว่าเป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนตลาด คือไม่กำหนดตายตัวแม้ว่าทุกวรรคจะมีจำนวนคำ 7 - 13 คำ เป็นการแต่งที่ต้องลงตัวกับจังหวะทำนองเพลง

สัมผัส เพลงนี้ส่วนมากมีการส่งสัมผัสที่ 6 แต่คำที่สัมผัสนั้นเป็นการสัมผัสตรง จังหวะตกของทำนองเพลง และมีการส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว มีอยู่ 4 คู่ ได้แก่ ปลาย - ไหว(ไสว) , บาน - ชั้น, ปูน - ฝัน , วัน - งาน

ดอกหญ้าในป่าปูน

แผนภูมิที่ 15

3.2 การเลือกคำเพื่อสร้างคำร้องการใช้คำเน้นคำเพื่อความหมาย

1. หัวใจติดดินสวมกางเกงยีนส์เก่าๆ	ใส่เสื้อตัวร้อยเก่าเก่ากอดกระเป๋ าใบเดียวติดกาย
กราบลาแม่พ่ อหลังจากเรียนจบ ม.ปลาย	ลาทุ่งดอกคุณไสวมาอาศัยชายคาป่าปูน
2. เอาจริงเป็นทุนสู้งานเงินเดือนต่ำๆ	เก็บเงินเข้าเรียนภาคค่ำ ก่อความหวังบนทางเป็ นฝุ่น
สั่งคมเมืองใหญ่ขาดแคลนน้ำใจเจือจุน	ใช้ความอดทนเติมทุนให้ยืนสู้ไหวทุกวัน
3. อยู่เมืองสวรรค์แต่เป็นคนชั้นติดดิน	เป็นผู้รับใช้จนชินหูได้ยินแต่คำสั่งงาน
แต่ยังยิ้มได้เพราะใจเหมือนดอกหญ้าบาน	ถึงอยู่ในที่ต่ำชั้นแต่ก็บานได้ทุกเวลา
4. หัวใจติดดินสวมกางเกงยีนส์เก่าๆ	ใส่เสื้อตัวร้อยเก่าเก่าแต่ใจสาวบ่ ด้อยราคา
หวังไว้วันหนึ่งเรียนจบชั้นที่เฝ้า รอมา	จะสวมมงกุฎดอกหญ้าถ่ายรูปปริญญาหวนมาบ้านเรา

บทเพลงดอกหญ้าในป่าปูน ผู้แต่งเลือกใช้คำที่มีสัญลักษณ์แทนที่จะใช้คำอธิบายที่ยาว ใช้คำเปรียบเทียบ(อุปมา) หลายประโยค ทำให้บทเพลงมีความไพเราะ มีความหมายกินใจประทับใจผู้ฟัง ที่สำคัญคือ เนื้อเพลงไม่ได้กล่าวถึงความรัก หากแต่นำชีวิตจริงมาแต่งเป็นเพลงสัญลักษณ์และคำอุปมาในเพลงนี้ ได้แก่

1) เสื้อตัวร้อยเก้าเก้า – เป็นการบอกว่า เสื้อนี้ราคาถูก เสื้อลดราคา คนจนที่ไม่มีเงินพอที่จะซื้อเสื้อยี่ห้อดัง ราคาแพง มาสวมใส่ก็จะซื้อเสื้อราคานี้ รุ่นนี้

2) พุ่มดอกคูน – หมายถึง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บอกให้รู้โดยนัยว่า หญิงสาวคนนีมาจาก “บ้านนอก” หรือเป็นคน “ต่างจังหวัด”

3) ป่าปูน – หมายถึง เมืองหลวง กรุงเทพฯ หรืออีกคำหนึ่งคือ ป่าคอนกรีต

4) เขาแรงเป็นทุน – หมายถึง ไม่มีเงินที่จะลงทุนทำการค้าใดๆ มีแต่แรงกายที่จะทำงานเพื่อแลกกับเงินเดือนต่ำๆ เงินเดือนเพียงน้อยนิดของครูฐานะดีแต่ไม่ยอมทำงานบ้านเอง ต้องจ้างคนต่างจังหวัดมาเป็นคนรับใช้ ด้วยค่าจ้างเพียงน้อยนิด (เงินเดือนต่ำๆ)

5) ทางเปื้อนฝุ่น – หนทางที่สกปรก หนทางที่คนฐานะดีดูแคลนว่า “ต่ำ” เหมาะสำหรับคนที่ไม่มีความรู้อะไร ต้องใช้แรงกายเข้าสู่

6) สังคมเมืองใหญ่ขาดแคลนน้ำใจเจือจุน – เป็นการสะท้อนภาพชีวิตจริงของคนเมือง ที่อยู่แบบเอาวัดเอาเปรียบกัน ไม่มีน้ำใจให้กัน ในมุขกลับกัน ก็เป็นการบอกว่า สังคมบ้านนอกตามที่คนเมืองพูดนั้น กลับมีน้ำใจให้กันมากมาย ประโยคนั้นนอกจากเป็นการบอกเล่าแล้วตีความได้ว่าเป็นการ “ว่า” ให้คิดด้วย

7) ใช้ความอดทนเติมทุนให้ยี่สิบสี่ชั่วโมงทุกวัน – ผู้ที่ทำงานเป็นคนรับใช้ ต้องมีความอดทน อดกลั้น เป็นการปลุกใจตัวเองให้มีแรง มีมานะทำงาน เพราะความหวังที่ตั้งไว้ยังไม่ถึง

8) อยู่เมืองสวรรค์แต่เป็นคนชั้นติดดิน – เมืองสวรรค์ คือเมืองหลวง กรุงเทพฯ เมืองหลวงของไทย มีผู้แต่งเพลงว่า “ไอ้กรุงเทพฯ เมืองฟ้าอมร” จากเพลงนี้ คนจึงเรียกกรุงเทพฯ ในเชิงประชดว่า เมืองฟ้าบ้าง เมืองสวรรค์บ้าง ส่วนคำว่าคนชั้นติดดิน หมายถึงคนที่อยู่ระดับล่างที่สุดหรือคนรับใช้นั่นเอง ประโยคนีเป็นการใช้คำที่เป็นปฏิภาคกัน หรือคำที่ขัดแย้งกัน แต่ไปด้วยกันได้ อย่างลงตัว

9) ใจเหมือนดอกหญ้าบาน, ถึงอยู่ในที่ต่ำชั้นแต่ก็บานได้ทุกเวลา – แม้ว่าจะลำบากกายเพียงใด หญิงสาวก็ยังยิ้มสู้ แรงใจไม่เคยหมด เปรียบเหมือนดอกหญ้าที่ขึ้นตามซอกตึก ส่วนคำว่าดอกหญ้า หมายถึง ด้อยค่า ไร้ค่า ตรงกันข้ามกับดอกฟ้า ผู้แต่งเปรียบเทียบว่า หญิงสาวในบทเพลงเป็นเพียงดอกหญ้า แต่ก็บานได้แม้ไม่มีคนเห็นค่า

10) แต่ใจสาวปด้อยราคา – แม้เสื้อจะราคาถูก แต่จิตใจของหญิงสาวในเนื้อเพลง ไม่ได้ต่ำต้อย หรือด้อยค่า เพราะมีความใฝ่ดีเป็นเกราะกำบังไม่ให้ทำความชั่ว

11) มงกุฏดอกหญ้า – ดอกหญ้า คือของด้อยค่า ไร้ราคา , มงกุฏ คือของสูงค่า มงกุฏดอกหญ้า จึงมีความหมายว่า แม้เจ้าตัวจะภูมิใจว่าเป็นของสูงส่ง (มงกุฏ) แต่ในสายตาคนเมือง สวรรค์ก็ดูแคลนว่าเป็นเพียงดอกหญ้าด้อยราคา ไม่ว่าใครจะมองว่าด้อยค่า แต่หญิงสาวก็ภูมิใจใน มงกุฏดอกหญ้านั้น

3.3 การใช้คำเน้นความรู้สึก

ดอกหญ้าในป่าปูน

1. หัวใจติดดินสวมกางเกงยีนส์เก่าๆ
กราบลาแม่พ่อหลังจากเรียนจบ ม.ปลาย	ใส่เสื้อตัวร้อยเก่าเก่าออกตระเป๋ไปเดียวติดกาย
ลาทุ่งดอกคุณไสวมาอาศัยชายคาป่าปูน
2. เอาแรงเป็นทุนสูงงานเงินเดือนต่ำๆ
สังคมเมืองใหญ่ขาดแคลนน้ำใจเจ๊จูน	เก็บเงินเข้าเรียนภาคค่ำก่อความหวังบนทางเปื้อนฝุ่น
ใช้ความอดทนเติมทุนให้ยืนสู้ไหวทุกวัน
3. อยู่เมืองสวรรค์แต่เป็นคนชั้นติดดิน
แต่ยังยิ้มได้เพราะใจเหมือนดอกหญ้าบาน	เป็นผู้รับใช้จนชินหูได้ยินแต่คำสั่งงาน
ถึงอยู่ในที่ต่ำชั้นแต่ก็บานได้ทุกเวลา
4. หัวใจติดดินสวมกางเกงยีนส์เก่าๆ
หวังไว้วันหนึ่งเรียนจบชั้นที่เฝ้ารอมา	ใส่เสื้อตัวร้อยเก่าเก่าแต่ใจสาวปด้อยราคา
จะสวมมงกุฏดอกหญ้าถ่ายรูปปริญญาหวนมาบ้านเรา

บทเพลงนี้มีใช้บทเพลงรัก ดังนั้น คำทุกคำ ประโยคทุกประโยค ในบทเพลง จึงสื่อความหมายที่เน้นอารมณ์และความรู้สึก ไม่ว่าจะยกประโยคใดของบทเพลงมา ก็มีความหมายเน้นความรู้สึกทุกประโยค ในที่นี้จะยกตัวอย่างบางประโยค เช่น

ลาทุ่งดอกคุณไสวมาอาศัยชายคาป่าปูน - ต้องจากบ้านเพื่อไปทำงานในกรุงเทพฯ
อยู่เมืองสวรรค์แต่เป็นคนชั้นติดดิน - ประโยคนี้เป็นการใช้คำที่เป็นปฏิภาคกันหรือคำที่ขัดแย้งกัน

3.4 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ในเพลงของสลา คุณวุฒิ

ที่นำมา วิเคราะห์ทั้ง 10 เพลง มีเพลงนี้เพลงเดียวที่ไม่ได้กล่าวถึง “ความรัก” หรือ “คนรัก” หากแต่กล่าวถึงความใฝ่ฝัน ความตั้งใจ และความพยายามของหญิงสาวคนหนึ่งที่มาจากภาค อีสาน เข้ามาทำงานเป็นคนรับใช้ในกรุงเทพฯ และพยายามเก็บเงินเพื่อเรียนหนังสือ “...เก็บเงินเข้าเรียนภาคค่ำ” ให้ถึงวันที่ “...จะสวมมงกุฏดอกหญ้าถ่ายรูปปริญญาหวนมาบ้านเรา”

คำที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อเพลง เพราะคนจนที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีอีกมาก ที่มีความเพียรจะสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ เพลงนี้ นอกจากจะเลือกใช้คำที่เหมาะสมแล้ว ยังเป็นเพลงที่เป็นแรงบันดาลใจ กระตุ้นให้คนจนที่ต้องทำงานด้วย เรียนด้วย ให้มีมานะในการทำงานและเรียนให้สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

3.5 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ เพลงนี้ ผู้แต่งใช้คำที่ทำให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ เกิดภาพพจน์ทุกประโยค คงเป็นเพราะบรรยายสภาพชีวิตจริง ๆ ของคนต่างจังหวัดที่เข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ ต่างจากเพลงรัก ที่มักบรรยายในรูปนามธรรม หรือความรู้สึกเป็นส่วนมาก ทำให้คนที่ฟังเพลงรักรับรู้ความซาบซึ้งในบทเพลง และมีจินตนาการที่ไม่เหมือนกัน แล้วแต่ว่าใครเคยมีประสบการณ์รักมากหรือน้อยเพียงใด

ส่วนเพลงดอกหญ้าในป่าปูน คนส่วนใหญ่จะจินตนาการหรือวาดภาพในใจได้ไม่ต่างกันนัก โดยเฉพาะคนที่เคยลำบาก เคยมารับจ้างทำงานในกรุงเทพฯ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง เช่น

สวมกางเกงยีนส์เก่าๆ ใส่เสื้อตัวร้อยเก่าเก่า – คนที่แต่งตัวอย่างนี้บอกให้รู้ว่ามิฐานะยากจน

กอดกระเป๋ายาไปเที่ยวติดกาย – ทรัพย์สินที่นำติดตัวไปด้วยมีแค่นี้

ดอกหญ้าในป่าปูน

1. หัวใจติดดินสวมกางเกงยีนส์เก่าๆ	<u>ใส่เสื้อตัวร้อยเก่าเก่ากอดกระเป๋ายาไปเที่ยวติดกาย</u>
กราบลาแม่พ่อหลังจากเรียนจบ ม.ปลาย	ลาทุ่งดอกคูณไสวมาอาศัยชายคาป่าปูน
2. เอาแรงเป็นทุนสู้งานเงินเดือนต่ำๆ	เก็บเงินเข้าเรียนภาคค่ำก่อความหวังบนทางเปื้อนฝุ่น
สังคมเมืองใหญ่ขาดแคลนน้ำใจเจือจุน	ใช้ความอดทนเติมทุนให้ยืนสู้ไหวทุกวัน
3. อยู่เมืองสวรรค์แต่เป็นคนชั้นติดดิน	<u>เป็นผู้รับใช้จนชินหูได้ยินแต่คำสั่งงาน</u>
แต่ยังยิ้มได้เพราะใจเหมือนดอกหญ้าบาน	ถึงอยู่ในที่ต่ำชั้นแต่ก็บานได้ทุกเวลา
4. หัวใจติดดินสวมกางเกงยีนส์เก่าๆ	ใส่เสื้อตัวร้อยเก่าเก่าแต่ใจสาวบ่ด้อยราคา
หวังไว้วันหนึ่งเรียนจบชั้นที่เฝ้ารอมา	<u>จะสวมมงกุฎดอกหญ้าถ้ารูปปริญญาหวนมาบ้านเรา</u>

สรุปวิเคราะห์เพลงดอกหญ้าในป่าปูน

1. รูปแบบเพลงมีลักษณะแบบทวิบาท (Binary Form) เป็นเพลงแบบ 2 ท่อน คือ A : B ท่อนหนึ่งประกอบด้วย 8 ห้องเพลง ลักษณะเด่นของทำนองเพลง พบว่ามีการใช้โมด A ดอเรียน(A Dorian ได้แก่ A B C D E F# G A) ซึ่งมีทำนองที่เปล่งออกสะดุดมาชวนฟังแบบดอเรียน สังเกตจากโน้ต F# โมดดอเรียนนี้พบมากในเพลงลูกทุ่งในปัจจุบัน

2. รูปแบบกระสวนจังหวะทำนองของเพลง เป็นบทเพลงที่ใช้จังหวะ สโลว์โบลิโร (S.Bolero) มีอัตราจังหวะความเร็วโน้ตตัวดำเท่ากับ 68 เคาะต่อนาที มีรูปแบบของกระสวนจังหวะทั้งหมด 5 แบบ การซ้ำจังหวะทำนองของเพลง มีการซ้ำของกระสวนจังหวะทำนองโดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 ในการเริ่มต้นของทุกๆ ประโยค และกระสวนจังหวะที่ 2 3 4 และ 5 ใช้ในการดำเนินเรื่องราว

3. ข้อสังเกตการเคลื่อนที่ของคอร์ด ที่สำคัญ 5 รูปแบบ ได้แก่

1. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - iv - v
2. การเคลื่อนที่ของคอร์ด III - iv - v
3. การเคลื่อนที่ของคอร์ด III - iv - v - i
4. การเคลื่อนที่ของคอร์ด VII - i - iv - v
5. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - iv - i - iv - v

- ใช้คอร์ดที่อยู่ในโครงสร้างของบันไดเสียง A ไมเนอร์ ได้แก่ คอร์ด Am, Am7, คอร์ด C, คอร์ด Dm, คอร์ด Em, Em7 และคอร์ด G

- ใช้คอร์ดที่ยืมมาจากบันไดเสียงคู่ขนานเมเจอร์ของบันไดเสียงหลัก A ไมเนอร์ เพื่อให้เกิดสีสันของทำนองและโน้ตประสานในจุดนั้น ได้แก่ D (IV) เป็นคอร์ดชนิดเมเจอร์

4. คำร้องเพลงดอกหญ้าในป่าปูน เป็นการประพันธ์ประเภทกลอนตลาด ไม่กำหนดคำและสัมผัสตายตัว ในบทหนึ่งอาจมีวรรคละ 7 - 12 คำ ผู้ประพันธ์เลือกใช้คำที่เป็นสัญลักษณ์ใช้คำอุปมา ทำให้บทเพลงมีความไพเราะ มีความหมายกินใจ ลงตัวระหว่างคำร้องกับทำนองเพลง ทำให้ผู้ฟังสามารถจินตนาการภาพพจน์ และบรรยายกาศ ได้ชัดเจน

2.1 วิเคราะห์เพลงต้องมีสักวัน

เพลงต้องมีสักวัน ขับร้องโดย ก๊อต จักรพรรณ์ อาบครบุรี ได้รับรางวัลมาลัยทอง นักร้องลูกทุ่งยอดเยี่ยม สถาบันวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00 ครั้งที่ 2 ปี 2544

2.2.1 ความเป็นมาเพลงต้องมีสักวัน

เพลงต้องมีสักวัน ผู้เขียนไม่สามารถระบุวันเวลาได้ชัดเจน คงอยู่ในช่วง ประมาณ พ.ศ.2544 สลา คุณวุฒิ ได้กล่าวว่า "...เป็นที่แต่งขึ้นเพื่อใช้ประกอบละครโทรทัศน์ เรื่องหงส์ฟ้ากับสมหวัง จุดประกายเกิดจากเนื้อเรื่องที่มาจากตัวละครคือพระเอก แต่ในขณะที่คิดนั้นก็คิดไว้กับหลายๆ ชีวิตที่ต้องพบกับการรอคอย และพบกับการผิดหวังและล้มเหลวในชีวิต หวังว่าสักวันหนึ่งจะต้องมีวันของเรา (ถ้าพูดเป็นภาษาอีสานว่า "เบิ่งเด้อ บ่มีบ่อเป็นมือของช่อย") ถ้ามองในแง่ด้านความรักก็คือ จะต้องมีความแข่ง และมีการเหยียบหยาม ถ้ามองในแง่การทำงาน ก็จะต้องมีอุปสรรคก่อนที่จะพบกับความสำเร็จ การเหยียบหยามจากสายของคนอื่นๆ ก็คิดหาคำที่จะมาปลอบใจตัวเอง หรือพูดให้เข้ากับสถานการณ์บ้านเมืองคือ "ปลุกมอบให้ตัวเอง" ให้รู้จักสู้ชีวิต รู้จักรอ และรู้จักกับความทนได้ เวลาท้อแท้กับชีวิตขึ้นมา ก็จะร้องเพลงนี้ และจะทำให้เรามีพลังต่อสู้ต่อไป ดังเนื้อเพลงที่ว่าไว้..." (สลา คุณวุฒิ. สัมภาษณ์.)

ตัวอย่างที่ 324

ต้องมีสักวัน

ก๊อต จักรพรรณ์ อาบครบุรี

คำร้อง-ทำนอง สลา คุณวุฒิ

S.BOLERO $\text{♩} = 70$ NO TEMPO

Soprano 3:2

Piano

Soprano

Piano

TEMPO

String

5 Fm A^b B^bm E^b7 Cm7 Fm Fm Cm7 A Fm

11 F A^b Cm7 C7 Fm A^b B^bm E^b Cm7 C7

17 C7 Cm7 A 2Fm F A^b Cm7 C7 Fm A^b

22 B^bm B^bm7 A^b Cm7 Fm Fm7 B A^b B^b Cm7 C7

27 Fm E^b D^b A^b Cm7 B^bm B^bm7 A^b B^bm7

32 C7 C7 Cm7 A 3Fm F A^b Cm7 C7

37 Fm A^b B^bm B^bm7 E^b D^b A^b Cm7 Soprano Solo Fm

43 E^b7 B^bm A^b String D^b E^b D^b

47 Cm7 Fm Piano C7 VOCAL Cm7

ต้อง มี สัก วัน ต้อง มี สัก

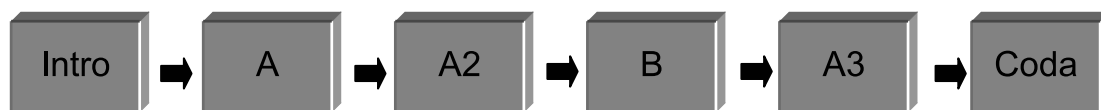
Soprano Fm A^b String E^b Fm Piano Fm

2.1.2 รูปแบบเพลงต้องมีสักวัน

จากการศึกษาด้านโครงสร้างของเพลงต้องมีสักวัน พบว่า เป็นเพลงที่มีรูปแบบลักษณะแบบทวิบท(Binary Form) คือ จะเริ่มที่ Intro A ซ้ำด้วยท่อน A(A2) ตามด้วยท่อน B A(A3) และจบด้วย Coda ในแต่ละท่อนประกอบด้วย 2 ประโยคหลัก แต่แต่ละประโยคมีวลีย่อยๆ โดยในท่อน Introduction มี 8 ห้อง ในแต่ละท่อนเพลงประกอบด้วย 8 ห้อง และในท่อน Coda มีเพียง 4 ห้อง ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

ท่อน Introduction	8 ห้อง
ท่อน A	8 ห้อง
ท่อน A2	8 ห้อง
ท่อน B	8 ห้อง
ท่อน A3	8 ห้อง
ท่อน Coda	4 ห้อง

ตัวอย่างที่ 325

2.1.3 โครงสร้างทำนองท่อน A ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 326 ซึ่งในโครงสร้างประโยคสามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 3 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 327 – 328 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 326

วลีที่ 1

วลีที่ 2

วลีที่ 3

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 9 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้น จากนั้นจึงเคลื่อนที่ขึ้นที่จังหวะหนัก ของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 10 ด้วยโน้ต Bb ของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 9 ด้วยโน้ต A เคลื่อนที่ตามลำดับขั้นและกระโดดลงคู่ 3 สุ้โน้ต Eb จากนั้นเคลื่อนที่ขึ้นขั้นอีกครั้ง จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 10 ด้วยโน้ต F พบว่าใช้กลุ่มโน้ต 6 เสียงคือ Eb F G Ab Bb และ C

ตัวอย่างที่ 327

ต๋อง มี สัก วัน ต๋อง มี สัก วัน

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 10 ด้วยโน้ต C เคลื่อนที่ก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 สุ้โน้ต F และเคลื่อนที่ขึ้นโน้ต G ตามลำดับขั้นจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 11 ด้วยโน้ต A natural เพื่อลงตัวกับคอร์ด F ในห้องที่ 11

ตัวอย่างที่ 328

ห้อง คำ เต็ม ผัน

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 11 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่ก้าวกระโดดขึ้นคู่ 5 สุ้โน้ต C ก่อนที่ทิศทางของทำนองเคลื่อนที่ตรงข้ามลงตามลำดับขั้นจบวลีที่จังหวะหนักของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 11 ด้วยโน้ต Ab จังหวะที่ 3 ห้องที่ 11 ด้วยโน้ต Bb เคลื่อนที่ขึ้นและกระโดดคู่ 3 สุ้โน้ต Eb จากนั้นจึงกระโดดในทิศทางตรงข้ามกลับสุ้โน้ตเดิม วลีที่จังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 12 พักเสียงด้วยโน้ต C

ตัวอย่างที่ 329

ปลอบใจ รอ วัน ที่ คอย แสน ไกล

2.1.4 โครงสร้างทำนองท่อน A ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 330 ซึ่งในโครงสร้าง
ประโยคสามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 331 – 332 ดังนี้
ตัวอย่างที่ 330

วลีที่ 4 วลีที่ 5

วันที่ทุก อย่าง เปิดทางให้สมดัง ใจ ถึงนานเพียง ไต หัวใจ จะ คอย จะ ทน

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 12 ด้วยโน้ต Bb เคลื่อนที่ขึ้น และลง สู่โน้ตเดิม จากนั้นทำนองเคลื่อนที่ลงอีกครั้ง ที่จังหวะแรกห้องที่ 13 ด้วยโน้ต Ab จังหวะที่ 2 ห้องที่ 13 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต Ab จากนั้นจึงเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง สู่โน้ต Db และทำนองจึงเคลื่อนที่ลงในทิศทางตรงข้ามตามลำดับชั้นจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 14 ด้วยโน้ต Bb
ตัวอย่างที่ 331

วันที่ทุก อย่าง เปิดทางให้สมดัง ใจ

วลีที่ 5 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 16 ด้วยโน้ต C จากนั้นตามลำดับชั้น ที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 15 ด้วยโน้ต G จังหวะที่ 2 ห้องที่ 16 ด้วยโน้ต Ab จากนั้นเคลื่อนที่ลงและขึ้นในช่วงแคบๆ กลับสู่โน้ตเดิม และทำนองจึงกระโดดขึ้นคู่ 3 จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 16 ด้วยโน้ต C

ตัวอย่างที่ 332

ถึงนาน เพียง ไต หัวใจ จะ คอย จะ ทน

2.1.6 โครงสร้างทำนองท่อน A2 ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 337 ซึ่งในโครงสร้าง

ของประโยคสามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 338 – 339 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 337

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 20 ด้วยโน้ต Db จากนั้นทำนอง จึงเคลื่อนที่ลงตามลำดับชั้นจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 21 ด้วยโน้ต Ab จังหวะที่ 2 ห้องที่ 21 ด้วย โน้ต Bb จากนั้นทำนองได้เคลื่อนที่ขึ้นและลงในช่วงแคบๆ สุโน้ต Ab และเคลื่อนที่ขึ้น จบวลีที่ จังหวะแรกห้องที่ 23 ด้วยโน้ต Bb

ตัวอย่างที่ 338

วลีที่ 5 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 22 ด้วยโน้ต F จากนั้นเคลื่อนที่ กระโดดขึ้นคู่ 3 ก่อนที่ทำนองจะเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้งที่จังหวะแรกห้องที่ 23 ด้วยโน้ต C จังหวะที่ 2 ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต F จากนั้นเคลื่อนที่ลงและกระโดดขึ้นคู่ 3 สุโน้ตเดิม ใต้ลำดับลงสุโน้ต C และ กระโดดขึ้นจังหวะที่ 1 ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต F

ตัวอย่างที่ 339

2.1.7 โครงสร้างทำนองท่อน B ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 340 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคสามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 4 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 341 – 344 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 340

วลีที่ 1 วลีที่ 2 วลีที่ 3 วลีที่ 4

จะ รอ วัน นั้น รอ วัน ที่ ฝัน เป็น จริง ได้ ทำ ใน สิ่ง ที่ รัก และ คน เชื่อ มั่น

วลีที่ 1 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 24 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 สุโน้ต Ab จากนั้นจึงเคลื่อนที่ขึ้นจบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 25 ด้วยโน้ต C

ตัวอย่างที่ 341

จะ รอ วัน นั้น

วลีที่ 2 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 25 ด้วยโน้ต Bb ทำนองเคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้น จากนั้นจึงก้าวกระโดดขึ้นคู่ 4 สุโน้ต F ก่อนที่จะกระโดดลงคู่ 3 สุโน้ต D natural (ซึ่งเป็นโน้ตตัวที่ 6 ของโหมด F ดอเรียนอย่างชัดเจน) และเคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้นจบวลีที่จังหวะแรก ห้องที่ 26 ด้วยโน้ต C

ตัวอย่างที่ 342

รอ วัน ที่ ฝัน เป็น จริง

วลีที่ 3 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 26 ด้วยโน้ต C จากนั้นทำนองเคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้น สู้นโน้ต Ab ก่อนที่จะกระโดดลงอีกครั้ง จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 27 ด้วยโน้ตโทนิค F

ตัวอย่างที่ 343

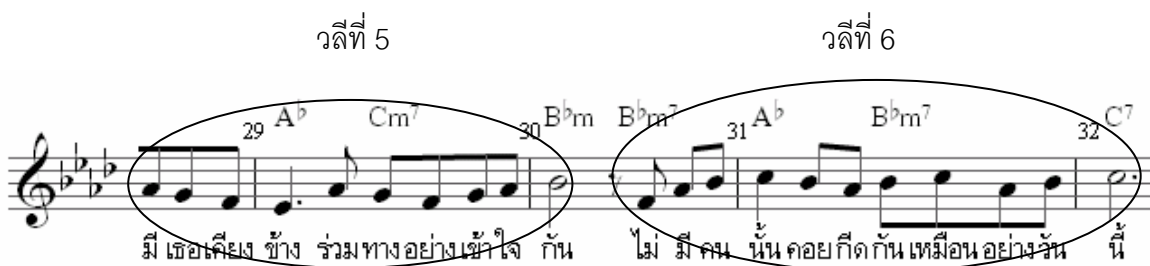
วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 2 ห้องที่ 27 ด้วยโน้ต Bb จากนั้นเคลื่อนที่ลงขึ้น-ลง ในช่วงแคบๆ สู้นโน้ต Ab ก่อนที่ทำงานองจะเคลื่อนที่ลงคู่ 3 จบวลีที่เศษจังหวะเบาของจังหวะที่ 1 ห้องที่ 28 ด้วยโน้ต F

ตัวอย่างที่ 344

2.1.8 โครงสร้างทำนองท่อน B ประโยคที่ 2 ตัวอย่างที่ 345 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคสามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 346 – 347 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 345

วลีที่ 5 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 28 ด้วยโน้ต Ab ทำนองเคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้นสู่โน้ต F จนจบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 29 ด้วยโน้ต Eb จังหวะที่ 1 ห้องที่ 29 ด้วยโน้ต Ab เคลื่อนที่ลงและขึ้นในช่วงแคบๆ กลับสู่โน้ตเดิม ด้วยทิศทางของทำนองเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง จบวลีที่จังหวะแรกของห้องที่ 30 ด้วยโน้ต Bb

ตัวอย่างที่ 346

วลีที่ 6 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 30 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต Ab และเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นที่จังหวะแรก ห้องที่ 31 ด้วยโน้ต C จังหวะที่ 2 ห้องที่ 31 ด้วยโน้ต Bb เคลื่อนที่ขึ้นและลงในช่วงแคบๆ กลับสู่โน้ตเดิม และเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้งจบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 32 ด้วยโน้ต C

ตัวอย่างที่ 347

2.1.9 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 1 ตัวอย่างที่ 348 ซึ่งในโครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 3 วลีย่อย ตัวอย่างที่ 349-351 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 348

วลีที่ 1 เหมือนวลีที่ 1 ท่อน A

ตัวอย่างที่ 349

33 Cm7 A³ Fm 34

ต้องมี สักวัน ต้องมี สัก วัน

วลีที่ 2 เหมือนวลีที่ 2 ท่อน A

ตัวอย่างที่ 350

35 F

จะเดินตาม ฝัน

วลีที่ 3 เหมือนวลีที่ 1 ท่อน A

ตัวอย่างที่ 351

35 F A[♭] Cm 36

ถึงแม้ทุกอย่างยัง ดูมืด มน

2.1.10 โครงสร้างทำนองท่อน A3 ประโยคที่ 2 คือตัวอย่างที่ 352 ซึ่งใน

โครงสร้างของประโยคแต่ละส่วน สามารถจัดแบ่งได้ออกเป็น 2 วลีย่อย ดูตัวอย่างที่ 353 - 354 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 352

วลีที่ 4

วลีที่ 5

37 Fm A[♭] 38 B[♭]m B[♭]m7 39 E[♭] D[♭] 40 A[♭]

ขอเพียงเธอ รอ อย่าลาอย่าร้างไม่ตรี ฝัน คู่ ชี วิ ไนยามที่ มี วัน นั้น

วลีที่ 4 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 36 ด้วยโน้ต Db เคลื่อนที่ลงตามลำดับขั้นสู่โน้ต Bb จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ลงอีกครั้ง จบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 37 ด้วยโน้ต Ab จังหวะที่ 2 ห้องที่ 37 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่กระโดดขึ้นคู่ 3 สู่โน้ต Ab จากนั้นจึงเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้ง สู่โน้ต Db และทำนองจึงเคลื่อนที่ลงในทิศทางตรงข้ามตามลำดับขั้น จนจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 38 ด้วยโน้ต Bb

ตัวอย่างที่ 353

วลีที่ 5 เริ่มจากจังหวะเบาของจังหวะที่ 3 ห้องที่ 38 ด้วยโน้ต F เคลื่อนที่ขึ้นตามลำดับขั้นสู่โน้ต Ab จากนั้นทำนองจึงเคลื่อนที่ขึ้นอีกครั้งจบวลีที่จังหวะแรกห้องที่ 39 ด้วยโน้ต Bb จังหวะที่ 2 ห้องที่ 39 ด้วยโน้ต F ทำนองเคลื่อนที่ขึ้นและลงในช่วงแคบๆ สู่โน้ต Eb ก่อนที่จะเคลื่อนที่แบบก้าวกระโดดขึ้นไปคู่ 4 จบวลีที่จังหวะที่ 1 ห้องที่ 40 พักเสียงด้วยโน้ต Ab

ตัวอย่างที่ 354

2.2 โครงสร้างของจังหวะทำนอง (Melodic Structure)

2.2.1 รูปแบบกระสวนจังหวะทำนอง (Melodic Rhythm)) มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 70 ต่อหน้าที่ จังหวะโบลิโร(S.Bolero) เพลงต้องมีสักวัน ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ขึ้น โดยใช้กระสวนจังหวะทำนองที่ซ้ำกันเป็นหลัก ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และอธิบายตัวอย่างกระสวนจังหวะที่พบในเพลง มีดังนี้

กระสวนจังหวะที่ 1 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะสั้นๆ ประกอบด้วยโน้ต 4 ตัว มักใช้ใน ช่วงเริ่มต้นของประโยค

ตัวอย่างที่ 355

ต้อง มี ลักวัน

กระสวนจังหวะที่ 2 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 6 ตัว และมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีโน้ตยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ

ตัวอย่างที่ 356

หัวใจจะ คอยจะ ทน

กระสวนจังหวะที่ 3 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะสั้นๆ ประกอบด้วยโน้ตสั้น-ยาว 4 ตัว สลับกัน

ถึงนาน เพียง ไต

กระสวนจังหวะที่ 4 พบว่า เป็นกระสวนจังหวะที่ประกอบด้วยโน้ต 7 ตัว เริ่มต้นด้วยจังหวะหนักที่มีลีลาจังหวะสม่ำเสมอด้วยโน้ตเชอร์รี่ 1 ชั้น และมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะ

ตัวอย่างที่ 357

คอยกีดกันเหมือนอย่างวันนี้

จากการศึกษาด้านรูปแบบกระสวนจังหวะทำนองของเพลงต้องมีสักวัน สรุปได้ว่ามีรูปแบบของกระสวนจังหวะทั้งหมด 4 แบบ

2.2.2 การซ้ำจังหวะทำนอง (Repetition)

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 ใช้ในการการเริ่มต้นประโยค

ตัวอย่างที่ 358

ท่อน A	ต้อง - มี - สัก - วัน ต้อง - มี - สัก - วัน ท้อง - คำ - เต็ม - ผืน ปลอบ - ใจ - รอ - วัน ที่ - คอย - แสน - ไกล วัน - ที่ - ทุก - อย่าง
ท่อน A2	ขอ - ใคร - สัก - คน ยอม - ทน - ร่วม - ทาง คือ - เธอ - ที่ - หวัง ถึง - แม้ - ทุก - อย่าง ยัง - ดู - มีด - मन เพราะ - ยัง - มี - เงา

	ให้ - คอย - กัง - วล
ท่อน B	จะ - รอ - วัน - นั้น
	ได้ - ทำ - ใน - สิ่ง
	มี - เธอ - เคียง - ข้าง
	ไม่ - มี - คน - นั้น
ท่อน A3	ต้อง - มี - สัก - วัน
	ต้อง - มี - สัก - วัน
	จะ - เดิน - ตาม - ผืน
	ไม่ - ท้อ - ไม่ - หวั่น
	ด้วย - แรง - ที่ - มี
	ขอ - เพียง - เธอ - รอ
	เป็น - คู่ - ซี - วี

การซ้ำจังหวะทำนอง โดยใช้กระสุนจังหวะที่ 2 ในเนื้อเพลง

ตัวอย่างที่ 359

ท่อน A	เปิด - ทาง - ให้ - สม - ดั่ง - ใจ
	หัว - ใจ - จะ - คอย - จะ - ทน
ท่อน A2	ของ - เขา - เข้า - มา - ประ - ปน
	ให้ - ทน - บน - ความ - ใฝ่ - ผืน
ท่อน B	รอ - วัน - ที่ - ผืน - เป็น - จริง
	ที่ - รัก - และ - คน - เชื่อ - มั่น
	ร่วม - ทาง - อย่าง - เข้า - ใจ - กัน
ท่อน A3	อย่า - ลา - อย่า - ร้าง - ไม่ - ตรี
	ใน - ยาม - ที่ - มี - วัน - นั้น

3. วิเคราะห์คำร้องเพลงต้องมีสักวัน

3.1 ลักษณะคำร้อง

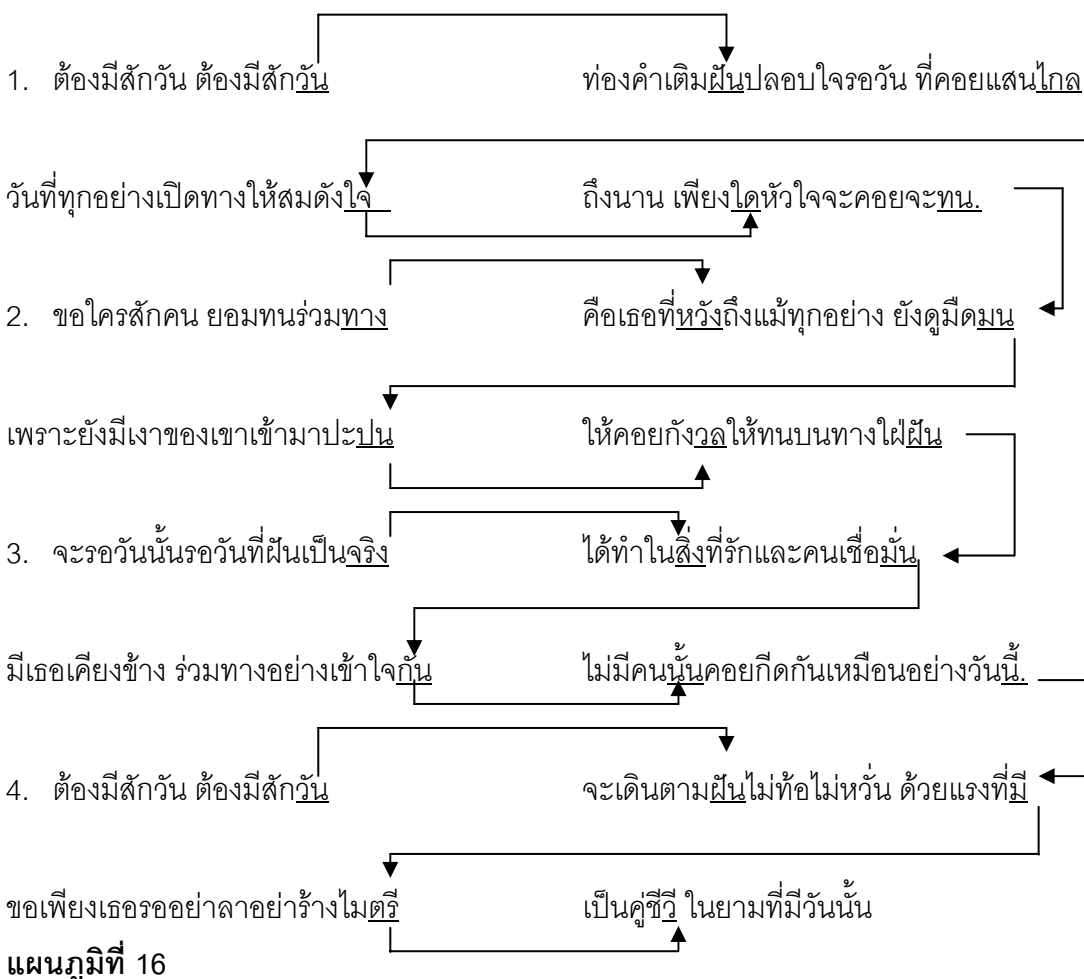
1) จำนวนคำ เพลงต้องมีสักวัน จัดว่าเป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนตลาด บางวรรคมีถึง 12 คำ เช่น ท่องคำเต็มฝันปลอบใจรอวัน ที่คอยแสนไกล

จะเดินตามฝันไม่ท้อไม่หวั่น ด้วยแรงที่มี

ทั้งนี้เป็นเพราะผู้แต่งต้องการให้คำในวรรคลงกับจังหวะของเพลงในแต่ละห้องเพลงพอดี จึงทำให้ต้องเพิ่มจำนวนคำ

2) สัมผัส มีการสัมผัสสระระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวเพียงคู่เดียวเท่านั้น คือขอใครสักคน ยอมทนร่วมทาง คือเธอที่หวังถึงแม้ทุกอย่าง ยังดูมีดมน

การสัมผัสสัมผัสจากคำสุดท้ายของวรรคหน้าไปยังวรรคหลัง จะส่งจากคำสุดท้ายของวรรคหน้าไปยังคำที่ 3 หรือ 5 ของวรรคที่ตามมา ในเพลงนี้จะสัมผัสสัมผัสจากคำสุดท้ายของวรรคหน้าไปยังคำที่ 4 ของวรรคที่ตามมาทุกครั้ง คำที่ 4 ที่รับสัมผัสจากวรรคหน้า เป็นคำร้องที่ลงจังหวะตกของเพลงพอดี คงเป็นสาเหตุให้ผู้แต่งส่งสัมผัสไปยังคำที่ 4 ดังแสดงในแผนภูมิต่างนี้

3.2 การเลือกคำเพื่อสร้างคำร้องการใช้คำเพื่อเน้นความหมาย

1. <u>ต้องมีสักวัน</u> <u>ต้องมีสักวัน</u>
<u>วันที่</u> ทุกอย่างเปิดทางให้สมดังใจ	ท่องคำเต็มฝันปลอบใจ <u>รวัน</u> ที่คอยแสนไกล
ถึงนาน เพียงใดหัวใจ <u>จะ</u> คอย <u>จะ</u> ทน.
2. <u>ขอ</u> ใครสักคน ยอมทนร่วมทาง
เพราะยังมีเงาของเขาเข้ามาปะปน	คือ <u>เธอ</u> ที่หวังถึงแม้ทุกอย่าง ยังดูมืดมน
<u>ให้</u> คอยกังวล <u>ให้</u> ทนบนทางเฝื่อน
3. <u>จะ</u> <u>รวัน</u> นั้น <u>รวัน</u> ที่ฝันเป็นจริง
มี <u>เธอ</u> เคียงข้าง ร่วมทางอย่างเข้าใจกัน	ได้ทำในสิ่งที่รักและคนเชื่อมั่น
ไม่มี <u>คน</u> นั้นคอยกีดกันเหมือนอย่างวันนี้
4. <u>ต้องมีสักวัน</u> <u>ต้องมีสักวัน</u>
<u>ขอ</u> เพียง <u>เธอ</u> รออย่าลาอย่าร้างไมตรี	จะเดินตามฝัน <u>ไม่</u> ท้อ <u>ไม่</u> หวั่น ด้วยแรงที่มี
เป็นคู่ชีวิต ในยามที่มี <u>วัน</u> นั้น

ผู้แต่งใช้กลวิธีเน้นความหมายหลายวิธี เช่น

- 1) การซ้ำคำ ซ้ำประโยค คำที่ซ้ำได้แก่ ต้องมีสักวัน ต้องมีสักวัน, ขอ, เธอ, รอ, วัน, นั้น – นี้, ไม่, จะ, ทน, ให้

การซ้ำคำถ้าผู้แต่งการใช้จะทำให้รู้สึกเฝือ หรือที่เรียกว่าสัมผัสเลื่อน การซ้ำคำที่ทำให้เกิดความไพเราะในบทกลอนมักจะซ้ำในคำซ้อน ในบทเพลงนี้ได้แก่

จะคอยจะทน ให้คอยกังวลให้ทนบนทางเฝื่อน ไม่ท้อไม่หวั่น ด้วยแรงที่มี

- 2) การโยงความหมาย คำที่โยงหากันในเพลงนี้มีอยู่คู่เดียว คือ

ไม่มีคนนั้นคอยกีดกันเหมือนอย่างวันนี้

จะรวันนั้นรวันที่ฝันเป็นจริง

เป็นคู่ชีวิต ในยามที่มีวันนั้น

คนนั้น...วันนี้ เป็นการซ้ำคำที่เหมาะสม จากอดีต (คนนั้น) สู่ปัจจุบัน (วันนี้) เป็นการโยงความหมายได้ดี

ส่วนคำว่า วันนั้น ในตอนที่ 3 และในตอนจบเพลง เป็นการบอกอนาคตว่า เมื่อวันนั้นมาถึงผู้แต่งใช้คำว่า นั้น ทั้งในอดีตและอนาคต เป็นการเลือกใช้การซ้ำคำที่น่าสนใจ

3.3 การใช้คำเน้นความรู้สึก

1. ต้องมีสักวัน ต้องมีสักวัน
วันที่ทุกอย่างเปิดทางให้สมดังใจ	ท่องคำเต็มฝัน <u>ปลอบใจ</u> รอวัน ที่ <u>คอยแสนไกล</u>
ถึงนาน เพียงใดหัวใจ <u>จะคอยจะทน</u> .
2. ขอใครสักคน ยอมทนร่วมทาง
เพราะยังมีเงาของเขาเข้ามาปะปน	คือเธอที่หวังถึงแม้ทุกอย่าง ยัง <u>ดูมีดมน</u>
<u>ให้คอยกังวลให้ทนบนทาง</u> ใฝ่ฝัน
3. <u>จะรอวันนั้น</u> รอวันที่ฝันเป็นจริง
มีเธอเคียงข้าง ร่วมทางอย่างเข้าใจกัน	ได้ทำในสิ่งที่รักและคน <u>เชื่อมั่น</u>
<u>ไม่มีคนนั้นคอยกีดกันเหมือนอย่างวันนี้</u> .
4. ต้องมีสักวัน ต้องมีสักวัน
ขอเพียงเธอรออย่าลาลอยร้างไมตรี	จะเดินตามฝัน <u>ไม่ท้อไม่หวั่น</u> ด้วยแรงที่มี
เป็น <u>คูชีวี</u> ในยามที่มี <u>วันนั้น</u>

3.4 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

เพลงต้องมีสักวัน ผู้แต่งใช้คำที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ในบทเพลงไม่ได้บอกรัก หรือ “จีบ” ใครสักคน หากแต่เป็นการบรรยายว่า นานเท่าใดก็จจะรอ เพื่อให้ “เธอ” มาเป็น “คูชีวี” ฝ่ายชายก็จะรอและขอให้ “เธอ” ก็รอเช่นกัน แต่วันนี้ มีเขาคนนั้นคอยกีดกัน แต่ก็ไม่ได้บอกว่า “เขา” ที่ว่าหมายถึงใคร คนรักเก่า หรือใครอื่น

คำร้องเพลงต้องมีสักวัน ให้ความหมายในการต่อสู้กับชีวิต ไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคทั้งหลาย ให้อัจจกอดทนกับชีวิต หวังว่าสักวันหนึ่งคงจะเป็นวันแห่งชนะของเรา ก็ถือได้ว่ามีความไพเราะและเลือกคำที่มีความหมายที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

3.5 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ

เพลงนี้ ผู้แต่งใช้คำที่ให้ผู้ฟังเกิดภาพพจน์ เห็นการเคลื่อนไหว หรือเกิดจินตนาการหลายคำหลายประโยค เช่น

1. ต้องมีสักวัน ต้องมีสักวัน
วันที่ทุกอย่างเปิดทางให้สมดังใจ	<u>ท่องคำเต็มฝันปลอบใจ</u> รอวัน ที่ <u>คอยแสนไกล</u>
<u>ถึงนาน</u> เพียงใดหัวใจ <u>จะคอยจะทน</u> .
2. ขอใครสักคน ยอมทนร่วมทาง
<u>เพราะยังมีเงาของเขาเข้ามาปะปน</u>	คือเธอที่หวังถึงแม้ทุกอย่าง ยัง <u>ดูมีดมน</u>
<u>ให้คอยกังวลให้ทนบนทาง</u> ใฝ่ฝัน
3. <u>จะรอวันนั้น</u> รอวันที่ฝันเป็นจริง
มีเธอเคียงข้าง ร่วมทางอย่างเข้าใจกัน	ได้ทำในสิ่งที่รักและคน <u>เชื่อมั่น</u>
<u>ไม่มีคนนั้นคอยกีดกันเหมือนอย่างวันนี้</u> .
4. ต้องมีสักวัน ต้องมีสักวัน
ขอเพียงเธอรออย่าลาลอยร้างไมตรี	จะเดินตามฝัน <u>ไม่ท้อไม่หวั่น</u> ด้วยแรงที่มี
เป็น <u>คูชีวี</u> ในยามที่มี <u>วันนั้น</u>

สรุปวิเคราะห์เพลงต้องมีสักวัน

1. รูปแบบเพลงต้องมีสักวัน มีลักษณะแบบทวิบท (Binary Form) โครงสร้างของเพลงมี 2 ท่อน คือท่อน A : B ในแต่ละท่อนประกอบด้วย 8 ห้องเพลง และ 2 ประโยคหลัก แต่ละประโยคจะมีวลีย่อย 2 วลีที่มีสัดส่วน 4 ห้องสมมาตรกัน ลักษณะเด่นของทำนองเพลง พบว่ามีการใช้โหมด F ดอเรียน (F Dorian ได้แก่ F G Ab Bb C D natural Eb F) ซึ่งมีทำนองที่เปล่งออกมาสะกดหูชวนฟังแบบดอเรียน

2. การซ้ำจังหวะทำนอง มีอัตราจังหวะเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำเท่ากับ 70 ต่อนาที จังหวะสโลว์โบลิโร (S.Bolero) มีการซ้ำของกระสวนจังหวะทำนองโดยใช้กระสวนจังหวะ 4 แบบ สรุปได้ว่า มีการซ้ำของกระสวนจังหวะทำนองโดยใช้กระสวนจังหวะที่ 1 ในการเริ่มต้นของทุกๆ ประโยคและดำเนินเรื่องราว ในส่วนกระสวนจังหวะที่ 2 ก็เป็นส่วนหนึ่งของการใช้ดำเนินเรื่องราว ซึ่งผู้ประพันธ์สามารถเลือกไพเราะและลงตัวกับกระสวนจังหวะ

3. ข้อสังเกตเรื่องการเคลื่อนที่คอร์ดเพลงต้องมีสักวัน สรุปได้ว่า มีลำดับการเคลื่อนที่ของคอร์ดหลัก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การลงจบประโยคของบางประโยคมีการย้ายบันไดเสียงชั่วคราว และมีการเคลื่อนที่ของคอร์ดหลักที่สำคัญ 6 รูปแบบ ได้แก่

1. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - I - V7
2. การเคลื่อนที่ของ i - iv - V7
3. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - iv - v7 - i
4. การเคลื่อนที่ของ III - V7 - i - VI
5. การเคลื่อนที่ของคอร์ด III - iv - III - V7
6. การเคลื่อนที่ของคอร์ด i - iv - VII(V) - III(I)

- ใช้คอร์ดที่อยู่ในโครงสร้างของ F เนเจอร์ลไมเนอร์ ได้แก่ คอร์ด Fm, คอร์ด Ab, คอร์ด Bbm, คอร์ด Cm7, คอร์ด Db และคอร์ด Eb

- ใช้คอร์ดที่ยืมมาจากบันไดเสียงคู่ขนานเมเจอร์ (F เมเจอร์) เพื่อให้เกิดสีสันของทำนองและโน้ตประสานในจุดนั้น ได้แก่ F (I) เป็นคอร์ดชนิดเมเจอร์

4. คำร้องเพลงต้องมีสักวัน การประพันธ์ประเภทกลอนตลาด คือ กลอนผสมหรือกลอนคละ ไม่กำหนดตายตัวเหมือนกลอนสุภาพ ในบทหนึ่งอาจมีวรรคละ 7 - 12 คำ มีการซ้ำคำและมีการเล่นคำที่ได้ไพเราะลงตัวระหว่างคำร้องกับทำนองเพลง คำร้องกล่าวถึงความอดทน ต่อสู้

อุปสรรค ให้กำลังใจตัวเอง นักร้องมีท่อนเสียงที่สูงและมีความสามารถในการร้องเพลงโดยการ
เอื้อนและการใช้เสียงได้ดีทำให้เพลงประสบความสำเร็จนี้มีความรู้สึกต่อผู้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิเคราะห์ผลงานเพลงไทยลูกทุ่งประพันธ์โดย สลา คุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพลงที่

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาประวัติของ สลา คุณวุฒิ
2. เพื่อวิเคราะห์ทำนองเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ
3. เพื่อวิเคราะห์คำร้องเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิเคราะห์ผลงานเพลงไทยลูกทุ่งประพันธ์โดย สลา คุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยยึดหลักการทางมานุษยวิทยาเชิงดนตรี (Ethnomusicology) ซึ่งได้ออกภาคสนาม (Fieldwork) การสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึก และการศึกษาทางเอกสาร (Documentary Research) เช่น การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำราวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการรวบรวมเรียบเรียง จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมไว้มาทำการศึกษาวิเคราะห์ และสรุปเป็นผลการวิจัยในลักษณะเชิงพรรณนาวิจัยตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ชีวิตประวัติของสลา คุณวุฒิ
 - 1.1. ชาตินิยม
 - 1.1.1. ประวัติการศึกษา
 - 1.1.2. ชีวิตครอบครัว
 - 1.2. เกียรติยศ
 - 1.2.1. แรบบันดาลใจที่เกี่ยวข้องผลงานการประพันธ์เพลง
 - 1.2.2. เกียรติยศ และชื่อเสียง

2. วิเคราะห์ทำนองเพลงต่าง ที่กำหนดให้ในข้อบข่าย
 - 2.1. โครงสร้างของทำนอง(Melodic Structure)
 - 2.2. โครงสร้างของจังหวะ(Melodic Rhythm)
3. วิเคราะห์คำร้อง
 - 3.1. ลักษณะคำร้อง
 - 3.2. การเลือกคำเพื่อสร้างคำร้อง
 - 3.2.1. การใช้คำเน้นเพื่อความหมาย
 - 3.2.2. การใช้คำเน้นความรู้สึก
 - 3.2.3. การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาชีวประวัติของสลา คุณวุฒิ มีประเด็นสำคัญดังนี้
 - 1.1. ชชาติภูมิ

สลา คุณวุฒิ เกิดวันที่ 2 เมษายน พ.ศ.2505 ปีชกาล ที่บ้านนาหมอม้า ตำบลนาหมอม้า อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ (เดิมเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี) บิดาชื่อ นายบุญหลาย คุณวุฒิ อาชีพชาวนา มารดาชื่อ นางก้าน คุณวุฒิ เป็นบุตรคนที่ 4 ของทั้งหมด 6 คน
 - 1.2. ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ.2519 จบชั้นประถมที่โรงเรียนบ้านนาหมอม้า ตำบลนาหมอม้า อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ (เดิมเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดอุบลราชธานี)

ปี พ.ศ.2522 มัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนป่าติ้ววิทยา อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร

ปี พ.ศ.2524 ระดับประกาศนียบัตรชั้นต้น (ป.กศ.) เอกวิทยาศาสตร์ ที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ปี พ.ศ.2525 ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง(ป.กศ.สูง) เอกวิทยาศาสตร์ ที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ปี พ.ศ.2527 ระดับปริญญาตรี สาขาบริหารการศึกษา (เกียรตินิยมอันดับ 1) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ปี พ.ศ.2545 ระดับมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภาษาไทย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี

1.3 ด้านชีวิตครอบครัว

ในปีพ.ศ. 2531 สลา คุณวุฒิ สมรสกับ ลัดดาวัลย์ คุณวุฒิ(ก้อนทอง) อาชีพรับ
ราชการ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ 7 โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ จังหวัดอุบลราชธานี มีบุตรด้วย
กัน 2 คนคือ

1. นางสาวข้าวขวัญ คุณวุฒิ เรียนที่โรงเรียนอุบลวิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี
 2. เด็กหญิงแพรวา คุณวุฒิ เรียนที่โรงเรียนอุบลวิทยาคม จังหวัดอุบลราชธานี
- ปัจจุบันสลา คุณวุฒิและครอบครัวพักอยู่ที่บ้านเลขที่ 196 ซอยชยางกูร 21 ถนนชยางกูร
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

1.4 ด้านอุปนิสัย

สลา คุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีอัธยาศัยไมตรี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบสูง
เอาใจจริงเอาใจกับงานมีความสุขรอบคอบ สุภาพอ่อนโยน ชอบแต่งกลอน ฟังเพลง โอบอ้อมอารี
เป็นคนที่มีความอุปนิสัยอ่อนโยน สุภาพน้อมนวล สุขุมใจเย็น เป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ พยายามสูงเป็นเลิศ
ทำงานมากเหมือนกับไม่รู้จักกับความเหนื่อยเหน็ดเหนื่อย เป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูงทั้งด้านหน้าที่การ
งาน ครอบครัว และสังคม เป็นคนใจกว้างโอบอ้อมอารี เป็นที่พึ่งของพ่อ แม่ พี่น้องเสมอมา นิศัยโดย
ส่วนตัวแล้ว จะชอบฟังเพลงทุกสไตล์ ทั้งประเภทเพลงไทยลูกทุ่ง หมอลำ สตริง และสากล ชอบ
อ่านหนังสือ ทั้งประเภทให้ความรู้และบันเทิง นอกจากนี้ จะชอบดูกีฬาโดยเฉพาะฟุตบอล ชกมวย
เทนนิส ชอบดูหนังทั้งหนังรัก แอ็คชั่น คาวบอย ชอบเลี้ยงสัตว์ เป็นคนที่รักธรรมชาติ ชอบต้นไม้ ส่วน
ใหญ่เป็นไม้ประดับ ส่วนด้านการแต่งตัวนั้นชอบใส่กางเกงยีนส์ เสื้อผ้าฝ้ายและมีผ้าคล้องคอพินบ้าน
ซึ่งมองดูจะเรียบง่ายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวสลา คุณวุฒิ จะดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายชอบ
รับประทานอาหารพื้นบ้านอีสาน เป็นคนที่ชอบช่วยเหลือสังคม มีเพื่อนฝูงมาก เมื่ออยู่กับเพื่อนสนิท
หรือคนที่รู้ใจจะคุยเก่ง สนุกสนาน มีอารมณ์ขัน

1.5 ประวัติการรับราชการ

ปี พ.ศ.2525 สลา คุณวุฒิ สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี ได้สอบบรรจุเข้ารับราชการครู ในตำแหน่งครู 2 ที่โรงเรียนบ้านไร่สี อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2527 สลา คุณวุฒิได้รับแต่งตั้งดำรงตำแหน่งผู้ช่วยครูใหญ่ที่โรงเรียนบ้านไร่สี อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอุบลราชธานี

ปี พ.ศ.2530 ย้ายไปดำรงตำแหน่ง ครู 2 โรงเรียนบ้านหนองแสง อำเภอมือทอง จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2531 ได้รับบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ที่โรงเรียนบ้านน้ำซับ อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2536 ย้ายไปดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ ที่โรงเรียนบ้านนาดี อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2540 ย้ายไปดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ ที่โรงเรียนบ้านดอนสี อำเภอมือทอง จังหวัดอุบลราชธานี

ปี พ.ศ.2543 ลาออกจากการรับราชการครู

1.6 ผลงานรับราชการ

นอกจากทำหน้าที่ครู ตามตำแหน่งแล้วยังเป็นผู้ที่ใฝ่ศึกษางานด้านอื่น ๆ เพื่อนำประสบการณ์ที่ได้รับมาใช้ในการประกอบอาชีพ จนกระทั่งเป็นที่รู้จักและได้รับเลือกเป็นผู้แทนข้าราชการครูในสังกัดเดียวกัน ดังต่อไปนี้

ปี พ.ศ.2527 ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนครูในคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนไร่สี อำเภอลืออำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2528 ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูใน กปอ. สปอ.อำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2529 อบรมครูผู้นำองค์กรที่หาดแสงจันทร์ จังหวัดระยอง

ปี พ.ศ.2533 อบรมเจ้าหน้าที่วิทยุและสอบผู้ประกาศได้ในปีเดียวกัน

ปี พ.ศ.2536 ศึกษาด้านการศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่น

ปี พ.ศ.2537 ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราชการครูใน กปจ. และดูงานด้านการศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นครั้งที่ 2 ได้รับยกย่องเป็นครูผู้มีจรรยาบรรณยอดเยี่ยม จากสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภา จังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2538 ได้รับยกย่องเป็นครูผู้มีจรรยาบรรณยอดเยี่ยม จากสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดอำนาจเจริญ

ปี พ.ศ.2539 ได้รับยกย่องเป็นครูผู้มีจรรยาบรรณยอดเยี่ยม จากสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาจังหวัดอำนาจเจริญ

2. เกี่ยวกับการเขียนหนังสือและการประพันธ์ดนตรี

2.1. ประวัติการเขียนหนังสือ

สลา คุณวุฒิ มีความสนใจในการเขียนหนังสือตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา สนใจอ่านหนังสือพิมพ์และหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 พี่ชายของสลา คุณวุฒิได้นำหนังสือวารสารภาษาลาว หนังสือเรื่องสั้น และการ์ตูนมาให้อ่านทำให้สลา คุณวุฒิได้มีโอกาสศึกษาภาษาลาวจนสามารถอ่านได้รู้เรื่อง สิ่งที่น่าสนใจในวารสารลาว คือคำกลอนในวารสารชื่อ “ไผ่หนาม โดยเฉพาะบทกลอนชื่อ “ปลาแดก”

สลา คุณวุฒิ เข้าศึกษาที่วิทยาลัยครูอุบลราชธานี เริ่มฝึกเขียนอย่างจริงจังตามแนวทางของตัวเอง ต่อมาสลา คุณวุฒิมีโอกาสพบเพื่อนรุ่นพี่ชื่อเยี่ยม ทองน้อย เป็นผู้ที่พาเขาไปรู้จักกับกลุ่มผู้ทำหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น คือหนังสือพิมพ์ยุคธรรม มีหน้าที่รับหนังสือพิมพ์ไปเดินขายตามที่ต่างๆ ในเมืองอุบลราชธานี และเมื่อมีโอกาสก็เขียนเรื่องสั้น ไปติดตามป้ายนิเทศในตึกเรียนต่างๆ ซึ่งเพื่อนๆ ต่างก็คอยให้กำลังใจติดตามผลงานทำให้เกิดความภาคภูมิใจไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเรื่องสั้น “ใต้ต้นตะโก” ได้ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเป็นเรื่องแรก

สลา คุณวุฒิ มีโอกาสรู้จักกับ คม ทัพแสง อดีตนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยครูอุบลราชธานี ได้อ่านงานเขียนของคม ทัพแสง มีความรู้สึกที่ชื่นชม สลา คุณวุฒิก็ไม่ละความพยายามยังตั้งใจฝึกเขียนต่อไป ได้ฝึกเขียนเรื่องสั้นอย่างหนัก พร้อมกับเขียนบทกวีและส่งผลงานไปตามนิตยสารต่างๆ แต่ก็ถูกส่งกลับคืนเป็นส่วนมาก มีได้ลงพิมพ์ค่อนข้างน้อย เช่น เรื่องสั้น นางเอก ลงพิมพ์ในนิตยสารฟ้าเมืองทอง และบทกวีอีกประมาณ 4 บท ลงนิตยสารสกุลไทย

นอกจากนี้ยังเขียนลงในจุลสารประจำโรงเรียน จุลสารประจำอำเภอ การเขียนเรื่องสั้นและบทกวีนั้น สลา คุณวุฒิ ใช้นามปากกาว่า “ศรีรัตดา”

ด้วยความใฝ่ฝันตั้งใจอยากเป็นนักเขียนมืออาชีพ สลา คุณวุฒิ มีความหวังอยากคบกับนักเขียนคนอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนะและวิจารณ์ผลงานกันและกัน ก็ได้มีโอกาสสัมผัสกับนักเขียนอีสานกลุ่มลำน้ำ การที่มีโอกาสร่วมกิจกรรมกับกลุ่มลำน้ำมูล ซึ่งเป็นกลุ่มคนเขียนหนังสือที่นับว่าเป็นความปรารถนาสูงสุดของสลา คุณวุฒิ เพราะจะได้แนวคิด และประสบการณ์จากการแลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างนักเขียนด้วยกัน มาสร้างสรรคงานด้านหนังสือที่เขาศรัทธา แต่จากการวิพากษ์วิจารณ์ผลงานซึ่งกันและกันของนักเขียนกลุ่มนี้ทำให้ สลา คุณวุฒิ เกิดความกลัวไม่กล้าเขียนหนังสืออีกต่อไป จึงได้ปรับเปลี่ยนหันมาเริ่มสร้างสรรคผลงานเพลง สลา คุณวุฒิ ทั้งยังได้ทฤษฎีในการประพันธ์เพลงที่หลากหลาย

ด้วยความรักและความหวัง อยากเป็นนักเขียนแม้จะมีอุปสรรคต่างๆ มากมาย และเกิดความกลัวในการวิจารณ์งานของนักเขียนคนอื่นๆ สลา คุณวุฒิ ก็ได้สร้างสรรคงานด้านหนังสือดังนี้ สารคดีรวมเล่ม 2 เล่มคือ เรื่องจากหนองผักแว่น ถึงแดนซากูระ และเล่าเรื่องไปเมืองญี่ปุ่น ซึ่งผลงานทั้งสองเล่มเขียนจากประสบการณ์ เมื่อครั้งไปดูงานที่ประเทศญี่ปุ่นนิยาย 2 เรื่อง คือสวรรค์ครูใหญ่ และหอมกลิ่นดอกหญ้า ลงพิมพ์ในวารสารไม้กลอน สปจ.อำนาจเจริญ ยังไม่ได้รวมเล่มเรื่องสั้นประมาณ 20 เรื่องบทกวีกว่า 20 เรื่องส่วนมากลงพิมพ์ในหนังสือท้องถิ่น

2.2 ประวัติการประพันธ์เพลง

สลา คุณวุฒิ เริ่มต้นการเรียนรู้เรื่องการแต่งเพลงจากความสนใจของตนเอง โดยมีทุนศิลปินทางสายเลือด จากลุงและแม่ที่เป็นศิลปินพื้นบ้าน จากนั้นจึงเริ่มเรียนรู้ ลักษณะแบบครูพักลักจำกับหลายคน เช่นศิลปินบุญมาตา บอดประจำหมู่บ้าน และการฝึกฝนจากคนใกล้ชิด คือพี่ชาย จนมีความสามารถในการเขียนหนังสือ แต่งกลอน และแต่งเพลงได้ในระดับหนึ่ง จากนั้นจึงเริ่มศึกษาค้นคว้าเรียนรู้จากครูเพลงรุ่นเก่า คือ ครูไพบุลย์ บุตรขัน และครูเพลงที่มีความชื่นชอบ ศรัทธาและมีผลงานเป็นที่ประทับใจในอดีตหลายคน เช่น ครูพงษ์ศักดิ์ จันทรุกษา ครูสุรินทร์ ภาคศิริ ครูลพ บุรีรัตน์ ครูชลธิ์ ธารทอง หรือแม้แต่ครูด้านการแต่งกลอนลำอย่าง ครูเฉลิมพล มาลาคำ และ ครูสุพรรณ ชื่นชม

สลา คุณวุฒิ มีผลงานการแต่งเพลงจากเพลงแรกในชีวิต คือเพลง อดีตรักทุ่งนาแห่ง และเพลงที่ได้รับการบันทึกเสียงครั้งแรกคือ เพลงสาวชาวหอ ชับร้องโดย รุ่งเพชร แหลมสิงห์

เมื่อปีพ.ศ.2525 จนถึงปัจจุบัน มีผลงานเพลงทั้งในแนวเพลง เพื่อชีวิตได้รับการบันทึกเสียงไปแล้ว ประมาณ 30 เพลง เพลงลูกทุ่งประมาณ 500 เพลงและยังแต่งกลอนลำให้กับนักร้องแนวหมอลำอีก ประมาณ 200 กลอน รวมทั้งเพลงประเภทต่างๆ อีกมากมาย

ในปี พ.ศ.2527 วงเทียนก้อม ได้ออกอัลบั้มชุดที่ 1 ในชื่อชุดว่า “ผู้สันโดษ”

ในปี พ.ศ.2529 วงเทียนก้อม ได้ออกอัลบั้มชุดที่ 2 ในชื่อชุดว่า “กระดานร้าง”

ในปี พ.ศ.2532 วงเทียนก้อม ได้ออกอัลบั้มชุดที่ 3 ในชื่อชุดว่า “มนต์รักแม่พิมพ์” เป็นที่รู้จักในฐานะครูนักร้อง หลังจากนั้นสมาชิกวงเทียนก้อม ต่างก็แยกย้ายกันไปตามหน้าที่การงาน มีผลทำให้องค์ประกอบของวงไม่สมบูรณ์และต้องเลิกกันไปอย่างเงียบๆ

ในปี พ.ศ.2533 บริษัท มิวสิคไลท์ (ไรต้า) ติดต่อผลงานเพลงชุดมนต์รักแม่พิมพ์ และได้จัดทำและบันทึกใหม่โดยใช้ชื่อชุดว่า “สาวดีข้าว” เปลี่ยนชื่อวงมาเป็น “จิ้งห้น” ซึ่งผลงานชุดนี้สลา คุณวุฒิ ร้องเองทั้งหมด และได้นำออกเผยแพร่ทั่วประเทศเป็นครั้งแรก เพลงในชุดนี้ได้รับความนิยม จนมาถึงปัจจุบันคือเพลง “วอนลมเกี่ยวใจ” ซึ่งประพันธ์โดยคม ทัพแสง เพื่อนร่วมสถาบัน

สลา คุณวุฒิ ได้แต่งกลอน และประพันธ์เพลง โดยได้ประเดิมจากประสบการณ์ทั้งทางตรง และทางอ้อม เมื่อมีเหตุการณ์ต่างหรือได้ยินคำพูดที่สะดุดใจสลา คุณวุฒิจะนำมาประพันธ์เพลงทันที ตลอดเวลา 17 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2549) สลา คุณวุฒิ ได้สร้างสรรค์ ผลงานเพลงไม่น้อย และผลงานเพลงเหล่านี้ได้นับความนิยมจากผู้ฟังอย่างต่อเนื่อง ทั้งในฐานะผู้ขับ ร้อง ซึ่งนอกจากชื่อจริงแล้วสลา คุณวุฒิ ยังใช้ชื่อทิว ทานตะวัน อีกชื่อหนึ่ง และในฐานะผู้ประพันธ์ เพลงที่มีผลงาน ส่งผลให้นักร้องและคนประสบความสำเร็จจนได้รับรางวัล และเป็นที่ยอมรับชื่นชอบ ของผู้ฟัง

เกียรติยศและชื่อเสียง

ด้านการประพันธ์เพลง

ผลงานที่ สลา คุณวุฒิ ประพันธ์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 จนถึงปัจจุบัน ได้รับการยอมรับและ ผลงานเพลงที่ได้รับรางวัล มีดังนี้

1. เพลงใต้ฟ้าเดียวกัน แสดงถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในปี พ.ศ.2540

2. เพลงจดหมายผิดซอง เป็นเพลงยอดนิยม และมีวลีเพลงได้รับรางวัล

โทรทัศน์ทองคำ ในปี พ.ศ.2540

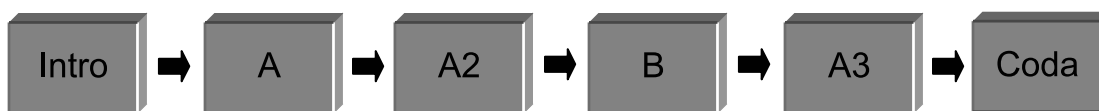
3. รางวัลพระพิฆเนศของพระราชทาน ครั้งที่ 3 ผู้ประพันธ์ทำนองเพลงไทยลูกทุ่งยอดเยี่ยม ปี 2541 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
4. เพลงกระทงหลงทาง ได้รับรางวัลพระพิฆเนศของพระราชทาน ผู้ประพันธ์ทำนองเพลงไทยลูกทุ่ง ยอดนิยม จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 14 มิถุนายน พ.ศ.2541
5. เพลงดอกไม้ให้ครู ได้รับรางวัลครูสภา ปี พ.ศ.2541
6. เพลงยาใจคนจน ได้รับพระพิฆเนศของพระราชทาน ปี พ.ศ.2542
7. รางวัลพระพิฆเนศของพระราชทาน ครั้งที่ 4 ผู้ประพันธ์คำร้องเพลงไทยลูกทุ่งชายยอดเยี่ยม ปี 2542 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
9. เพลงรองเท้าน้ำห้อง เพลงพี่เฒ่าวันเขาหมื่น เพลงชายแรงแต่งงาน เพลงอยากเด็ดดอกฟ้า ได้รับความนิยม ปี พ.ศ.2543
10. ปี พ.ศ.2543 ได้รับโล่เชิดชูเกียรติ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นศิลปินดีเด่น จังหวัดอุบลราชธานี สาขาวรรณกรรมศิลป์ (การแต่งเพลง)
11. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 1 ปี 2543 คำร้องยอดเยี่ยม และอัลบั้มยอดเยี่ยม
12. เพลงเหนื่อยไหมคนดี ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00
13. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 1 ปี 2543 เพลงติด ร. วิชาลิ้ม นักร้องลูกทุ่งยอดเยี่ยม ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00
14. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 2 ปี 2544 เพลงรองเท้าน้ำห้อง นักร้องลูกทุ่งยอดเยี่ยม ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00
15. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 2 ปี 2544 เพลงต้องมีสักวัน นักร้องลูกทุ่งยอดเยี่ยม ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00
16. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 2 ปี 2544 เพลงปริญญาใจ นักร้องลูกทุ่งยอดเยี่ยม ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00
17. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 4 ปี 2546 เพลงดอกหญ้าในป่าปูน นักร้องลูกทุ่งยอดเยี่ยม ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00
18. รางวัลมาลัยทอง ครั้งที่ 5 ปี 2547 เพลงคนที่รอคอย นักร้องชายยอดเยี่ยม ของวิทยุลูกทุ่งเอฟเอ็ม 95.00

2. สรุปวิเคราะห์โครงสร้างทำนองเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ

2.1 โครงสร้างทำนอง

ในการศึกษาด้านโครงสร้างทั้ง 10 เพลงพบว่า เป็นแบบทวิบท(Binary Form) และเป็นเพลง 2 ท่อน คือ A: B พบว่าการซ้ำท่อน A(A2) A(A3) เริ่มที่ Intro A ซ้ำด้วยท่อน A (A2) ตามด้วยท่อน B และท่อน A(A3) จบด้วย Coda

ตัวอย่างที่ 1

1. เพลงกระทงหลงทาง พบว่า โครงสร้างบันไดเสียง F ไมเนอร์ ลักษณะทำนองจะพบว่าเป็นวลีเล็กๆ จะนำมาใช้เริ่มขึ้นประโยค ส่วนวลีหลังใช้บันไดเสียงเพนตาโทนิค และจบท่อนเพลงด้วยเสียงโทนิค

2. เพลงกระเป๋าแบนแฟนทิ้ง พบว่า โครงสร้างบันไดเสียง D ไมเนอร์ ทำนองมีการเคลื่อนที่ในลักษณะแคบๆ บ้างก็กระโดดคู่ต่างๆ

3. เพลงยาใจคนจน พบว่า โครงสร้างรูปแบบคอร์ดใช้บันไดเสียง G เนเจอร์ลเมเจอร์ ส่วนโครงสร้างทำนองตรวจสอบกลุ่มโน้ตพบว่าใช้บันไดเสียงโบราณที่เรียกว่า โหมด E ดอเรียน ซึ่งจะพบในเพลงลูกทุ่งในปัจจุบันนี้

4. เพลงรองเท้าน้ำหอม พบว่า โครงสร้างทำนอง ใช้บันไดเสียง D เนเจอร์ลไมเนอร์ บางครั้งใช้บันไดเสียง D ดอเรียน(ประกอบด้วยโน้ต D E F G A Bnatural C D) เป็นเพลงที่มีอัตราจังหวะช้า ความเร็วเปรียบเทียบกับโน้ตตัวดำ 68 ต่อนาที

5. เพลงคนที่รอคอย พบว่า โครงสร้างคอร์ดในรูปแบบบันไดเสียง C# เนเจอร์ลไมเนอร์ ลักษณะทำนองอยู่ในกลุ่มโหมด C# ดอเรียน ซึ่งมีทำนองที่เปล่งออกมาสะกดหูชวนฟังแบบดอเรียน

6. เพลงติด ร. วิชาลิ้ม พบว่า โครงสร้างบันไดเสียง D เนเจอร์ลเมเจอร์ ในท่อน B พบว่า มีการเปลี่ยนบันไดเสียง เป็นโหมด B ดอเรียน(ซึ่งสังเกตจากโน้ต G# เป็นโน้ตตัวที่ 6 ของโหมด B ดอเรียน) ซึ่งมีทำนองที่เปล่งออกมาสะกดหูชวนฟังแบบดอเรียน

7. เพลงจดหมายผิดซอง พบว่า โครงสร้างคอร์ดในรูปแบบบันไดเสียง D เนเจอร์ลไมเนอร์ ลักษณะทำนองอยู่ในกลุ่มโมด D ดอเรียน ซึ่งมีทำนองที่เปล่งออกมาสะกดหูชวนฟังแบบดอเรียน

8. เพลงปริศญาใจ พบว่า บันไดเสียงที่ใช้ลักษณะเด่นของทำนองเพลงมีการใช้โมด Bb ดอเรียน (Bb Dorian ได้แก่ Bb C Db Eb F G natural Ab) มีทำนองที่สะกดหูชวนฟังสังเกตจากโน้ต G natural เป็นโมด B ดอเรียน

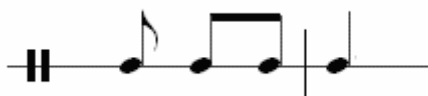
9. เพลงดอกหญ้าในป่าปูน พบว่า โครงสร้างทำนองมีการใช้โมด A ดอเรียน (A Dorian ได้แก่ A B C D E F# G A) ซึ่งมีทำนองที่เปล่งออกสะกดหูชวนฟังแบบดอเรียนชัดเจนสังเกตจากโน้ต F# โมดดอเรียน

10. เพลงต้องมีสักวัน พบว่า มีการใช้โมด F ดอเรียน (F Dorian ได้แก่ F G Ab Bb C D natural Eb F) ซึ่งมีทำนองที่เปล่งออกมาสะกดหูชวนฟังแบบดอเรียน

2.2 สรุปรูปการซ้ำจังหวะทำนอง

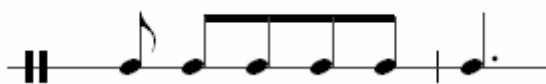
- รูปแบบของกระสวนจังหวะที่ใช้ในการเริ่มขึ้นต้นประโยคประกอบด้วยโน้ตสั้นๆ 4 ตัว และเริ่มต้นด้วยจังหวะเบา ดังนี้

ตัวอย่างที่ 2

- รูปแบบของกระสวนจังหวะที่ใช้ในการดำเนินเรื่องราวเนื้อเพลงมักประกอบด้วยโน้ตสั้นๆ 6 ตัว ส่วนใหญ่เริ่มต้นด้วยจังหวะเบา และมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะดังนี้

ตัวอย่างที่ 3

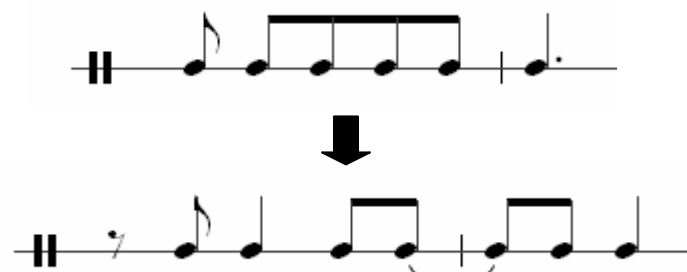
- รูปแบบของกระสวนจังหวะที่ใช้ในการดำเนินเรื่องราวเนื้อเพลง อีกรูปแบบหนึ่ง คือ ประกอบด้วยโน้ตสั้นๆ 7 ตัว ส่วนใหญ่เริ่มต้นด้วยจังหวะหนัก และมีโน้ตตัวสุดท้ายที่มีเสียงยาว บ่งบอกถึงการสิ้นสุดของกระสวนจังหวะดังนี้

ตัวอย่างที่ 4

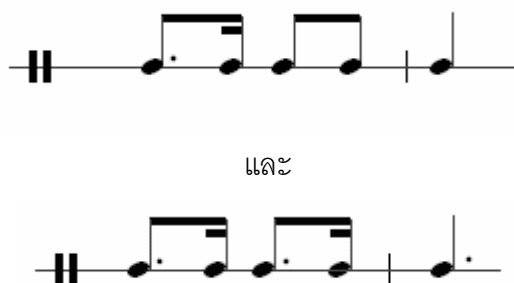
- รูปแบบของกระสวนจังหวะที่ใช้บางครั้ง มีพื้นฐานรูปแบบมาจากกระสวนจังหวะแบบเดียวกัน แต่มีลักษณะที่แปรเปลี่ยนไปเนื่องจากการเอื้อน จังหวะขัด และการทอดเสียงของผู้ขับร้อง ยกตัวอย่าง เช่น เพลงกระทงหลงทาง เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 5

- รูปแบบของกระสวนจังหวะที่ใช้ในเพลงจดหมายผิดซอง มีรูปแบบที่แตกต่างไปจากบทเพลงอื่นๆ โดยเฉพาะมีความกระชับ ยกตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 6

2.3 ข้อสังเกตในการใช้คอร์ด สามารถสรุปได้ว่า

- บทเพลงทั้งหมดใช้คอร์ดที่อยู่ในโครงสร้างของบันไดเสียงเมเจอร์ ซึ่งประกอบด้วยคอร์ดที่เป็น Triad และคอร์ด Diatonic Seventh ได้แก่ เพลงยาใจคนจน และเพลงติด ร. วิชาลิ้ม
- บทเพลงทั้งหมดใช้คอร์ดที่อยู่ในโครงสร้างของบันไดเสียงไมเนอร์ ซึ่งประกอบด้วยคอร์ดที่เป็น Triad และคอร์ด Diatonic Seventh ได้แก่ เพลงกระทงหลงทาง, เพลงกระเป๋าแบนแพนทั้ง,

เพลงรองเท้าน้ำห้อง, เพลงคนที่รอคอย, เพลงจดหมายผิดซอง, เพลงปริญญาใจ, เพลงดอกหญ้า
ในป่าปูน และเพลงต้องมีสักวัน

- บทเพลงที่ใช้คอร์ดยืมจากบันไดเสียงคู่ขนานเมเจอร์ เช่น คอร์ดโทนิคเมเจอร์ ได้แก่ เพลง
รองเท้าน้ำห้อง และเพลงต้องมีสักวัน

ตัวอย่างที่ 7

ใส่ กลอน คู่กัน สำราญ เต็ม ที่

- บทเพลงที่ใช้คอร์ดชั้บดอมนั้นที่ถูกละเปลี่ยนเสียง ได้แก่ เพลงรองเท้าน้ำห้อง, เพลงคนที่รอ
คอย, เพลงติด ร. วิชาลิม, เพลงปริญญาใจ และเพลงดอกหญ้าในป่าปูน

ตัวอย่างที่ 8

นี่ แปลกใจอะไรกัน นี่

- บทเพลงที่ใช้คอร์ดดอมนั้นที่ระดับสอง ได้แก่ ยาใจคนจน

ตัวอย่างที่ 9

อยู่เป็นแรงใจ เต็มไฟให้กันและกัน

ในการศึกษาด้านการเคลื่อนที่ของคอร์ด สามารถสรุปได้ว่า

- บทเพลงที่การเคลื่อนที่ของคอร์ด 2 รูปแบบ ได้แก่ เพลงกระทงหลงทาง
- บทเพลงที่การเคลื่อนที่ของคอร์ด 3 รูปแบบ ได้แก่ เพลงกระเป่าแบนแฟนทิ้ง,

เพลงจดหมายผิดซอง และเพลงปริญญาใจ

- บทเพลงที่การเคลื่อนที่ของคอร์ด 4 รูปแบบ ได้แก่ เพลงรองเท้าน้ำห้อง และเพลงคนที่รอคอย
- บทเพลงที่การเคลื่อนที่ของคอร์ด 5 รูปแบบ ได้แก่ เพลงยาใจคนจน และเพลงดอกหญ้า

ในป่าปูน

- บทเพลงที่การเคลื่อนที่ของคอร์ด 6 รูปแบบ ได้แก่ เพลงติตร. วิชาลิ้ม และเพลงต้องมีสักวัน

3. สรุปวิเคราะห์คำร้องเพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ

ผลงานเพลงสลา คุณวุฒิ ผู้วิจัย สรุปได้ว่า บทประพันธ์ทุกเพลงสามารถจัดเป็นวรรณกรรมประเภทกลอนตลาดคล้ายกับกลอนสุภาพ บทหนึ่งมี 4 วรรคคือ วรรคสดับ วรรครับ วรรครอง และวรรคส่ง วรรคหนึ่งๆ มี 7-14 คำ ลักษณะบังคับสัมผัสสระกำหนดไม่แน่นอน

3.1 ลักษณะคำร้อง

เพลงของสลา คุณวุฒิ ทุกเพลง แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกลอนตลาดคล้ายๆ กลอนสุภาพ ในแต่ละเพลงมี 4 บท เมื่อแบ่งตามทำนองเพลงจะมี 4 ท่อน จะมีการส่งสัมผัสไม่แน่นอน กล่าวคือ

- 1) คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 จะต้องส่งสัมผัสไปยังคำที่ 3 หรือคำที่ 5 ของวรรคที่ 2
- 2) คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 จะต้องส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ 3
- 3) คำสุดท้ายของวรรคที่ 3 จะต้องส่งสัมผัสไปยังคำที่ 3 หรือ คำที่ 5 ของวรรคที่ 4
- 4) คำสุดท้ายของวรรคที่ 4 จะส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ในบทที่ตามมา
- 5) การส่งสัมผัสจะไม่มีกรส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว

เพลงของสลา คุณวุฒิทั้ง 10 เพลง มีการส่งสัมผัสที่ไม่แน่นอนบางครั้ง มีการส่งสัมผัสกันระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว ไปตามลักษณะทำนองเพลง

การส่งสัมผัสดังกล่าวในหนึ่งเพลงจะมีอยู่หลายแห่ง แต่ทั้งนี้เป็เพราะผู้แต่งต้องการให้คำสัมผัสกันในจังหวะตกของทำนองเพลง มีการส่งสัมผัสกับคำที่ 3 4 5หรือคำที่ 6 ดังกล่าว

ส่วนการส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวนั้น เมื่อนักร้องได้ขับร้อง บางครั้งคำที่เป็นสระเสียงสั้นก็จะมีการยืดเสียงให้ยาวออกโดยการเอื้อนหรือการโหนเสียงตามทำนองหรือลีลา

เอกลักษณ์การขับร้องในแต่ละบทเพลง การส่งสัมผัสระหว่างสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาวในบางเพลง บางท่อน บางคำ ฟังดูกลมกลืนกันดี

สลา คุณวุฒิ ใช้คำประพันธ์ประเภทกลอนตลาดมีคำไม่แน่นอน สำนวนภาษาไทยการใช้ส่วนมากจะใช้ภาษาอีสานปะปนบ้าง บางครั้งถ้อยคำยาว เพื่อให้ได้เนื้อความและทำนอง จึงต้องมีการใช้คำในแต่ละวรรคไม่แน่นอนต่างกัน

3.2 การเลือกคำเพื่อสร้างคำร้องการใช้คำเน้นเพื่อความหมาย

คำที่สลา คุณวุฒิเลือกใช้ในเพลงทั้ง 10 โดยภาพรวมแล้ว ถือว่าเป็นการเลือกใช้คำที่เน้นความหมาย ทำให้ผู้ฟังเข้าใจในเนื้อหาของเพลงได้เป็นอย่างดี และเจ้าอารมณ์หรือเน้นความรู้สึกจินตนาการของผู้ฟัง และมีการเลือกใช้คำที่บอกสภาพสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี โดยภาพรวมแล้ว เพลงของสลา คุณวุฒิทั้ง 10 เพลง เป็นเพลงที่มีความไพเราะ ประทับใจผู้ฟังทั่วประเทศด้วยเหตุผลดังกล่าว สลา คุณวุฒิ มีวิธีการเลือกคำร้องเพื่อนำมาใช้ประพันธ์เพลงเช่น เพลงกระเป๋ามาแบนแพนทิงโดยสรุปได้ดังนี้

คนรักจากลาตอนชะตาของฟ้าตกต่ำ	กลับบ้านตอนค่ำเห็นเพียงห้องเปล่าใจหาย
<u>กระดาดแผ่นน้อยเขียนคำว่าลาฝากไว้</u>	<u>อ่านแล้วทุดนั่งร้องไห้</u> โธ่เป็นไปไม่ได้หรือนี่
เหตุผลคนดีเพราะบุญที่เงินที่ติดหล่ม	<u>ความรักจึงลุ่มยามจมน้ำ</u> ใสมราศี
หวังเธอเป็นยารักษายามดวงไม่ตี	แต่แล้วน้ำใจแพนพีก็มีให้เพียงครึ่งทาง

- 1) เห็นเพียงห้องเปล่าใจหาย ผู้ร้องใจหายที่คนรักจากไป ไม่เหลืออะไรเลยนอกจากห้องที่ว่างเปล่า
- 2) กระดาดแผ่นน้อยเขียนคำว่าลาฝากไว้ ยิ่งเห็นจดหมายที่เขียนบอกลาไว้บนกระดาดแผ่นเดียว เป็นการบอกว่า ผู้ที่เขียนไม่อยากจะเขียนอะไรให้ยาว เพราะไม่มีอะไรจะเขียนอีก เป็นไปได้ว่า ทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง “เคย” พุดเรื่องนี้กันแล้วหลายครั้ง เมื่อต้องจากลาจริงๆ จึงไม่มีอะไรจะเขียนอีก
- 3) อ่านแล้วทุดนั่งร้องไห้ เมื่อฝ่ายชายเห็นกระดาดที่ฝ่ายหญิงเขียนบอกลา ก็หมดเรี่ยวแรงที่จะยืน จนต้องทุดลงนั่งแล้วร้องไห้เพราะความเสียใจ

จากการศึกษาเพลงต้องมีสักวัน พบว่า สลา คุณวุฒิ เลือกใช้คำต่างๆ ที่ถ่ายทอดการสื่อความหมายเช่น การใช้คำซ้ำ เพื่อเป็นการเน้นย้ำให้บทเพลงมีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น เพลงต้องมีสักวัน โดยมีลักษณะการนำมาใช้ดังนี้

ต้องมีสักวัน	ต้องมีสักวัน	ท่องคำเต็มฝัน ปล่อยให้จรวงวันที่คอยแสนไกล
ต้องมีสักวัน	ต้องมีสักวัน	จะเดินตามฝัน ไม่ท้อไม่หวั่นด้วยแรงที่มี

3.3 การใช้คำเน้นความรู้สึก

จากการศึกษาพบว่า สลา คุณวุฒิ การใช้คำเน้นความรู้สึก โดยเน้นความรู้สึก เพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายของบทเพลงได้ดี เช่น เพลงปริญญาใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ได้ฮักกับอ้ายเหมือนใจได้ปริญญา ชีวิตผู้สาวบ้านนาวุฒิการศึกษาไม่น้อย
 ขาดโอกาสเรียนเพราะจนเป็นคนเลื่อนลอย โชคดีมีอ้ายเฝ้าคอยหัดยี่นให้โอกาสใจ
 ยิ่งพบยิ่งใกล้มันใจอ้ายเป็นคนดี ยามเจ็บยามช้ำชีวิตนี้ยังมีอ้ายคอยตั้งไว้
 เป็นพี่ยามท้อเป็นพ่อยามน้องหวันไหว ยามป่วยเฝ้าดูแลใจอ้ายคือผู้ให้เรื่อยมา

3.4 การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

จากการศึกษาพบว่า สลา คุณวุฒิ การใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำที่นำมาใช้สามารถบรรยายบริบทของเพลงได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการของเพลงได้ง่าย เช่น เพลงกระทงหลงทาง ให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วม เกิดความรู้สึกร่วมด้วย คำต่อไปนี้

1) สายน้ำไหลเชี่ยวไหลส่งกระทงสองเราแยกทาง

คำที่ว่าน้ำไหลเชี่ยว เป็นการเน้นว่า แม่น้ำที่ไปลอยกระทงนั้นมีได้ไหลค่อยๆ หรือไหลเอื่อยๆ

2) ลางร้ายวันลอยกระทง บอกเรื่องราวโดยตรงว่าความรักเราอับปาง

คำร้องนี้เป็นการเน้นความรู้สึกที่ว่า สุดท้ายความรักของหนุ่มสาวคู่นี้ก็ต้องเลิกร้าง ไปด้วยกันไม่รอด

3) เจ้าเปลี่ยนหัวใจมีใหม่สมใจมุ่งหวัง พี่เหมือนกระทงหลงทางอ้างว้างหัวใจลอยวน

คำว่าเปลี่ยนหัวใจ เป็นการทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึก ว่า ฝ่ายหญิงเปลี่ยนใจ มีรักใหม่สมกับที่ใจต้องการ คนรักเดิมคงไม่เป็นที่พอใจ พอมีคนรักใหม่ก็ “สมใจมุ่งหวัง”

3.5 การใช้คำเพื่อให้เกิดจินตนาการ

จากการศึกษาพบว่า สลา คุณวุฒิ เลือกใช้คำเปรียบเทียบ ในสิ่งที่เป็นนามธรรมกับสิ่งเป็นรูปธรรม เพื่อทำให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการและคล้อยตามบทเพลงทุกเพลงคำที่นำมาใช้ เช่น เพลงยาใจคนจน ผู้แต่งได้เลือกใช้คำที่ทำให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการส่วนใหญ่จะเป็นการบรรยายความรู้สึก ความใส่ใจมากกว่า ด้วยคำต่อไปนี้

<p><u>ลำบากยากเข็ญเข้าเย็นขอให้เห็นหน้า</u> อยู่เป็นแรงใจเติมไฟให้กันและกัน เป็นแฟนคนจนต้องทนหนอยน่อง <u>อย่าเพิ่งด่วนลาเมื่อเจอปัญหาได้ไ</u></p>	<p>เมื่อเจอปัญหาน้องอย่าตัดสายสัมพันธ์ เพียงเรามีเราเท่านั้นสร้างฝันให้สมดังใฝ่ <u>อย่าแคร้สายตาคนมองอย่าหมองเมื่อยามแพ้พ่าย</u> ยืนเคียงเพื่อคอยยิ้มให้เป็นยาชุบใจคนจน</p>
---	---

1) ลำบากยากเข็ญเข้าเย็นขอให้เห็นหน้า ประโยคนี้ทำให้ผู้ฟังเพลงเกิดจินตนาการว่า เมื่อชายคนรักกลับจากทำงาน ก็ขอให้ได้เห็นหน้าหญิงคนรัก ตอนเช้าก่อนออกไปทำงาน หญิงคนรักก็มาส่งที่ประตู ก่อนแยกย้ายกันไปทำงาน เป็นการแสดงให้เห็นว่า ฝ่ายชายต้องการที่จะให้ฝ่ายหญิงอยู่เป็นกำลังใจฝ่ายชาย

2) อย่าแคร้สายตาคนมองอย่าหมองเมื่อยามแพ้พ่าย , อย่าเพิ่งด่วนลาเมื่อเจอปัญหาได้ไ คำร้องประโยคนี้เป็นการสร้างจินตนาการแก่ผู้ฟังอย่างชัดเจนว่า คู่รักคู่นี้มีฐานะยากจน แต่ฝ่ายชายได้ขอร้องฝ่ายหญิงว่า แม้จะจน ก็อย่าได้ทอดถอย อย่าได้ใส่ใจสายตาคนอื่นหรือคำพูดของคนอื่น เพราะคนทั่วไปอาจจะนินทา หรือพูดให้หมดกำลังใจ ขอร้องให้ฝ่ายหญิงได้ทอดทิ้งฝ่ายชายไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลงานเพลงไทยลูกทุ่งประพันธ์โดย สลา คุณวุฒิ โดยนำเสนอข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ประพันธ์ตลอดจนข้อมูลภาคสนาม จากการสัมภาษณ์ สลา คุณวุฒิ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ลักษณะเด่นที่พบ โครงสร้างของเพลงเพลงทวิบท(Binary Form) ซึ่งเป็นรูปแบบที่นักแต่งเพลงนิยมใช้ทั่วไป ส่วนมากเป็นจังหวะช้าเพราะสามารถถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม บันไดเสียงที่นิยมใช้ส่วนมากเป็นบันไดเสียงโบราณเรียกว่า โหมดคอเรียน และบันไดเสียงเพนตาโทนิคผสมผสานทำนองสากลและทำนองเพลงพื้นบ้านอีสาน ลักษณะเด่นอีกประการคือ ความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างชัดเจนตั้งแต่การตั้งชื่อเพลง คำร้องที่เลือกมาใช้ในการประพันธ์ได้อย่างลงตัวมีสัมผัสคล้องจอง จดจำง่าย มีการใช้คำภาษาชัดเจน “คำทุกคำต้องทำงาน” โดยเฉพาะคำใน “ภาษาไทยอีสาน” อยู่ในประเด็น สลา คุณวุฒิ มีวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจโดยใช้หลักการ ด้านเนื้อหา 5 ข้อ คือ ขึ้นต้นต้องโดนใจ เนื้อในต้องคมชัด ประหยัดคำไม่วกวน ทำให้คนนึกว่าเป็นเพลงของเขา และจบเรื่องราวประทับใจ สลา คุณวุฒิ ได้เลือกนักร้องที่มีลักษณะบุคลิกและน้ำเสียงให้เข้ากับบทเพลงอย่างลงตัว เพื่อส่งผลให้เพลงนั้นได้รับความสนใจจากผู้ฟัง ตัวนักร้องก็จะเป็นในขณะร้องเพลง ลักษณะเด่นที่ปรากฏในบทเพลงของ สลา คุณวุฒิ คือการภาษาอีสานมาใช้ในการประพันธ์

การเลือกคำที่นำมาตั้งชื่อเพลงได้ประทับใจ เนื้อหาสาระของเพลงเป็นประโยชน์ปลูกฝังค่านิยมให้รัก ถิ่นกำเนิด ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต สะท้อนให้เห็นทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ความรักกับสิ่งดีงาม ความรักที่ผิดหวัง เศรษฐกิจทั้งในเมืองและชนบท ตลอดจนในยุคเงินบาทลอยตัว โดยเฉพาะคนต่างจังหวัดที่มาประกอบอาชีพในเมืองหลวง บทเพลงสลา คุณวุฒิ ด้านอารมณ์มี 3 ประเภทคือ อารมณ์สะท้อนอารมณ์ อารมณ์อ่อนหวาน อารมณ์สนุกสนาน การประพันธ์ประเภทกลอนตลาด จำนวนคำไม่แน่นอนมีลักษณะคล้ายกับกลอนแปด ปัจจุบันเพลงลูกทุ่งที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด มักจะมีลักษณะเอกลักษณ์ภาษาท้องถิ่นอีสาน การประพันธ์เพลงไทยลูกทุ่งของสลา คุณวุฒิ จะเริ่มด้วยเนื้อร้องและทำนองพร้อมๆ กัน มีความเชี่ยวชาญในประพันธ์เพลงภาษาอีสานได้และเป็นต้นแบบของนักประพันธ์เพลงไทยลูกทุ่งในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

การศึกษาวเคราะห์การประพันธ์เพลงไทยลูกทุ่งโดย สลา คุณวุฒิ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับที่จะทำการศึกษาต่อไปนี้

1. ควรทำการศึกษาเพลงอื่นๆ ของสลา คุณวุฒิ ที่ยังไม่ได้ทำการวิจัยในครั้งนี้
2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเพลงที่ประพันธ์โดย สลา คุณวุฒิ กับนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงท่านอื่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กีวีรัตน์ คุณาภัทร. (2532, ธันวาคม). เพลงลูกทุ่ง พลังราษฎร์เพลงท้องถิ่น, พบโลก.
3(26): 83-89.
- กิติกร มีทรัพย์.(2518, ธันวาคม). “เพลงไทยลูกทุ่งกับขบวนการจิตไร้สำนึก,” *จิตวิทยาคลินิก*.
6(3): 68-76.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2519). *วรรณกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ค้นฉ่อง (นามแฝง).(วันจันทร์ 28 กันยายน 2539). *ฟังเพลงใหม่*. เดลินิวส์. หน้า 39.
- จินตนา ดำรงค์เลิศ. (2533). *วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
_____. (2532). วัฒนธรรมแห่งชาติ. สำนักงานคณะกรรมการ. *กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย*
ภาค.กระทรวงศึกษาธิการ.
- จำนง รังสิกุล. (2514). *สนทนาพาที*. กรุงเทพฯ : แพรววิทยา.
- เจนภพ จบกระบวนวรรณ. (2530, พฤศจิกายน). “ข้อคิดและวัฒนธรรมศรัทธาบางอย่างของเพลง
ลูกทุ่ง,” *ถนนคนตรี*. 2(1): 32-35.
_____. (ม.ป.ป.) *ราชานักแต่งเพลงลูกทุ่งไทยไฟบูลย์ บุตรชั้น*.
- เฉลิมพล งามสุทธิ. (ม.ป.ป.). *เอกสารประกอบการสอนวิชา ดุริย102 พื้นฐานดนตรีตะวันตก*
(สังคีตนิยม). (ม.ป.พ.)
- ชูเกียรติ ฉาโสดและคม ทัพแสง. (2545). *ศิลปินครูบ้านป่า...สลา คุณวุฒิ*. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มิ่งมิตร.
- เต็มสิริ บุญยสิงห์. (2518) “อ้อ วรรณกรรมมวลชน,” ใน *ปากไก่ฉบับวรรณกรรมวิพากษ์*.
กรุงเทพฯ: สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, (2534). “ลูกทุ่งกับเพลงไทย” ใน
กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ภาค 2. หน้า 26 กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป.
- ทชา (2546, 4 พฤษภาคม). “ศิลปินครูบ้านป่า...สลา คุณวุฒิ,” *นิตยสารสกุลไทย*. 50 (2585).
100 – 107.
- ถนอม งามสมทรัพย์. (2542). “แนวการฝึกหัดแต่งเพลง” *บันทึกเกียรติยศเพลงลูกทุ่งดีเด่นไทย*.
กรุงเทพฯ: สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.

- นพพร ด้านสกุล. (2541). *บันไดเสียงโมดอ*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บุปผา เมฆศรีทองคำ. (2534). *ศึกษาบทบาทของเพลงไทยลูกทุ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต: วิเคราะห์เนื้อหาเพลงลูกทุ่ง ในช่วงปี พ.ศ.2532 – 2533*. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์-มหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุษกร ครุทวงศ์. (2533). *วรรณกรรมเพลง พยงค์ มุกดา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสพโชค เย็นแชน. (2530, กันยายน). “วิวัฒนาการของเพลงไทยสากล” *ชาวกรุง*. ฉบับที่ 12: 37-42.
- ประสิทธิ์ เลี้ยวศิริพงศ์. (2530, กันยายน). “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับดนตรี,” *ถนนดนตรี*. 1(11): 44-46.
- ปรานี วงษ์เทศ. (2525). “มองดนตรีไทยในแง่มานุษยวิทยา” ใน *พื้นบ้านพื้นเมือง*. สำนักศิลปวัฒนธรรม, ผู้รวบรวม. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- พูนพิศ อมาตยกุล. (2531, กันยายน). “เพลงลูกทุ่งในสายตาของนักฟัง,” *ถนนดนตรี*. 2(1): 66-69.
- _____. (2532). “อิทธิพลเพลงไทยแท้ต่อสุนทราภรณ์” ใน *เอกสารประกอบการสัมมนา*. กรุงเทพฯ: หอสมุดแห่งชาติ.
- ไพรัช มากกาญจนกุล. (2535). *หลักการแต่งเพลง*. กรุงเทพฯ: รุ่งแสงการพิมพ์.
- เพิ่มพร ธนสีลังกูร. (2544). *วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของ สลา คุณวุฒิ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาไทย). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ภักยา ภักดีบุรี. (2535). *การศึกษาวรรณกรรมเพลงไพฑูริย์ บุตรจันทร์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาลินี ไชยชำนาญ. (2535). *วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของชลธี ธารทอง*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลักษณะ สุขสุวรรณ. (2521). *วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- “ลูกทุ่ง ไอเอ็มเอฟ บันทึกยุคเงินบาทดิ่งนรก” (2540, 26 ธันวาคม-2541, 1 มกราคม). *เนชั่นสุดสัปดาห์*. 6(290): 12 – 13.

- วราห์ วรเวช. (2530, กันยายน). “เพลงลูกทุ่งลูกกรุง,” *ถนนดนตรี*. 1(11): 31-37.
- วินิจ คำแหง. (2542). *วิเคราะห์เพลงลูกทุ่งควายบอยในชุดลูกทุ่งเสียงทองขั้บรื่องโดยเพชร พนมรุ้ง*. ปริญญาโท ศป.ม. (มานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุกรี เจริญสุข. (2532). *จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- สง่า อารัมภีร์. (2531). “ยอดนักแต่งเพลงลูกทุ่งไทย.” *ถนนดนตรี*. 2(11); 22-38 : กันยายน.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2538). *เพลงลูกทุ่ง*. ใน : เลิศชาย คชยุทธ, บรรณาธิการ. *ไทยลูกทุ่ง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยาและคณะ. (2518, สิงหาคม). “สังคมกับภาษาไทย” *ภาษาและหนังสือ*. 16: 40-80
- อภิรักษ์ พฤกษ์ศรี. (2532). *โลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งภาคใต้ระหว่างปี พ.ศ.2519 – 2529*. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (ไทยคดีศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อเนก นาวิก. (2531). *เพลงนอกศตวรรษ*. หน้า 62-67. กรุงเทพฯ: การเวกการพิมพ์.
- อิสริอิน (นามแฝง). (2541, 25 มิถุนายน – 1 กรกฎาคม). สลา ตามหากุดจี้: เปิดสูตรเด็ดนักแต่งเพลงมือทอง. *เนชั่นสุดสัปดาห์*. 7 (316): 36.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2532). *วัฒนธรรมแห่งชาติ*, สำนักงานคณะกรรมการ. *กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย*. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด.

สัมภาษณ์

- ลัดดาวัดณ์ คุณวุฒิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นิพนธ์ สุวรรณรงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่บ้านเลขที่ 196 ซอยชยางกูร 21 ถนนชยางกูร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2548.
- บุญหลาย คุณวุฒิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นิพนธ์ สุวรรณรงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์ที่บ้านเลขที่ 44 หมู่ 1 บ้านนาหมอม้า ตำบลนาหมอม้า อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ. เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2548.
- สลา คุณวุฒิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นิพนธ์ สุวรรณรงค์ เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ห้องอัดเสียงซ้ำบายใจ ซอยรามอินทรา 93 กรุงเทพฯ. เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2549.

ภาคผนวก

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายนิพนธ์ สุวรรณรงค์
วันเดือนปีเกิด	25 ธันวาคม 2507
สถานที่เกิด	จังหวัดสกลนคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	79/17 ถนนชยางกูร ข. อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร 49000
ตำแหน่งหน้าที่การทำงานในปัจจุบัน	คศ. 2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร 49000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2525	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
พ.ศ.2527	ป.กศ.สูง วิชาเอกดนตรีศึกษา วิทยาลัยครูสกลนคร
พ.ศ.2529	ค.บ. วิชาเอกดนตรีศึกษา วิทยาลัยครูสกลนคร
พ.ศ.2549	ศป.ม. วิชาเอกมานุษยวิทยามหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร